
PETRE GRANT
povești cu știuci
EDITURA ALBATROS

PETRE GRANT

POVEȘTI CU ȘTIUCI

EDITURA ALBATROS – BUCUREȘTI – 1979

FELICIEI, încercată soţie de pescar

DESPRE AUTOR

Cuvânt înainte, prin retrovizor

Petre Grant a fost dintotdeauna foarte precoce.

La patru ani, cunoștea rudimentele alfabetului.

La 41/2 ani, stăpânea tainele silabisirii.

La cinci ani, citea curent, la 70 de ani, neîmpliniţi, a și scris prima sa nuvelă, încă nepublicată, iar prezenta culegere de știuci, cu mai puţin de trei ani mai târziu.

Precoce și prolific!

*

* *

Așijderea și cu pescuitul: La 5 anișori a căzut din barcă, într-un lac profund de 100 metri din Alpii Bavarezi, cu un sandvici situat în mânuţa sa dreaptă și nu a mai fost regăsit niciodată (sandviciul).

Între 10 – 14 ani, a chiulit sistematic de la liceul situat pe malul altui lac, însușindu-și temeinice noţiuni în capturarea bibanului, geometriei descriptive, trigonometriei, algebrei și ortografiei franceze. De știuci, încă nici vorbă!

După o scurtă întrerupere de vreo 21 ani, un al treilea lac, Snagov, i-a dat lovitura de graţie, din care nu s-a mai restabilit niciodată.

Păcat! Virusul necruţător, Esox Lucius (vulg. Știuca), pusese definitiv stăpânire pe el. s-au cheltuit sume enorme pe lansete, mulinete, linguri, nylon-uri, wobblere și alte medicamente, presupuse miraculoase, dar el, autorul, nu a mai putut fi recuperat și s-a zvârcolit în continuare.

După o agonie de mai bine de 37 ani (mulţi înainte!), încearcă acum să împărtășească lumii și în special simpatizanţilor săi (în sensul originar, grec, al cuvântului: syn = cu și pathos = a suferi, total: a suferi dimpreună cu) câteva momente caracteristice ale crizelor sale.

Frecvente!

Nimeni nu mai speră în vindecarea sa, în prezenta viaţă. La Judecata de Apoi (dacă acest zvon se confirmă) îi dorim doar ca înalta Curte să nu fie compusă exclusiv din știuci!

Câţiva Colegi, zdrobiţi de invidie.

TERMINOLOGII ERONATE
SAU MĂCAR DISCUTABILE

DE CÂTE ORI NU ne-a fost dat, mie, ţie, oricărui ascultător politicos, să auzim o caracterizare, sunând cam așa: „Unchiu' meu Grigore e mare pescar" sau „mare vânător și Costică ăsta". Mare ici, mare colea, nu există pescar să nu fie *mare,* ca și iubi torul de muzică care neapărat va fi „mare" meloman, altul „Mare" cărturar, „mare" amator de artă (plastică, când nu se precizează specia). Ca și împăraţii sau voievozii de odinioară, acești eroi contemporani se „poartă" neapărat împerecheaţi cu adjectivul „mare".

De ce nu s-ar spune pur și simplu adevărul (ca întotdeauna, cel mai neașteptat lucru), că dumnealui este un *iubitor* al pescuitului, al muzicii, cărţii sau artei (belle sau ne-belle). De ce aceste comparative, superlative și aceste sufixuri implicând o manie, o idee fixă, o obsesie? Un meloman, ca și un monoman, un dipsoman, sau Cleptoman[1]. Un *melofil* mi s-ar părea mai potrivit realităţii, adică un iubitor de muzică.

Dar noi, pescarii, atunci, ce suntem? Peștofili, barcofili, baltofili, Deltofili, undiţofili, lingurofili sau pur și simplu, într-un sens mai larg, mai generos, naturofili? Este adevărat că iubim natura, apa, cerul, norii, trestiile, râurile, bulboanele, orizonturile largi, tot ce ne ajută să evadăm din mediul nostru urban, atât de confortabil, atât de nesuferit. Dar, oare… numai asta ne seduce, când suntem la pescuit? Nu aţi observat ce împrospătare coloristică dobândește un răsărit de soare după o zdravănă de mușcătură (cu sau fără happ*y-end) și* ce cenușiu devine, după câteva ore de pescuit total infructuos, cel mai bine-intenţionat apus de soare?

Căutăm deci un cuvânt care să exprime ceea ce suntem noi într-adevăr: iubitori de pescuit. Și nu-l găsim, pentru că nu există. Probabil.

În ceea ce mă privește, nici cuvântul de „pescar" nu-mi place, mi se pare nepotrivit. Nici măcar „pescar sportiv" nu mă satisface pe deplin. Toţi acești termeni pornesc de la radicalul sau rădăcina „pesca" sau „piscis", adică indeniabil, ceva care ar presupune că avem de-a face cu peștele. Or, vedeţi dumneavoastră, îndeletnicirea noastră n-are *adeseori* nici cea mai mică contingenţă cu peștele. Dacă, totuși, a avut, acest lucru nu va putea fi constatat decât *post-festum* și, chiar și atunci, va depinde mai multe de *pesca* decât de noi.

Nu! Ceea ce suntem noi-ăștia, clar și indiscutabil, ce *avem,* mai bine zis, cu toţii în comun ar fi doar trei lucruri: o pasiune (întotdeauna), o undiţă (așijderea) și un permis (uneori). Epitetul ce ne va caracteriza cel mai bine va trebui deci să ţină

---

[1] Peștiman" sau „peșteman" nu este ce credeți ! Este doar un fel de prosop, fustă sau șorț, adică cu totul altă gâscă în altă traistă. (Vezi dicționar).

seamă de acești trei factori. Eliminăm „pasionaţi” ca fiind prea vag, prea multilateral, eliminăm și „permisari” din motive similare; rămâne treaba aceea cu undiţa. Ei bine, da! Suntem undiţari”, iată cuvântul potrivit; și mergem la „undit”.

„Unde mergi”?

„La pescuit”.

„De unde știi? Ţi-a spus peștele că vei avea, astăzi, vreo confruntare cu domnia-sa? Nu ţi-a spus, în primul rând, pentru că el tace, tace ca un pește și apoi încă nu știa nici el, că n-a consultat încă tabelul solunar pe ziua de azi. Deci nu știi nimic în privinţa colaborării cu „pesca” (sau piscis). Singurul lucru pe care-l știi, cu oarecare certitudine, în lumea noastră a relativităţilor post-Einsteiniene, este că pleci *la undit.* Numele este frumos, muzical, poetic, evocator de aventuri (și ce aventuri…) iar după alte toate, este și poporan: la ţară, foarte des poţi auzi:

„E plecat Gheorghiţă la undit; (chit că urmează adeseori un șir de invective, peste care ne este plăcut să sărim, nu-i așa?).

Unde? La undit! Sugerează și o întrebare și un răspuns, sugerează undele apelor, undele cerului, undele ultrascurte (din fericire rămase acasă), unduirile peștelui prin apă și brădiș, un duirile propriului nostru suflet între speranţă și dezamăgire și, în sfârșit… este și cinstit.

Plec cu undiţa. Unde? La undit; gata ! Asta știu, asta fac!

Cine-i pentru? Cine contra? Cine se abţine? Mulţumesc.

*
* * *

Să trecem acum la un pic de filologie comparată. De pildă francezii: ei sunt, ca și noi, mai mult chiar decât noi, deficitari în terminologia lor. Spun „la peche” și „le pecheur”, acoperind îndeletnicirea (respectiv incriminatul) atât în ce privește activi tăţile microbistului care prinde săbioare, obleţi, roșioară, cât și acea pur profesională a celor de pe oceane; *„Pecheur d’Islanda”,* de morua, de rechini, balene sau chiar perle. Năvodarii, prostovolarii, toţi cei cu vintire, taliene, setei, coșuri sau carmace, poate chiar și exterminatorii în masă, prin curenţi electrici (nu știu sigur despre dinamitări), toţi sunt „pecheurs” și practică „la peche”. Atenţie însă la accent, căci un e, inadvertent transforma în e, îl și transformă pe cel mai inocent „pescar” în „păcătos”.

Există doar un adjectiv, puţin snob, dar totuși înrudit eu d-ale pescuitului, cuvântul „halieutique”, care trebuie folosit cu multă circumspecţiune, nimeni neștiind exact despre ce este vorba (în special francezii) și, preferabil, evitat. Ceva mai precis, cum avem noi „cu undiţa”, „undiţar”, nu au francezii. Regretăm, fără îndoială, pentru ei, pentru „limba clarităţii carteziene”, dar, realmente, n-au.

Uite englezii, uite germanii: Fishing, fischen sunt termeni cu totul generici, referindu-se la capturarea peștelui (nota-bene: și *capturare* și *pește,* deci nu suntem vizaţi, noi ăștialalţi).

Maaare
pescar!
P.G.

Când este însă vorba despre maladia noastră favorită, a celor ronţăiţi de agentul patogen „Pseudococcus Unditsendis”, se va vorbi despre „angling” sau „angeln”, în limbile respective. Pacientul va fi numit deci „angler” sau „Angler”. Vedeţi?

Este clar și raţional, oricât ne-ar părea de rău pentru domnul Descartes și descendenţii săi. Un „Angler” este și nu poate fi de ei t un personaj de orice fel de sex sau vârstă, prevăzut la o extremitate cu un băţ din alun, bambus, trestie, metal sau plastic, prelungit cu multă aţă, sfoară sau nylon, niscaiva cârlige mono, bi sau tri-colţoase și diverse apetitive imaginare (pe gustul presupus al peștilor) diseminate printre ele, iar la celălalt capăt (al personajului), un bogat arsenal de truse, paporniţe, scaune, saci, rezerve și rezerve de rezerve, apoi alimente, un clondiraș și o inepuizabilă doză de răbdare și optimism. În fond, un undiţar, ce mai încoace încolo. Noi, adicătelea.

Și dacă tot veni vorba, în acest colocviu lingvistic și despre băuturi ameţitoare, să ne fie îngăduit să aducem aci un omagiu legislatorilor blajini, care au întocmit spiritul și litera regulilor ce trebuie respectate de undiţari. Se sugerează, pe drept cuvânt, că oricare dintre noi ar trebui, în principiu, să posede un permis de pescuit, adică un soi de foaie de circulaţie printre ape și brădișuri, cu un cârlig și o ţâră de ceva primprejur. Dar cât de uman a procedat legiuitorul (afară de greșeala de a numi permisul, de „pescuit” în loc de „undit”)! Câtă înţelepciune, câtă omenie! Nu pomenește nicăieri de interzicerea, când te afli la volan, volanul nostru însemnând firește midineta, de-a ingurgita băuturi virile; nu te pune nimeni să lași vâsla ca să sufli în bășică, să semnalizezi la orice întoarcere sau depășire de normă, să dai sau să nu dai prioritate concurenţilor ageamii și, în special, să arborezi semnul infamant de „începător”! Păi, eu cred că s-ar lăsa cu toţii de pescuit, pardon undit…

Pentru asta îţi trebuie însă examen? Și teoretic și de teren? A, dacă ar fi să ne gândim la incidente neobișnuite, accidente, catastrofe, să punem numai răul înainte, să ne muște un crap octogenar babarosul, sau o știucă necugetată wobblerașul nevinovat (cu trei rânduri de ancore), da, hai să zicem că ne-ar trebui un oarecare instructaj. Dar aceste ipotetice cataclisme de pe teren nu devin previzibile – și chiar probabile – decât mult după sfârșitul activităţilor în aer liber, atunci când oneștii undiţari, gustând o binemeritată odihnă, se deconectează între ei, având în faţa lor nu una, două sau trei plute, ci unul, două sau trei (foste) păhărele de drojdioară şi-şi amintesc unul altuia: „Măi Florică, spune-le tu lor, cum am scos eu crăpceanul ăla la „Oală”, acum două veri, știi tu ăla de $7^{1}/_{2}$ kile, nu ăla de 6,800 de mi-a scăpat cu un an înainte hai să mai luăm un rând fac eu cinste ce dracu’”.

DESPRE ȘTIUCILE BILINGVE[2]

TOATĂ LUMEA ȘTIE ce este o știucă. O știucă? Da! Sau știa, cel puţin, înainte de inventarea crapului fitofag. De la mic la mare, băieţel sau moșneag de la ţară, îţi răspunde, sau răspundea, fără pic de ezitare: știucă, zisă și *Esox Lucius,* din ordinul Teleostei, grupa Esociformes, din familia Esocidae, este extrem de lacomă, crește foarte repede, rar poate fi întâlnită sub greutatea de 7 – 10 kg (nenorocire mare!), crește cât copilul sau viţelul – uite chiar aci la noi în baltă sunt câte vrei – te trage la fund, a mușcat de nas un bivol, care se adăpa, uite chiar colea după papura aia…

„Bine, bine! Știm cu toţii! Mănâncă oricând, orice, oriunde, este de o voracitate proverbială, se jenează să se înfăţișeze sub greutatea de 5 kg, crescând mereu, până vine primul pescar pe care-l înghite de viu, cu momeală, mulinetă, vargă, cizme și hanorac cu tot, scuipând doar nasturii și cataramele de la rucsac și, și… Și mai ce? Amănunte anatomice, vă rog!” Da, desigur, amănunte… Zice moșneagul: „Are capul lung și mandibula prevăzută cu dinţi, foarte mulţi dinţi, proeminează dincolo de falca superioară…” Zice băieţelul: „Femelele sunt totdeauna mai mari decât masculii, înălţimea corpului se cuprinde de 6 ori în lungime, spinii brahiali 44, radii branchiostegale 13 – 16, vertebre…”

— Stai, puștiule, stai puţin! Spune-mi tu, mie, ce are știuca în gură?”

— „Are peștișori”. — „Și mai ce”? — „Are o limbă”.

„Fals, te-am prins! Nu ești pescar, nu știi nimic despre știucă. Știuca n-are limbă. Nici maternă, nici moartă, nici vie. Știuca are în gură o lingură, care poate fi oscilantă, rotativă, ondulantă, unduitoare, aurie, argintie, arămie și poate uneori chiar wobblerizantă, la știucile mai sofisticate și anglomane. Iată ce are știuca în gură, sau cel puţin, toate știucile pe care le-am frecventat eu.

Într-o viaţă de pescar, de la 15 la 70 ani, cu câteva regretabile întreruperi. Toate știucile, afară de… afară de două!

Două, doar două, într-o viaţă de pescar, am văzut și eu, nu cu una, ci cu două linguri în gură și încă d-alea mari, cum se pur tău pe timpuri, când știucile erau știuci și lingura cu strună metalică[3], carabină, vârtej și o bună bucată de nylon atârnându-le din gură. Da, doar două, dar „ambele-cele-două”, cât se poate de omologate.

Prima știucă bilingvă: Se făcea că…

---

[2] Unii consilieri tehnici și remarcabili îndrumători lingviști pledează în favoarea termenului de „bilingue” sau chiar „bilinguratice. Nu-mi place! Evocă melancolie, tristețe, abandon, nu, nu-mi place de loc! Corect, de acord, dar deprimant !

[3] — Unii numesc această strună „forfac”, de la cuvântul german Vorfach. Prefer strună.

Sau… să începem cu a doua care, din multe puncte de vedere, ar fi trebuit să fie prima, măcar în ordinea cronologică…

Dar ce avem noi cu cronologia și cu ordinea, că doar pescari suntem? Să începem deci cu care s-o repezi prima: Se făcea că…

Eram într-o indescriptibilă zi de noiembrie, despre care n-aveai absolut ce povesti. Puteai s-o întorci și pe faţă și pe dos că tot aia rămânea, nici tu soare, nici ploaie, nici tu vânt, nici ceaţă; nici veselă, nici mohorâtă, o zi uite-așa (cele mai bune la răpitor!). *Unde?* între Călărași și Oltenița, pe lângă Dunăre și mai precis, destul de aproape de ceva care se chema „Stejarul”, o baltă astfel numită, pentru că era înconjurată de sălcii, plopi, răchită și un număr foarte acceptabil de grăniceri ospitalieri. De stejari, nici vorbă. Acuma *cine,* adică cine eram noi, pescarii? Nu încercaţi, vă rog, să-mi sugeraţi că n-are importanţă și că în orice caz nu vă interesează pe dumneavoastră, deoarece mă interesează foarte mult *pe mine, ca* integru pescar ce mă aflu, narator și tocmai de-aia am nevoie de confirmarea întâmplării mele, prin persoane foarte respectabile, ca, de pildă: prof. univ. M.A. Mac Constantinescu, prof. univ. Decan Petre Dumitrescu, asist, universitar Roni Noel. Eram și eu de faţă și pot confirma totul, dar mai trebuie oare?

Bătuţă cu pricina era aproape de Stejarul, în plin câmp, în conjurată de arături și nu se remarca decât prin inelul de arbuști și pomișori ce-o ascundea vederii. În plin câmp, deci, șes perfect și inundabil, la apele mari; se zărea ca o pădurice, un lăstăriș, uitat colea de Dumnezeu. Când și dacă te apropiai, zăreai, printre arbuști, un soi de groapă, un crater cu malurile în general, foarte înclinate, abrupte, aș zice, iar la vreo, cât să zicem, 4 – 5 metri mai jos de câmpul înconjurător, lucea oglinda unei ape. Am fost primul din grupul nostru să descopăr această băltuţă. Și ce băltuţă! N-am uitat-o de vreo 20 ani încoace, iar de acum înainte nu cred să mai am timpul s-o uit vreodată. Mi s-a părut adâncă din cauza înclinării malurilor și am simţit faţă de ea acea imediată atracţie… Dragoste la prima vedere, ce mai încoace și-ncolo! Să tot fi avut în lungime vreo două lanseuri medii și cam unul în lăţime. Cât ar face aceasta în metri, nu știu exact. Pescarul apreciază distanţele după lanseuri, cu destulă precizie, dar în metri? Să zicem 35 X 70,40 X 80 sau cam așa ceva. Ce m-a frapat imediat au fost niște dâre care apăreau ici și colea pe luciul apei, rizuri care lunecau și se pierdeau și iar apăreau mai încolo. Să fi fost curenţi de vânt, strecuraţi printre arbuști? Poate, dar nu prea cred. Fapt e că apa „mișca”, avea în ea *viaţă.*

Ia să vedem ce fel de viaţă o fi aia! Găsesc un loc mai lin spre malul apei și aruncă-ţi balaurul de linguroi, măi pescare! Să vă descriu lingura: Cred că avea cel puţin 10 cm lungime pe vreo 5 lăţime maximă, dar nu era grea fiind din tablă de alamă de cea 0,7 mm. Un balaur, ce mai… Cam așa se purta pe timpul acela și ce frumoase timpuri au fost ele! Ce s-o mai lungesc! Cred că de la prima sau cel mult a doua lansare… Șocul binecunoscut! Luptă tu, luptă ea, bref… scapă! Dar ce atmos fără! Ce epopee plutea în aer! A doua mușcătură s-a soldat cu o captură. Mai toate știucile prinse în acel pui de baltă, de maximum 40 X 80 metri (!) cântăreau între 2 și 3 kg, și au fost, în prima zi, vreo 15, iar a doua zi, 8 – 10!

Pescărești, hai? Bine, să vedem!

Între timp, când eu aveam deja câteva în traistă, apar și colegii mei. „Ce faci aci, în astă scuipătoare?”, zice unul.

„Uite ce fac”, și poc, mai agăţ una. Ei drace!

Și acuma, vine fapta cumplită. Pe la ora 11, la un lanseu, hop, mușcătura! îi văd dâra, cum se-nvârte prin iaz, mai la suprafaţă, mai la fund. Nu mă grăbeam! Apa era într-adevăr adâncă, de câţiva metri, ierburi foarte puţine și doar pe lângă maluri; aveam tot timpul „s-o joc în frâu, s-o las la trap”, să obosească, ca s-o pot târî spre mal și s-o apuc cu mâna după urechi… Da, dar astă-ştiucă a avut altă socoteală. Într-o parte a bălţii, un singur pilc de papură, să tot fi fost vreo zece fire, adunate pe vreun metru pătrat. Ce face știuca mea, ce-i dă ei prin gând, hoţomanei? Probabil nimic, dar fapt e că se-nfășoară dumneaei de vreo 2 – 3 ori în jurul firelor de papură. Asta însemna practic că n-o mai „aveam” pe varga mea elastică, pe tamburul mulinetei savant reglat din frână, pentru nylon-ul respectiv (0,30 Ø, cred) și n-o mai „jucam” din mâna mea, de-o rară dibăcie (zic eu!). Știuca mea nu mai era „a mea”, ci trăgea direct pe nylon-ul înfășurat pe după papură… Vai, vai! Am văzut vârtejurile, papura scuturată, îndoindu-se și dintr-odată o înspăimântătoare liniște pe firul meu. Am înţeles, zic eu; și mersi.

Am tras nylon-ul care venea, placid și nevinovat ca un iepuraș de casă, fără strună, vârtej, carabină, lingură, cârlige, fără nimic, doar o bucată de nylon ruptă și trântă. Ce să-i facem? Ale vieţii valuri! A mai fost ș-o să mai fie. Am mai cârpit-o noi, de bine de rău, am mai prins, am mai scăpat, am mai căutat alte bălţi prin pădurea de sălcii, am trebăluit până ni s-a făcut foame. Ne-am satisfăcut poftele bestiale și ţin minte că Mac și cu mine ne-am lungit după niște tufișuri și-am aţipit. Eu cu gândul la linguroiul și în special știuca devenită uriașă în amintirea mea…

Să se tot fi făcut orele patru după amiază și mă aflam acum la extremitatea opusă a bălţii fermecate, deci la vreo 80 m de locul păţaniei mele anterioare. Stăteam pe o micuţă plajă de mii, chiar lângă apă și ce inspiraţie îmi veni să arunc lingura nouă, identică cu cea care-mi dăduse faimoasele rezultate din cursul dimineţii, în direcţia unui arbust care surplomba graţios oglinda apei. Abia se scufundă lingura în apă, care, în treacăt fie zis, era cam tulbure, și hâârșt! smucitura binecunoscută și divină.

Prezintă dumneaei tot repertoriul, face roata, face tumba, trage spre fund, oprește, încetează tracţiunea, clipe de groază pentru bietul pescar, iar pornește mai vijelios ca oricând, mulineta cârâie cedând nylon, mamă ce mai știucă vânjoasă, mai încearcă o voltă, un looping, un triplu salt și… gata, s-a eliberat din anco rele mele… Vine lingura liberă spre mine, rușinată dar și arţăgoasă, zicând că eu sunt de vină, că trebuia să „forţez” știuca; eu că ea e singura vinovată, că a scăpat-o din dinţi (adică din cârligele triple, zise ancore) și că de altfel eu nu „forţez” niciodată peștele, ca unii de se proptesc vârtos și ţi-l aruncă până și în copac, că eu pescuiesc „lejer, elegant” etc., dar până una alta, mânat de câne știe ce reminiscenţe trăite sau citite, arunc năluca iar înspre arbustul „surplombând graţios” și hait! iar aceeași mușcătură, în același loc, cu aceeași vânjoasă tracţiune pe firul

meu. Da, desigur că a fost aceeași știucă, fiind foarte repede a ostenit, de data aceasta, și, după câteva minute (poate și mai puţin, dar care dintre noi mai păstrează noţiunea justă a timpului, în acele clipe?) am putut s-o conving să se lase trasă la mal, pe mica plajă de mâl. O trag cât mai sus posibil, cât mai departe de apă, dau s-o apuc, o și apuc chiar, iar când mă uit la ea, de cedez, colapsez, nu ea, eu!

De ce?

Din gura frumoasei știuci atârnau două linguri, amândouă galbene, de vreo 10 cm lungime, cu strună, vârbej, carabină, nylon, complete! Atâta doar că lingura nr. 1, cu care doamna știucă se plimba, încă de dimineaţă, avea un metru de nylon liber atârnând în apă. Cealaltă lingură, cea care i-a fost fatală până în cele din urmă, era legată de mulineta mea și a convins-o să vină lângă mine pe mal.

„Băieţi!, am strigat, „băieţi, hai să vă arăt eu ceva, ceva mai *special"!* Am rupt-o la fugă spre prietenii mei, cu știuca încă vie în mâna mea. Mă biciuiau crenguţele arbuștilor, dar fu geam cât mă ţineau picioarele, vrând să le arăt „pe viu" întâmplarea pescărească. Și au apucat s-o vadă toţi trei: o știucă de 3 kg (cântărită) cu două linguri atârnându-i din gură. Iar eu mă întrebam, cum de n-a reușit, în intervalul celor 5 ore ce se scurseseră, să scape știuca de prima lingură, care trebuie s-o fi deranjat enorm? Cum de nu și-a frecat botul de fund, de rădăcini, de orice, ca să scape de povara linguroiului acela, ce trebuie să-i fi incomodat – aproape până la paralizare – toate mișcările, fulgerător de rapide, ale înotului? Dar cum a putut ea, mânată de cine știe ce instincte, lăcomie, răzbunare, agresiune, așa handicapată cum era ea, să se și năpustească asupra celei de a doua linguri, să se lupte cu ea și, prin cine știe ce eforturi supraștiucești, să izbutească să se descotorosească de ea, să-și recapete libertatea, iar după câteva secunde (zece-douăzeci, cel mult) să se repeadă *din nou* asupra momelii viclene? Și să-și sfârșească prin acea faptă de vitejească nebunie destinul ei de „răpitor". Și mă mai întrebam dacă eu, răpitorul răpitorului, aș fi avut, ca și victima mea, atâta tenacitate, curaj sau mai bine zis inconștienţă? Nu, desigur că nu. Știuca aceea era plămădită din mate na primă din care se confecţionează *eroii.* Eu, probabil că nu, spre binele meu.

„Dieser war der erste Streich
Doch der zweite kommt sogleich"[4]

Wilhelm Busch (Max u. Moritz)

„Der zweite Streich" a avut loc în cu totul alt decor: mai obișnuit, poate, decât

---

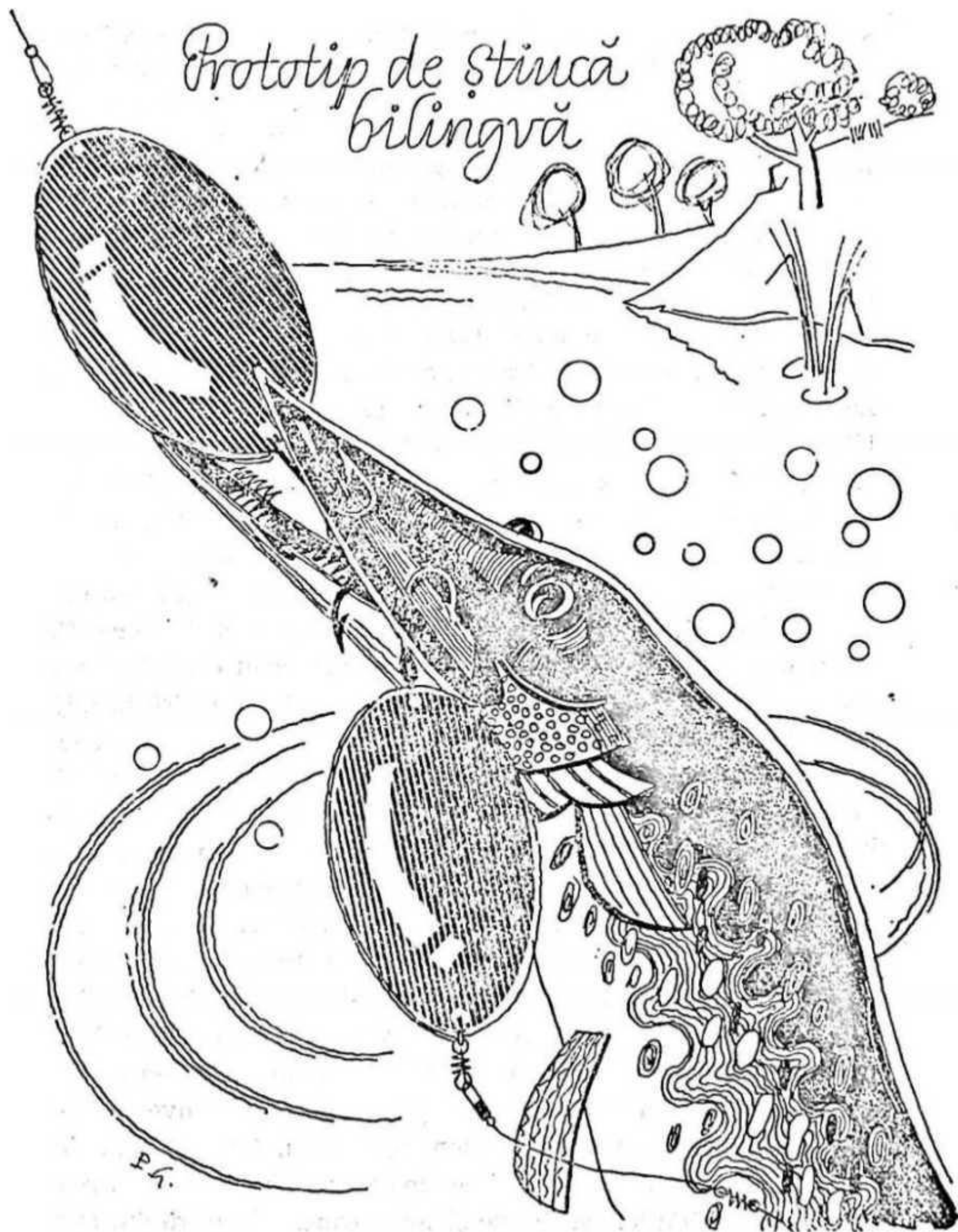
[4] Aceasta fuse prima snoavă
A doua va urma îndată...

micuţa baltă despre care am istorisit mai sus. Mai obişnuit, pentru că era un lac, un ghiol mare din Delta Dunării, un ghiol de cât să-i zicem (?) circa 2X3 km sau mai mult; de-abia îi zăreai malul opus, dunguliţa-i subţirică de papură şi stuf. Mai obişnuit, deci, pentru prinderea unor ştiuci respectabile, dar… Dar, din cauza dimensiunilor sale mari, ce mică devenea probabilitatea de a te întâlni de două ori cu ace laşi specimen! Să nu anticipăm, deşi aţi şi ghicit.

Eram deci 4 pescari amatori (nu „undiţari" de data aceasta, ci chiar „pescari"), aşezaţi doi câte doi în două lotci, având fiecare şi un vâslaş local, amabil şi total nepriceput. Nume, vă rog! Bine! Ghiolul se numea Dranov, situat în imediata apropiere a Lacului Razelm, iar pescarii erau: ing. Cornel Dumitriu de la ICAP (cu mine în barcă), doctorul Orbescu de la Spitalul CFR şi ing. C. Ghika, toţi din Bucureşti. Eroul masculin al dramei ce va urma, bineînţeles, eu. Eroina, o ştiucă de 4.500 gr. Cântărită la cherhana, dar… binişor, binişor! După ce pescuisem câteva ore, cu bărcile la 2 – 300 de metri una de alta şi mânaţi de inspiraţii divergente, ne-am cam îndepărtat, lotcă de lotcă. Că zicea unul că-i mai bine lângă mal, chiar printre ochiuri sau japşe, că pe lângă papură, ba că mai bine la iezer (adică în mijlocul ghiolului), mă rog, fiecare după gustul şi plăcerea sa. Iar rezultatele erau foarte mulţumitoare, de ordinul, să zicem, de vreo 8 – 10 ştiuci. Cât de mari? Nu mai ţin minte şi de ce întrebaţi? Nu erau nici monştri, nici pitici. E bine? Un episod trebuie totuşi menţionat, căci a jucat un rol în mica noastră ştiuco-dramă ulterioară. Cam pe la orele prânzului am avut o muşcătură agreabilă, fără nimic senzaţional însă. Am tras eu, a tras ea şi după câteva unităţi de timp nedefinite şi nedefinisabile, a găsit persoana de cuviinţă să se refugieze în papură. Eu am considerat gestul nesportiv, i-am spus-o, am fluierat „fault", ea n-a luat în consideraţie şi s-a încăpăţânat, împăpurindu-se cu înverşunare, eu i-am arătat cartonaşul galben, apoi roşu, tot ce vreţi, dar nimic. Trăgea şi se înfăşură din ce în ce mai perfid printre firele, rizomii, asperităţile, rădăcinile şi toate capcanele mediului subacvatic[5]. La un moment dat, greutatea ei, care iniţial mi s-ar fi părut a fi de oca 1 kg, s-a înmulţit, crescând, odată cu tensiunea mea arterială, la ceva prin jurul unei tone metrice (plus remiza, 10%). Drace! Hai într-acolo, să vedem! Ne-am dus prin păpurişul rar până la locul crimei. Nu mai mişca nimic; rămânea doar tracţiunea de neînvins. Apa nu era prea adâncă, până la un metru şi limpede şi se zărea ceea ce era de aşteptat: nylon-ul înfăşurat prin tot hăţişul, iar la capătul lui, un peşte cu botul în jos, cu coada în sus la verticală şi, bineînţeles, ancora iremediabil agăţată de rădăcini. De nerecuperat prin simplă tracţiune. Barcagiul: „Lasă c-o desprind eu cu babaica (adică vâsla)". „Ce? Vrei

---

[5] Se freca, scârţâia şi şuiera nylon-ul meu (cred de 0,28 Ø) ca o mie de ferăstraie prin dosul urechilor mele, dar mă rog, ăsta-I chinul ce ni-l dorim, ăsta ne place şi pace bună.

Prototip de știucă bilingvă
P. G.

să-mi și tai nylon-ul cu babaica ta nepricepută, potolește-te, îţi zic eu”. Și atunci, ce? Atunci ne-am apucat să smulgem, să încercăm să smulgem toată pădurea păpureană din jurul peștelui. Știu că-mi lungesc povestea, că nici n-am ajuns la episodul propriu-zis, că mă zbat doar într-o paranteză, dar atât de plăcută paranteză… Pentru mine, în orice caz.

Pe scurt, reușim: Scoatem papură, rizomi, lingură, strună, nylon, chiar și peștele, care nu era de fel o ci un avat. Da, un avat; un avat într-un ghiol, nu la o confluenţă! Ca prostul, în plin ghiol. Se întâmplă, știu; mai rar, dar se întâmplă. Cântărea, treaba lui de grame și miligrame, dar din câte ţin minte sub un kilogram. Mic și al dracului! Unde a încetat însă de a fi treaba lui și a devenit foarte mult treaba mea, a fost starea în care se găsea nylon-ul meu după incidentul-avat, consecinţele lui funeste sau (să îndrăznim?) „avat-arurile” ce-au urmat.

Morală: o morală, sau *morala* se aşază de obicei la sfârșitul unei povestiri, fabule sau anecdote. În mod excepţional, uite-așa, hai s-o intercalăm, de data aceasta, în corpul naraţiunii și anume, chiar aici. Ea va suna cam așa: să nu fii calic niciodată cu nylon-ul tău, sau, mai precis, să-l primenești mereu, să-l tai în părţile uzate, să-i elimini extremităţile mai supuse eforturi lor, zgârieturilor, rosăturilor, mușcăturilor etc, că de nu…

Că de nu, cine-o face ca mine, ca mine să păţească, ba şi m-ai rău!

Deci, după scoaterea din apă a celui avat și eliminarea în tregului bagaj vegetal ce-l însoţea am „controlat” (zic eu!) firul meu de nylon și l-am găsit puţin uzat, aspru și zimţuit. Într-un larg gest de risipă și prudenţă, am tăiat cam 50 cm (!) din acel fir, zicând „uite ce generos sunt eu!” Pe drac’, să-mi fie iertată expresia. Trebuia, dar asta am aflat-o mai târziu și nu *mult mai* târziu, trebuia să elimin tot ce fusese maltratat, frecat, uzat prin păpuriș și anume doi sau trei metri de nylon. Dar te lasă inima când ești zgârcit din fire (fire de nylon), care se găseau greu în acea epocă?

Mai departe. Zice Cornel: „Hai mai spre iezer, sau chiar la malul celălalt, unde abia se mai zăresc prietenii noștri”. Hai?

Hai! Și mână, barcagiule. La un moment dat, cam prin mijlocul ghiolului, iată că se trezesc instinctele mele de pescar. O mică alarmă interioară parcă se declanșează. Să fie Sâmpătru, pa tronul meu și al pescarilor? Poate, mai știi, dar avea desigur de-a face și cu ceva în aspectul apei: parcă mai întunecoasă, adâncă, limpede, mai știu și eu, mai promiţătoare, mai evocatoare de aventuri trecute. „Hai să oprim aci”, zic eu. Vâslașul mă privește cu compătimire… „Aci?” Și dă din umeri, discret, dar clar dispreţuitor. Cornel, dom inginer, confirmă sugestia mea, deci ne oprim. „Nu brusc! Nu cu vâslele”, șoptesc eu. „Las-o să meargă singură”. Altă ridicare din umeri: „Ce știu orășenii ăștia?” Din chiar primele mele lanseuri, primul, al doilea, nu mai ţin minte, dar știu că (în două cuvinte, remarcaţi!) brusc faimoasa, adorabila, nepreţuita, mult visata, incomparabila, de lectabila zdruncinătură a mușcăturii unei știuci din alea „babane”. Și plimbă-te, firule, și taie apa și afundă-te și ridică-te și fugi încolo, de-ţi cârâie mulineta ca o motoretă Mobra și vino înapoi și dă-i târcoale în jurul epicentrului, care-i lotca și „Scoate-ţi, Cornele, undiţa din apă și tu, barcagiule, vâslele, nu vedeţi că-i balaur!” și îndoaie-te, lanseto, și nu te lăsa

nici tu, nici tu și uite-o cum vine spre noi, mulinează, băiete, cât poţi de repede, să rămână firul întins, uite-o că trece pe sub barcă, mută-ţi firul și undiţa de la babord la tribord, peste capetele celorlalţi, hai c-o mai am pe fir, trage, trage ca cele mari, nu cu smucituri și sacade, ci uniform, în jos și puternic și nici n-am zărit-o până acum, parcă ar vrea să înceapă să cedeze, oare? Ţi-ai găsit, a pornit-o iar, cinci metri, zece, mulineta zornăie de zor, iar, dintr-odată, o neașteptată smucitură, o scuturătură supremă și vai, vai, vai, se așterne o liniște oribilă, nici apa nu mai fierbe, nici mulineta nu mai cârâie și nicio rezistenţă nu mai simt pe fir și mulineta înfășoară un fir în stare de imponderabilitate, leneș, pasiv, gol pușcă ! Am păţit-o! Iată capătul firului: nu tu știucă, nu tu lingură, nu strună, ci o atârnătură de nylon fleșcăit și rupt! Trist? Da, foarte. „Ţi-am spus, de atâtea ori", îmi vorbesc eu, ca un frate mai mare, mezinului, „să tai din nylon, fără milă, tot ce-i uzat, obosit. Să-l schimbi chiar, dacă-i nevoie. Sau vrei să prinzi numai pe cele mici și să le pierzi pe cele mari?" „Da!" răspunde mezinul, „dar am tăiat cât am crezut necesar și frâna era reglată să cedeze la o tracţiune mai măricică". „Ai tăiat, ai reglat, spanac! Ai pierdut frumuseţea de pește, da?" „Da!"

Hai mai departe, deci. Cât să fi avut, cinci kile, zece, o sută? Păcat! Hai mai spre mal, uite-acolo și ne ducem. Hai și pe aci. Bun ! Mai prindem, mai nu prindem, mai trece timpul. Cât? O oră, o oră jumate? Cine mai știe? Două? Poate.

Hai mai departe. Unde-s ceilalţi? Tocmai hăt-colo. Hai spre ei.

Vreau să spun, prin toate interjecţiile acestea, că trecuse, de la marele fiasco, o bucată de vreme și că noi ne învârtiserăm pe o rază considerabilă, să zicem de 5 – 800 metri de la punctul dramatic. O luăm deci înspre colegii noștri, îndepărtaţi în zare. Traiectoria noastră trebuia să ne ducă nu prea departe de locul cu pricina. Zice Cornel: „Hai să mai trecem pe-acolo". Eu: „Crezi că ne mai așteaptă dumneaei la punct fix, după tot tărăboiul ce l-am făcut; și apoi, de unde mai știm noi locul exact, aci în mijlocul ghiolului, fără repere?" „Totuși, trebuie să fi fost cam p-aci, zic eu". „Cam, da?"

Ei bine, ne-am oprit „cam p-aci". Apa tot frumoasă, adâncă, neagră, impasibilă, impenetrabilă… știa, dar nu spunea…

Eu însă voi spune. Voi spune! Voi spune că schimbasem nylonul cu unul mai rezistent, că pusesem o lingură similară cu cea pierdută. Voi spune că dacă nu la prima, atunci negreșit la a doua lansare a nălucii am simţit-o, divina mușcătură, urmată de tot alaiul de tracţiuni, năbădăi, slalom-uri uriașe, picaje, redresări, scuturături; zglobie nevoie mare, necum istovită. A durat, dar cine mai poate cronometra clipele de extaz? Într-un târziu am adus-o aproape de lotcă, am văzut-o, enormă mi s-a părut, dar cealaltă, prima, mai mare trebuie să fi fost, după cum trăgea, sigur că mult mai mare. Am adus-o la minciog și… hârșt! cu o mișcare de învăluire rapidă, repetată și învăţată de-a lungul anilor, de sute de ori, am reușit s-o cuprind în plasă, s-o trag din apă cu toată opoziţia ei, cu toate tumbele, salturile, vicleșugurile unei fiinţe ce luptă vitejește pentru viaţa ei, am reușit s-o aduc în barcă. Se zbătea nebunește în minciog, se scutura ca să se desprindă și de lingură și de plasa ce-o cuprindea. Am reușit în cele din urmă s-o cuprind după operculi,

strângând-o cu plasă cu tot, că tare-i alunecoasă știuca încă vie – și multe am scăpat, alunecându-mi printre degete, deși am mână mare și voinică – dar pe aceasta n-o mai slăbeam din strânsoare până când… da! aţi ghicit! Nu! Nu am scăpat-o din mână și din barcă; aceasta este altă poveste și s-a întâmplat în alt loc și în altă împrejurare. Dar aţi ghicit totuși, căci a fost ca la „Stejarul”. Avea într-adevăr două linguri mari atârnându-i din gură. A doua, cea care i-a fost fatală și mi-a adus-o în barcă; apoi prima, cu strună, vârtej, carabină și un metru și mai bine de nylon. Lingura mea!

Să precizăm: eram în mijlocul, iar dacă nu chiar în mijloc. În orice caz la sute de metri de cel mai apropiat mal al unui lac ce măsura, după cum am mai spus, 2X3 sau, știu eu, 3X4 km, în orice caz o oglindă foarte mare de apă, în cubajul căreia trebuie să fi trăit mii și mii de știuci. Iar locul, nu aveam niciun fel de siguranţă că era același. Cu o aproximaţie de 2 – 300 metri, poate. Dar se vede că așa a fost să fie, așa i-a fost ei hărăzit să ajungă în plasa norocoasă a pescarului.

P.S. La cântar, știuca n-avea decât 4,400 kg. Ce rușine! La cherhana, am schimbat-o contra unui crap de aceeași greutate și se pare că toată lumea a fost mulţumită de troc. Am și semnăturile martorilor!

CĂUTAŢI CHEIA SUB FELINAR

CARE CHEIE, care felinar? Ce treabă avem noi cu ele?
Ce legătură cu știucile promise?
Niciuna!
Niciuna?
Oare…? Ia să vedem…
Ia să vedem !
Se făcea că…
Pardon!
Se face că… Se face că pescarii începători și chiar debutanţii le știu pe toate. Nimic nu le scapă! în materie de pescuit, se-nţelege. Și de pești. Și de tot ce-i în legătură cu nobila îndeletnicire de pescar, de pescar amator, așa cum scrie pe permis.
Dar cine a văzut, cine a auzit măcar de permis? Și încă de „Pescuit”, cine oare?
Deci, neofitul le știe pe toate: întrebarea și răspunsul, ciacpac! fără nicio ezitare.
La ce oră se prinde plătica? La 5,25 dimineaţa!
Dar șalăul?
La 1/2 oră după asfinţitul soarelui !
Care-i vremea bună la răpitor, cer acoperit? Da 1 Senin?
Nu!
Vânt? Nu ! Dimineaţa? Da ! Prânz? Nu! Seara? Da!
Ce culoare de lingură? Albă! Galbenă, nu? Nu!
Și așa mai departe. O desăvârșită certitudine, de la lume adunată, sau pur intuitivă, îi călăuzește fiecare pas. Debutantul nu cunoaşte ezitarea, știe locurile precis, lângă mal sau mai „La iezer”, cât să fie adâncimea apei, tabelele solunare le-a învăţat pe de rost (și crede chiar în ele); știe dacă la cer senin cu soare se impune lingura mai lucioasă sau mai întunecată, știe, firește, ritmul exact cu care trebuie mulinat, repede sau dimpotrivă încet, lin sau sacadat, știe precis că la lingură mică se prinde pește mic, iar la nălucă mare balaurul de știucoi, știe unde-i bună lingura oscilantă și unde rotativa nu ezită asupra momentului sau locului indicat pentru folosirea wobblerului, iar în privinţa acestuia, care-i bun, care nu face doi bani, ce culoare trebuie el *neapărat* să aibă ca să dea rezultate, la ce adâncime trebuie sau nu trebuie să fie tras, și câte și mai câte.
Nu știi ce să admiri mai mult la debutant, cantitatea uluitoare de cunoștinţe pe care le posedă, sau acea siguranţă, fără umbră de îndoială, ce-i caracterizează toate opiniile, toate veridictele. Când și dacă o faptă reală se întâmplă să-i invalideze vreo certitudine, nu aceasta din urmă va trebui verificată, eventual abandonată, ci fapta întâmplată va trebui disecată, analizată cu toată suspiciunea, ca o evidentă și regretabilă anomalie, o erezie demnă de toată circumspecţiunea

noastră. Regula însă nu poate fi infirmată, ci doar confirmată. Teorema, știţi, cu excepţiile…

Așa deci cu vastele cunoștinţe și absenţa de îndoieli ale începătorilor. Dar atunci, noi, ăștialalţi, cu state de serviciu onorabile, ce se întind de-a lungul zecilor de ani, cu foarte numeroase și contradictorii experienţe, adunate prin fundul traistei noastre, cu adorabilele amintiri depănate de-a lungul deceniilor, în care, prin diversitatea și frecvenţa lor extremă, excepţiile tind să devină însăși regula, noi ce certitudini mai avem? Sau nu mai avem? De niciun fel?

Ne întrebăm, noi, experimentaţii, învechiţii și tăbăciţii pescari sau, hai, măcar „undiţari", noi ce știm? Avem ceva de care putem fi, în mod rezonabil, convinși, siguri? Știm n-ai *sigur* că nu vom avea o mușcătură zdravănă, la ora prânzului pe o căldură toridă, sub cel mai senin, dintre ceruri, în dogoreala de foc a lunii lui cuptor? Nu-i prea probabil, firește, dar, mai știi? Știm noi precis că ora solunară declanșează semaforul verde și roșu, acel start-și-stop, jur împrejurul globului, la oră fixă în toate pârâiaşele, ghiolurile și oceanele lumii, pentru că așa au decretat mareele și comandanta lor, doamna Selena?

Știm sigur, da? Nu tocmai. Dar mai știi?

Trecem mai departe cu indiferenţă, toamna în Deltă, într-o japșă cu o apă de două palme adâncime, nu mai mult, și limpede, limpede, convinși fiind, dar absolut convinși, că aci, măcar aci, nu se poate ascunde nicio vicleană, că n-are cum și în ce.

Da? Dar aia mare-mare din japșa perfect circulară din ghiolul Băclănești de lângă Milă, pândea ea oare într-o apă mai adâncă de 30 cm, în toamna aceia, îndepărtată? Pândea! De unde știu?

Păi n-am plimbat-o, vreo 2 – 3 minute pe lingura mea cea mai ușoară, care putea „înota" într-o palmă de apă? Mergea știuca leneșă cu lingura mea în gură, la pas, nu la galop, așa de sigură era de ea și a defilat sub ochii mei uluiţi, ba spre stânga, ba spre dreapta, molcom, nestingherită, fără urmă de panică în ea. Ce bine o vedeam, la mai puţin de 5 metri de mine, deși o agăţasem iniţial la vreo 15 – 20 metri distanţă și s-a lăsat convinsă să se mai apropie și a venit fără să opună altă rezistenţă decât a trupului ei uriaș. Eu zic că avea un metru lungime… Dacă aceea de la Frăsinet a măsurat, în barcă (nu-i așa, Roni?), 94 cm, apoi asta din Băclănești, văzută în apă, ce-i drept, era simţitor mai mare. Mai mare, zău! Iar în liniștea perfectă, ce domnea asupra întregului ghiol, cu japșă, știucă, lingură și mulinetă și tot, nu se auzeau decât bubuiturile inimii mele, dar s-au liniștit și ele când, îi într-o scuturătură a botului, una singură, ca o tiflă și o negare fulgerătoare, mi-a aruncat lingura hăt-colo și și-a văzut de drum, imperturbabilă, *piano ma sa˙no,* negrăbită, ne slăbită, așa cum îi stătea, se vede treaba, în caracter.

Da! mai poţi după aia spune cu certitudine, în orice apișoară: aici nu mai e loc nici de o știuculiţă sau mârliţă infimă? Darmite de un monstru…

Da! Poţi, fără îndoială, s-o spui și vei avea probabil dreptate.

Dar, mai știi?

Plutind deci într-această stare de euforică imponderabilitate și scepticism

îngăduitor, printre plauri și firișoare de papură, ne lăsăm uneori, noi, veteranii, antrenaţi mintal spre o potecă a generalizărilor, pe care ne complăcem a o intitula – pompos – a „filosofării”. Și filosofăm și refilozofisim, cam în felul următor. Zicem, noi și despre noi: „Ce știm? Nimic sau mai nimic. Știm doar atât: cu cât am pescuit, pescuim și vom mai pescui în continuare (așa să ne ajute balta!), vom şti mai puţine despre pește; nu vom învăţa nimic, dar vom dezvăţa multe.

Știm noi, azi, pe baza nenumăratelor păţanii personale, de ce, când, cum mușcă și de ce nu „mușcă”? Știm noi ceva despre obiceiurile peștelui, uzanţele lui, convingerile lui, despre ce se pe trece în creierul său, în simţul său gustativ, olfactiv (da!) în linia sa laterală, adevăratul său radar, în termometrele și barometrele ce, fără îndoială, „bănuim” că le posedă din belșug și despre tot ce-l îndeamnă să facă sau să nu facă, sau să se facă că face tot ceea ce face sau – invers proporţional – ce nu va face?

Nu știm!

E foarte adevărat că nu știm.

Doar această siguranţă o avem: cu cât pescuim mai mult.

cu atât vom ști mai puţin decât în prima zi, când am luat prima undiţă în mână. Cu timpul, știm mai puţin și din ce în ce mai puţin, iar acel *puţin* nu se va apropia măcar de ce s-ar putea numi o *certitudine!* Iar filosofând, în continuare, ne vom şopti, așa, ca să nu ne audă nimeni: că nici măcar de acest lucru, de această inevitabilă, progresivă, inexorabilă traiectorie spre o totală ignoranţă, incertitudine sau măcar nesiguranţă…

nu suntem absolut siguri!

*

*   *

Toate bune! Dar ce-i cu felinarul, ce-i cu cheia?

A, da! Desigur.

Se face că uneori bătrânul și scepticul nostru „vechi pescar” se află într-o barcă cu un entuziast și, de ce să n-o mărturisim, foarte simpatic neofit (*„neojitus simpaticus agiamensis”)* și dacă, din întâmplare, veteranul se află într-o clipă benignă, dintre două crize de scepticism acut, ca după capturarea elegantă a câtorva exemplare măreţe, spre stupoarea și umilirea nevrută, dar totuși binevenită, a debutantului; dacă deci acesta ar fi funda lui psihic al experimentatului, s-ar prea putea ca, trecând peste obișnuita sa rezervă, acesta să se relaxeze („deconecteze” cum se spune azi) într-atât încât să dea curs, moderat se-nţelege, anumitor poveţe, îndrumări și poate chiar, dacă s-a mai ivit pe par curs vreo nouă mușcătură, la anecdote cu tâlc sau apologuri[6].

De pildă, aceea cu cheia sub felinar’

Va povesti, aşadar, bătrânul pescar, tânărului său discipol, numai urechi și

---

[6] Nicio legătură cu plasa folosită de profesioniști în baltă, împotriva ţânţarilor.

opercule larg căscate: „Vezi matale, eu te-am studiat și nu cred că ai făcut la fel că, dacă mă studiai mai atent, poate, zic *poate,* aveai și mătăluţă un peștișor-doi în zimbil. Ai tendinţa să-ţi lansezi lingura unde-i apa mai adâncă, unde nu-i brădiș, nu-s nuferi, nu-s obstacole. Într-un cuvânt „unde-i mai agreabil, mai comod”. Dar știuca nu se prinde unde-i mai comod, ci *acolo unde se află ea.* Și ea se află de obicei unde-s ascunzișuri: sub frunza de nufăr, prin firele de brădiș, potamoget sau coada vulpii. Iar aceste buruieni afurisite au tendinţa, regretabilă firește, să-ţi agaţe cârligele, ancorele cum le zicem noi, când lingura ni se plimbă printre ele. Și printre puţinele, foarte puţinele lucruri *de care suntem siguri* în d-ale pescuitului (al) este acela că un lanseu soldat cu agăţarea unei buruieni este ca și un lanseu inexistent. Deci trebuie să ne străduim a ne strecura cu dibăcie printre ierburi, fără să fim agăţaţi de ele; cea mai mititică frunzuliţă, cel mai infim firișor de brădiș agăţat de ancoră paralizează bătaia lingurii, deci toată atracţia, toată pofta ce-o trezește în răpitor. Și totuși cam pe-acolo, la buza stufului, în ochiurile limpezi dintre ierburi trebuie ele căutate, șmecheroasele, că acolo își au ele vadul, acolo vânează, n-ai ce-i face. Uite, să-ţi spun o povestioară (în sfârşit!): Într-o noapte, la oraș, venea un cetăţean cumsecade spre casă. Cam târziu, ce-i drept, dar fusese agapă colegială și nevasta știa și n-avea obiecţii (decât „principiale” poate, dar alea nu contează). Și tot călcând așa voios în drum spre casă, iată că zărește pe trotuar, sub un felinar, pe un alt noctambul, aplecat cercetător, de parcă ar fi căutat ceva, dar ce? Cetăţeanul nostru cumsecade, săritor și prietenos din fire, ba chiar mai mult ca de obicei, din Riesling, se oprește și întreabă politicos:

„Vă pot ajuta cu ceva? Bună seara” (amintindu-și), Căutaţi ceva, poate?”

Noctambulul 2: Nu, mulţumefc, bună seara (într-un târziu și el), adică… îmi caut cheia de acasă.

Cumsecadele: Și o ţineţi de obicei aci? (fără intenţii umoristice).

Noctambulul 2 (ridică privirea pentru prima oară, bănui tor, întâlneşte însă dezarmanta nevinovăţie a „cumsecadelui”): Nu! Scof batifta, răcit, fuflat nafu. Cheia căzut.

Cumsecadele: Păi, s-o căutăm împreună…

(amândoi caută jur împrejurul felinarului.)

Trec cinci, ce zic eu, ba chiar mai multe minute și nicio cheie. Într-un sfârşit:

Cumsecadele (străfulgerat de o idee): Dar, dom-le, sunteţi sigur c-aţi pierdut-o aci?

Noctambulul 2: O, nu! Afta, nu! De căzut, mi-a căzut vizavi pe celălalt trotuar, dar e foarte întuneric pe-acolo…

Cumsecadele (tot cumsecade, se vede): „Bună seara!”

B.P. (Bătrânul pescar): Hait! Parc-a fost o mușcătură, iar?

Neofitul: Am înţeles!

B.P.: Oare?

*

*   *

Dar cazul relatat mai sus este rarisim, ipotetic și tare mă tem că ar trebui numit de-a dreptul apocrif. Știm doar cu toţii că astăzi, în mai toate breslele, artistice în special, ca pescuitul, nu mai există începători, debutanţi și îndeosebi învăţăcei, în sen sul de „tineri-dornici-de-a-învăţa-ceva-de-la-cineva". Speţa s-a stins și dacă ar mai exista câteva specimene răzleţe, să ni se comunice și nouă, ne-ar interesa pe noi toţi, colecţionarii de rarităţi. Cât despre a-i califica „simpatici", ni se pare nu numai autoevident, ci de-a dreptul pleonasm. Astăzi, e doar bine știut că oricine se naște atotștiutor și virtuoz aprioric. Un învăţăcel nu poate fi, în consecinţă, decât mană cerească pentru oricare deţinător de taine meșteșugărești, cu greu acumulate de-a lungul anilor.

În majoritatea zdrobitoare a cazurilor, însă, bătrânul meșter se va afla singur în faţa oglinzii apelor, prin ghioluri, japșe, privind reflexul ușor tremurat al firicelelor de stuf, prin meandrele gârlicelor, sau pe acela, mai rărit, al firelor de papură, atunci când gârliciul devine ochi de apă și apoi baltă mare. Singur fiind, nu mai are pe cine povăţui, e poate mai bine așa, și treptat treptat revine la cronicul său scepticism. Cronic, totuși dubios.

Căci bătrânul pescar foarte rar îşi va mărturisi sieși: „Nu știu nimic despre pești și pescuit!" Va spune mai degrabă, într-un acces de scepticism ce s-ar putea numi „la pătrat": „Mi se pare că nu știu nimic".

Dar, mai știi?

Și va veni o zi, care va fi probabil o seară, când îl va cu prinde o supremă îndoială, aceea despre veracitatea afirmaţiei că știuca trebuie căutată acolo unde este ea, iar nu sub felinar.

De ce spunem că va fi un gând de seară? Pentru că omul nostru e obosit. E obosit de a fi căutat mereu lucrurile acolo, unde se află ele. O fi oboseala unei zile doar, sau a unui șir de zile de pescuit, a unei vieţi de astfel de zile, cine poate ști?

Fapt e că a crezut în această cercetare atentă a fenomene lor, în acest utilitarism. Sau perfecţionism? Sau în combinarea lor?

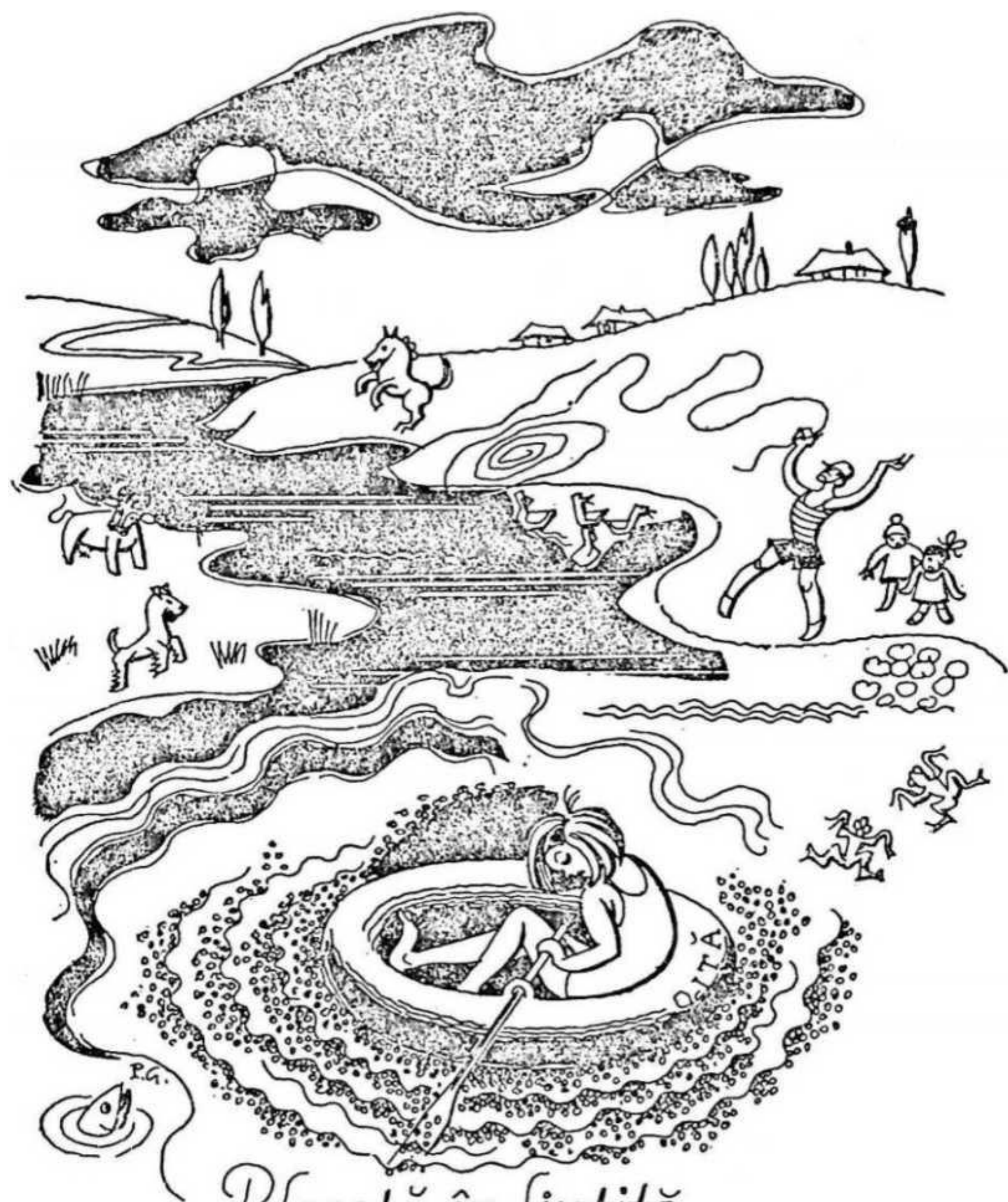
A bătut drumuri multe…

Îl puteai vedea moţăind în personalul de noapte București Constanţa, plecarea la 0,40 din București Nord, dar el, ei, ca să poată urca în tren, se duceau afară, la „Triaj". Coborau în bezna nopţii, prin noiembrie-decembrie, în halta Dunărea sau Ovidiu, la 4 dimineaţa. Uneori îngheţul, nebănuit în oraș, îi gonea înapoi la vatră. Alteori plecau pe întuneric, 7 – 8 km pe jos, până la canalul Bâtlanul, sau la Arămi. Cu felinarele. Pe la jumătatea drumului se crăpa de zi. O secerușă de lună apunea într-o parte, iar când ajungeau fa baltă, un vag soare, de nu se lua nici el în serios, căta să se ridice peste dealurile din Cernavodă. Își suflau în mâini ca să tempereze răceala de metal a mulinetei. Mănuși? Aiurea! Ai văzut lansetist cu mănuși? Nu există și nici nu se poate (și d-aia nici nu există). Pescuiau în picioare toată ziua, în acele privaluri cu apă tulbure, fără ierburi, fără stuf, cu cele o salcie plângăreaţă și rahitică, ici și colo. Urâte bălţi, ce mai! Dar ce mai cădea știuca! Toate calibrate cam la un kilo gram. Nici nu trebuia să te miști din loc. Stăteai la locul tău, cu vecinii la vreo trei metri, în dreapta, în stânga. Se înșirau, uite-așa, microbiștii duminicali

și prindeau, prindeau. Se înșirau 10 – 20 – 30 știuci pe lângă fiecare pescar. Apă mică, ca lăţime cam un lanseu, ca adâncime să tot fi avut un metru, maximum. Dacă mulinai mai încet trăgeai mâlul din fund; aduceai câte o scoică-de-baltă pe cârligul ancorei. Și apoi iar o mușcătură. Pe la orele zece nu se mai „dădea" la lansetiști, dar începea să muște la fixiști, cu plutele lor mari și momeala peștișori vii (de unde aduși, de unde prinși?). De ce așa și nu altfel? Cine știe? Mâncare, un sandvici-două. Băutură: un sfert de cafeluţă. Totul cântărit ca la spiţerie, că de! trebuiau toate cărate în raniţă, atât amar de drum. Pe la orele cinci seara trecea personalul de Constanţa spre București. Numai el oprea la haltele cu pricina. Trebuia prins. Sculele trebuiau demontate, peștele împachetat, în hârtii anume aduse, legate cu sfoară. Ce se făcea cu tot peștele prins, zău că nu știu. Nu putea fi cărat iar tot drumul, că-ţi întrau de pe acum picioarele în șezut. Unii îl dădeau lipovenilor de la cherhana. Și mână băiete! Obosit? Mai ai și vreo 4 ore în personalul acela afurisit. Te odihnești mâine la slujbă, că aia-i duminica pescarului. Ai vrut „odihnă activă"? Na-ţi activă!

Alteori, îşi amintește acum obositul nostru de vechi-pescar (vedeţi, i-a crescut o liniuţă între cele două cuvinte, le leagă, se leagă, ce mai!) cu barca de cauciuc făcută raniţă, vâslele ţinute în mână, sculele de pescuit atârnate de umăr „în diagonal", ne vasta (sărmana de ea!) ducând merindele în rucsac și pulovere și ciorapi dacă nu și cizme de cauciuc, nu, nu, cizme nu, erau doar în picioare, dar lansetele și minciocul da, în tocul lor, în mână şi că te mai erau și trebuia prins acel unic, tren din 24 ore care oprea la Halta Mostiștea, că de câte ori nu-l ispitise, din fuga acceleratului, când o vedea pe ea, pe balta aceea promiţătoare, cu ochiul ei de apă strălucie, într-un inel de stuf. Şi săi din tren în zece secunde, cât oprește acolo trenul (singurul pe zi) cu arme și bagaje și nevasta (săraca!) mai bine îşi rupea piciorul atunci, că de multe necazuri ulterioare ar fi fost ea scutită…

Iar 3 – 4 ore mai târziu știa *„ma troppo tardo"* că ochiul strălucios era o apă tulbure, mirositoare, înnegurată de lintiţă, fără nicio știucă (în haltă spusese impiegatul: „Știucă? Cât copil', nenorocire mare!"). Aș! Ţi-ai găsit! Iar acum „Oiţă" („Oiţă" era numită barca pneumatică, din motive inexplicabile), plutea în mijlocul Tămădăului de Jos, baltă vestită în tot sud estul european pentru abundenta-i faună compusă din raţe (de casă), broaște, lipitori, gâște, tăuni, ţânţari în plină zi (mai destoinici deci decât cei din Deltă), pisici, câini (unii vii, unii plutind), lepidoptere, palmipede, insecte de orice fel de sex, credinţă sau armament, înverșunate însă toate, și Oiţă blocată literalmente într-un covor cu triplu strat de lintiţă suprapusă, iar în Oiţă, neputincioasă, ducând o luptă inegală cu elementele dezlănţuite, biata nevastă, combativă până în ultima clipă, până la ultima ei suflare, adică până când soţul ei iubit, prevăzut cu un odgon îşi exersa lanseul lasso-ului în direcţia aproximativă a jumătăţii pierdute, dar nu de tot. Într-un târziu au fost recuperate, în or din ea alfabetică, lasso-ul, lintiţa (resturi de), odgonul,

Blocată în lințiță ...

Oiţă, sculele de undit (resturi de) și soţia (tot rămășiţe), iar printr-o lentă, puternică și căpăţânoasă tracţiune, toate cele de mai sus au fost ridicate pe mal și redate libertăţii și fericirii. După un marș forţat în plină arșiţă, Oiţă a fost în mod abject purtată pe braţe, în loc să plutească pe apă, până peste șoseaua naţională București-Lehliu și apoi cu mare pompă și alai repusă în postură plutitoare pe apele Tămădăului de Sus. Aci, totul s-a desfăşurat într-un spirit de *happy-end,* apa era limpede și adâncă, soţii pescari zâmbeau voioși, făcând „pa, pa!" mulţimii adunate pe mal și strigătelor ei de îmbărbătare și succes la pescuit. Știm cu toţii că așa ceva nu se spune unui pescar superstiţios (adică oricărui pescar), dar largile mase încă neevoluate ale Tămădăului ignorau, în acele vremuri îndepărtate, aceste rudimente ale culturii și civilizaţiei. Și succes le-a dorit și succes a fost să fie, că până pe-nserate au căzut diverse știuci, știuculiţe și bibani cocoșaţi. Un camion amabil a transportat spre Capitală, la vreme de seară, pescari, unelte și pradă, contra unui modest comision, cam ca de-o saramurică…

Visează vechiul nostru pescar. Visează și mai evocă alte momente, alte întâmplări vitejești din trecut, soldate cu, sau uneori, fără succes. Prea des „fără". Dar nu asta contează. Altceva contează – sau mi-e teamă s-o mărturisesc – se conturează…

Ce anume? Staţi puţin să mai vedem cum a fost la Herăști, sau la Ciofliceanca, la Măriuţa sau la Belciugatele, la Valea Argovei, a Suhaia sau la Puieni, la Căciulaţi, Cernica, Buciumeni, Slobozia, Comana, of Doamne, of Doamne, că multe au mai fost!

Și mai sunt de zece ori pe atât. Foarte variate, foarte deosebite unele de altele, fără îndoială. Dar au avut toate ceva în comun, sau, mai bine zis, mai multe „ceva"-uri. Toate au fost greu de depistat, greu de ajuns la ele, deși s-au folosit cele mai diferite mijloace de transport, trenuri, autobuze, motociclete și scutere, autoturisme și până și umbletul; da, cu picioarele! Dar au avut în comun și faptul că (să ne ierte eventualii băștinași!) tare au fost locuri urâte! Bălţi tulburi, în care intrai sau ieșeai cu barca prin mâl, noroaie interminabile de care abia reușeai să te des cotorosești acasă, făcând baie, cu barcă cu tot. Bălţi din mijlocul unor „sate-de-baltă", noroioase și ele, hâde, cu copii gălăgioși, plini de sfaturi absurde și false: mereu același refren „O fost aici pește mult, dar nu mai este" sau „acu o lună trebuiaţi să veniţi" sau varianta „peste o lună când or cădea brădișul" sau „Mai devreme, dimineaţa" sau „mai pe seară" sau „este pește mult, dar e prea cald (frumos, urât, vânt, nevânt, ploaie, neploaie, frig etc.) „Iar la plecare de pe baltă „Am zis eu că n-o să prindeţi nimic" (nu spusese nicio astfel de vorbă, dimpotrivă), „deși e pește mult aici, și știucă și crap chinezesc, dar nu se dă la scule d-astea cum aveţi dumneavoastră (adică linguri), au mai fost niște domni de la București dar nici ei…" Și urmează o tăcere îndelungată și vădit ostilă când și dacă ajungeai la prezentarea a 2 – 3 mârliţe sau a unui știucan mai de ispravă.

Urâte mi-au fost *bălţile* de prin sate!

Chiar dacă uneori și-au predat cota de pește, de știuci.

Până și cuvântul „baltă" urât mai sună și prea sugerează ceva hidos: baltă și

orătănii, broaște, lipitori, ţânţari !

Tare m-am supărat (v.– p.-ul zice, nu eu!) în ziua când mă duceam, acum câţiva ani, la cabana Căldărușani, de pe *Lacul Căldărușani,* și am văzut înfipte, pe niște ţărուși, în plin câmp, acoperind minunata priveliște asupra lacului și mănăstirii, niște litere mari, nu de-o şchioapă ci de 1/2 metru, proclamând, din iniţiativa AJVPS-ului Ilfov se vede, că suntem aci la BALTA CĂLDĂRUȘANI, nu cum credeam noi cu toţii, la Lacul Căldărușani, cu apa-i limpede, cu brâul său de stuf, pădurea sa măreată, numai lanuri și ogoare împrejur, nicio casă, niciun sat, doar mănăstirea pe o peninsulă arhaică și adorabilă. Era încă pe atunci *lac,* Lacul Căldărușani; înainte de popularea și polua rea sa cu vestitul crap fitofag, care a făcut din lac baltă.

Până și dicţionarul ne-o spune, fără suficientă claritate, însă, și spirit critic, că *baltă* se numește o întindere de apă stătătoare, de obicei puţin adâncă… lăsată în părăsire… stagnantă, uneori… groapă cu apă sau cu mocirlă… regiune mlăștinoasă etc…

Pu!

În timp ce *lac* cuprinde noţiunea de întindere mare de apă adâncă, închisă între maluri (deci nu vărsătură), cu scurgere spre ape curgătoare, oho! asta implică ideea de primenire a apelor, deci a clarităţii, curăţeniei, limpezimilor. Altă gâscă. Cum s-ar zice, în altă traistă! Să trăiască lacurile cu puritatea lor și ducă-se în pustiuri bălţile cu emanaţiile lor putride, diabolice, fetide, cu tot! Chiar de-or fi ele utilitare, productive, rentabile, din punct de vedere strict material. Optăm oricând pentru lirismul de cristal al lacurilor, fie ele oricât de puţin profitabile. Dacă tot ai căutat odihna spirituală dublată de o – nu prea excesivă! — activitate fizică, dac-ai vrut să evadezi, câteva ore măcar, din mediul citadin, industrial, utilitar (?) și poluat, îndreaptă-ţi, cumetre, pașii, gândurile și vâslele spre lacuri, aşa-zisele lacuri „de agrement”, nu spre bălţi, că de bălţi „de agrement” încă n-am auzit.

Moaie-ţi undiţa în apele limpezi, aruncă-ţi năluca în grotele misterioase dintre catedralele de brădiș, urmărește-ţi cu privirea drumul ce-l parcurge lingura ta oscilantă, wobbleraș-ul tău, ce se gudură – dar fără să le atingă! — pe lângă arcadele, bolţile, naos-urile de ierburi de un verde intens spre suprafaţă ce se închide spre un indigo glacial în profunzimile undelor. Vei cuprinde cu acest prilej și minunăţiile decorului floral subacvatic ce ţi se arată edenic, neprihănit, fără subterfugii și falsă pudoare; totodată vei putea înregistra, fără s-o poţi înţelege, bi neînţeles, toată activitatea dirijată și neinteligibilă a faunei ce mișună prin acele locuri: pe fund de tot, unde ţi se pot strecura privirile prin brădișul uneori fix, alteori unduitor, vei zări ici-colo, cu umbletul său tacticos pe câte un domn rac, avansând înainte, ca în tramvai, iar nu înapoi, ca în legende. Se pare că racul joacă rolul de gropar, de necrofor al apelor, curăţind fundul lor de toţi peștișorii care n-au murit de moarte-bună, adică înfulecaţi de răpitorii mai mari decât ei.

Apoi cu sutele, cu miile, feluriţii peștișori, obleţi, plevușcă, săbioară, baboi, albitură, unii mititei din cauza vârstei lor fra gede, alţii tot mititei, deși adulţi, apoi mai măricei, roșioara, bibanul, linul, ocheana sau băbușca; iară toate celelalte ciu

dăţenii de gândaci, scoici, broscuţe și broscoi, câte un șarpe care unduind pe apă ca alţii pe uscat, trezește spaima cucoanelor, fiind deci total inofensiv.

De ce și de cine sunt dirijate, cu o fulgerătoare rapiditate, mișcările instantanee și perfect sincronizate ale unui milion de peștișori, avertizaţi prin ce mijloace, de o iminentă alarmă?

Apoi opriţi și iar stânga-mpre și redemaraj. Cum, de ce?

Să privim doar, să nu cătăm a înţelege.

Rar de tot zărești o știucă, o știuculiţă se mai vede, plutind între două ape, apoi dispărând atât de fulgerător că n-o poţi urmări cu privirea, amu a fost și nu mai e; o regăsești, dar mai încolo, tot oprită tot ea e; când și cum s-a deplasat? Vai de prada ei!

Ai descoperit de mult de tot, frate pescar, minunăţiile vieţii submarine. Ţi-ai delectat privirea de atâtea ori în acest univers. Dacă le-ai pune cap la cap, minutele, orele de contemplare ale acestei lumi, s-ar aduna luni și luni, poate ani din acest spectacol; dar să nu exagerăm!

*

* *

Dar, dar, îşi zice acuma micul nostru filosof undiţar…

Dar atunci, dacă-i adevărat că trebuie să optăm pentru frumos, pentru plăcut, pentru liniștitor, odihnitor, contemplare, idealism, nirvana…

Iar *nu* pentru rezultatul tangibil, material, evaluabil concret: *„Eu* am prins azi… (o cifră mare) de știuci, care cântăreau toate la un loc… (cifră impresionantă) de kilograme, cea mai mare are… (cifră de ordinul miilor) de grame și am scăpat una de 8,753 kg. (ai cântărit-o și pe aia scăpata?) Atunci, cu sau fără lăudăroșenii, ce-i de făcut?

Unde trebuie să te duci, la lacuri sau la bălţi?

Unde trebuie să pescuiești, la mai greu sau la mai ușor?

Trebuie chiar să te chinuiești din răsputeri pentru un rezultat?

Nu are dreptate debutantul că „dă” unde-i mai plăcut, mai ușor?

Unde să cauţi cheia, unde este, sau sub felinar?

Nu vedeţi că nu știm, nu știm sigur, nu știm nimic?

Dar nu vedeţi că nici de asta nu suntem siguri?

Ce se cheamă chiar *siguri!*

*

Dar mai ştii

FRĂSINET,
SAU ȘTIUCA VIEŢII MELE

APA MOSTIȘTEI ESTE o apă foarte ciudată: cred că-i copil din flori, cu origini foarte dubioase. Se naște te miri de unde, nu vine de la munte, ca apele respectabile, cu obârșii bine stabilite, rude, adică afluenţi legitimi, cu pedigreu omologat, de prin văi aristocratice, mândre și carpatine. Nu! Nu se fălește, ca Ialomiţa, Dâmboviţa sau Argeșul că se trage din izvoare montane, c-ar fi copilărit cu capre negre, cerbi și urși, de la 2000 m în sus, jucându-se prin parcuri elegante, plantate cu brazi, ferigă, zmeuriș, fragi și alte lăudăroșenii de parveniţi. Între altele, ne pretinde că „la noi acasă nu primeam la scăldat decât pești *nobili,* păstrăvi, lipani, fântânei, iar prin lacurile *noastre* mai invitam curcubei americani și păstrăvi austrieci, știţi toţi de familie *foarte* bună și distinsă, Salmo, *„ma chère!”*

Nu! Mostiștea noastră e născută la șes, din izvoare de șes, toţi colateralii ei sunt tot de la șes, au nume foarte vulgare dacă le mai au și pe alea, apar ici, dispar colea, mai se pierd printr-o mlaștină, reapar, se regrupează în sate, sub formă de bălţi, copiii cu care se joacă nu sunt nici *Salmo* nici *Trutta,* ci broasca, raţa, carasul, caracuda, toţi mahalagii, toţi mitocani.

Dar mai are Mostiștea o însușire bizară, un fel de cameleonism, care o face să-și schimbe înfăţișarea, după mediul pe care-l străbate. Mostiștea de pe la Hagiești sau Măriuţa, Darvari, sau Tămădăul de Sus e mai cuconoasă, mai „damă bine”, ca și satele pe care le vizitează. În schimb, îşi dă în petic, cam de la linia Constanta încolo și, prin mimetismul ei specific, când ajunge pe la Pârlita, Gurbănești sau Ciofliceanca, mai-mai că n-o mai zărești – din baltă în baltă o duce într-o decădere continuă. Iar apoi, la Valea Argovei e cuprinsă de remușcări:

Îşi face procese de conștiinţă, promite că se va reabilita, că reîncepe o viaţă nouă, curată, onorabilă și… reușește, dar ca mai toate pocăitele, nu ţine lung, totuși ţine până la Frăsinet, adică vreo doi km. Frăsinet, sau izbânda pocăinţii! Apoi, mai la vale, nimeni nu mai știe de ea; n-o mai frecventează nimeni. s-a zvonit că-i căzătură, bolnavă, lumea o evită și că, din rigolă în rigolă, s-a pierdut într-un mare azil pentru creaturi nerecuperabile, numit Iezerul Mostiștea. Mare, tulbure, fără profunzime, afară de numele care i-a rămas ca un „mem*ento mori:* e, s-a dus toată Mostiștea noastră. Un vag canal îi duce rămășiţele obștești către marele crematoriu al apelor pierdute, numit Dunărea.

R.I.P.

Este foarte trist, este aproape adevărat, dar noi, moraliștii, cărora ne place să subliniem triumful virtuţii asupra viciului, propunem un popas în dreptul glorioasei fapte de arme ce se numește Frăsinet. Eu, personal, aș sugera chiar și ridicarea unui modest monument în acest loc și nu văd, în fond, de ce ar trebui el să fie chiar atât de modest. Toată ţara este împodobită cu monumente care, prin riguroasa lor abstractizare, ne informează că acum, chiar acum, am intrat sau ieșit din judeţul

Dâmboviţa, Alba, Sălaj sau Caraș-Severin, uneori chiar în comune, cu nume proprii sau chiar comune, iar bătăliile mari sunt semnalate cu majuscule și spade încrucișate. De ce n-ar fi, aşadar, lacul Frăsinet (observaţi: *lacul* nu *balta!)* însemnat cu două lansete de granit sau oţel inoxidabil, de cea 20 m înălţime, încrucișate, complete, cu mulinetă, linguri, minciog, într-un graţios aranjament decorativ, pe cât posibil evocator al artei noastre populare, care… dar ne pierdem în amănunte.

Ce rămâne deci de memorizat este că apa șerpuitoare și fantezistă a Mostiștei, prin meandrele ce le descrie, dă naștere la diverse lacuri și bălţi, foarte deosebite unele de altele, ca aspect, faună și floră. Sunt și rămân convins că între aceste trei elemente există legături și chiar relaţii de cauze și efecte, mai ales dacă, la capitolul faună, numărăm și locuitorii satelor pe care le străbate Mostiștea.

Iată aşadar o primă caracteristică a Frăsinetului: el are un lac, înconjurat de stuf, în unele locuri chiar foarte mult stuf; are apoi, pe trei laturi, malurile net ridicate, delușoare sau dâmburi, dacă vreţi, care dau o clară delimitare oglinzii apelor. A patra latură a fost construită de om și se compune dintr-un dig betonat pe care șerpuiește șoseaua de acces și un șir de plopi mereu aurii și roșeaţi, deoarece n-am pomenit Frăsinetul decât toamna. Nici nu știu ce devine și dacă mai există în celelalte se zoane. Apa Mostiștei, ca să pătrundă în Frăsinet trebuie să străbată o triplă perdea de stuf, de unde cred că se naște contra banda de știuci. La ieșirea din lac, un stăvilar cu o cădere de apă de 2 – 3 metri și pe urmă se pierde apa în acel vag canal menţionat mai sus.

Ce n-avea în schimb Lacul Frăsinet, deși se pare că avea, dar nu se vedea, și nu incomoda pe nimeni, n-avea sat ! Vedeai pe toate delușoarele dimprejurul lacului, ogoare, lanuri ce fuseseră cultivate de oameni. Urmele acestei munci erau vizibile, indiscutabile: miriști, arături, semănături de toamnă, gata încolţite. Săpături arheologice, fără îndoială ar fi scos la iveală fragmente de ceramică cucutenești sau fibule neferoase, dovedind etc. Dar nu vedeai case, curţi, oameni, copii, orătănii. Era foarte plăcut!

Cineva descoperise evident bogatele zăcăminte de știuci din partea locului.

Acel cineva, cu numeroși ajutori-de-cineva îşi făcuseră un fel de rezervaţie de știuci și le capturau; se povesteau și mai mult decât se capturau, despre sardanapalice nimiciri și chiolhanuri de știuci, ce s-ar fi petrecut pe acolo. Ecourile orgiilor parveneau și până la mai modestele noastre urechi și instincte. Dar nu prea se putea ajunge până la balta-minune.

Norocul meu a fost un pescar care, oricât de neverosimil ar părea, s-a trezit cu un acces de simpatie, absolut dezinteresat pentru mine. Și pentru prietenul meu și camarad de pescuit, Roni. Roni era, ca și mine, grafician și pictor în timpii morţi. Preocuparea lui de căpetenie, ca și a mea, era pescuitul sportiv. Iar pescarul care ne-a deschis portiţa Frăsinetului era Dan Mihail L, bolnav și el, sărmanul, rău de tot! între două crize acute, mi se pare că se ocupa cu magistratura, era, pare-mi-se, consilier pe la ceva cu Arbitraj, dar eu nu mă pricep la chestii d-astea; să le lăsăm deci în pace.

Prietenul I. Deci, declanșând, într-o frumoasă toamnă, un mecanism întreg de

biele, manivele, pinioane, axe cardanice, toate puternic „lubrificate” cu un asortiment de pile, ne dădu lui Roni și mie, telefoane, prin care eram insistent rugaţi să ne prezentăm la ora H în gara de Nord, prevăzuţi cu câte un bileţel Buc. – Lehliu. De rest, avea el grijă. Și a avut, săracul. Camionul era în gară la Lehliu, ne-a bălăbănit haida-haha, prin hârtoape și coclauri, până la SMT-ul Frăsinet. Primire de-a dreptul afectuoasă din partea celor de acolo. Ospăţ, molan, glume, cordialtate, succes la pescuit și somn ușor. Mai punem noi un lemn în sobe, deschidem geamul, aer curat, liniște, nu tu tramvaie, autobuze, doar câte un câine depărtat mai hămăie, tot mai departe…

Gata, scularea!

Ne împărţim în două bărci. În cea mai măricică, Roni și cu mine, neofiţi în d-ale Frăsinetului. În cea mititică, I., care mai frecventase balta (și poate să fi avut „ponturi” și indicaţii speciale?). Dar există probabil la pescuit, ca și la poker, un Dumnezeu al ageamiilor debutanţi.

Nu putem să ne plângem, că toţi am avut succesele noastre. Știuci mici nu prea „picau” la Frăsinet. De ce? Mai lăsaţi-mă cu „de ce”-urile dumneavoastră! Tot prezentul volumaș l-aș putea umple doar cu trei cuvinte, repetate de-a lungul celor X pagini ale sale: De ce? Nu știu! De ce? Nu știu! ș.a.m.d.

Există, sau trebuie, fără doar și poate să existe, o piramidă demografică la știuci, ca și la oameni: sunt mai multe știuci de un an decât de doi; mai multe de doi decât de trei; mai multe de trei etc. Etc. În vârful piramedei se lăfăie, desigur, știuca lui Frederic II Barbarossa, prinsă și re-aruncată în lacul de la Heilbronn, cu un inel și sigiliu împărătesc, la anul 1230. Repescuită după 267 *de ani* (în afară de cei șapte de acasă, pe care presupunem că-i avea în 1230, când s-a înfăţișat Kaiserului), dumneaei măsura, în 1497,6 (șase) metri[7]. Descoperise cu 4 ani înainte America (bănuim noi) și cântărea, în pofida oboselii, 140 kg. Scheletul ei și sigiliul împărătesc sunt și astăzi, în ciuda tuturor bombardamentelor, expuse la Mannheim, aducând, prin modesta contribuţie a vizitatorilor muzeului, o subvenţie, plus mult prestigiu. Totuși, la Frăsinet, cu sau fără piramida știucografică, se prindeau rar știuci sub un kilogram. În schimb de două și trei kg erau frecvente.

O tentativă de explicaţie? Poate că sunt într-adevăr mai multe mici decât mari, dar nu se încumetă cele mici să vâneze pe fieful barosanelor. Am zis „poate”.

Pe la orele 10, parcă se mai slăbi ritmul. Aveam fiecare câteva, dar n-am să fiu prost să afirm sub semnătură proprie câte știuci în traistă. Mi-e teamă, retrospectiv, că depășeau limita reglementară, dar e mult de-atunci și mă cam lasă me moria. Vârsta!

Mai schimbam lingurile, mai mici, mai mari, foarte mari, albe, galbene, arămii, mai grele, mai ușoare; apa nu era prea limpede, se vedea sclipirea lingurii poate până la un metru adâncime, poate ceva mai puţin, dar în orice caz era destul de

---

[7] Din „Tratatul de Ichtiologie" de S. Cărăușu.

adâncă, în unele locuri 2 – 3 metri. Deci ne jucam de-a schimbatul lingurilor, îndeletnicire inofensivă și neinstructivă, deoarece nu odată am constatat că ce se adeverește azi, mâine nu mai poate fi luat în consideraţie și viceversa. Și așa schimbam noi lingurile și dumneavoastră, cititorii, simţiţi, nu-i așa, cum crește suspense-ul?

Da? Ei bine, nu!

Să vă mai fierbem niţeluș.

Am făcut, în repetate rânduri, în viaţa mea de pescar, două constatări, perfect incontrolabile, deci probabil întemeiate și total inexplicabile. Totuși…

Prima constatare: pescuind din mers, din barcă sau de pe mal, deci *nu* în același loc și chiar pe distanţe destul de mari, foarte des mi s-a întâmplat ca *imediat* după schimbarea unui tip de lingură să am o mușcătură, două, pe care nu le avusesem cu lingura precedentă. Și pe urmă iar nimic, chiar dacă izbutisem să scot peștii care atacaseră lingura; dar în special când mușcătura se soldase cu un eșec. Nimic și iar nimic, până nu mă hotărâm să schimb iar lingura. Explicaţii? Eu n-am. Coincidenţe? Poate, dar cam multe !

A doua constatare: vă rog să fiţi serioși și să nu râdeţi decât după ce veţi întoarce pagina, ca să nu văd eu, măcar. Am observat de multe ori, da, *de foarte multe ori* (și zâmbetul dumneavoastră nu mă intimidează câtuși de puţin) că știuca nu se prinde când este ea înfometată sau măcar iritată și agresivă, ci atunci când lingura este înfometată sau pusă pe gâlceavă. O lin gură care sare mereu la bătaie, îţi înţeapă degetele când tu umbli să-ţi alegi o colegă de-a ei, din cutia cu linguri, care te agaţă de mânecă când te răsucești puţin în barcă, care te tot atacă mișelește când ţi-e gândul la cine știe ce reverie poetică, care, ca și câinele, mușcă dar nu latră, sau invers, parcă, pe scurt, această lingură trebuie neapărat încercată, că-i pusă pe fapte mari. Ea cere să fie aruncată în luptă; vrea să se afirme.

Pescarule, n-o contraria!

Așa am păţit eu în acea sublimă dimineaţă de toamnă, pe la orele zece și treaba lor de minute.

Nu mai mușca știuca, am mai spus-o și dacă n-am spus-o, repet: nu mai mușca cum trebuie! Deschid cutia cu „oscilantele” și-mi zic eu mie, sfătos: apă nu prea limpede, soare palid, deci o lingură mai albă, mai lucioasă, dar și apa adâncă, ierburile la peste doi metri adâncime, deci lingură mai grea; total, argintie și grea, am exact ce-ţi trebuie, frăţioare, sunt mai multe, poate pișcota asta, argint mat, se lansează departe, minunat, are o bătaie imprevizibilă, sacadată, excelent și chiar puţin plastic roșu la ancoră, perfect…

Dar ţi-ai găsit! Nu puteam s-o extrag din cutie, de printre vecinele ei, din cauza unui ţăndărică de linguroi plat, roș cât, ușor, tot pișcot lunguleţ, e drept, dar prea ușor, care mă mai și mușca întruna, „du-te dracului, potaie!, n-auzi că nu te vreau pe tine, vreau una mai…” hâţ! iar mă înţeapă, sub unghie, afurisita, unde doare mai tare „marș de-aci, n-auzi!” și aud acum distinct „vleau în apă!” „Măi, copil obraznic, tu știi să înoţi”? „Mhm”! „Măi, tu nu știi c-aici sunt știucă mari, puștiule”? „Mhm! Mhm! Vleau!” „Ai ancoră din fir prea subţire, nu vezi fin *de fii cum* îi zice dl Pezon

& Michel, te rupe știuca de-aci!” „Mhm! Vleau!”

Poţi să discuţi cu căpăţânoasa asta? Așa-i că nu poţi?

Ce bine că nu poţi. Mai aveam eu azi știuca-vieţii-mele?

Am capitulat! Montat, lansat, șoc, mulinat. Inima: oprit.

Decedat!

De aci înainte și până la viitorul semafor verde, totul de vine nebulos.

În primul rând, am pierdut total noţiunea timpului. Cât a durat pugilatul, căci pugilat a fost, rămâne și va rămâne în veci un mister. În orice caz, între 10 și 20 minute. Mai mult, poate, mai puţin în niciun caz, nu, nu! „Nu vleau!”

Timp de zic eu, zece minute, *nu am văzut-o!*

Vedeam firul și atâta. Dar ce s-a mai plimbat acel fir! Tot timpul la adânc, se vedea după înclinare, dar chiar când se lungea, îndepărtându-se de barcă, tot foarte aplecat stătea nylon-ul. Sau părea! Și trage-i cercuri în jurul bărcii și, firește, nu putea lipsi figura cu trecerile repetate pe sub barcă. Mută-ţi, Petrișoare, firul și undiţa peste provă și apoi peste capul lui Roni. Acesta, colegial, îşi strânsese undiţa din apă. Vedea că-i „groasă”. Apoi ramele: „Scoate, te rog, Roni, ramele din apă!” Le-a scos. Dacă se bagă în ierburi, sunt pierdut. Va rezista nylon-ul? Aveam fir de 0,30, dar cam vechi: Damyl. Bun, dar uzat. Era aspru la mână când îl depănai. Acel 0,30, la ora asta, ziceam eu, pipăindu-l, dacă mai face cât un 0,26 cel mult! Rrrraaa, zice frâna mulinetei, cedând uneori firul mai repede decât mâna mea.

Să vă spun că nu-mi place să folosesc „antireturul”, decât eventual când este peștele complet epuizat și vrei să liberezi mâna stângă pentru minciog. Rrrraaa! Prefer să cedez fir peștelui, cu mâna mea. Dar desigur că trebuie și frâna corect reglată și… nu prea optimist! Rrrraaa! Parcă, parcă… mai slăbește ceva din tracţiune. Aha! Ne lasă oare puterile? Vedem noi, când ne-o zări. Nu prea îmi fac iluzii. Totuși indiscutabil că se lasă apropiată. Îmblânzită, încă nu. Face valuri pe apă, acum. Se cheamă că s-a apropiat de suprafaţă. Dar încă n-am putut s-o văd. Apa asta, cam tulbure. Valul se apropie de barcă. O unduire bruscă pe apă. Ea în faţa noastră, soarele în spate. Trebuie că ne-a zărit umbra prin apă. Descrie o mare, o graţioasă curbă…

Acum am zărit-o, pentru prima oară. Nu perfect. Doar un vag contur, spate negru, burtă albicioasă, o unduitură monstruoasă.

E imensă, enormă, uriașă…

Știuca de la Mannheim! Șase metri pân-la coadă. Cu coadă, șapte. Îngrozitor! Dar s-o fi speriat și ea; am văzut-o, dar sigur că m-a văzut și ea, acum. Care din noi e mai speriat, că și eu, cu barcă cu tot, văzut și în contra luminii și de jos în sus, trebuie să par un balaur? Monstrul din lacul de la Heilbronn contra celui din Loch Ness, așa i-o fi părând și ei nu știu

„Als Kaiser Rotbart lobesam…”[8]

---

[8] Când împăratul Barbă-Roșie.

Mă ia drept Nessie, sigur, că prea și-a adunat ultimele forţe și a rupt-o la fugă, drept înainte, 5 metri, 10,15, cine-i mai poate evalua, cârâie mulineta Rrrraaa și iară Rrrraaa, dar nylon-ul ăla mai ţine, oare, și cine a zis că sunt *ultimele* ei forţe, cine

„Durch's heil'ge Land gezogen Kam…"[9]

Vine, vine, uite-o cum vine, stă acum aplecată într-o rină, nu chiar cu burta în sus, dar ebrietată, aplecată, simţul echilibrului detractat, se culcă ba pe o ureche, ba pe cealaltă, Roni.

Roni, mamă dragă, nu mai are 6 metri, nici 5, nici 4, dar cum, drace, draci și drăcie, cum te întreb eu, o să încapă în minciog, care să tot aibe 60 cm adâncime, cum?

„Plimb-o încet în faţa mea, c-o apuc eu cu mâna după urechi".

„Cum o s-o apuci, n-ai nici mâna destul de mare ca s-o cu prinzi și nici putere destulă, când s-o smuci". Are știu ca 20-25 cm lăţime în spinare, alunecoasă cum le știm, cum o s-o poată apuca?

De ce n-am luat cu mine gafa? Nu-mi place gafa, nu știu să umblu cu ea, ca lumea, am pierdut știuci mari cu gafa. Totuși, era singura nădejde!

„Adu-o la mine, c-o scot cu mâna!"

Nu-l cred, dar ce să-i faci? O plimb încet, stă acum complet culcată pe o latură, e istovită, se vede, i-o plimb sub nas lui Roni; el se apleacă, întinde mâna, se simte nesiguranţa în ea, ezită, cred și eu, știuca nu are nici doi metri lungime, dar lăţimea spinării, cât trei mâini de-ale lui Roni, groaznic, imposibil. Întinde mâna, dă s-o apuce, o atinge doar, n-o poate cu prinde, o mângâie doar și… tâșșș, o ia din loc, nebuna, 3,4,5 metri Rrrraaa! Istovită, hai?

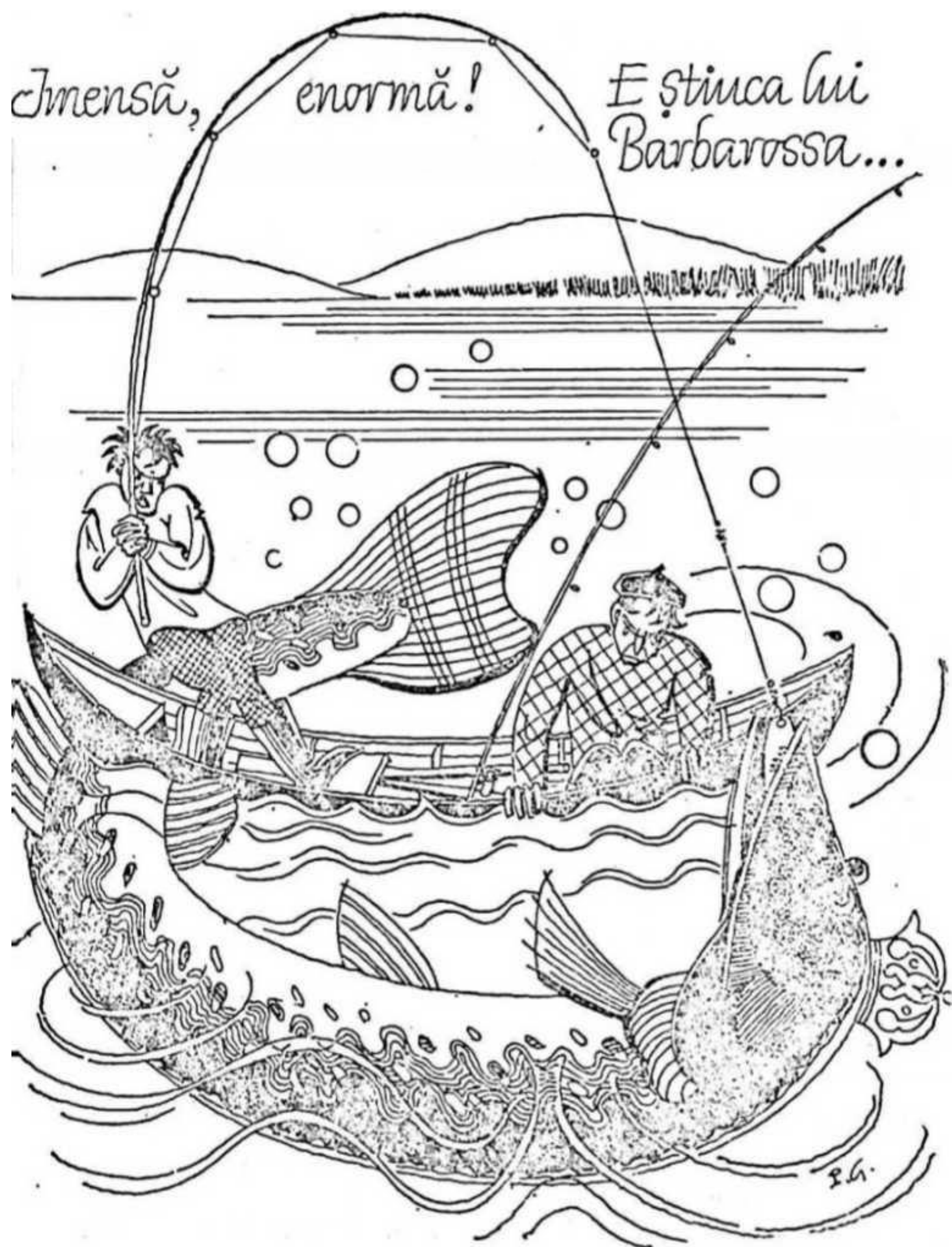
Ce ne facem? CE NE FACEM?

Mă uit împrejur. Nu suntem prea departe de mal, 15 – 20 metri. Să vâslim încet spre mal, să săr eu pe pământ și s-o trag, târâș grăpiș, până pe mal, că-i pantă dulce și acolo o apuc eu după urechi. Dar mai trebuie încă obosită, să n-o crezi când face pe moarta în păpușoi, ca fotbaliștii faultaţi în careu. Tot obosind-o încoace și încolo, bine că n-o ia razna spre fund, la brădiș, bine că nu sare în aer ca mârliţele, dar nici n-ar mai avea puterea, abia dacă mai poate trage un metru-doi; hai spre mal…

Stai! Nu se poate ! Nu se poate, că în faţa malului stă, covor absolut compact, pe o lăţime de 4 – 5 metri, o ierbărie de nepă truns, deasă de n-ar trece nici săbioara prin ea, darmite dihania asta. Ce iarbă o fi aia, nu-i lintiţă, prin lintiţă

---

9 Cutreiera Pământul Sfânt… din „Schwäbische Kunde" (Ispravă Șvabă) de L. Von Uhland)

Imensă, enormă! E știuca lui Barbarossa...

am putea trage balaurul, că se despică, are rădăcini plutitoare; asta nu, are rădăcini-rădăcini, baraj de sârmă ghimpată, ce mai, ce-o fi? Ce ne facem, Barbarossa?

Uite ce facem: ce am şi făcut, până în cele din urmă. Am mai plimbat-o o ţâră, până nu mai ştia de ea, săraca. Când trecea prin faţa mea, agitam braţul stâng (părăsind manivela mulinetei) sub ochii ei. Nu mai reacţiona; era anesteziată. Pune, băiete, antiretur-ul, mută toată undiţa în mâna stângă. Apucă cu dreapta (unde stă puterea şi dibăcia) minciogul şi fă cum îţi spun eu, îmi vorbeam, tot ca un frate mai mare. Apoi bag-o cu botul înainte în minciog, că nu se vede niciun cârlig depăşind, nici ţipenie de lingură, totul înghiţit, şi caută să-i imprimi un fel de încolă care ştiucii, s-o faci covrig, răsuceşte-o ca să intre, *dincolo de centrul ei de greutate,* în minciog. Aşa, bravo, bine, foarte bine, se zbate ea niţel, e frântă, nu alta. Şi acuma nu ridica normal minciogul că-l rupi, precis; din sârmă, din coadă, nu rezistă.

Trage-l spre tine, aşa, un mic salt peste bordul bărcii să nu lovească în lemn. Uff! Cade în fundul bărcii. Simte contactul lemnului, o apucă ultima revoltă. Se zbate din răsputeri şi… îmi aruncă din această ultimă zdruncinătură ling*ura din gură!*

Vasăzică, ce n-a reuşit în 20 minute de luptă, în elementul lichid, îi reuşeşte din prima scuturătură pe uscat, în aer liber!

Şi eu credeam că cârligele mele *fin-de-fil* erau pătrunse cu 1 cm cel puţin în cărnurile şi cartilagiile ei bucale. Că va trebui să mă chinui cinci minute cu cleştele special ca să-i extrag ancora din gură sau branhii sau unde s-o fi cuibărit. Şi când colo Fräulein Barbarossa, cu un singur stuchit mi-o aruncă hăt cât colo.

Ce ţi-e, soro, când ţi-e scris! Acuma eşti în minciog, minciogul e în barcă, Roni se cruceşte abundent şi Petrişor-pescarul (a îmbrăcat repede o mănuşă de piele pe mâna stângă, să aibă priză) întinde acea mână sigură (acuma, cred şi eu!) spre ceafa de luptător de greco-romane, iar în dreapta apare scurta măciucă, gong-ul ce pune capăt luptei. „Se declară învingător, prin knock-out tehnic, în repriza…" Poc, poc şi, spre mai multă siguranţă, iară poc! Se scutură ea puţin; e momentul cel mai trist şi… gata.

Am capturat ştiuca vieţii mele, fără dar şi poate!

Repede cântarul. L-am verificat de câteva ori acasă, cu greutăţi-tip. Este foarte (destul de foarte) exact, poate cu o aproximaţie de 100 grame; este bazat pe principiul dinamometrului, adică, în esenţă, un arc cu cârlig şi indicator pe scală. Arcul s-ar mai întinde el, dar scala merge numai până la 5 kg. Un kg corespunde cu un cm, aproximativ; are cântarul şi un metru, dar de un metru, numai. Numai?

Ia să apuc ştiuca cu o mână, cu cealaltă cântarul şi vedem noi.

Ei bine, credeţi-mă. Nu sunt, nu eram în orice caz, pirpiriu în acea vreme. Puteam ridica 10 – 15 kg într-o mână, ce dracu!

Ştiuca aceea, de alunecoasă ce era, sau de flexibilă, moale, nu ştiu din ce motive, nu am putut-o ridica cu o *mână.* Obosit?

Cine, eu? Emoţionat? Am fost, nu mai sunt. Atunci, de ce mi-au trebuit ambele mâini, ca s-o ridic la verticală? Eterna poveste: nu ştiu!

Până la urmă, cu toate mâinile la un loc, am ridicat-o, a trebuit pentru aceasta să mă ridic și eu în picioare, s-o agăţ după operculi cu cântarul. Depășea gradaţia maximă de 5 kg cu un centimetru bun. Am decretat în consecinţă și mai decretez și azi: știuca vieţii mele a cântărit 6 (șase) kg. Măsurătoarea acum.

Aci am cam trișat, deoarece am inclus coada și botul. Rezultatul: din cap la coadă, „persoana” măsura 94 cm.

Nu era știuca Mariei Sale Frederic II Barbarossa!

Nu a fost prinsă în lacul de la Heilbronn! Nici în 1497

Dar a fost prinsă la Frăsinet, Ilfov și încă de mine. În 1960, cred.

Au trecut atâţia ani de atunci. Am mai prins de 4,400 kg (Deltă), de 4,600 (Căldărușani), dar n-am mai atins 5 kg.

Asta să-mi fie paguba și… sănătoși să fim.

*

*   *

În ziua aceea, n-am mai pescuit. Am fost vâslaşul lui Roni.

M-a întrebat, de ce. I-am explicat că sunt și obosit, dar în special ghiftuit. Regulamentul, poate? Poate, dar nu cred. Atunci?

Măi, Roni, după o izbândă ca aceasta, te mai duci tu la știuculiţe, la mârliţe? Nu-i așa că nu? Preferi să mai visezi. Să evoci, să retrăiești. Ce-mi mai poate oferi ziua de azi. Pe lângă ce mi-a dat? Este? Este.

Vedeam eu, în privirea lui, că mă considera puţintel cam „Fraier cu cioc”, dar nu-l supăra. Dimpotrivă.

Totul era atât de frumos, în prânzul acela tomnatic. Cerul bleu-palid, plopii portocalii, apa strălucea ca niciodată și ca niciodată își îndeplinea misiunea ce i-a fost încredinţată, de la bun început: aceea de a reflecta cerul. Un ochi de cer în pământ, acesta era lacul.

Gata povestea mea, gata vă zic.

„Nu, nu-i adevărat!” o mică voce lăuntrică.

„Cum nu-i gata?”

„N-ai spus-o cu zâmbilul, cât era el de greu”.

„Cu zâmbilul? Ah, da! Da, da, da!”

Există în muzică, în compoziţii simfonice bunăoară, o mică figură de stil, îndrăgită de cei mai onorabili reprezentanţi ai genului, și care vine ca o tiflă, o poantă finală, o cupă de şampanie după ospăţ. Este numită „coda” și, cu mici variante, i se poate spune „rondo giocoso” sau alte variante similare.

Am și eu „coda” sau „codiţa” mea.

După măreaţa confruntare descrisă mai sus și, pe-nserate, vajnicii noștri pescari s-au întors la debarcader, s-au fălit cu isprăvile lor, le-au înzorzonat în limita posibilităţilor, s-au urcat înapoi pe deal la SUNT, și-au împachetat peria de dinţi și pijamaua, au strâns nenumărate și prietenești mâini, au zis și repetat jur-împrejur săru-mâna și pe curând; au mai oferit câte un excedent din prada lor și totul a fost cât se poate de bine-mersi și plăcut.

Așteptând să vină șoferul camionului, care trebuia să transporte personalul

navetist zilnic și pe onorabilii pescari până la gară, fiecare dintre noi îşi mai vedea de treburi, pe ici pe colo. Când s-a întâmplat, cum și în ce fel, nici până azi n-am aflat.

Îmi aranjasem frumos peștii împachetaţi în jurnale, apoi, dreapta-vă-aliniaţi, culcaţi în paporniţă și „poftiţi la camion". Drumul, o sută de metri să tot fi fost, de la dormitor până la camion, mi s-a părut cam lung. Mi-erau picioarele grele, oi fi obosit de azi-dimineaţă, dar și paporniţa trebuie că obosise, că atârna cam greu, parcă. Urcarea în camion: M-au mai ajutat unii, ne-am așezat pe platformă, pe o bancă, era răcoare, dar frumos. Zi frumoasă, amintiri frumoase, ce mai. La gară, de mers câteva sute de metri. Drace! Ce-i cu paporniţa asta, chiar atât pește am prins eu? Sosește acceleratul de Constanţa. Urcăm, lăsăm zâmbilul pe culoar, tren încălzit, miroase peștele…

București! Stăm cam pe Dorobanţi și Iorga și eu. (Hait! I-am scăpat numele!) Te fac un taxi?

S-a făcut. Cobor la mine acasă. La revedere! (bis)

Urc în apartament. Măi, al dracului de pește, parcă se umflă mereu, la cântar!

În sfârșit, aţi ghicit! Eu, mai prost, nu ghicisem. Când am despachetat peștele sub privirile conjugale admirative (rară conjunctură!) găsesc 3 – 4 pești de un calibru mai mult decât onorabil, apoi balaurul cam volens-nolens îndoit din coadă și pe dedesubt trei superbi bușteni de lemne de foc, stejar a I-a.

Ai dracului de pescari invidioși !

MINCIUNI (?) PESCĂREȘTI

„Le vrai peut quelquefois n'etre pas vraisemblable".

Boileau: *l'Art Poetique*

L-A NOI, MAI PROZAIC și direct, se zice că: pescarii și vânătorii și în special pescarii, tare mai sunt mincinoși!

E adevărat! Dar, ca orice adevăr, conţine puţină minciună și, pe de altă parte, ca orice minciună are și un grăunte de adevăr. Un pumn de grăunţe!

Cea mai banală, cea mai neinteresantă, *fiind și cea mai facilă* dintre minciuni, o constituie *exagerarea.* Exagerarea nu are nimic artistic, nimic creativ, nu datorează nimic și nu aduce niciun omagiu spiritului inventiv al celui ce o practică. E de-a dreptul abjectă, vulgară și prea la îndemâna oricui.

În loc să spui adevărat că „duminică am împușcat doi iepuri", te apuci să spui „am împușcat cinci"; în loc să spui „am prins la Căldărușani 3 știuci, între 800 gr și 1 kg" adică adevărul gol-goluţ, afirmi că „am prins 7 știuci dintre care două depășeau 2 kg". Ei și ce? Ce ispravă ai făcut cu aceasta? Ai stârnit admiraţia cuiva? Tot nu te crede nimeni, chiar dacă, Doamne ferește, ai spus adevărul. Propria ta admiraţie? Te mulţumești cu asemenea palavre, te ridică în propria-ţi stimă, o atât de ieftină, de naivă înscenare?

Vei zice uneori: „Tocmai pentru că nu mă crede nimeni și că toţi reduc la jumătate afirmaţiile mele, sunt nevoit să dublez cifrele ca să rămână tabloul de ansamblu oarecum corect".

Te mulţumește explicaţia? Crezi în ea? Eu, nu.

Cred că ești vanitos (oricine este și nu-i un cusur), că ești insuficient de exigent cu tine însuţi și cred, în special, că dai dovada unei totale lipse de imaginaţie. Adu-ţi aminte de povestioara lui Alphonse Daudet (am citit-o de mult și poate c-o încurc niţeluș), dar spune dumnealui că, fiind copil, chiulise de la școală, întârziase undeva (poate chiar la pârâiaș, am uitat), dar simţea nevoia unei explicaţii *senzaţionale* pentru cei de acasă.

Dă buzna în casă și strigă în gura mare, până să nu-l „caftească" careva: „A murit Papa de la Roma!" Ei, așa da!

Dacă-mi vii, pescarule, cu vestea remarcabilă (rotind totodată ochii de spaimă) că „Am agăţat la wobblerul alb-roșu un ihtiozaur reconstituit, dar mi-a rupt nylon-ul de 0,75" parcă mai merge, nu cine știe ce, dar hai! Sau ca un prieten de al meu care speculează solecisme ce-l avantajează, „Fraţilor, sunt niște știuci la Malu Spart; una mi-a rupt (pronunţată rrrrupt) lingura". „Cum, măi, cum ţi-a rrrupt-o? Era favorita ta, aia de 2 m/m grosime, cum a făcut?" „Păi nu" zice el acum „n-a rupt-o în două, a rupt-o de pe fir…" „Vrei să spui c-a rupt-o la fugă, după ce ţi-a rupt nylon-ul, nu lingura*!*" „Da, cam așa ceva…"

„Bine, zi așa!"

Recordul eleganţei, în materie de palavre pescărești, îl deţine, după părerea

mea, un alt pescar-palavragiu. Acesta, înspăimântător de serios, mi-a afirmat c-a prins doar o știucă, nu prea mare, zicea el, dar c-a pus-o în coşniţă, fără s-o mai omoare însă, că era prea grăbit s-ajungă acasă, să prindă autobuzul, mă rog, era foarte grăbit; c-a auzit zarvă mare în coș, dar n-a mai stat să vadă ce-i și când a ajuns la capul liniei 60 barat mai avea de așteptat și s-a încumetat să deschidă papornița și ce să vezi: „Ştiuca nu mai era știucă ci un fel de contra-știucă, de antiștiucă, cam ca un fel de mănușă întoarsă pe dos”… „Cum, cum e aia?” „Păi să vezi, era încă vie când am pus-o în coș, și chiar foarte vie și lacomă, știi lăcomia proverbială a știucilor”… „Bine, bine și ce s-a întâmplat?” „Să vezi, nu sunt tocmai sigur, n-am văzut, că eu vâsleam de zor, dar știuca vie”… „și lacomă” am interpus eu „da, da, lacomă, s-a sucit, răsucit, făcând tumbe în coș, de unde și gălăgia auzită de mine și se vede că tot foindu-se, a dat cu botul de coadă, da, da, de propria sa coadă și s-a repezit la ea furioasă”. „Pe propria sa coadă, furioasă?” „Da, furioasă, știuca, nu coada, și și-a mușcat-o, ceea ce a înfuriat-o și mai tare și a înghiţit-o și probabil că i-a plăcut. Și înghiţind mai de parte, a dat de toate măruntaiele și s-a ridicat tot mai sus, dar pe dinăuntru, înţelegi și a înfulecat până a dat de propria sa gură și a ieșit pe ea afară, pe dinăuntru desigur și a dat de aer curat, dar era acum întoarsă pe dos, la propriu și la figurat… dar ce, pleci?” „Da, sunt foarte grăbit, noroc”. „Noroc, măi…”

De oameni d-ăștia am eu parte. Ce să-i faci?

Da, au dreptate cei care spun: „pescarii este niște maaari mincinoși!”

*

*   *

Dar nu-i mai puţin adevărat că, de cum îţi scoţi nasul din oraș, dai de unele lucruri foarte ciudate. Pentru unii, universul se rezumă la ce se petrece între Calea Victoriei și Bulevard. Vă pot asigura că mai există vietăţi, cu tot cortegiul lor de anomalii, ciudăţenii, măcar curiozităţi și dincolo de Câştigiu sau de Piaţa Victoriei. Multe de tot!

Oricât de neverosimil ar părea, orășeanul descoperă când și *dacă* îşi scoate nasul din asfaltul său metropolitan, fel de fel de miracole. Miracole pentru el, miracole prin prisma sa limitată de mic-bulevardier, miracole la scara îngustimii sale mintale, ale vieţii atât de convenţionale, atât de artificiale pe care o duce, o ducem cu toţii pe trotuare și pasagii zebrate.

Palpitante la culme cât or fi întâmplările din Capitală, mai există și alte realităţi, repet *realităţi* atât de surprinzătoare pentru mintea orășeanului, încât vor fi imediat taxate de minciuni sfruntate. Este suficient, pentru a te întâlni cu ele, să hoinărești puţintel între cer și ogoare, la ţară firește, sau prin păduri, preferabil chiar codri; în sfârșit și *last but not least* prin stufurile lacurilor și, îndeosebi, plaurii Deltei.

Aci, orășeanul nostru calcă din surpriză în surpriză; ar *călca,* am vrut să spun, dacă un suflet generos l-ar ajuta hop! să sară peste linia de centură a Capitalei, l-ar îndemna să-și vâre nasul, în aparenţă blazat, în realitate atât de candid, printre remarcabilele „fapte diverse” ce numai la ţară le poţi întâlni. Să ne ofe rim noi să fim „sufletul generos”?

„Fapte, tovarăşe, fapte, exemple concrete, lasă matale teoriile!"

— Bine, câteva, doar câteva *fapte:*

Cum mi-a sărit o ştiucă de cea 3 kgr din mână, apoi din mână în barcă adică lotcă, scena petrecându-se în Deltă, şi din lotcă înapoi în apă, salutându-mă din mers? Vreţi? Ei bine, nu vreau eu, pentru că-i o poveste mai lunguşoară, mai „serial" şi se cere prezentată cu sos picant. Cu altă ocazie, dar vine, vă promit!

Cum am prins, într-o viaţă de pescar, de două ori, câte o ştiucă, nu cu una ci cu două linguri în gură. Cum? V-am mai spus-o? Of! Moşnegii ăştia, ne ramolim pe zi ce trece. Tare ne repetăm. Altceva, vă rog!

Să vă povestesc atunci cum am prins cinci ştiuci în aer, nu în apă? De acord! Ştiţi, desigur, oricât de orăşeni aţi fi, că printr-o stranie coincidenţă, majoritatea zdrobitoare a peştilor trăiesc, se înmulţesc şi, în general, se complac în mediul acvatic.

Este chiar şi motivul pentru care pescarii de obicei caută peştele în apă şi nu prin arături, mirişti sau pădurici.

Ei bine, la viaţa mea, de adult vorbesc, adică pescar conştient şi lucid, am prins cinci ştiuci în aer. Două, din câte ţin minte, mi-au scăpat; celelalte şi-au terminat cariera, ca orice ştiucă normală, în tigaia mea de-acasă. Vă spun şi unde: una la Snagov, lângă fostul sat Dobroşeşti, cam în faţa Yacht-Clubului, una la Căldăruşani, la cotul „Văcăriei", dacă ştiţi, iar celelalte trei în plin Ghiol Trei Iezere, sau parcă una din ele în Bogda Prosti (Satul Mila 23, comuna Crişan, judeţul Tulcea, pentru verificare, dacă mai trebuie.) Nu importă!

Luaţi notă că nu pretind o secundă ca aceste cinci ştiuci să se fi născut, trăit şi hrănit exclusiv în şi din aer. Nu! Acestea sunt poveşti strict autentice, despre pescuit e drept, totuşi autentice. Cele două din regiunea bucureşteană le-am prins în clipa când, sau mai exact, cu o fracţiune de secundă înainte de clipa când lingura lansată magistral de mâna mea, era să atingă, *dar încă nu atinsese* oglinda apei şi chiar, cum i se zice, la „buza. Stufului", adică la câţiva centimetri de perdeaua de stuf. De unde şi epitetul de *magistral,* pe care mi l-am decernat. Bănuiesc, desigur, că ele stăteau la pândă, foarte aproape de suprafaţă şi când au zărit, încă din aer, licărul lingurii mele, sau şi repezit.

Se pretinde că pentru motive optice ce nu suferă contrazicere (ca şi mine de altfel) peştii nu prea văd bine, în special din apă în aer, iar din cauza refracţiei superficiale ei nu pot vedea deloc la un unghi mai mic de 45°, deoarece suprafaţa acţionează ca o oglindă, reflectându-le doar fundul apelor, nu exteriorul. Fie aceasta cum o fi, rămâne că am agăţat două ştiuci încă din aer.

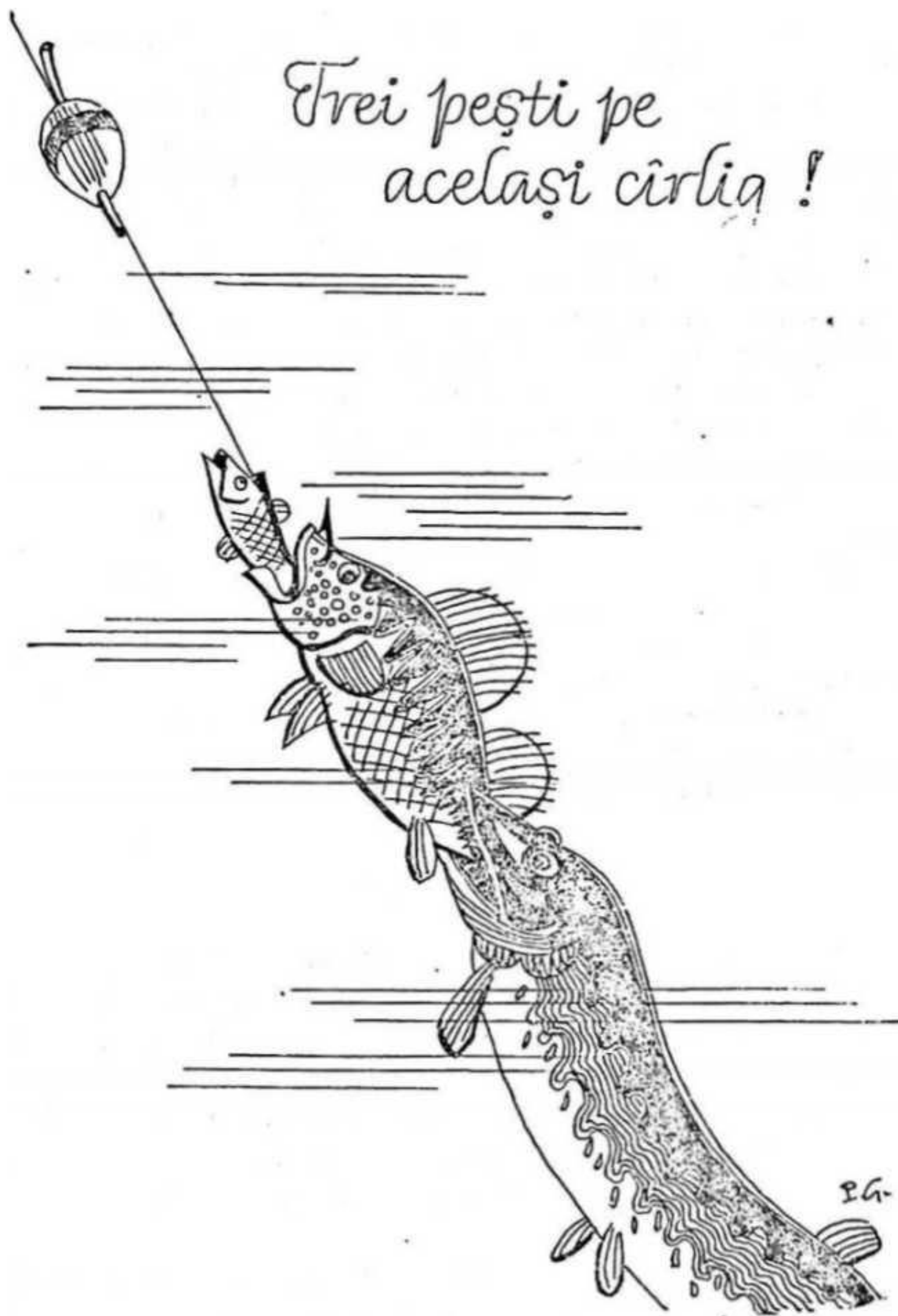
Unul din aceste momente l-am şi imortalizat într-un desen des tinat AGVPS-ului, ceea ce nu dovedeşte nimic, veţi zice. Făcându-mă că nu aud, ca să nu fiu obligat să adopt o atitudine jig nită, vă voi povesti aşadar cum a fost cu celelalte trei. La ele, cazul a fost exact invers, adică după lansarea ei, trăgeam sau mulinam lingura mea prin apă, cu dibăcia şi eleganţa, aparent neglijente, care mă caracterizează. La sfârşitul recuperării şi fără ca vreo muşcătură, vreun semn metafizic sau ocult să-mi şoptească ce se pregăteşte, trag lingura afară din mediul

lichid care ocupă, zice-se, 3/4 din suprafaţa globului, o înalţ în aer, la cea 20 – 30 cm peste apă, când dintr-odată, ce să vezi, se re pe de mama-știucilor, ţâșnește din apă ca o rachetă submarină și-mi înhaţă lingura, părându-i-se, probabil, c-ar fi păcat să piardă asemenea chilipir. Nu știu dacă și-a regretat ulterior pripeala, când s-a regăsit în strachină, dar mă consolez la gândul că una sau două din ele, după cum am spus mai sus, au scăpat din cârlige, până în cele din urmă. Știu de asemenea că eu personal am trecut prin emoţii ce-mi puteau fi fatale, văzând, sub nasul meu, saltul exploziv, fiind chiar și împroșcat cu spuma ghiolu lui și diversele sunete alarmante, care… Care ce? Gata episodul cu știucile prinse în aer!

Vă așteaptă acum povestea adevărată și repetată de câteva ori, a celor trei pești de neamuri diferite, agăţaţi și scoși de mine, nu de altul, de *mine,* pe același cârlig. Cum vine aia? Foarte simplu. Repet: de mai multe ori !

Pescuiam într-un timp, la Snagov, bibani, cu momeală vie. Este una din rușinile vieţii mele, un păcat de tinereţe, pe care nu l-aș mai repeta, dar la timpul său era foarte amuzant. Metoda barbară consta în faptul că trebuia în prealabil, într-un ciur, așezat cam la un metru adâncime, pe fundul apei, să arunci firimituri de mămăligă strigând „pui, pui, pui”! Se putea și fără să strigi nimic, dar am bănuit întotdeauna că acel „pui, pui, pui” va consola oarecum pe peștișorii ce se vor repezi la mămăligă, ușurându-le clipele mai aspre ce urmau să vină. Apoi hop! ridicai ciurul, culegeai o duzină de peștișori pe care-i ţineai într-un borcan cu apă, confort și lux. Te duceai apoi cu barca la „Locul cu bibani”, introduceai o mână criminală în borcan, scoteai un peștișor între două vârste, sănătos și zglobiu și îl montai (prin buză, alţii chiar coama spinării, oribil!) pe un cârlig mai măricel, format biban, totul fixat pe o undiţă cu vargă, nylon, plută, plumbișori etc. Și ţineai doar varga în mână, tot restul aruncându-se peste bord, în apă. Oribil, vă spun! Peștișorul înota, că învăţase de mic și pluta, ticăloasă, ţăcănea ușor, trădând mișcările peștișorului. Când era însă considerat mană cerească de vreun biban trecător, acesta, fără niciun scrupul, îl înghiţea pornind-o spre adâncuri… Rușinea, probabil. Pluta era la rândul ei trasă la fund, apoi tu, pescarul, provocatorul întregului vicleșug, te încontrai și tu, trăgeai în sus, bibanul în jos, până cădeaţi de acord, cu bibanul, obișnuit mai înţelegător, așezându-se în traista ta.

Dar mi s-a întâmplat de – nu mai știu – 4,5 ori ca, în momentul exact când se răfuia bibanul cu tine și tu cu el, când erau deci doi pești, momeala (la Snagov i se zicea „rânchiţă”) și bibanul pe același cârlig, să zărească și coana știucă că pe aci ar fi posibil un ciubuc lesnicios; să se repeadă și ea, să apuce cu dinţii pe dom biban și s-o pornească la rândul ei cu hoţul în gură. La hoţul hoţit, cum ar veni. Tu, cu undiţa în mână îţi dai seama, după tracţiune, că nu mai e vorba aci de un simplu biban și te încontrezi și mai tare și probabil că rău faci. De ce zic eu așa? Pentru că știuca, după toate probabilităţile, *nu* este prinsă în cârlig, deoarece cârligul, cu rânchiţă cu tot, se află undeva în cerul gurii bibanului, și deci, n-o

Trei pești pe
același cîrlig !
P.G.

Poate înţepa pe știucă. Bibanul, cu undiţă cu tot este tras doar de dinţii știucii. Aceasta nu se lasă, deși îi pare bibanul acesta cam voinicos pentru vârsta lui și trage cu ambiţie și orgoliu. Dacă vede însă, la un moment dat, că bibanul din „pliscul" ei se înalţă, se înalţă, părăsește mediul acvatic și se ridică spre ceruri, cu toată mintea ei slabă de știucă, i se pare că ceva nu-i tocmai în regulă. Câteodată, dar rar, ea se încăpăţânează până la sfârșit, nimerind, de altfel foarte bine, venită, în barca ta. În general însă, ca orice echipă jucând în deplasare, se mulţumește cu un singur punct, adică meci nul, trage mai puţin de biban și mai mult de timp, strigă gataaa! obligându-se astfel să-și caște larg botu-i de răţoi, descrie o graţioasă traiectorie prin stratosferă și cade pluf! înapoi în apă, fără remușcări, fără să-i pese de dezamăgirea ta, pescarule, că doar cu tine vorbesc!

Dacă ai fi răbdat ceva mai mult, s-ar fi putut, poate, zic eu, ca bibanul să ajungă mai adânc în gâtlejul știucii și ca aceasta să nu se mai poată descotorosi chiar așa ușor. s-ar putea totodată ca ea să-ţi taie nylon-ul cu dinţii ei de brici. Ce nu s-ar putea?

Dar ai avut, sau n-ai avut, la un moment dat, trei pești pe o singură undiţă?

Quod erat demonstrandum.

*

* *

Altă poveste, pe cât de scurtă, pe atât de adevărată.

Era să fiu odată invadat, sau cum să-i zic altfel, de o șerpoaică cu puiul ei de șarpe ţinut în gură, invadat în propria mea barcă, care era și pneumatică și de cauciuc și de culoare verde.

Nu-mi dau seama care dintre aceste trei particularităţi o făcea mai atractivă pentru mama-șerpoaică. Nu sunt încrezut de felul meu și nu pot crede, o clipă, că farmecul, „șarmul" meu personal…

Trebuie să vă spun că era în plină vară, că ploua cu găleata, că eram gol-goluţ, adică în chiloţi de baie, că nu-mi păsa de ploaie și că pescuiam stând pe loc, dar că nu eram dispus să trec cu vederea, din partea șerpoaicei, acest flagrant amestec în treburile mele interne.

Întâi am gesticulat, cu braţele, torsul, capul, ca o adevărată sperietoare de ciori. De ciori, dar nu șerpoaice. După o repriză egală, niciun rezultat.

Apoi, am făcut „huș, huș" din gură și chiar cu o intonaţie voit jignitoare. Dispreţuitoare, dacă vreţi. Fără rezultat. De scriind o serie impresionantă de slalom-uri legate, dumneaei dădea târcoale bărcii mele, din toate direcţiile odată. O adevărată mișcare de învăluire.

Ţinea cu tot dinadinsul să se caţere în barca mea, destul de mititică, chiar și pentru un navigator solitar, darmite pentru o maternitate dublată de creșă infantilă. Nimic nu-i mai departe de firea mea decât intransigenţa neospitalieră, nu sunt nici șovin, nici xenofob, dar când mă aflu la pescuit, îmi place să fiu lăsat în pace de toată lumea (în afară de pești) și nu mă putea convinge niciun argument, nici ploaia, nici nimic că trebuie să fac loc, în bărcuţa mea, unei familii de șerpi de apă, inofensivi, știu foarte bine, dar având cu totul alte preocupări decât mine, într-o

seamă de domenii și, ce mai, bărcuţa unui om este, ca și casa sa, dreptul său inalienabil.

Am repetat alt ciclu de gesturi și huș-hușuri, care nu m-au salvat.

Ce m-a salvat de fapt a fost perspicacitatea fabricantului de bărci pneumatice care, prevăzând desigur intruziuni inopinate, ca aceea de care suferεam în prezent, a făcut circular profilul sau secţiunea profilului, e foarte tehnic ce încerc să spun eu aci, îmi dau seama, dar vreau doar să explic că șerpoaica s-ar fi că ţărat în barcă, cu capul, puiul și gravitaţia universală trăgând-o toate *în jos,* și că atât apa din lac cât și cea care șiroaia din cer erau extrem de umede, adică alunecoase, îngreunând foarte mult ascensiunea reptilei-mame. Au mai ajutat poate și vreo două-trei biciuiri cu lanseta, extrem de apropiate de sufletul mamei deznădăjduite, care a găsit în cele din urmă adăpost și înţelegere într-o altă locuinţă lacustră, un boschet sau plăuraș, în miniatură, de trestii, în prezent nelocuit.

Și cam asta a fost.

Nici asta nu se putea, pe Calea Victoriei!

*

* *

Ce s-a întâmplat cu fiica mea, Irina, în ghiolul Gorgovăţ din Deltă?

Nu știţi? Mai bine că nu știţi, ca să rămâneţi în continuare cu impresia că tot ce-i „incredibil” se-ntâmplă între Universtate și Scala.

Poate nu știţi nici ce-i Gorgova? Mă așteptam și la asta.

Gorgova e un sat de pescari, situat pe braţul Sulina, între Maliuc și Crișan, mai aproape însă de Mila 18, zisă și Baba Rada (De ce? Ar fi cu totul altă poveste). Oamenii sunt ospitalieri, cu condiţia însă să nu baţi la ușa lor, cerând găzduire, după asfinţitul soarelui. Nu prea le plac vizitatorii nopţii. Treaba lor! în colo, pe lumină, ești binevenit în casa lor; pesemne, să te poată citi la faţă. Noi, care noi? Noi, 5 – 6 pescari sosiserăm încă de la ora 4 p.m., fuseserăm cazaţi, primeniserăm câte un gând despre politică, filosofie, pescuit, vinul de Niculiţel (cu exemplificări), natura și micile păsărele, ca pelicanii, știucile din ghiolul Gorgova și eram în linii mari de acord unii cu alţii. Trei bărci fuse seră tocmite cu luntrași cu tot, preţul stabilit și agreat, avansul bănesc nu fusese dat (conform unei încercate dogme: să nu dai niciodată azi avans luntrașului de mâine. Nu întrebaţi de ce, fa ceţi cum vă spun eu!).

A doua zi, toată lumea gata la ora fixată: pescari, vâslași și lotci.

Plecarea, devreme dimineaţa. Nu mai știu ora și nu prezintă niciun interes. Dacă spui ora plecării la pescuit, trebuie, ca să însemne ceva, să precizezi și data, sau măcar anotimpul: sfârșit de iunie (solstiţiu), sau august, octombrie. Atunci înseamnă ceva, altminteri, las-o baltă!

Gorgova avea pe atunci un canal care ieșea în Dunăre, chiar la cherhana. Canalul acela era, în prima sa parte, adică pornind de la Dunăre, foarte pitoresc, fiind croit prin pământ sau grind, născut din dragarea braţului Sulina. Creșteau pe lângă el sălcii enorme, umbroase formând peste canal un fel de tunel. Noi le ziceam „hippies”, că erau cam pletoase. Aci se termina similitudinea. Mai încolo, înceta

grindul, deci și sălciile și apărea împărăţia stufului. Iar când se termina și stuful, apărea ghiolul Gorgova. O imensitate de ghiol. Te uitai, te uitai la apă, puţin cam încreţită mi s-a părut, la imensul inel de stuf ce-o cuprindea, înalt de 4 – 5 metri în prim-plan, și apoi tot mai subţire, cum se pierdea într-o geană, la orizont abia discernabilă, firicel aproape invizibil. În stânga, jos, călare pe liniuţa de orizont, o portocală roșiatică. Trebuie, acum îmi dau seama, să fi fost târziu toamna, că răsărea portocala nu dinspre Sulina (est exact) ci mult spre sud. Sfârșit de octombrie, cred.

„Domnul O să avem vânt pe ghiol. Nu vă speriaţi !”.

„Cine, eu?”

Și a fost într-adevăr vânt, un vânt antipatic, care nu te lăsa să pescuiești. Vâslașul trebuia încontinuu să tragă la babaici, cu prova în vânt, ceea ce era și un efort pentru el și o neplăcere pentru tine, obligându-te să lansezi lingura mereu cam în ace ca şi direcţie, sau în contra vântului. Nici nu vedeai fundul apei, din cauza valurilor, ceea ce eu, personal, detest. Îmi place, mai mult, simt nevoia să știu ce-i sub apă: ce adâncime are, dacă sunt ierburi, la ce adâncime, ce fel de ierburi, etc. Și să-mi plimb momeala printre ele, cât mai aproape de ele, fără însă a le agăţa.

Limpezimea și culoarea apei. Dacă nu vezi și simţi aceste elemente, pescuiești orbește, ca debutantul. Eu îi zic „pescuitul prostului”, cu șanse egale pentru cunoscător și analfabet.

Vântul și valurile creșteau în intensitate; ghiolul e foarte mare.

Nu zic „furtună”, dar vânt nesuferit.

Repede, un conciliabul: se hotărăște, în unanimitate, să plecăm, pas alergător, de prin aceste meleaguri. Încotro? Ne uităm la vâslașii noștri.

Hai în Gorgovăţ. E mai mic, e mai ferit și vântul ăsta o să-l bată de-a latul. Nu ca aci, în oceanul acesta.

Adoptat? Adoptat.

Mână luntrea, măi pescarule, și dă-i bătaie!

E prea bucuros s-o facă.

În timp ce el vâslește, noi, neavând ce face, să vă precizez câteva cuvinte uzitate în Deltă, locuţiuni cu care-i bine să ne familiarizăm noi, *marii pescari amatori,* fără a ne simţi jigniţi, sau prea puţin.

O lotcă-i o *lotcă,* nu o *barcă.*

O vâslă va fi o *ramă. A o* numi *babaică,* ca localnicii (când sunt între ei), va fi considerat, venind din partea ta, lansetist din București, o pedanterie inutilă. Unui pelican să-i spui *pelican,* nu *babă* (cu accentul pe ultima silabă), că-i prea de tot.

În sfârșit, vâslașul sau luntrașul, omul care te va plimba o zi întreagă prin ghioluri, gârlice, japșe și canale și te aduce în cele din urmă, din tot acest labirint indescriptibil și miraculos, sănătos și bucuros de viaţă, acasă, în sat și anume în centru, la bufet!... Acest om nu se numește vâslaș, luntraș sau ferit-a sfântul, barcagiu. El este „pes*carul”.* Nu tu, care dai din lansetă, mulinetă și „blișcă”. Nu te supăra! Ești altceva, ești lansetistul, ești „Domnu”, ești fraierul, nu știu exact ce ești. *Pescarul* însă este el.

„Vreţi o lotcă pentru câteva zile? Cu pescar, sau mergeţi singur” (rar, foarte rar)?
Sau vorbind despre colegi de-ai noștri: „Am mai fost la pescuit cu niște „domni” de la București, Brașov, Timișoara etc”.
Dar în niciun caz, „pescari”.
Să nu ne supărăm.
Tot vorbind noi așa, făcând filologie locală, iată c-am ajuns la mal; vântul s-a mai domolit, apa reflectă în calmul ei stuful, izmă, zorelele sălbatice, tufe de „nu-mă-uita” uriașe. Păsăret, n-au mai rămas, din păcate, decât raţe și lișiţe. Tot restul, adio; la anul!
Ia-l de unde nu-i, bine ascuns după o sentinelă avansată de stuf, iată gârliciul ce duce în Gorgovăţ. De unde știţi așa de bine, așa de precis, fraţilor, unde se află toate aceste imperceptibile crăpături din plaur, care te duc de la un ghiol la altul? Dacă ţie, orășene, ţi s-ar spune: „Uite gârliciul este aci undeva, pe această sută de metri” și tot l-ai căuta o oră. Poţi trece în faţa lui de zece ori, fără să-l deosebești de atâtea alte tăieturi din plaur, care se-nfundă după doi metri. Gârliciul adevărat, însă, șerpuiește, se-nvârtește, se lăţește, dă în ochiuri de apă, se continuă iar, se îngustează, de-abia poţi trece cu ghionderul, iar se răsucește și…în fine te scoate la mal, la malul unui lac ca din povești, albastru palid ca cerul de toamnă, cu covoare de nuferi aruncate ici-colo cu ochiuri de apă limpede, în care zărești miriade de peștișori aferaţi și incoherenţi. Vântul s-a dus. Dacă au mai rămas doar ușoare adieri care, prin contrast, să sublinieze calmul, senină tatea paradiziacă a ghiolișorului Gorgovăţ. După turbulentul Gorgova, aci e raiul.
Ca întotdeauna, ralurile trezesc instinctele bestiale ale poetului. Ni se face foame la toţi, dintr-odată. Și poftă de un ceai fierbinte. Era cam răcoare, în bătaia vântului, pe ghiolul cel mare.
Ne adunăm, toate bărcile, în mijlocul celui mai artistic proiectat parter de nuferi. Mare arhitect peisagist!
Ne-am grupat. Merindele circulă cu deosebită dărnicie. Cine vrea ceai, cine biscuiţi, păstramă, cașcaval, pește prăjit adus de vâslașii noștri? Uite-așa stăm tolăniţi prin lotcile noastre, căptușite prin grija „pescarilor” noștri cu stuf uscat, moale, confortabil, parfumat, ideal pentru a rătăci prin firele lui un briceag, o lingură (de pescuit), o brichetă etc. Foarte odihnitor. Soarele parcă începe un pic să străbată prin îmbrăcăminte.
Deoarece mintea mea ageră se delectează în odihna „activă”, arunc firimituri de biscuiţi în cristalul apei și mă uit după ele.
Firimiturile degajă un soi de grăsime – dulce, probabil – care acţionează ca un magnet asupra puișorilor de plevușcă. Se năpustesc asupra firimiturilor care cad totuși măi adânc și mai adânc, făcându-se tot mai mici după atacurile repetate, cu botul, ale peștișorilor și așa până în străfunduri. Apa-i destul de adâncă pe-aci.
La trei metri de mine și tot tolănită în fundul lotcii, fiică-mea Irina se dedă la alte jocuri intelectuale. Optica, efectele optice și principiile hidroreactoare par a fi pus stăpânire pe toate facultăţile ei mintale. Are în mână firul de nylon al undiţei. Acesta se termină cu o strună și aceasta cu o frumoasă și strălucoasă lingură (argint și

aramă, dacă mă ajută memoria și dacă nu, cui îi pasă!). Precocele meu copil, de 20 și câţiva anișori, se joacă: trage nylon-ul în sus, mai repegior. Lingura adoptă un mers ondulat, destul de atractiv și lucește de zor. Apoi „copilul" lasă să cadă brusc lingura printre nuferi. Ce credeţi că face lingura? Cade printre nuferi, ce curios! și încă într-o mișcare elicoidală. Reflexe, luciri, scânteieri arămii, ce apetisant! Copilul în mâna stângă ţine și un sandvici cu cașcaval; cu dreapta, ce v-am spus.

Trebuie totuși să repet că ne aflam trei lotci, una lângă alta, cu 7 sau 8 persoane comasate, care mâncau, vorbeau, râdeau, n-aveau nimic pe conștiinţă, nu se ascundeau, nu pândeau, nu complotau, nu nimic.

Și deodată face Irina „Ei!" sau „Oh!" sau „AEIOU", asta chiar nu mai ţin minte, dar erau multe vocale la mijloc și nu mai puţină stupoare. Și trage ea în sus şi altcineva în jos și uite-așa, care pe-care și nu-telăsa-nici-tu-nici-tu și mai ţine, sub ochii noștri fascinaţi, această scenetă bufonă cât mai ţine, de ne cădeau sandviciurile și biscuiţii din gură, provocând mari pagube economice și frecvente pocnete, însoţite de descărcări electrice.

În toată zarva, zgomotul dominant devine treptat plescăitul știucii (n-am mai putut să ţin secretul: era o știucă) care se des părţea greu de apă, de nuferi, de Gorgovăţ, de toate amintirile ei și „survenire din Delta" așa cum se cuvine.

„Cât cântărea? Era mare? Mare, așa-i? A scos-o până la sfârșit?"

Uite ce: dacă vă întreabă cineva, spuneţi-i că nu știţi.

*

*   *

Am pornit prezenta schiţă de la aforismul milenar și universal, ușor agramat pe deasupra, cum că „pescarii este niște mincinoși". Vrând însă să demonstrez că nu chiar întotdeauna, am căzut în păcatul invers și nu v-am dat exemple decât de fapte riguros autentice. Să nu sărim aşadar nici peste cal și să evocăm acum două-trei întâmplări care s-ar putea să fie un pic mai fanteziste, dacă nu de-a dreptul sintetico-fantastice.

Una ar fi povestea lui Robert S., cetăţean onorabil, pescar notoriu, îndrăgostit de lacul Snagov unde poseda și o căsuţă mititică. Își petrecea acolo tot timpul liber și, după toate regulile bunei cuviinţe, soţia lui stătea în casă, gătea, deretica, hrănea orătăniile și căţelul, îşi cârpea copiii și ciorapii, ca să-i menţină pe calea virtuţii, culturii și bunelor maniere, plivea și stro prea grădina cu flori și zarzavate, pe scurt, se *odihnea* la ţară.

El, soţul și prietenul meu, în tot acest răstimp, muncea din greu ca să agonisească hrana tuturor vietăţilor ce trăiau pe lângă casa omului. Pentru aceasta, Robert vâslea de zor, prin faţa Izvoranilor, în coada dintre Ciofliceni și Ghermănești, dincoace, prin faţa „Astrei", casei mele, golful U.C.B. Și atingea adeseori Coada

Vulpii, lungă, lată, stufoasă (de unde și numele, probabil) și care încerca, dar în zadar, să se termine într-un elegant firicel de apă, năpădit de toate plantele acvatice. În tot acest răstimp, nu vâslea numai, dar și pescuia cu lanseta, aruncându-și, cu multă dibăcie și nu mai puţină perseverenţă, lingurile mari și mici,

prin toate cotloanele. Mai prindea, mai nu prindea, dar era fericit, sănătos și cu conștiinţa datoriei împlinite.

Acuma vine chestia: eu v-o spun întocmai, n-o girez, dar nici n-o infirm.

Zice Bobby (așa îl poreclisem eu): „Măi, Petrică, ce-am păţit eu azi!”

„Nu, zău, ce-ai păţit?” „Știi Coada Vulpii?” „Știu”. „Ei bine, eram în fundul fundului, după a treia cotitură, știi, coada mai avea 2 – 3 metri lăţime, și, ce să zic, 50 cm adâncime. Mă pregăteam să mă întorc și s-o iau spre casă…” „Și, și?” zic eu, foarte aţâţat.

„Da? Ei bine, nu! Am mai lansat o ultimă lingură, chiar spre fundul cozii, abia dacă mai putea trece o nălucă pe-acolo, am zis că voi agăţa ceva, iarbă, ciot, nufăr, ceva, că nu se poate altfel…”

„Și, și?”

„Și… am agăţat… un buștean. Un buștean! Stătea neclintit, ca mai toţi buștenii, și am încercat, prin tracţiuni repetate, să-mi recuperez lingura. Așa, ţi-ai găsit! Atunci a trebuit să mă apropii de el, ca să-mi desprind lingura. La vreo zece metri l-am zărit sau întrezărit, o namilă negricioasă. Nu mișca, nu reacţiona în niciun fel la tracţiunile mele. M-am mai apropiat niţel și atunci, cred că am leșinat. Cum de n-am căzut în apă, nu știu. De spaimă, de groază!

Căci bușteanul meu. Fără să spună măcar pâs! a început s-o ia din loc, să se îndepărteze, andante maiestuoso, încet, încet, fără pripă, fără sacade, cu capul îndreptat spre stuf”.

„Și n-ai încercat să-l tragi, să-l oprești, să-l virezi?”

„Ha, ha!” sarcastic și dezamăgit, „Să întorci un car cu boi cu un nylon de 0,30Ø! îţi spun eu, mergea încet, sigur și imuabil.

N-avea nicio problemă în viaţă. O lua drept spre stuf, eu mă agitam ca un ţăndărică pe sfoară, iar dumnealui, imperturbabil, ca un mărfar, pe o linie de triaj”.

„Și, și?”

„Care și, și? Am tras, am mai cedat fir, iar am tras până a făcut ceva Pâc! și mi-am tras firul gol înapoi și… asta a fost!”

*

„Măi, Bobby, după atâţia ani de zile, spune-mi tu mie, a fost adevărată povestea ta cu Coada Vulpii?”

„Poftim? Nu te aud bine. Da, da, ești departe”.

„Îmi pare rău”.

*

*   *

Cam același lucru l-a păţit și George L., de astă dată însă în Deltă și anume la Crișan, la confluenţa braţului Sulina cu Dunărea Veche ce vine (sau se târăște abia) dinspre Mila 23. În locul unde se află acuma hotelul ONT. Dar pe atunci, încă nici vorbă de hotel!

Pescuia George din barcă, aceasta fiind ancorată, sau legată de sălciile dintre cele două ape. Este, în anumite sezoane, un excelent loc pentru prinderea avatului și adeseori a șalăului. În special, după viiturile mari din primăvară, când apele încep

să scadă. Este foarte amuzant să pescuiești atunci, aruncându-ţi lingura chiar la hotarul celor două ape, cea tulbure, cafenie care coboară braţul Sulina și cea mult mai limpede și mai întunecată a Dunării Vechi, care provine, de fapt, din retragerea ape lor din ghioluri.

Tot pescuind așa, ba un avat, ba altul, simte subit mușcătură de balaur. Atacul avatului este mult mai brutal decât al știucii și nu poate fi confundat cu o agăţare simplă de brădiș, trestie sau alte cizme vechi. Cred (cred?) că se datorează a) faptului că neavând dinţi, avatul caută să-și înghită dintr-odată victima, făcând-o knock-out și b) faptului că atacă în general frontal sau lateral, iar nu ca știuca, adeseori, din spate.

Fapt este că monstrul a pornit trrrr! cu tot nylonul lui George (100 metri de bobină, ce grosime, nu știu), că nu s-a sinchisit de tracţiuni, rechemări, injoncţiuni etc. Și nu s-a mai oprit decât la Sulina (zic eu), iar după prima sută de metri, firul a făcut pâc! Ce plăcut! În special, când se întâmplă altora.

*

*   *

De văzut, l-am văzut *eu.* Se afla în bazinul de copii, de la Astra. Astra era o casă de odihnă pentru salariaţi, avea bărci, garaje de bărаci, trambuline, pontoane care ieșeau la 50 metri în largul Snagovului și câte și mai câte. Avea, între altele, un bazin adânc, cimentat, de 50 m. Lungime, pentru concursuri și alături de acesta, un bazin mai mic, cea un metru adâncimea apei, plus bordura înconjurătoare, tot de ciment. Cam 10X20 metri.

„Dom inginer, dom inginer!” La Snagov, pentru băștinași, toţi orășenii sunt „dom inginer”. „Veniţi să-l vedeţi, că acuma l-au scos cu năvodul!”

Cum l-au scos, cum l-au tras peste bordură, cum l-au băgat în bazinul pentru copii de ciment (bazinul) nu știu nici până astăzi.

Dar de văzut, v-am spus, l-am văzut.

Un cap enorm, de știu eu, vreo 60 cm lăţime, și restul o coadă, numai coadă, dar interminabilă. Stătea pe fundul apei, vădit agasat de vâlva ce-o produsese, mai ardea o palmă cu coada lui nesfârșită, biciuia și împroșca apa, ca o explozie sub marină, mai stătea niţel, apoi alte năbădăi.

Vreau să spun că mi-ar fi fost greu să-i apreciez lungimea exactă, dar aș zice, cam între 2,50 m și 3 metri.

Un somn? Da, un somn.

„Are 120 kg!”

„Ce vorbești! Are 140!”

„Dar de unde știţi, l-aţi cântărit?”

„Ce cântărit! Nu l-am scos noi?”

Cât o fi cântărit, în realitate, ce lungime exactă a avut, nu știu! Nu știu, vă zic! Dar faptul rămâne că, prin anii 1940, a fost prins, în lacul Snagov, la mai puţin de 40 km de Bucureștiul nostru iubit, cu Hotelul lui Intercontinental cu tot (care, ce-i drept, încă nu exista), cu bulevarde, blocuri și alte miracole ale civilizaţiei, un pește, un somn, cât un rechin, de vreo 100 kg, și trei metri lungime!

Dulce ţară!

*

Voiam să mai spun orășeanului nostru metropofil (iată un neologism, nu glumă!) de două păţanii, minore pe lângă altele.

Să renunţ? Nu? Atunci, repede măcar:

a) între halta Dunărea și podul de la Cernavodă existau niște întinderi de apă, lacuri? Bălţi? chiar că nu mai știu cum să le zic. Se numeau bagăre și existau din 1890 – 95 de când s-a construit podul. Din bagăre se excava (cu mâna, adică cu târnăcopul și lopata!) tot pământul necesar construirii rambleului căii ferate care să ridice linia până la nivelul podului și al malului dobrogean. Cu timpul, aceste gropi, bagărele, s-au umplut cu apă de la revărsările, în general primă văratice, ale Dunării. Erau mai multe, aceste gropi și aveau nume ciudate: Bagărul Mare (că era cel mai mare și destul de adânc), apoi Sergentul (de ce?).

Porcăria (simplu, era o crescătorie de porci pe lângă baltă) și în fine, la Nuferi (ei da! erau nuferi acolo!).

Vom mai vorbi, mi se pare, de acele bagăre, dar deocamdată aș vrea să vă spun că, pe lângă Bagărul Mare, începea o frumoasă, o prea-frumoasă pădure de plopi, ruginii toamna și chiar desfrunziţi, mai încolo, spre iarnă, când noi tot mai mergeam la pescuit. În pădurea cea frumoasă și ruginie și portocalie, mergeai cât mergeai, dând ocol bagărului. Și dintr-odată, fără să te anunţe nimenea, dădeai, în plină pădurice, de un lăculeţ, cu maluri abrupte. Tot terenul, jur împrejur, era perfect plat și, dintr-odată, acel crater. Malurile coborau brusc cu 2 – 3 metri, iar oglinda apei era neagră, misterioasă, veșnic calmă, ca în pădure, arareori parcursă de rizurile unei brize rătăcite, ce nu-și găsea drumul de ieșire. Fără să se alarmeze, însă; totul, foarte calm.

Groapa, să tot fi avut 60 metri lungime, iar lăţimea, și acesta-i punctul de reţinut, nu depășea 30 metri. Un mal, în sensul lungimii, era vertical, iar surplombându-l, creșteau arborete și subarborete. Nu, nu sunt pisălog și nu mă dedau descrierilor peisagiste de dragul lor. Veţi vedea!

Balta fusese numită (de cine? de când?) Groapa Moșului.

Era într-adevăr, la câteva sute de metri, o căsuţă și în căsuţă un moș și în moș puţin rachiu și mult pește. Nimic extraordinar sau spectaculos în aceasta.

Ce a fost mai spectaculos a fost faptul că la prima mea întrevedere cu Groapa Moșului am scos 3 – 4 știuci, foarte periculoase. De ce periculoase? Apa lacului era foarte variată, ca adâncime. În unele locuri, abia un metru, în altele, 3,4, nu știu cât. Dar tocmai în acele locuri mai adânci căzuseră și se scufun daseră crengi mari sau chiar arbori întregi. Și când te agăţa Fräulein Știuca, prin acele locuri, zdup! chiar la copăceii scufundaţi o pornea. Și avea șanse serioase de a încurca nylon-ul și lingura sau propria-i persoană printre ramuri și rămurele.

Dar ăsta-i riscul, asta ne place și de-aia batem noi atâta drum și pace bună.

Lăcomia pierde pescăria sau cam așa ceva.

Nu mă mulţumesc cu cele 3 – 4 știuci din traistă. Îmi mai trebuie altele! îmi șoptește Sâmpătru, patronul meu și al pescarilor, la ureche: „Arde-i, tizule, o lingură

până la malul de vizavi, sub crengile în surplombă!" „Am înţeles, să trăiţi!" zic eu politicos și naiv. Și adună-ţi măiestria toată, Petrișorule, și sfrrrr! zboară lingura până la malul opus. Minunat, admirabil, dar niţeluș prea sus. Trece lingura peste o crăcuţă și plioșt! cade în apă la un metru de mai. Dar trecând și peste crăcuţă!

Itinerariul schematic fiind în acel moment: eu, lanseta, 30 metri nylon, crăcuţă și apoi la verticală nylon și lingură.

„Drace, am cam încurcat-o!" La orizont, râsete sarcastice din paradis. Soluţia normală, logică, ar fi fost să-mi las undiţa din mână, să dau ocol lacului, să ajung la locul cu pricina, să caut să agăţ nylon-ul atârnător cu o crenguţă, să-l trag spre mine, să desfac lingura, cu strună, carabină cu tot, să le bag în buzunar, să ocolesc iar lacul până la undiţă și să-mi remulinez nylon-ul pe bobină. Dar ce-i normal, ce-i logic în d-ale pescuitului? Plus că eram leneș. Plus că-mi rezerva Sâmpătru o surpriziсă (că dacă n-ar fi, nici nu s-ar povesti)!

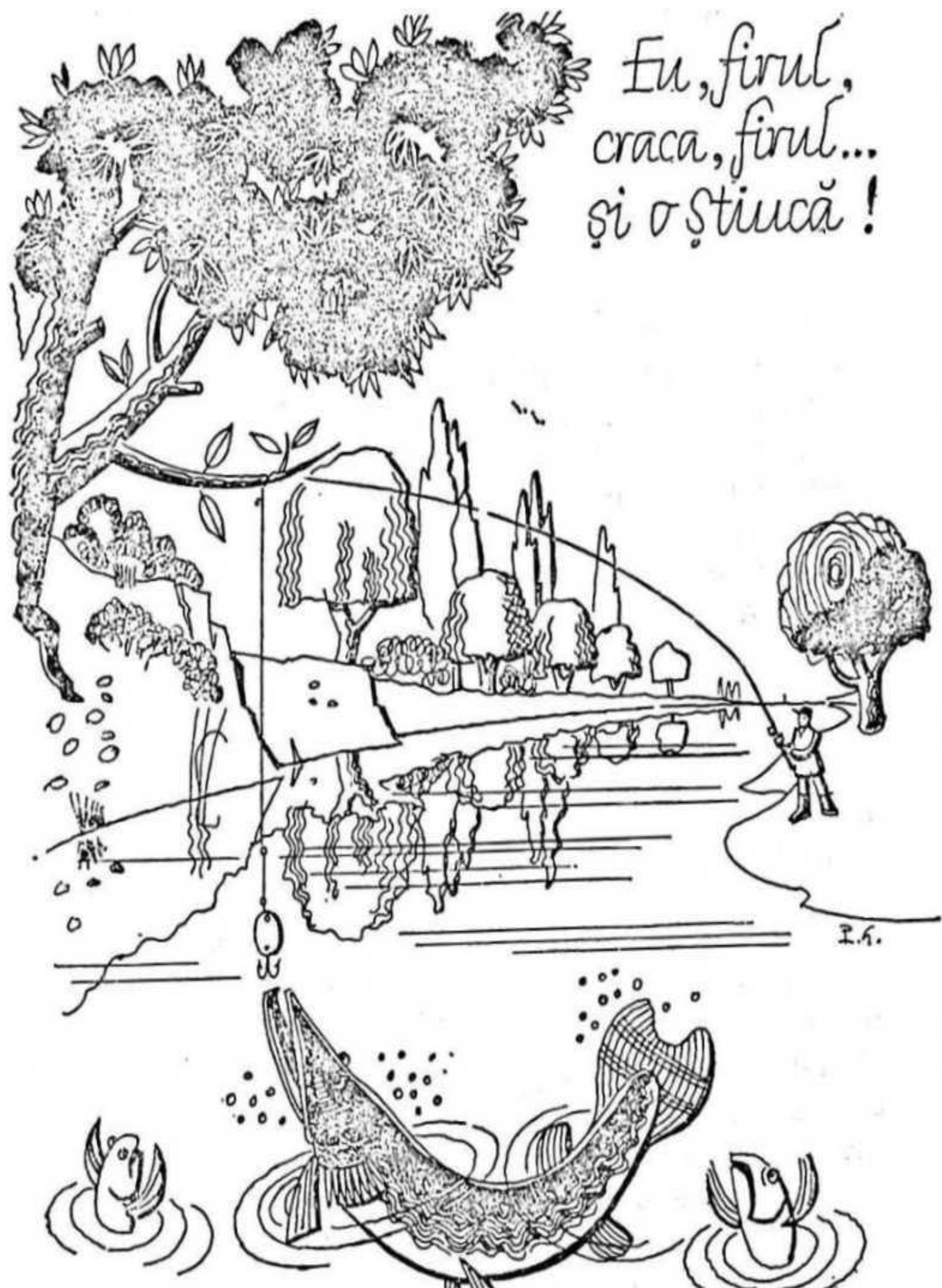
Fac deci tentative de a sălta lingura din apă, trăgând-o brusc, doar – doar de-o sări și peste cracă. Dar nu s-a născut încă lingura care să sară peste o crăcuţă, fără să-și bage colţii în ea. A mea nu a sărit craca, e drept, dar nici n-a agăţat-o! Trebuia să-mi dea de gândit că nu-ǐ lucru curat, cu alte cuvinte că tot patronul combină ceva. Și a combinat, mânca-l-ar mama! La a doua, a treia tentativă de săltare, lingura căzând mereu înapoi în apă „Pliošti", când să mai încerc o ultimă oară, hait! mușcătura!

Da, domnule, mușcătură și dacă nu mă credeţi pot să scriu în majuscule MUȘCA… etc! De-a dreptul grotesc, acuma: eu, firul, craca, firul cu o știucă pe el. Nu! Nu a*m* zis că avea 5 kg sau 20! Dar era știucă. Și cum s-o mai scot? Doar nu era s-o salt peste cracă, nici așa să n-o luăm! În sfârșit, a avut ea grijă, că atât s-a plimbat, sucit și răsucit, cea obosit. Săraca! Am mai lăsat-o să-și termine exerciţiile de cultură fizică, până la epuizare și am procedat cum ar fi fost firesc s-o fac de la bun început.

Dar mult mai puţin romantic! Când am lăsat undiţa din mână, am proptit și un bolovan pe ea, pentru orice eventualitate. Ce căuta în acea pădure din lunca Dunării un astfel de bolovan?

Poate anume pentru cazuri ca al meu? Am ocolit lacul, am agăţat nylon-ul, am strigat „Puiu mamei!" și am tras-o în sus pe mal. A venit. A cântărit… cât suportă povestea mea; niciun gram mai mult. Dar nici mai puţin, vă rog!

Același lucru, aproape exact, în ghiolul Băclănești. „Dădeam" foarte aproape de malul dinspre Trei Iezere, în apă foarte mică, cu o lingura-minune care mi-e „dragă ca ochii mei din cap", mică, precisă la lansat, copiată după un Hardy englezesc, admi rabilă. Prindea știuci mici lângă mal, printre nuferi, trestii, brădișuri.

Eu, firul,
craca, firul...
și o știucă!
R.G.

O bucurie! Este genul de pescuit pe care-l ador: să fii mereu cu ochii în patru, să-ţi tragi lingura, șerpuind-o, printre obstacole, uneori să *sări* peste ele, când nu se poate altfel; în timp ce mulinezi, să arunci ochii primprejur, alegându-ţi punctul viitorului „lanseu" și din când în când să zărești V-ul care-ţi urmărește lingura, anticipând, din clipă în clipă, atacul fulgerător. Acolo îţi poţi afirma măiestria, acolo capătă preţ fiecare captură, chiar mică să fie, căci contează cât zece din mijlocul unui ghiol deschis. Și, dacă-i mai măricică, ce, ne supărăm?

„La bunul ochitor", îi zic eu acestui gen de pescuit și dacă, după alte toate, mai bate și un vântișor lateral, care trebuie corectat din lansare… un vis, ce mai!

Ștefan Gavrilov îmi mâna barca, încet, delicat, intrând în japșe cu cârma înainte (adică pupa, unde eram eu), se oprea când lansam, pornea iar lent, silenţios, fără să mă dezechilibreze niciodată (pescuiam în picioare, firește), înţelegea dintr-o privire, un gest schiţat doar, intenţiile mele…

Până ce am greșit odată, tocmai când era Ștefan mai mulţumit de mine (și eu de el). Să fi fost vântul, să fi fost o criză de narcisism din parte-mi, fapt e că-mi trece firul prea aproape de o trestioară: lingura cade în apă, firul rămâne prins între frunză și tulpină. Nu era recuperatul nicio problemă, că eram doar în barcă, de data aceasta. Și trag odată, de două ori ca să-mi recuperez lingura. Ea mereu cade înapoi în apă. Și, bineînţeles, se repetă figura de la Groapa Moșului, sau din Gorgovăţ, dacă vreţi: agăţ o știuculiţă, iritată de aceste salturi, în sus și în jos, ale lingurii mele.

Da! Mare-i grădina lui Dumnezeu; cu condiţia s-o vizitezi!

*

* *

Ultima poveste, petrecută la Snagov, tot cu vreo 30 ani în urmă. Ciudată, probabil, pentru orășeni; ciudată, în special, pentru că este absolut adevărată.

Eram singur (poate că-i păcat?) în băncuţa mea, la vreme de seară, undind. De undit undeam, nu știu însă dacă și pescuisem ceva. Mai văd însă tabloul foarte clar în mintea mea.

Soarele mai avea de coborât o palmă până în dreptul Izvoranilor.

Mă orbea, că-l aveam în faţă. Vâsleam liniștit spre casă, dar văd, în direcţia apusului, un clipocit, o agitaţie pe apă. Nu-mi puteam da seama ce era. Un înotător? Nu prea. Păsări, raţe, sălbatice, domestice, poate lișiţe? Nu-mi venea să cred. Totuși era acolo o zarvă pe apă și exact unde se reflecta soarele în ea, orbindu-mă.

Să-mi văd de drum, s-o las balta și să merg acasă.

Parcă nu-mi venea bine nici așa.

În sfârșit, mă hotărăsc: hai înapoi, cam o sulă de metri, să vedem.

Vâsleam acuma, „împins", nu „tras", ca să am spectacolul tot timpul în faţă. Poate că mă și lămuresc, cu o clipă mai de vreme. Câştig timp.

Dar nu mă lămuream de fel.

Ajung la 20 metri, la 10, forfota mai abitir ca oricând. Vălurele, stropituri, vârtejuri, plesnituri, ce-o mai fi și asta, soro?

În sfârșit, iată-mă la 2 metri de ce se dovedește a fi o mare luptă navală și în sfârșit realizez cele întâmplate:

Două știuci se inter – sau *întreînghiţiseră!*

Știu, este o poveste, dar trebuie să insist, *absolut autentică!*

Erau mici amândouă.

Cea mai mare, care de fapt o înghiţise pe cealaltă, să tot fi avut vreo 500 grame, adică 35 – 40 cm. Lungime. Cea mică era, fapt remarcabil, foarte puţin mai mică, adică de vreo 30 cm. Lungime, cântărind, știu și eu, 300 – 350 gr. Cea mică fusese înghiţită cu botul înainte și în loc s-o ia pe sensul unic, spre stomacul și întregul aparat digestiv al surioarei mai mari, se încăpăţânase, fără să semnalizeze măcar, să tragă un brusc viraj spre dreapta, fără niciun drept la prioritate și să-și găsească un culoar liber pe sub operculul stâng al celeilalte.

De aici tot blocajul, violenţe și vorbe de ocară.

Nu putea, nu mai putea acuma, niciuna să scape de cealaltă;

Cea mică nu mai putea da în marșarier din motive de dinţii senioarei, care-o încolţeau toată; înainte iar nu putea, că n-avea suficient spaţiu vital, bașca strânsoarea dentară. Cea mare, care la ora aceea sunt convins că-și regreta impulsul iniţial, dar era mult prea târziu acuma, nu găsea niciun compromis acceptabil pentru toate părţile implicate… Situaţie extrem de delicată.

Eu, în sfârșit, care eram singurul martor ocular al conflictului, fiind și un pacifist notoriu, ar fi trebuit poate să mai insist puţin, subliniind că nu-i frumos, în caz de divergenţe de opinii, să recurgi la forţă; n-am făcut acest lucru, ci, mişelește, am pus mâna pe minciogul care parcă atâta aștepta, le-am poftit în vagoane pe amândouă și le-am transportat, fără alte incidente, până la domiciliu.

Cred că s-au împăcat abia în tigaie.

*

*   *

Iubite orășean, căruia îţi sunt dedicate aceste istorisiri stranii, sau pe care am fi dorit să ţi se pară astfel, deoarece sunt străine de normele vieţii tale cotidiene, de criteriile și uzanţele cu care prea te-ai familiarizat, să-ţi facem acum o mică mărturisire: povestioarele acestea nu sunt realmente stranii, nici senzaţionale, nici fantastice. Sunt doar puţin ieșite din obișnuita viziune citadină și… sunt adevărate.

Atât am dorit, de fapt: să te scoatem, pentru câteva clipe măcar, din universul tău orășenesc, iar ca metodă, ca momeală, să-i zicem, am ales povestirea unor fapte reale, întâmplate ici-colea, de-a lungul apelor, mai mult sau mai puţin în căutarea unor știuci.

Și am mai dori ca, după o zi frumoasă petrecută în natură, într-o natură care în ţara noastră este încă aproape virgină, la distanţe foarte mici de centrele cele mai moderne (raritate în lumea de azi), să poţi răspunde, cu toată sinceritatea și tot entuziasmul întrebării: „Ce-ai mai făcut, ce-ai mai văzut, azi?”

„Astăzi, am văzut imensităţi de codri, de lacuri, păduri de stuf, ceruri incandescente, de existenţa cărora nici nu mai știam în oraș, răsărituri și apusuri de soare, cele mai ciudate vietăţi, pe pământ, în arbori, pe ape, pe sub ape, pâraie

de munte și cascade, urși, mistreţi, păstrăvi și lostriţe…”

Iar dacă ai trăit chiar o zi ca-n povești, dacă ţi-ai revenit din mica ta aventură sau hoinăreală, cu capul explodând de multitudinea și varietatea senzaţiilor acumulate, copleșit încă de toate misterele și curiozităţile inexplicate și. În vecii vecilor inexplicabile ale naturii, te vei afla, poate, în acea postură de a nu-ţi putea împărtăși uimirea și admiraţia, vei încerca poate să le explici, vei renunţa, zdrobit de inutilitatea tentativei și la întrebarea obișnuită „Ce-ai mai văzut, azi” nu vei putea decât să oftezi, să ridici din umeri și, precum bătrânul pescar al lui Oscar Wilde, să răspunzi: „Nimic, astăzi n-am mai văzut *nimic!”*

ȘTIUCILE – PROBLEMĂ

Și, DACĂ STĂM puţin să cugetăm și reușim totodată să ne uităm împrejurul nostru, constatăm că există, în momentul de faţă, o molimă, universal răspândită, o adevărată epidemie, aceea a *oamenilor-problemă.*

Toate și toţi ni se par astăzi legaţi de probleme, oamenii mari și mici, chiar și ocupaţiile sau profesiunile lor. Toate au un atribut sau apendice: *problemă.*

În asemenea condiţii, știucile, săracele de ele, ce voiaţi să facă?

Că tot acolo ne era sortit să ajungem, la știuci.

Ce voiaţi să facă știucile? Să ridice din umeri cu nepăsare?

N-au! Nici umeri, nici nepăsare. Altceva? Ce să facă sărmanele?

Aţi înţeles ceea ce era evident. Că epidemia umană a de venit și epizootie.

C-au „luat-o”, între altele și știucile.

Că avem astăzi și știuci-problemă.

Și că eu, autorul, m-am întâlnit cu câteva, la vremea mea.

Sigur că da!

*

* *

M-am întâlnit destul de des, pe stradă, prin cafenele și, în special, pe culoarele Uniunii Artiștilor Plastici cu oameni, în aparenţă destul de normali, bărboși-pletoși. Ș.a.m.d., deși dacă ai fi insistat cu scrutarea și descifrarea expresiei lor, le-ai fi remarcat, poate, ceva furtiv, neliniștit, în toată înfăţișarea: priviri cercetătoare aruncate jur împrejur. Respectivii sunt într-adevăr niște afiliaţi la un fel de asociaţie, numită AGVPS și vor să-ţi comunice, în secret, un mesaj important. Nu să-ţi indice o baltă unde se mai poate prinde vreo mârliţă. Nu! Așa ceva nu se obișnuiește, nu ar fi „de bon ton”.

Dar unul vrea să-ţi povestească ţie și, în special și numai ţie, ce a păţit deunăzi cu o știucă nemaipomenită, o adevărată

„Știucă-problemă” care i-a „rrrrupt lingura”, i-a sărit peste barcă, s-a căţărat într-un ulm pletos și câte și mai câte bazaconii.

Fleacuri! Dezbărată de fiorituri și sos remulad, povestea goalăgoluţă rămâne acea a unei știuci care s-a luptat vitejește cu un adversar inferior ei, sau într-o condiţie fizică deplorabilă, i-a marcat consecutiv trei goluri, unul mai frumos decât celelalte și l-a lăsat, la fluierul final al arbitrului; cu traista goală și rușinos tăvălit în mocirlă. În fond, cea mai banală dintre poveşti !

Dar noi, nu! Trebuie din toate să facem cazuri-problemă.

Așa și cu știucile-problemă.

Asigură-te, scumpe pescar, că nylon-ul îţi este încă suficient de rezistent (dacă nu, fără milă, la cremator! Să nu-l faci cadou nimănui, dacă nu vrei să-ţi mărești numărul dușmanilor!). Vezi dacă ţi-ai reglat frâna mulinetei destul de strâns, dar departe încă de limita de ruptură a nylon-ului ce-l folosești, verifică-ţi cârligele,

carabinele, vârtejurile și, în special, nodurile nylon-ului, iar când va veni, dacă ai norocul să-ţi vină, momentul de mare „Suspense” și luptă, nu te pripi, înţeapă bine peștele și lasă apoi lupta să decurgă în numărul reglementar de reprize. Nu căuta să-l faci *K.O. Din prima repriză,* dar nici nu te juca cu el *mai mult decât necesar,* ambele metode fiind la fel de periculoase pentru dobândirea victoriei. Nu lăsa, pe cât vei putea, niciodată firul neîntins, făcând bucle și buclete prin apă, caută să în depărtezi peștele (pe cât posibil) de plonjonul în mijlocul mase lor de ierburi, brădiș sau nuferi, fără însă a-l forţa din cale-afară, căci mulţi pești au scăpat prin smulgerea vreunei părţi cartilaginoase și pescarul, privindu-și apoi lingura, struna, nylon-ul și totul intact, se întreabă: „cum a scăpat, această știucă-problemă?” Uite-așa a scăpat, fără să fie problemă.

A scăpat că n-ai știut, sau putut s-o stăpânești.

Tu ești problema, în general, pescarule!

*

* *

Și totuși…

Am întâlnit în cursul vieţii mele (nu mai scriu „vieţii mele de pescar”, ca fiind o formă de frază pleonastică, cuvântul

„Viaţă” implicând de la sine, „de pescar”, iar „pescar” fără „Viaţă” ce ar fi?…Deci, am întâlnit totuși câteva știuci, diseminate de-a lungul anilor, care meritau, parcă, apelativul de „problemă”.

Să vă enumăr câteva și, deoarece suntem într-un domeniu extrem de apropiat, tangenţial, aș zice chiar, cu fantasticul, trebuie să fac un călduros apel la încrederea dumneavoastră, cea mai desăvârșită. Credeţi, vă implor și nu cercetaţi, că n-aveţi nici unde, nici pe lângă cine. Drumurile toate, care obișnuit merg la Roma, spre mine v-ar conduce acum și doar n-aș fi eu nebun să mă auto-dezmint, nu-i așa?

CEA DIN LIDEANCA.
LA „NUFĂRUL VESEL”

O venerabilă doamnă știucă obișnuia să-și petreacă concediul de odihnă, toamna, știind dumneaei că-i un excelent sezon pentru a prinde linguri, wobblere și fraieri de pescari ca mine.

Staţiunea climaterică în care-și căuta odihna activă și calmarea turburărilor sistemului ei neuro-vegetativ, ușor detracat, era Ghiolul Lideanca de pe lângă Mila 23. Dar nu trăgea la oricare han, hotel, motel sau pensiune din acel vestit ghiol, ci numai și numai la „Nufărul Vesel”, care, după cum știţi desigur, se află pe stânga, când vii din Sahaua și Caţavaia și, mai precis, cam la jumătate de drum între talianul de la intrare și malul opus. Da, cam la jumătatea drumului! Acolo, după cum ţineţi desigur minte, există un impenetrabil și neîntrerupt covor de nuferi. De nuferi și de lișiţe. Acestea se pot deosebi destul de greu, de la o oarecare distanţă, dar când te apropii, lucrurile se simplifică. După forfoteala de rigoare, plante și păsări se sortează singure, ceea ce este destul de amabil din partea lor, iar când ai ajuns

la faţa locului, la pensiune, cei care au rămas pe apa clară a lacului, sunt, în general, doar nuferii. Cele plecate, în consecinţă, nu pot fi decât lișiţele, care și așa și așa nu ne interesează.

Dar tu, vicleanul de pescar, care ai venit cu gândul la bijuteriile lu' Coana Mare, îi dai bineţe, știind exact locul unde sălăsluiește persoana; te ancorezi, dacă bate vântul, dar mai bine să nu bată și să nu te ancorezi, și începi a o invita la un tango cu o lingură galbenă sau albă, dar neapărat mare și ușoară.

Mare, că așa-i plac domniei-sale, iar ușoară, pentru că, la o mică adâncime sub oglinda apei, apare un întreg tricotaj de tulpini de nufăr și alte plante acvatice. Trebuie neapărat să-ţi arunci lingura în așa fel încât să cadă la „buza" nuferilor, la jumătate de metru de ei. Dacă dai mai departe degeaba mai dai. Nu se lasă invitată Coana Mare și pace bună. Mai există o posibilitate: pensiunea la „Nufărul Vesel" mai are și vreo 2 – 3 culoare, în guste, să tot aibă un metru lăţime și lungi de nimica toată, 5 – 7 metri. Și cam întortocheate. Dacă arunci într-un culoar, iar e bine.

Dacă dai de 2 – 3 ori, în condiţiile indicate, o simţi, dar *o și vezi,* căci se repede la lingură cu atâta ferocitate și iuţeală, încât ţâșnește cu jumătate de corp afară din apă. Ar da excelente rezultate la nataţie, categoria „delfin".

Ai ce vedea! E superbă, are, zic eu, vreo 80 de cm în lungime și saltul ei în cer, împroșcând apă și, din păcate și linguri, este un spectacol vrednic de aducere aminte. Păcat că n-am putut-o cântări vreodată, că avea, cred, 4 kg.

Mie mi-a făcut figura de 8 sau 10 ori. Cine le mai poate număra?

De două ori am vizitat-o, în dreptul pensiunii, în două zile consecutive. Am martori pe Felicia, soţia mea și pe Cristina, fiică-mea, care pot jura c-au văzut ce-au văzut.

În altă parte, nu voia Coana Mare. Alte coane, mari sau mici, am mai prins în zilele acelea, prin Lideanca și Văcaru. Dar, în dreptul pensiunii, doar ea pândea și vâna, sau se juca cu mine, cum vreţi dumneavoastră să-i ziceţi.

O dată, de două, trei ori, fie la marginea nuferilor sau, dacă reușeam să introduc lingura într-unul din culoare și s-o plimb sinuos prin el, se dezlănţuia fiara, prindea din zbor lingura și pornea în cer cu ea, se scutura viguros și fără greș și mi-o repezea tocmai la 5 – 10 metri de locul crimei. Era, indiscutabil, ea, tot ea și numai ea. De două-trei ori a plecat în apă cu lingură cu tot, s-a scuturat și acolo, cu același talent, și în câteva secunde s-a văzut iarăși liberă. Nu mi-a rupt nimic, toate sculele mele au rezistat, dar dumneaei:

„La revedere, dragul meu, la revedere…" (v-aș cânta-o, dar nu azi. Altă dată, poate, când voi fi mai puţin descurajat).

După două zile și o duzină de atacuri fără succes, mi-am dat seama că sunt surclasat, că știuca și cu mine ne aflăm în două categorii sau divizii distincte, ea în divizia A (dacă nu cumva și în naţională), iar eu mai modest, prin C, sau eventual „Onoare".

Și am abandonat lupta și ca să mă răzbun, atât cât pot, am decretat-o „știucă-problemă". Am și scris aceste rânduri.

CEA DE SUB PLAUR LA OCHIUL-BOULUI

Alt loc, altă știucă, altă problemă.

Suntem acum pe Căldărușani, la extremitatea estică a lacului, în dreptul satului Greci (Grădiștea) și într-un cerc mare de apă, care se deosebește net de forma lunguiaţă, ca de albie, a restului lacului, fost paradis, din păcate pierdut astăzi. Acest cerc mare de apă, se numește (de ce?) Ochiul Boului, este înconjurat de stuf „cinstit”, în dreptul malurilor sale și are plaur, adică stuf plutitor, în interiorul său. Acest stuf-nomad se de plasează după cum bate vântul, străbate uneori, cu insuliţele sale verzi, ditamai lac; în general însă, plaurul principal o ia doar încoace și încolo, deplasându-și masa doar prin Ochiul Boului.

Sub plaur sunt rădăcinile, rizomii stufului, formând un strat gros de pseudo-sol, prin care-ţi poate aluneca ușor piciorul, dacă ai curiozitatea să umbli pe el. Iar sub rădăcini este apa, o apă întunecoasă, deși limpede, în care nu prea răzbate nicio lu mână. Anumiţi pești se complac pare-se în acea lumină crepusculară: cine sunt ei și ce vor, nu mă întrebaţi, că nu știu, de inventat nu inventez nimic (sau așa de puţin…), iar prezentul op se vrea culegere de povestiri știucești, nu manual de ihtiologie.

Printre amatorii acestui clar-obscur, ai acestei nopţi arctice, cu sau fără auroră boreală, se află, sau mai exact s-a aflat cândva (și trebuie să fie vreo 20 de ani de atunci) o respectabilă știucă, ce n-ar fi consimţit pentru nimic în lume să-și consume prada într-o sufragerie, luminată „a giorno”, ca orice persoană sau știucă ce și-a agonisit traiul și hrana printr-o muncă cinstită, onorabilă și consecventă. Gândiţi-vă cum aţi proceda dumneavoastră și-mi veţi da desigur dreptate: la leafă, sau chiar la chenzină, după ce v-aţi ridicat plicul de la casierie și vă duceţi, purtând fruntea sus, v-ar da prin cap, în loc să intraţi la Braseria Atheneului sau chiar Lido, clare și luminoase ca și con știinţa dumneavoastră, să intraţi pe furiș într-o speluncă întunecoasă, fetidă, neaerisită, unde n-ai putea deosebi un vainburș de o scobitoare puţin uzată, v-ar da, întreb eu, v-ar da prin cap?

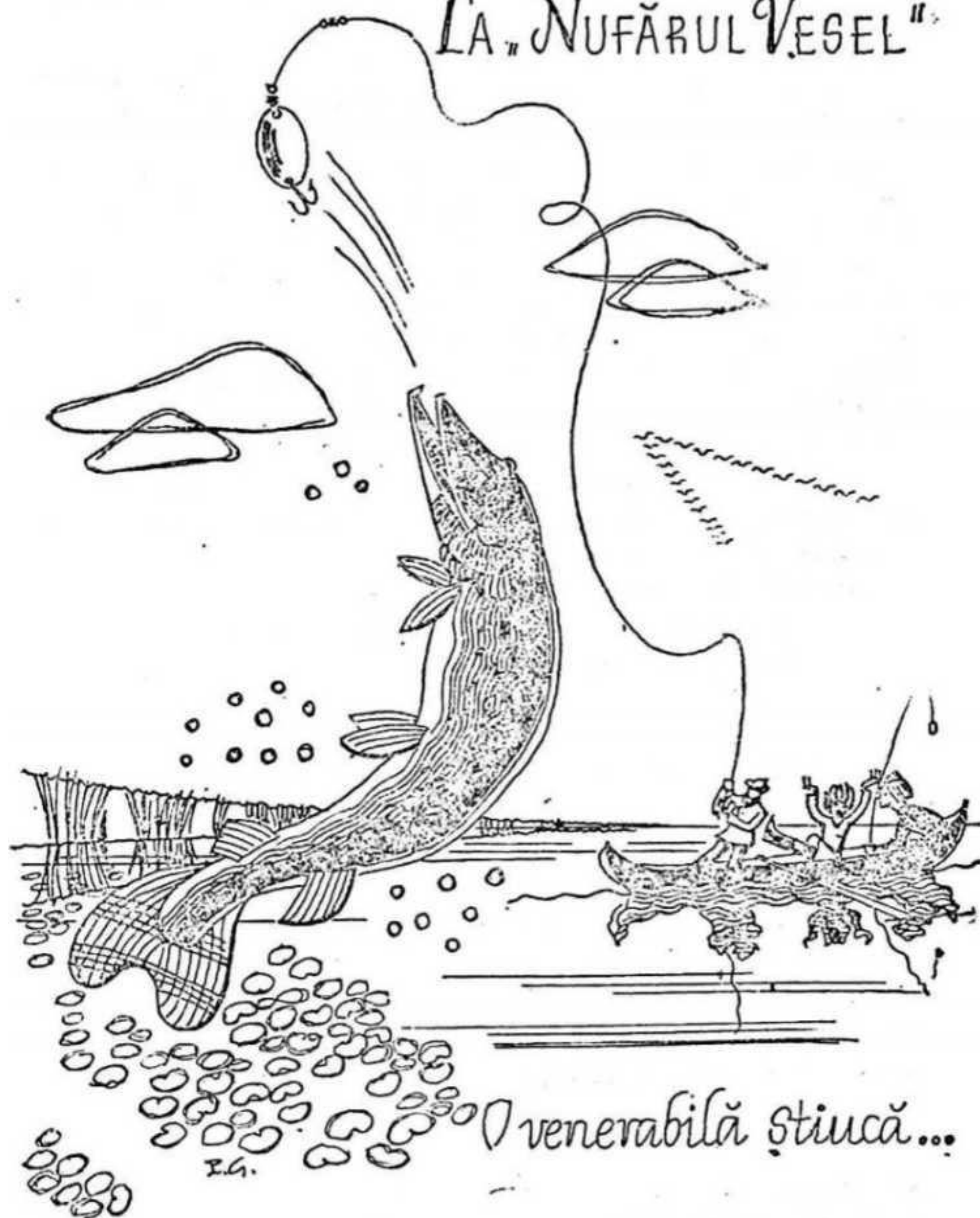
Nu! Nu-i așa? Mersi! Asta voiam și eu să știu.

Ei bine, știucă mea din Ochiul Boului, nu avea, se vede treaba, conștiinţa pură, ca a dumneavoastră, a stimaţilor dumneavoastră colegi, sau chiar a mea, cu care aș face cu plăcere cunoștinţă oricând, oriunde, dar la lumina zilei, nu în beznă.

Știucă mea din Căldărușani era, indiscutabil, o știucă-problemă.

Ca s-o vezi în acţiune, trebuia neapărat să te apropii, lipit de plaur și apoi, cu dibăcia ce ne caracterizează să-ţi lansezi o lingură destul de grea, la o palmă de malul plaurului. Trebuia apoi să tragi încet lingura exact pe linia de hotar dintre zi și noapte: unde înceta lumina de afară și începea întunericul de sub plaur.

Și atuncea, dintr-odată, ce să vezi? „Lăsaţi matale, cunoaştem formula”! Rămâne, dincolo de formulă, adevărul, adică faptul că pornea, uneori de sub plaur, o torpilă cu focos nuclear, îţi înhăţa lingura și o lua înapoi printr-un impecabil stânga-mpre… jur, demn de toate laudele lui dom plutonier.

LA „NUFĂRUL VESEL"
O venerabilă știucă...
I.G.

Și toate acestea, într-o fracţiune de secundă. Mie, personal, mi-a apucat lingura de vreo trei ori, redându-mi-o după o scurtă luptă printre tenebre și de două ori mi-a rupt nylon-ul (mi-a rrrupt *lingura,* cum zice D.M.I.), un nylon impecabil, de 0,30 m/m. Dar când un balaur de știucă trage direct de un nylon împleticit în rădăcini și rizomi, iar nu prin intermediul lansetei tale elastice, mulinetei tale perfect reglate și talentului tău de pescar emerit, nu mai rezistă nici cablul de remorcat un port avion, cu frânele blocate, din greşeală.

Nu m-am mai întâlnit cu ea, din păcate.

Tare aș fi făcut cunoștinţă cu ea, într-o tigaie.

Adică, ea în tigaie, eu primprejur !

NEBUNELE CARE VIN ȘI REVIN LA ATAC

Există știuci-problemă-mari și știuci-problemă-mici.

Aș vrea, în prezent, să vă povestesc, despre această din urmă categorie: știucile-problemuţă.

În majoritatea apelor noastre de șes, știucile care atacă lin gura, o apucă, simt că nu-i ceva curat la mijloc, dau de gustul sau de tăria metalului și, reușind, printr-un șiretlic de-al lor, să se descotorosească de ea, nu vor mai ataca din nou acea lin gură sau una similară. Sau chiar nesimilară.

Am mai spus undeva, că nu știm cu certitudine de ce atacă știuca lingura. Crezul obișnuit este că lingura seamănă cu un peștișor și că acest lucru o îndeamnă pe știucă să încerce s-o înfulece. Se poate și așa, dar se poate și altfel. Se poate, între altele, ca, intruziunea unei alte vietăţi, comestibile sau ne –, să-i provoace știucii o stare de mare enervare sau iritaţie. Că nu poate tolera asemenea afront și că vrea să-l pună la punct pe intrus, oricine ar fi el. Se poate și asta. Ar explica între altele de ce știuca se repede la momeli atât de neverosimil pisciforme.

Uneori. Alteori, se repede la wobblere, care prin mersul, forma, coloritul și luciul lor aduc exact a peștișor. Ce știm?

Deci, în lacurile noastre, este foarte rar ca o știucă, care a scăpat de lingura noastră, să se repeadă din nou la ea, într-un interval scurt de timp.

Bine, zicem noi și ce se cheamă, mă rog, „un interval scurt de timp"?

Iar, admitem că nu știm, dar, dintr-o îndelungată experienţă, mi-aș permite a sugera un interval de cea 1 – 2 ore. Dacă n-ai mai „bătut" locul acela, cam o oră-două, s-ar putea ca lucrurile să se liniștească; s-ar putea ca aceasta să-i fie limita memorizării, o oră, două. Nu posedăm date certe; avem doar experienţe repetate și strărepetate, din care ar rezulta că doar atâta, o oră-două, ar avea știuca ţinere de minte. Sunt departe de a fi sigur de acest interval de timp; sunt tentat să cred că memoria lor este simţitor mai lungă, ceea ce ar explica cum se poate să existe știuci mai vârstnice, ca cele de 10 – 12 ani și chiar mai mult. Este imposibil, cred eu, ca în atâţia ani, să nu se fi întâlnit niciodată cu o lingură, mai ales pe lacuri mult pescuite (Snagov, Căldărușani, Buftea etc) și să nu fi avut o aventură două de tinereţe cu ele. Dacă au reușit să ajungă la vârste atât de canonice, se datorează,

după mine, faptului că memoria lor linguristică depășește cu mult cele două ore preconizate. Probabil că agăţarea lor de cârligele unei depărtate linguri din tinereţe, și miraculoasa lor descotorosire și salvare au lăsat, în memoria lor, urme indelebile, cu mult peste cele câteva ore.

Deci, lăsând la o parte problema memoriei știucilor, să ne întrebăm cum și de ce în Deltă (și aproape exclusiv în Deltă), întâlneşti știuci care atacă odată, de două-trei ori consecutiv lin gura, fără pic de teamă sau chiar jenă.

Ai o mușcătură netă, clară, urmată de o tumbă, scuturătură sau Imelmann dublat și iat-o pe știucă iarăși liberă. Lansezi din nou și imediat ţi-o înhaţă, încă odată și nu se lasă până n-ai capturat-o. Cum explicăm?

Are cineva o explicaţie?

— Eu, zice, în banca din fund, o voce prematur îngroșată.

— Spune, Vasilică, ce explicaţie ne poţi da tu.

— Păi, aţi spus, dom profesor, că în Deltă, este multe știuci…

— Sunt.

— Sunt așa de multe că le vezi venind, batalioane și companii de știuci și bibani…

— N-am zis așa ceva! Am zis, da, despre bibani, că-i poţi vedea, uneori, îmbulzindu-se literalmente, îmbrâncindu-se, 10 – 15 bucăţi, ca să aleagă care va avea cinstea să prindă primul linguriţa ta. Asta am zis şi-o repet, căci am văzut-o de multe ori, în locuri bibanoidale, mai ales când pescuiam în picioare în lotcă și aveam deci o viziune clară, în adâncul apelor. Cât despre știucă, am zis doar că am întrezărit volta ultrarapidă a știucii când se liberase de lingura mea, după prima mușcătură și, imediat după această voltă, am simţit a doua mușcătură, dar nu am spus că am *văzut efectiv* toată traiectoria peștelui.

— Aţi și zis că] e vedeaţi venind în formă de V, ca gâştele sălbatice.

— Nu am zis așa ceva, ci am…

— Daţi înapoi, dom profesor!

— Nu dau nimic, doar rectific, tinere Vasile! Am zis, ţin minte, că într-o apă mică, adică puţin adâncă, poate așa, până la jumătate metru, nu vezi uneori știucă, ea fiind încă prea de parte de tine; iar în oglinda apei, la o distanţă mai mare, producându-se o refractare a razei tale vizuale, se reflectă doar cerul, nu poţi vedea în adâncime; și că uneori vezi venind, în urma lingurii tale, un soi de V-uri ambulante, de vălurele ce-ţi urmăresc lingura și zici acuma… acuma… și deodată simţi cum ţi-a și înhăţat-o…

— Dacă nu ţi-a luat o iarbă lingura, chiar atunci, de emoţie, aţi zis.

— Da se întâmplă; e adevărat. Te uiţi prea atent după V-ul acela și odată iată că-ţi mai apare un al doilea V și amândouă, ca niște ulii, se reped simultan și concentric asupra nevinovatei noastre linguriţe și atunci, noi nu mai observăm că-i stau în cale prăpădite de ierbușoare și că atâta le trebuie știucilor, să nu mai bată cum trebuie lingura și au și cotit-o. Dar am mai zis, dacă tot văd c-ai atâta memorie la pescuit (poate ai mai putea-o face pe din două cu algebra) că uneori, când V-ul s-a apropiat de tine, ai simţit mușcătura și simultan ai și întrezărit forma fugară a

răpitorului și imediat după aceea, iar o mușcă tură și, dacă nici aceasta n-a fost suficientă și definitivă, o a treia. Nu se lasă acea știucă din Deltă, până nu se agaţă definitiv și iremediabil de lingura ucigașă. Mi-aș pune oare mâna-n foc că ambele, sau „ambele trei" mușcături se datorează uneia și aceleiași știuci, iar nu altor știuci venind, aproape simultan, la atac? De! Știu și eu? Parcă n-aș pune, dar tare nu-mi vine să cred să se poată substitui cu atâta iuţeală, atâta asemănare, două sau trei știuci *consecutive,* uneia singure, căpăţânoasă nevoie mare. Nu-mi vine să cred și pace bună. Cred, dacă mă întrebaţi, cu toată insistenţa și seriozitatea de care sunteţi capabili, că toate știucile sunt cam nebune, dar unele sunt mai nebune decât toate celelalte. Acestea, tinere Vasile, *este* știucile-problemă!

Vasilică: „Sunt".

CRIȘAN – MATIŢA (cca 20 km)

Crișan, v-am mai spus-o, se află cam pe la mila 13[10], măsurată de la vărsarea în Marea Neagră a Braţului Sulina, la con fluenţa acestuia cu Dunărea Veche. Această Dunăre veche s-ar putea *grosso modo* asemui cu litera M.

Astăzi există, vizavi de sat și, chiar la joncţiunea celor două ape, un hotel confortabil, unde turiștii sunt bineveniţi. Deci, hai înapoi unde ne fierbe oala, adică la ciorba cu știuci.

Venind dinspre Tulcea, cobori, ca un graţios pescăruș, braţul, mai zis și canalul Sulina până în dreptul hotelului tot „Pescăruș" din Crișan. Aci, semnalizând cu grijă, arăţi că vrei s-o iei la stânga în sus, pe Dunărea Veche, în direcţia Milei 23. Treci pe lângă niște uriași piloni ai liniei de înaltă tensiune, care traversează Dunărea Veche. „Tensiunea", mi s-a explicat de către un *specialist* de ocazie (care duhnea a rachiu) „trebuie să fie neapărat înaltă, chiar foarte înaltă, ca să poată trece pe sub ea diferite tipuri de vase turistice și altele". Încheiem citatul.

Pe timpul povestirii mele, nu exista hotel, nu existau fire de înaltă (și nici josnică) tensiune, nu tu piloni, nu tu turiști, nu tu vase turistice, nimic. Ba da! Exista o plasă trasă din mal în mal și susţinută, în numeroase puncte, de niște prăjini, înfipte în mâlul fundului; iar la suprafaţă, acea plasă era invitată să plutească, ca și năvoadele, de niște plute.

Într-un loc, se forma ca un soi de poartă, pe care o deschi dea și reînchidea un paznic de câteva ori pe zi. Era compusă din două beţe și câţiva metri de plasă. Traficul, pe timpul acela, era aproape inexistent, iar bărcile pescari lor treceau, fără mare protocol și fanfară *peste* plasă, între plute și beţele de susţinere. Peștele însă, atunci când veneau apele mari, adică, îndeosebi, primăvara, era poftit să intre în Dună rea Veche și de-acolo să se răspândească în canale și ghioluri și era lăsat să treacă liber, ca orice alt turist Pentru a fi subliniată invitaţia teoretică, publicitară,

---

[10] O milă marină = 1852 metri.

se și făceau „gesturi” ospitaliere ca, de pildă, îndepărtarea acelei plase de închidere a Dunării Vechi, în amonte de Crișan și lăsarea ei deschisă, un timp îndelungat, de pildă până la depunerea, în frumoasa noastră Deltă, a ultimelor icre aduse de onor vizitatorii. În acel moment și realizând *„troppo tardo”* c-au fost duși de nas, prin aceste ospitaliere meleaguri, nobilii turiști acvatici se hotărau, ca odată cu retragerea apelor, să se retragă și ei, tot pe calea fluvială, spre alte ţări mai calde, mai răcoroase, nu știu, dar desigur după preferinţele fiecăruia. Ei coborau aşadar spre Braţul Sulina, spre Crișan mai exact. Aci descopereau însă, spre stupoarea lor, c-au fost ridicate niște piedici de ordin administrativo-vamal, de care nu fuseseră înștiinţaţi, la intrarea lor în Deltă. Aceste piedici, le-aţi recunoscut imediat, nu erau altele decât plasele descrise mai sus foarte tehnic.

Ce să facă peștele? Să treacă prin plasă: încearcă și nu reușește. s-o sară dezinvolt, ca la 110 m garduri? Unii poate reușesc, cei mai tineri, mai antrenaţi, într-o condiţie fizică excepţională. Majoritatea însă, nu reușește: viaţa de huzur, de îmbuibare din Deltă îşi spune cuvântul. „Vai, *ma chère”,* poţi să auzi pe doamnele crăpoaice şoptindu-și una alteia, „vai, iar m-am îngrășat groaznic, de la lepădarea icrelor încoace, cu atâtea cofeturi și trufandale, în jurul meu.

Și chiar în timpul acestor neplăcute socoteli (care nu ne privesc) începe povestirea mea:

Un domn pește, de un aspect și o aroganţă eminamente masculine, a dat cu botul de plasa în chestiune. A crezut întâi că-i va merge cu tupeul, strigând „la o parte!” Nu! zise vameșul lipovean, cu cel mai pur accent lipovenesc, fiind, de felul lui din Mila 23 (amonte, deci). Atunci s-a năpustit a doua oară pesconele nostru, și-a și zburlit musteaţa (ceea ce ne face să credem că s-ar putea să fie vorba de un somn), a vociferat, cam prea mult pentru un turist civilizat și a repetat „La o parte, deschideţi bariera vamală!” Nu! răspunse celălalt vameș, de felul său din Crișan (aval de plasă).

Spumegând de mânie, acest știucoi (sau după unele prezumţii, somn, și nicidecum somn-ușor) a luat-o înapoi spre Milă, iar pe drum a zis în limbajul său, atât de somnifer, hai să mă calmez, să mă liniștesc un pic și și-a acordat o jumătate de ceas de somno-terapie. Și-a acordat-o, s-a mai liniștit și s-a trezit cu un mare apetit. A zărit un Snack-Bar, având, atârnate în vitrină, niște foarte apetisante rime șerpești și chiar câţiva pui de ţipari. Excelent, a gândit el, înfulecând o bunătate de rimă, grasă și bruneţică, așa cum îi plăceau lui. Dar vai! sau chiar vai! vai! căci nu era un Snack Bar, ci un șir de pripoane, mișelește așezate de-a latul Dunării Vechi, apetisante, fără îndoială, dar indigeste. La culme!

Știucoiul nostru, pe care-l bănuim din ce în ce mai mult a fi fost somn, s-a zbătut ce s-a zbătut, dar dacă apetitivele ser vite erau excelente, cârligele pripoanelor nu le erau cu nimic inferioare, dimpotrivă poate. Peștele nostru a fost deci nevoit să aștepte să sosească un trecător binevoitor să-l „depaneze”. Acesta s-a prezentat, abia pe la 6,30 dimineaţa, sub forma unui personaj roșiatico-bărbos, trimis parcă anume de A.C.R., filiala Mila 23, iar, când a dat de somnul nostru, a zis doar „ho, ho!”

Într-un fel admirativ și de fapt măgulitor pentru statura prietenului nostru. L-a poftit la el în lotcă, dar peștele a zis, el acuma, *nu!* cu un accent ce ne scapă. Accentul acesta venetic nu i-a scăpat însă lipoveanului nostru, care a văzut roșu, o fi fost și jignit, omul, a apucat un fel de toporișcă cu vârf ascuţit, o pioletă scurtă, ca cele de spart gheaţa, la cherhana, a mai rostit un de-nimic-bun-prevestitor ho, ho! și i-a ars, din răsputeri, una, cu toporișca în ceafă, vrând desigur să-i nimerească centrele vitale, ce mișună în jurul cerebelului. Și le-a ratat, deși mișunau.

În schimb, vârful ascuţit al toporiștei a intrat profund în ceafa știucii, pe care doar ultimele scrupule ne opresc a o numi *semn* (ceea ce și era de fapt; dar atunci ce caută în *această* carte?), liberând totodată cârligul din gura peștelui, care a luat-o la nu-prea-sănătoasa, dar, în orice caz, a luat-o din loc și cu propulsie proprie. V-am spus că Dunărea Veche nu prea are curent, dar puţinul pe care-l are merge în jos (ce curios!) adică, vreau să spun, înspre Crișan, iar nu în sus spre Mila 23, canalul Eraclia, canalul Lopatna și ghiolurile Matiţa, Babina sau Merhei.

Peștele nostru (să mărturisim totul, acuma: era *somn!* Ce păcat!) însă, a fost regăsit, cu bărdiţa în ceafă, într-o condiţie fizică deplorabilă, dar încă în viaţă, tocmai în Matiţa, la vreo 20 km de locul cu transplantul de toporișcă; iar când zicem 20 km, trebuie presupus că el, peștele, cunoștea toate scurtăturile și că s-a căţărat de-a lungul lor, până la locul lui de regăsire finală.

Spre deosebire de mai toate poveștile relatate în prezentul volumaș, pe aceasta nu am trăit-o personal. Mi-a povestit-o, până în cele mai mici amănunte, pescarul roșcato-barbofin, care după bărdiţă a identificat peștele. A recăpătat bărdiţa, dar nu și peștele, care a fost predat la cherhana sub numele de Buhaiov, adică al aceluia care l-a capturat, în ultimă instanţă.

Toate amănuntele le știu de la roșcovan, care s-a jurat că spune adevărul, tot adevărul și numai adevărul. Deci, dacă-i pe undeva o exagerare, nu răspund eu.

Eram să uit: nu mi-a spus ce s-a întâmplat cu rima aer pească, dacă trăiește, e bine sănătoasă, vă sărută mâna, nu mi-a spus.

Dar somnul acela, de-ar fi fost numai știucă. Spuneţi dumneavoastră, obiectiv, n-ar fi avut ce căuta la capitolul: știuci-problemă?

Douăzeci de km. La deal, cu o bărdiţă în cap. Nu?

*

* *

Propun o recreaţie.

Ce aţi zice de o recreaţie, de 5, hai 10 minute?

Eu propun o recreaţie.

Nu v-am povestit, dar nici nu m-aţi întrebat (ceea ce, fireşte, că m-a frustat puţin) cum, când, de către cine și în ce împrejurări a fost inventat pescuitul “au lancer” și anume cu lingura metalică, lucru considerat ca o *momeală artificială, o* anomalie. Aceasta presupune, implicit, crezul nostru obișnuit, cum că știuca se repede la momeală considerând-o *comestibilă.*

De aceea, apucătura ci, de a se repezi la un obiect metalic, ondulant sau rotativ,

ni se pare „artificială” ca să nu zicem chiar „vicioasă” sau „contra-naturii”, masochistă, sau cum vreţi dumneavoastră să-i spuneţi.

Eu am citit, într-o carte franţuzească, acum vreo 40 ani, carte ce fusese scrisă cu alţi 40 ani mai devreme și purta un titlu ca *„l'art de la Pèche en Eau Douce”* sau cam așa ceva, că pe timpuri, adică cu vreo sută de ani în urmă, trei gentlemani francezi (nu știu dacă această formulare nu constituie o incongruitate literară) se dedau, într-o duminică, pasiunii lor favorite.

Ei pescuiau și cronicarul pretinde că nu fără succes, știuci, cu singura metodă preconizată până în acele vremuri, adorabil de naive, cu momeală vie, metodă destul de repugnantă, de alt fel. Trebuia să-ţi procuri *„le petit vif”,* adică peștișorii vii necesari, să-i Prinzi pe un cârlig mare și rezistent, având strună metalică, plută solidă, reglată la adâncimea ce-o doreai, câţiva plumbișori care să menţină firul vertical, de la plută în jos și să aștepţi, privind cum bâţiia pluta, indicând mișcările, respectiv starea de sănătate mulţumitoare a peștișorului-momeală.

Niciodată n-a fost mai valabilă definiţia prof. Dr. Jouffroy, care pretindea că *„la santé est un état precaire, qui ne presage riende bon!”*

Așa și era: sănătatea plevuștei sau roșioarei trezea apelitele samavolnice ale căpcăunului; acesta se repezea și înghiţea cu facilitate prada obosită și „handicapată” de balasturile ce-o împovărau. Dar să nu credeţi că ascuţimea cârligului și duritatea lui speriau știuca. Mulţi pești, bibanul de pildă, au aripioara dorsală plină de spini; ei sunt totuși foarte gustaţi de știucă.

Problema nu se punea deci, pentru pescar, de a înţepa brusc și rapid pe răpitor, imediat după atac așa cum facem noi, cei ce umblăm la momeli artificiale. Dimpotrivă! Se pare, ziceau autorii manualului, că arta și totodată marele merit al pescarului de știuci consta în a-și stăpâni nerăbdarea, numărând, spre pildă până la 60 de secunde și atunci abia *„le ferrer énergiquement”.*

Căci, se pretindea că știuca obișnuia, în acele vremuri bucolice, să strivească întâi lateral, între puternicele ei fălci, pe bietul peștișor, dându-i apoi drumul o clipă și apucându-l din nou, spre a-l înghiţi cu capul înainte. În momentul când îţi era îngăduit să „Înţepi”, cum îi zicem noi, peștișorul se afla deja destul de avansat pe parcursul tubului digestiv al răpitorului și al vieţii de apoi. Era deci destul de greu pentru știucă să se descotorosească de cârlig.

Ei bine, se pare că în acea zi și în acel loc care, logic ar trebui însemnate cu roșu în toate calendarele și un impunător monument ridicat la faţa locului, achitat integral de Trustul Internaţional al Fabricanţilor de Scule de Pescuit Sportiv (T.I.F.S.P.S., cam greu de pronunţat la început, dar te înveţi), se pare deci că pescarii noștri au rămas fără momeală, fără peştişorii vii. Și, ca dinadins, pescuitul era, în acea zi, deosebit de fructuos. Bineînţeles! Și atunci ce-au făcut cei trei gentlemani francezi? s-au pus pe păpat. Și au păpat piept de găină și cotlet de viţel și salată occidentală, neavând orientală (mult superi oară!) în coşniţă. Și au stropit totul cu un roze făcător de minuni. Au mai avut la ei o cutie de conserve și aci începe Marea Controversă. Ce fel de conserve puteau exista în acele vremuri îndepărtate, conserve ce trebuiau împachetate sau măcar închise cu ceva metalic

lucios. Eu nu știu și nici n-am pretenţia. Dacă dumneavoastră știţi mai multe, rog comunicaţi-mi. Mă interesează. Enorm!

Și, după această agapă colegială, cei trei pescari șomeri, ca să-și mai schimbe distracţia, care consta în a-și da cu pumnii în cap că n-au avut destui peștișori vii, s-au mai învârtit de colo până colo, aprinzând câte o lulea.

Până ce… Nu putea să nu vină și acest: până *ce. La* un moment dat, unul dintre ei a luat o bucată de tinichea, rămasă de la o cutie de conserve, a legat-o de aţa de pescuit și cu un cuvânt trivial atribuit unui general, tot francez, tot la o înfrângere, la Waterloo, a aruncat tinicheaua legată de aţă în apa știuciferă. Și (așa decurg Etapele Cruciale ale Istoriei) s-a repezit la tinichea o știucă, care a înhăţat-o, a tras de ea, a tras și pescarul, au tras amândoi, au tras cu toţii, a tras probabil și autorul manualului o palavră cât el de mare, pescarii au scăpat știuca, știuca pescarii, au mai tras cu toţii o spaimă, apoi niște concluzii, iar noi sărmanii, am tras mâţa de coadă, săptămâni și luni de zile, ca să ne procurăm lansete, mulinete, linguri, wobblere e tu*tti quanti și* nici măcar nu ne pare rău. Uite-așa! Să menţionăm, în treacăt, că Sir Izaac Walton, care a descris în cartea sa clasică „The Compleat Angler”, apărută în 1653 (deci cu aproape 350 ani în urmă!) tainele și meșteșugul pescuitului, nu face la capitolul „The Luce or Pike” nicio menţiune la alte momeli decât peștișorii vii (eventual și morii, dar care, prin mişcările imprimate de pescar, par aproape vii) și broaște. „The Luce or Pike „fiind… Esox Lucius sau Știuca”.

Gata recreaţia!

*

* *

„Fapte nu vorbe” a fost și ne-a rămas deviza.

Deci, înapoi la ştiucile-problemă.

În prealabil, să vă comunic o veste îmbucurătoare: am eli mânat o serie întreagă de astfel de știuci-problemă, din cauză că unele erau dubioase, neconcludenic, iar unele de-a dreptul minciuni sfruntate și că… se făceau prea multe, ce mai!

Deci ultimul capitolaș, pe care mi-aș permite să vi-l prezint, se ocupă cu acele știuci care folosesc metode întortocheate, neverosimile, uneori absurde, pentru a încerca să pescuiască lingura. Nu am reușit totuși să stabilesc, cu o oarecare certitu dine, dacă aceste abateri de la legile bunului simţ, provin din partea știucilor. De la o anomalie cerebrală, o malformaţie congenitală, care le predispune la soluţii extravagante, excen trice la culme, sau de la o incultură crasă în d-ale linguritului. Firea mea blajină, ca întotdeauna, mă îndeamnă să le caut scuze. Să dau vina pe mediul pernicios în care au trăit, admiţând chiar lipsa de armonie în viaţa lor familiară, exemplele nocive ce le-au avut? Sau, mai simplu, pe lacunele culturale și educative ale unor specii retrograde, care nu dau o babușcă chioară pe cea mai elementară instrucţiune sau formă de învăţământ? Nu le văd destul de des silabisind, sau preocupându-se de caligrafic și bunele maniere. Cum să ne mirăm, aşadar, dacă nu le găsim răsfoind îndeajuns, cataloagele DAM, ABU, Hardy sau Pezan et Michel? Și aluneca, faţă de această totală absenţă de preocupări intelectuale, ne mai poate surprinde, oare, dacă ele comit erori elementare în

manipularea instrumentelor perfecţionate ce i le oferim? Nu este totdeauna la îndemâna oricui, fără un pic de instructaj și dexteritate dobândită, să apuce elegant și ireproșabil o lingură oscilogravilaţiorotativulentă computerizată la maximum. Așa-i? Bine, bine, suntem indulgenţi cu incultele *tinere,* dar de la o vârstă încolo, nu prea mai „ţine” această scuză.

Să lăsăm cauzele – sterile preocupări – și să privim nenorocirea de efecte:

a) (pentru că nu-s dușmănoase)

CELE PRINSE PRIN EXTERIORUL GURII

Acele știuci care vin la atac, cu pliscul larg căscat și, ca orice Dumitrache sau Iordănescu ce se respectă, trag în bară (în cel mai bun caz) dar, obișnuit, ratează deschiderea scorului și apucă fie forfac-ul, fie lingura, lateral. Noi, pescarul, folosind și pluralul majestic și iuţeala reflexelor noastre, tragem. Înţepăm știuculiţa, căreia, mirată, îi lunecă lingura printre măsele și se trezește în postura ridicolă și jenantă de a fi înţepată cu cârligele pe *din afara* gurii. Mai rezistă ea, mai saltă, e mică și proastă, are scuze firește, dar rezultatul este penibil pentru micuţul ei orgoliu, căci la scoaterea din apă, pescarul sau vreun tovarăș de-al lui spune, cu glas tare și lipsă de delicateţe: „Uite o știucă prinsă cu cârligul pe dinafară”, adăugând adeseori și „Ha, ha, ha!”

b) care poate fi adeseori o consecinţă, sau corolar, al fostului nostru a):

CELE ÎNFĂȘURATE ÎN NYLON

Știuculiţa, prinsă cu linguriţa de desert în exterior, în falcă, nu în gură, este întâi profund dezamăgită, că se bucura, de la bun început, la gândul desertului; apoi se dedă la o sarabandă frenetică. Inspirată de clasicul vals vienez, care prevede rotaţiunile corpului într-o singură direcţie și mereu aceiași, știuca noastră se trezește treptat înfășurată și răsînfășurată în nylon, ca anumiţi dansatori spanioli care, rotindu-se, se înfășoară de n + 1 ori în centura lor, graţios brodată cu fire de argint. Asemănarea este frapantă și se oprește doar la absenţa broderiei cu fire de argint.

Dar noi, pescarul din barcă, care nu zărim graţia și dexteritatea cu care peștele se înfășoară de mijloc, cu centura nylonică, nu strigăm în consecinţă nici *Olle!,* nici *Bravo!* nici *Bravi!,* ci rămânem doar miraţi de rezistenţa mare ce-o opune prada. Bineînţeles că tracţiunea noastră, exercitându-se asupra brâului, rezistenţa știucală pare înzecită. Zicem imediat, de naivi: „E una babană!” și ne gudurăm.

Ne dăm seama că nu-i iarbă, că-i pește, după cum se zbate, dar nu-i babană deloc, ci doar trasă lateral.

Râdeţi, ce vă pasă, nu mă credeţi, dar încercaţi o dată să trageţi, chiar cu o parâmă, un submarin întâi longitudinal și apoi lateral. O să vedeţi diferenţă!

c) CELE PRINSE ÎN SPINARE, BURTĂ SAU

ARIPIOARE:

Da! Am văzut-o și pe-asla. Și nu o dată, de mai multe ori!

Cum se întâmplă, cum se produce agăţarea, nu știu, nu am văzut. Adică, nu am văzut momentul agăţării, prin ce viraj, looping sau picaj ghinionist a reușit știuca să se agaţe de cârlige prin aceste părţi ce nu puteau, în niciun caz, să emită pretenţii de înfulecare a unei linguri, wobbler, oblete, săbioară.

Aceste știuci, mai ales dacă sunt mai măricele, pot da naștere la lupte fără sfârșit. Neavând lingură în gură, nepierzindu-și în consecinţă suflul, ele pot, teoretic, lupta la infinit, neslăbindu-le puterile de-a lungul celor 90 minute reglementare. Trag, frenetic în toate direcţiile, împroșcând apă și obscenităţi. Ai mare noroc dacă le aduci cu bine la – și în special – în minciog.

Dar ce-ţi pot auzi urechile! Le merge gura întruna, fiind nestânjenită de nicio educaţie, inhibiţie sau cârlige, și n-auzi decât insulte, înjurături și toate la adresa ta, când, de fapt, ea singură s-a prins. *O tempora…! Ar* exista o explicaţie, una singură, dar cam trasă de păr, poate chiar ușor neverosimilă:

Există, în materie de hockey pe gheaţă, o manieră de a opri atacul adversarului, nu luând, sau încercând să-i iei pucul, ci dezechilibrându-l pe el, pe adversar, printr-un atac *reglementar* (notaţi sublinierea), bărbătesc, sportiv și anume printr-o îmbrâncire trup la trup, de obicei, umăr la umăr. Acest atac, sau oprire, sau apărare, sau cum vreţi să-i spuneţi, se numește *body-check* sau oprire corp la corp și se practică curent, nefiind sancţionat, la frumosul sport cu patine. Mă gândesc, ezit și parcă nu-mi vine să trag concluzii: ar putea oare știucile să încerce să aplice veneticului, lingurii noastre, metoda body-check-ului?

Ezit, mărturisesc.

Mai bine le băgăm în coșul cu dosare „Nerezolvate” și le spunem și lor „Știuci-problemă”.

d) DARĂMITE CEA PRINSĂ DE COADĂ!

Aceasta a fost una singură

Cred că s-a născut într-o vineri 13, sub zodia Marelui Ghinion.

Crescuse însă, de atunci, să nu-ɨ fie de deochi! Când am făcut cunoștinţă, dumneaei trebuie să fi avut, după celebrele tabele ale unui savant vârsta de 8 ani, măsurând 61,4 cm. Era deci lunguiaţă, cu siluetă zveltă, deși eu, după aspectul ei, i-aș fi dat mai mult de 8 ani (nu se „ţinea” prea bine). Drama s-a desfășurat în apele Lacului Căldărușani, cam la al doilea cot, când o iei din Iezerul Mare spre Văcărie. Era cald, era septembrie, era ora proastă, era mare plictis. Ca să-mi fac datoria, și numai ca să-mi fac datoria, îmi lansam lingura spre mal. Era o lingură lunguiaţă arămie, destul de grea și prevăzută cu ancoră mare. Nu! Nu sunt detalii inutile! Cel puţin, amănuntul cu cârligele mari ale ancorei nu este. Restul, poate că putea să lipsească, că tot nu se uita nici dracul la lingura mea și așa, și așa.

Știuca cu pricina, plictisită de căldură, muște, lipitori și muzica „pop” ce se

revărsa pe lac, din nenumărate guri de foc cu tranzistori. Stătea, ca să i se pară mai răcoare, cu botul băgat în trestii și coada ușor unduind în lac. Mi-a văzut lingura, cu coada cealaltă, a ochiului, trecând de câteva ori nu prea departe de ea. A zâmbit. Dezagreabil zâmbet, recunosc, mormăind:

„Asta-i *pișcota* lunguiaţă, arămie, de 11 grame, a lui Grant” și a mai adăugat ceva foarte neplăcut și nepublicabil la adresa mea.

O scuza, sau încerca s-o scuze, căldura.

La un moment dat, știuca cu pricina, fie că – Și căuta un loc șor mai răcoros, mai umbrit, fie că a vrut să răsdemonstreze axioma că prudenţa este mama știucilor bătrâne, a dat drumul la valvele de golire a rezervoarelor ei de aer și așa. Pe loc, treptat, s-a mai scufundat cu 84.5 cm. şi ceea ce era fatal să se întâmple s-a și întâmplat. Un firicel, o frunzuliţă atârnând. În prea gul disperării, de tulpina unei trestii (melancolică și ca) a agăţat doar o fracţiune de secundă, lingura mea arămie, care a zis „Pluf” și a căzut în apă. Având firul ombilical slăbit și deci prea lung cu vreun metru. Apa a răspuns „pentru puţin!” şi-a înghiţit lingura. Aceasta, în căderea ei excesivă, și-a pierdut uzul raţiunii și s-a cramponat de orice, care i-ar fi putut frâna căderea în abisurile lacustre. Printre „orice”-uri se afla și coada știucii. Nealarmată încă, dar gâdiloasă din fire, aceasta a făcut Hi-Hi-Hi și a dat energic din coadă. Necugetată risipă de energie, datul acesta din coadă! Nu se poate măcar compara cu agitarea codiţei unui fox sârmos care-și regăsește stăpânul plecat după ţigări, sau a unui șarpe cu clopoţei, când anunţă recreaţia.

Inutil, și după cum veţi vedea, periculos.

Știu că aţi ghicit și încă de mult!

Poate că nici nu mai trebuia să scriu această carte, că tot le știţi dumneavoastră pe toate.

Da! s-a înţepat în coadă, cu cârligele lingurii. Da! am tras și eu simţind o tracţiune vibraţilă. Da! Cârligul s-a înfipt mai adânc în coada Esox-ului. Da! Cu cât trăgea peștele, cu atât se înfigea mai tare și-i scădeau mai mult șansele de salvare. Da!

Nu trebuia să tragă înainte trebuia cel mult să încerce să tragă în marșarier. Trebuia, trebuia, ce-i aia „trebuia”?

Poate că-i era stricat marșarierul, de unde știţi dv. Că nu?

Și așa a tras ea și am tras și eu.

Fiecare în direcţii opuse.

Și apoi ne-am schimbat rolurile: am tras eu și a tras și ea.

Și tot în direcţii opuse.

Era de un comic irezistibil!

Câştigând alternativ câte un metru sau fracţiuni, pierzându-l apoi, cu fracţiuni cu tot și cu un zâmbet aristocratic și dispreţuitor, fluturându-ne pe buze, ne-am încontrat timp îndelungat, fără rezultate concludente: știuca voia să tragă la stuf, umbră și liniște, eu doream o luptă sportivă, în largile spaţii deschise, unde bărbaţii sunt bărbaţi și știucile, știuci. Nu reușeam să ne convingem reciproc, de partea cui stă adevărul și dreptatea.

Și așa s-a terminat lupta !

„Cum așa?” veţi striga dv., ușor exasperaţi.

„Da, așa”.

„Cum așa, cine a câştigat, dumneata sau știuca?”

„Care știucă?”

„Știuca ceea, prinsă de coadă!”

„Știuca? Nu era știucă, era crap. Fitofag !”.

„Dar chiar dumneata ziceai că…”

„Eu?”

„Da, dumneata!”

„Eu? Nici nu eram acolo în ziua aceea. Eram acasă. Scriam o carte: *Povești cu știuci.* Ce eram să caut eu cu un crap mitofag? A, nu ! Asta era alt crap, prins de alt pescar, altă dată și în altă parte”.

„Și, și? Cum s-a sfârșit?”

„Sfârșit cine?”

„Lupta; cine a câştigat?”

„O, știţi, se exagerează atât ! Și pescarii exagerează și peștii exagerează…”

„Încât adevărul e undeva, pe la mijloc?”

„Da, da, cam pe la mijlocul mijlocului”.

*

*   *

Aș zice că am epuizat capitolul Știucilor-problemă.

Nu însă înainte de a vă povesti senzaţionala capturare a *celei mai mici* știuci din viaţa mea. Era la Mogoșoaia, într-o vară călduroasă, și-mi lansam lingura către mal. Și nu s-a întâmplat în principiu nimic, nici n-am văzut, nici n-am simţit nimic, decât că… dar hai să facem economii la hârtie, cerneluri etc. Și să vă reprezint cele întâmplate. Am tras lingura până la mine, am scos-o din apă și iată ce-am văzut: știuculiţișoara fusese înţepată, absolut din vina nimănui, de un cârlig ce i-a trecut accidental prin trup.

Gata! Nu mai avem probleme!

HIDROTERAPIE ȘTIUCI
SAU TRATAMENTE UTOPICE

D E-A LUNGUL VEACURILOR, filosofii, oameni de o remarcabilă erudiţie (după unii) s-au străduit să stabilească, prin argumente irefutabile, răspunsul la întrebarea „Ce-a fost întâi, găina sau oul?”

Uluitor, nu-i așa?

Ei bine, eu vreau să pun (sau să supun) omenirii o altă între bare, tot atât de esenţială, dar, în ochii mei, cu un caracter mult mai utilitar, mai pragmatic (ca să fiu și eu pe înţelesul filosofilor) și anume:

Ce a fost întâi, peștele sau pescuitul?

Ha, ha, ha! Vă aud cu toţii batjocorind întrebarea și implicit persoana mea. Nu mă voi simţi jignit și ca dovadă voi râspunde și eu ha! și voi continua conversaţia cu dumneavoastră.

Iată de ce:

În mintea dumneavoastră, veţi susţine, ca un adevăr autoevident, că nu poate exista pescuit fără să ai ce pescui, adică pește și ca atare întâi a fost peștele și ulterior pescuitul.

Fals, vă voi răspunde eu! Ca dovadă este că eu am început să pescuiesc pe la frageda vârstă de 4 ani, cu frăţiorul meu mai mare, de 6 ani. Jocul se compunea dintr-o cutie în care se așezau cartonașe în formă de pește, e drept, dar în orice caz nu *pești,* și aveau acele cartonașe pe ele ceva metalic-fieros. Noi, pescarii, aveam în mână un fel de beţișor, de capătul căruia atârna o aţă și în capul aţei un magnet. Fără să te uiţi în cutie, trebuia să-ţi plimbi magnetul printre „pești” și să extragi ceva care avea un nume și purta un număr și-ţi indica valoarea capturii etc… Câştiga cine avea mai multe puncte, dar nu asta-i problema. Am vrut doar să demonstrez că nu trebuie neapărat pește ca să fii pescar, pentru simplul motiv că pescuitul este un *instinct, pro*fund înrădăcinat în orice vietate umană – în special de sex masculin – și că s-ar putea perfect concepe o civilizaţie umană, completă, cu* blocuri, magazine alimentare auto-serviri etc. Și cu magazine de articole de sport, foto și muzică, cu tejghele doldora de mulinete, lansete, râme artificiale, cârlige și bobine de nylon, și toate acestea fără ca să existe urmă de pește prin acele meleaguri. Oricine a fost prin anumite ţări industriale hiperdezvoltate știe și a văzut cu ochii proprii aceste exhibiţii.

Atunci de ce mă contraziceţi mereu?

Eu zic că pescuitul, ca instinct, a fost premergător existenţei peștelui și dacă acesta n-ar fi apărut în cuaternar, jurasic sau cretacic, ar fi trebuit inventat ulterior. Merg mai departe și afirm, cu tărie, că virusul pescuitului, foarte periculos și cos tiși toi de altfel, n-are nicio legătură cu nevoia omului de a se hrăni. Globul nostru oferă din belșug alte comestibile, vegetale sau animale care pot perfect satisface nevoile noastre alimentare.

Fiziologic vorbind, ne-am descurca perfect și fără pește.

Dar există acel instinct !

Nu cunosc altă vietate care să trezească, automat și instantaneu, dorinţa de a o captura, ca peştele Instinctul acesta nu se exercită numai asupra omului, ci e atotputernic și asupra multor animale, păsări, vidre, urși, pisici etc. Nici măcar peștii nu scapă de el. Do ce? E un instinct și pace bună! Aveţi vreo altă explicaţie mai valabilă?

De ce nu pescuiesc oamenii câini, pisici, găini și alte păsări decât în mod cu totul întâmplător (copiii, de pildă, care aruncă raţelor boabe de porumb prinse pe o sfoară etc.), de ce? Aţi văzut oameni în toată firea pescuind toamna, cânde sezonul deschis, iepuri, vulpi sau raţe sălbatice? Așa-i că nu? Nici eu.

Deci afirm că iniţial a existat un microb sau virus sau ceva similar, care a pătruns în organismul uman, infectându-l cu un morb, contagios de altfel (mie mi l-a plasat un văr de-al meu, Dan R. și care te îndeamnă, în mod frenetic și adeseori incurabil, să te utilezi cu fel de fel de unelte, jucării, parascovenii și alte năzbâtii, în vederea satisfacerii acelui ridicol instinct numit abuziv pescuitul, care de mult trebuia preschimbat în „unditul”.

În consecinţă, putem admira, în multe locuri și ţări, oameni în aparenţă normali, uneori chiar serioși, încărcaţi cu cele mai magnifice scule, numai ei știu câte salarii, zile, luni de muncă le-au trebuit pentru a şi le procura și achita, plimbându-se, în general dintr-o prea răspândită superstiţie, de-a lungul unor întinderi de apă, statice sau curgătoare, sub pretextul futil, în care nici ei nu cred, că vor să prindă un pește. Dar ce? N-au mai încercat de-atâtea ori? Nu știu ci că nu există urmă de pește, acolo unde se plimbă ei, acesta fiind exclusiv concentrat în crescătorii și cutii de conserve? Atunci ce? Mișcarea e sănătoasă și recomandată de întreg corpul medical. De acord, absolut de acord. Dar vă trebuie, ca să vă mișcaţi puţin, tot arsenalui acela de vergi, lansete, mincioage, mulinete, linguri, wobblere, clești, cântare, șurubelniţe, uneori chiar și busole (da, da, eu, de pildă), anti-răsucitoare, sfori, cârpe, ancore, cutii și rezerve de cutii și etc. etc? Chiar vă trebuie?

Stabilindu-se deci, fără drept de apel, cauza primă a mala chei, care face ravagii pe întreg globul pământesc, anume agentul patogen denumit *pseudococcus unditsendis,* este firesc ca aci să căutăm în primul rând un teren propice combaterii morbului.

Ca în mai toate cazurile de epidemii și calamităţi naturale, s-au făcut numeroase și variate tentative de corectare sau chiar eliminare a flagelului. Deși recunosc necesitatea luării unor drastice măsuri, tinzind la eliminarea pescuitului și a agentului sau patogen, nu m-am putut personal ocupa decât de anumite propuneri și metode. Concluziile mele sunt mai degrabă pesimiste. Am ajuns totuși la concluzia că virusul este extrem de rezistent.

Am putut constata de pildă că pe anumite pâraie de munte unde s-a putut mai ușor aplica procedeul suprimării apelor, acestea fiind toate captate și dirijate spre tuneluri fără fund, s-au găsit și se găsesc încă bolnavi cronici și, în aparenţă, lucizi, care plătesc zece lei pe zi ca să „pescuiască” (zic ei) în aval de locul de captare a

întregii ape, târându-și rimele sau muștele artificiale prin bolovani și pietriș[11].

Dovadă certă că suprimarea apei nu combate cazurile robele de undiţită.

A rămas un singur mare domeniu în care am crezut cândva și chiar azi, în clipele mele de deznădejde, mai cred încă, dar nu cine știe ce: *hidroterapia.* Hidroterapia, panaceu cvasi-universal, magnific. Ea constă, după cum și dicţionarul ne explică, în întrebuinţarea apei sub formă de băi, dușuri, aburi etc., la diferite temperaturi și în scopuri net terapeutice.

Trăsătura de geniu care m-a făcut să întrevăd posibilităţile clinice ale apei contra undiţomaniei nu trebuie exagerată. Ce nială este, firește, dar să recunoaştem că realităţile înconjurătoare, precum și spiritul de observaţie foarte acut ce mă caracterizează, m-au ajutat enorm în intuirea mea epocală. Am observat, încă din primele mele experienţe, că majoritatea știucilor au ciudatul obicei de a se complace în mediul acvatic. De la această premiză și până la saltul curativ, nu mai era decât un joc de copii. Sunt prea modest, știu, dar acestea sunt etapele silogismului: apă-știucă-apă-pescar-apă-terapie-hidros, ce mai, asta a fost!

Am cunoscut mai multe cazuri, șase-șapte în total, de aplicare a acestei metode, în scopuri clinice. Rezultatele, mă bucur și regret să spun, au fost nedecise: un fel de meci nul. Rezultatul favorabil a fost obţinut doar în trei dintre cazurile ce-mi sunt cunoscute. Vi le voi prezenta cât se poate de succint:

Cazul 1. Pescarul Vivi P. Constituia un caz rebel și recalcitrant. Nicio medicaţie nu-l putea lecui, de ani de zile de când încerca omul și toată familia pe lângă el, de obsesia pescuitului.

Mergea oriunde, oricând, în timpul liber, pe la lacuri, canale și privale dunărene. Știu precis, deoarece am suferit alături de el, în trenuri de noapte, gări neluminate și neîncălzite, marșuri forţate etc. Ne compătimeam reciproc, dar fără prea multe speranţe de ameliorare. Ne-am chiar bănuit reciproc, la un moment dat, oricât ar părea de absurd unui om sănătos, că ne… da! că ne îndrăgim boala. Asta, în momentele de crize acute, se-nţelege.

Ei bine, i-a fost recomandat, cândva, de cineva, hidroterapia. Acel cineva a apărut din senin pe malul Bagărului Mare de lângă Cernavodă, într-o după-amiază frumoasă, dar răcoroasă, de sfârșit, de noiembrie. Nu îngheţase încă apa. Dar era clar că într-acolo îi erau gândurile, iar „cineva"-ul respectiv (nu-i pot da numele, că era un caz flagrant de exerciţiu ilegal al medicinei) i-a recomandat lui Conu Vivi să se urce pe o plută foarte șubredă, ce zăcea colea pe

[11] Valea se cheamă Sușănița și se află între Târgu Jiu și Runcu (pe Sohodol).

Pluta s-a inclinat puțin...
P.G.

mal și să meargă mai la iezer „că acolo este ale mari”. Zis și făcut, deși noi, martorii oculari, am sesizat imediat că este o invitaţie camuflată la hidroterapie. Și așa a și fost. La 87 metri și fracţiuni neglijabile, de la mal și chiar în timpul unui lanseu magistral, pluta, în semn de omagiu, s-a înclinat întâi puţin, apoi mai mult; Vivi a derapat din cauză de noroi pe cizme și, supus legilor gravitaţiunii universale, a căzut direct în apa Bagărului. Inospitalieră, rece și foarte udă. Ei bine, spiritul diabolic de combativ al pescarului l-a îndemnat să nu se înece; mai mult chiar, să nu-și lase undiţa din mână, în timp ce reescalada pluta. Ca niște câini credincioși, noi, prietenii de pe mal, îi lătram să vină, trap alergător, înapoi înspre noi, că-i vom da fiecare câte ceva îmbrăcăminte uscată, care un maiou, un ciorap, un pulover, o pălărie sau o ţuică. Dar el, nimic! Drept, ca o statuie care ar fi clănţănit din dinţi (caz rar, dar nu total imposibil), dumnealui a continuat să lanseze și să mulineze…

V-am spus, de la început: caz rebel ! Nu vă pretind să mă credaţi, dar el și-a aplicat o a doua „procedură” de tratament, căzând din nou în apă, de data asta pentru că pluta, vădit istovită, și-a despărţit diversele bârne componente, lăsându-i loc suficient lui Vivi ca să se strecoare din nou în lichid. Poate c-ar fi și acuma acolo, dar noi am răcnit mai departe, că vine acușica personalul de Constanţa, că apune soarele, că pescuitul este interzis după asfinţit ș.a.m.d.

S-a întors la mal, noi l-am felicitat cu îngrijorare, simţind intuitiv că după acest vajnic tratament vom pierde un coleg de pescuit și așa a și fost.

Foarte curând după fapta relatată, a venit iarna cu îngheţul regretabil al apelor, apoi primăvara când nu se pescuiește din motive de interdicţie sau închidere anuală, apoi vara așijderea din motive de căldură, că nu mușcă (decât ţânţarii și tăunii care nu ne interesează) și, când să vină toamna, ca să putem verifica validitatea testului la care fusese supus, bietul nostru prieten

Vivi s-a retras din confreria noastră a pescarilor, dar totodată, spre regretul tuturor care l-au cunoscut, din rândul oamenilor, din motive cardiace, pare-mi-se.

Unii au susţinut că tratamentul nu a fost concludent. Denigratori, ca oriunde!

2) *Cazul secund* este și mai convingător. Eroul lui a fost inginerul (el zicea, nu eu) Ionel M., bun prieten cu un bun prieten al unui bun prieten de-al meu. Destul de clar, nu? Acest Ionel se afla, dimpreună cu un alt bun prieten (gata, nu reîncep) într-o barcă de cauciuc de un model zis pneumatic (din limba greacă: pneumos = a sufla, și cât mai trebuie să sufli până s-o umfli!). Ionel era și în excelentă dispoziţiune, deoarece se afla pe lacul de la Ţigănești, știuca mușca, se mai lăsa uneori și cap turată și nimic nu permitea să se întrevadă iminenţa dezastrului.

V-am spus tot în ce se afla Ionel, barcă pneumatică, excelentă dispoziţie și lacul Ţigănești. Nu v-am spus însă în ce *nu* se afla: în toate minţile sale.

Admit tăria acuzaţiei, dar o voi întemeia imediat.

Dumnealui folosea pentru extragerea din apă și ridicarea știucilor în barcă, o gafă. Nici mai mult, nici mai puţin: o *gafă!*

Mă gândesc brusc că poate vor ajunge aceste rânduri sub ochii unor oameni insuficient de cultivaţi, care s-ar putea să nu știe ce-i aia o gafă. Sau să nu cunoască decât sensul celălalt al cuvântului, adică de gest sau cuvânt nesocotit,

indelicat, o poznă, ce mai!

Ei bine, eu mă refer la un soi de cârlig metalic *foarte ascuţit* (!) și prevăzut cu o coadă sau mâner, lungă de vreun metru, de care se folosesc anumiţi pescari ca să tragă din apă peștele mai mare, prins în undiţă. În fond, treaba pe care o face și minciogul. Procedeul n-are nimic condamnabil în sine, atâta timp cât folosești gafa de pe mal, sau dintr-o barcă de lemn robust, eventual blindată cu oţel. Când o folosești însă, aflându-te într-o barcă de cauciuc și încă pneumatică, comiţi o uriașă „gafă” și oricine îţi poate spune că înţelege lesne jocul de cuvinte.

Mișcarea de înţepare a peștelui trebuie să fie precisă, rapidă, energică și de tracţiune *înspre* tine, respectiv și înspre barcă!

Iată cum pot uneori omonime să devină și sinonime.

Restul poveștii este copilăresc de simplă. s-o schiţăm doar, telegrafic: mușcătură, știucă, măricică, mulinare, apropiere, demarare, reapropiere, înhăţare gafă, executare gafă, și ce gafă, pfiiuuu!!! stop.

Dezumflare: barcă.

Scufundare: scule, pescari, gafă, undiţe, ajutor, ajutor! stop.

Plutire pe apă, 3-4 știuci moarte, 2 pălării, una cutie chibrituri, strigăte, stop.

*

Norocul a fost că unul din compartimentele bărcii nu fusese perforat, mai supravieţuia și că de el se cramponaseră temerarii noștri foști-pascari. Martori oculari și auditivi ai incidentului s-au năpustit cu o flotilă de luntre și scorburi indigene spre a încerca să salveze ce mai era de salvat. Printre obiecte, și pe vajnicii gafori.

Multe au fost recuperate în ziua ceea, spre cinstea echipei de Salvalac. Două-trei însă, nu s-au putut regăsi decât grav avariate. Cităm, în ordinea importanţei lor: lanseta lui Ionel, una mulinetă Mitchell, un întreg asortiment de linguri oscilante, rotative și electronice (?) și luciditatea mintală a lui Ionel.

Exprimările sale lingvistice, fără să fi fost vreodată scânteietoare, se limitară subit la un limbaj onomatopeic, foarte rudimentar. De fapt, nu mai spunea decât „ăăă”, „ăăă” după care urma o pauză bine meritată și, d’a capo, „ăăă”, „ăăă”. Gândirea lui, în profunzime, nu depășea exprimarea ei, în suprafaţă.

Era indiscutabil foarte afectat de pierderea valoroasei sale colecţii de ustensile pescărești și alte iluzii. Și afectat deci și infectat. Au avut alţii grijă, ulterior, să-l și dezinfecteze și dezafecteze. Să nu anticipăm însă!

Ajuns la mal, indigenii l-au dezbrăcat și atârnat pe naufragiat cu picioarele de o cracă de încredere, deci cu capul în jos și s-au apucat să-l scuture conștiincios. s-au recuperat astfel vreo 5 litri de apă potabilă, printre care și o broască cu trei mormoloci, un ceas de buzunar, o tabacheră și un pieptene cochet, ceva măruntiș bănesc, fără importanţă, că tot a curs cu apa la vale. Și Ionel a fost redat poziţiei normale a oricărui biped, vertical și cu capul în sus. Și ca un biped conștient și organizat ce era, s-au născut sclipiri de inteligenţă în ochii săi. Avea, la un moment dat, un aspect aproape uman și te-ai fi așteptat aproape să vorbească. I s-au administrat atunci câteva stacane de respiraţie artificială și rachiu alb: jumate-

jumate.

Totul mergea acum spre bine și a fost restituit Capitalei.

El se află și astăzi acolo, e voinic, sănătos, dar nu mai visează undiţe, știuci, bărci pneumatice și se bucură de viaţă din plin.

Rar dacă mai pomenește măcar de Ţigănești.

Un triumf indiscutabil al hidroterapiei în bolile undiţo-maniace!

*

*   *

Cazul 3 îmi dă cel mai mult de furcă. Sunt ferm convins că există, că a existat acest al 3-lea caz, în care hidroterapia s-a dovedit victorioasă asupra unui atac grav, rebel și recidivist de undiţomanie acută. Am depus cele mai meritorii eforturi ca să-mi amintesc cine, unde și cum era pacientul. Nu mi-a fost cu putinţă. Știu doar, cu precizie, că a mai fost un caz, dificil, desigur, și că l-a vindecat hidroterapia. O victorie, a 3-a consecutivă, a tratamentului cu pricina. Mai mult nu știu și tot ce vă rog este să mă credeţi. Dacă nu, mă declar ofensat și mă supăr.

Ce-i așa mare lucru *un* caz în plus? Puteam să spun trei sau o duzină. N-am făcut-o; vă rog să ţineţi seama și să mi-l acordaţi.

Deci, trei izbânzi ale hidroterapiei!

Să vedeţi că eu pot fi și obiectiv.

*

*   *

Cazurile 4,5 și 6 sunt patetice. Deși împrejurările lor sunt deosebite, au ceva în comun. Mai precis, trei puncte: eroul lor este una și aceeași persoană, anume eu, naratorul. Al doilea punct, că toate trei consfinţesc lamentabilul eșec al metodei.

Al treilea, că ele sunt, toate trei, absolut adevărate, de la cap la coadă. În sfârşit, că nu sunt numai trei, ci au devenit patru, ce plictis!

V-am mai făcut mărturisiri în privinţa tratamentelor ce le-am încercat împotriva necruţătoarei boli de care sufăr, cu mici clipe de destindere, de vreo 40 de ani încoace, fără să mai ţinem seamă de faza infantilă. Știţi deci că toate au eșuat și încă, mizerabil.

Să începem cu concluzia, cu sfârşitul: sunt încă și astăzi suferind de penibila, de rușinoasa maladie pe care n-am reușit s-o stârpesc și mi-ar părea rău, foarte rău să reușesc vreodată.

Aha! veţi zice dumneavoastră, dacă nici pacientul nu vrea să colaboreze…

Ar vrea, săracul. Pe de o parte, pentru a-i lui, pentru cei din jurul lui, pentru a demonstra triumful voinţei asupra pornirilor morbide, pentru a-și găsi, în sfârşit, liniștea în natură, fără să fie obsedat de ideea fixă: apă, pârâu, lac. Păstrăv, paznic, permis special etc. Și să se poată relaxa în tihnă, ca un om normal.

Pe de altă parte…

Iată cele trei cazuri, și fără prea mult „suspense” și înflorituri, din moment ce cunoaştem anticipat deznodământul. Ca la un „poliţist” când știi dinainte care-i asasinul.

Deși am căutat să ne împrietenim și cu tot spiritul meu sportiv pus la bătaie, să-

i întind o mână frăţească, cum o fac, după un meci dârz disputat, adversarii în sfârşit împăcaţi, operaţiunea „Reconciliere” nu a izbutit, deoarece știuca continua să-mi arunce priviri foarte urâte, pe de o parte, iar, pe de alta, mâna mea, așa-zis frăţească, conţinea un mic ciomag cu care am poc nit-o în ţeastă, punând un punct final luptei și totodată începuturilor unei lungi și dezinteresate prietenii.

Ajuns înapoi acasă, am exhibat evident fiara, care a fost fotografiată cu mine cu tot și era un spectacol foarte frumos și înduioșător. Atât că niște vecini de-ai mei, foarte mari amatori de „gefillte Fisch”, mi-au făcut propuneri rușinoase. Poate că în alte împrejurări le-aș fi respins, cu sau fără indignare, dar fapt este că starea finanţelor mele era, în acea epocă, de-a dreptul detestabilă, iar suma ce mi-a fost propusă făcea „să stea pisica-n coadă”: 300.000 lei! Da! 300.000 lei pentru o știucă de 3,300 kg. Revenea puţin cam ispititor de scump la kilogram și, pe scurt, s-a încheiat târgul. Trebuie doar să mai adaug că acţiunea se petrecea (cred) în 1946. Nu știu cu ce echivala acea sumă, dar faţă de cât câştigam eu pe-atunci era mană cerească sau lacustră.

*

* *

Unde începe hidroterapia în acest foileton cu lacul din Tâncăbești? Uite chiar aci și chiar acuma. Vărul meu, Dan R., care a jucat, în viaţa mea, infamul rol de purtător al germenului no civ și mi l-a transmis și mie (să fie binecuvintat pentru acea faptă odioasă) mi-a propus într-o zi să mă ducă cu motocicleta sa, de la Snagov la Tâncăbești, ca să ne distrăm o ţâră și să vedem ce „pică”. Am văzut! Barca lui Mitică ne-a primit, nu chiar cu braţele deschise, dar ne-a primit și încă pe amândoi.

Descrierea bărcii lui Mitică: era un adevărat coşciug plutitor, lipsindu-i doar capacul. Toţi străbunii ei trebuie să fi fost cosciuge încrucișate cu sicrie, toate de brad cal. a III-a, toate cu fundul plat, laturile plate, prova și pupa plate, nicio preocupare nautică, hidrodinamică, nicio linie, nicio curbură. Era toată bătută în cuie, era cârpită mai peste tot cu smoală, „făcea” apă în puncte variate și mereu imprevizibile, cred că făcea și păduchi de lemn, dar așa cum era, mi se părea nepreţuită, că n-avea pereche pe Tâncăbești.

De data aceasta am găsit fără dificultate, două „vâsle”, ascunse în stuf, nu departe de barcă. Ghilimelele care închid cuvântul vâsle se datorează faptului că erau și ele în stilul bărcii: două scândurele inegale ca lungime și lăţime, pe care erau bătute o fostă coadă de mătură și o rudă mai săracă a acesteia. Ujbe, ștrapazane, nimic de semnalat: un fel de cuie. Mai mult „un fel” decât altceva.

Dar entuziasmul și voioșia triumfă întotdeauna. Motocicleta a rămas în câmp. Nu departe de șosea, iar vajnicii navigatori-pescari, cu dispreţul morţii cioplite pe feţele lor de granit, au pornit pe undele perfide ale lacului.

Faptul că erau perfide se va demonstra în curând. Coborând, cu o foarte ușoara briză din spate, lanseiiștii noștri au început a lansetiza, că de-aia veniseră. Știuci și știucuţe (evit cuvântul „Mârliţe” ca fiind net peiorativ) au început să colaboreze. Au mușcat, au luptat, au mai scăpat, unele, n-au mai scăpat altele și toţi cei în cauză

se simţeau minunat. Când ziceam mai sus că ei „coborau”, a fost o figură de stil marinărească: evident că un lac n-are sus și jos, ca o apă curgătoare, el este plat, extra-plat chiar. Dar vântul, dacă mergi cu el, se cheamă că cobori, dacă mergi în contra lui, jargonul zice că urci.

Noi doi, deci, am coborât cam tot lacul până în dreptul comunei Cocioc, cam așa cred că i se zicea. Aveam acuma în barcă, ca să ne ţină companie, sculele noastre, trusele de pescuit cu lin guri și alte rezerve și un coșuleţ în care zăceau 5 – 6 sau chiar mai multe știuci, oarecum onorabile. Poate mai rămâneam, dar seara se apropie repede în noiembrie, în ce? Am zis în noiembrie. Aha! Mie-mi spuneţi aha?

Bun ! Deci trebuia să mai și facem calea întoarsă, să tot fi fost de vreo 2 – 3 kilometri. Aluneca și-a găsit vântul, sau poate că doar atunci am remarcat că vântul se intensificase cu venirea serii. Alt moment nu și-ar fi putut găsi, nu-i așa? Așa sâni, se vede, vânturile de noiembrie.

Și, din clipa aceea, dezastrele s-au ţinut lanţ. În primul rând, catastrofa de barcă pe care m-am străduit să v-o descriu; apoi vântul care se înteţea, fiindu-ne și potrivnic. Apoi, ambiţia de a readuce barca la locul de unde o luasem. Puteam perfect să tragem la malul cel mai apropiat și s-o pornim pe jos spre motocicletă, cu arme și bagaje. De ce n-am făcut-o rămâne și azi un mister. Misterele nu se dezleagă. Se constată. Am tras totuși la mal, spunându-i lui Dan: „Dă-te tu jos din barcă, ia-o pe mal, că mai ușor voi putea vâsli, eu singur, în contra vântului. Nu!

Lasă-ţi sculele în barcă; nu ele cântăresc, tu ești povara”. Zis, și din păcate, făcut. (Mă întreb dacă e drept să spun… Din păcate”.

Mi-ar lipsi o amintire din traistă și asta ar fi „mai păcat!”)

Cu forţe noi, un pic prea noi, poate, o iau din loc, singur acuma în barcă, cu vântul din faţă adică din spate. Nu pare foarte clar, poate, dar așa este: când vâslești, întorci spatele direcţiei de mers. Și așa a fost. După o ușoară curbură a malului, vântul mă lovi mai pieptiș (sau „spătos”) și ceva mai furios. Eu sunt pacific, calm și placid, dar nu-mi place să fiu călcat pe coadă. Cui îi place? Dar chiar asta voia vântul să facă, să mă calce pe coadă. Deci încontrându-se vântul, mă încontrai și eu, ca să-i arăt cu lui. Nimic bun nu putea ieși din această încăie rare. Nici n-a ieșit. Am simţit… dar nu-mi dau seama ce am simţit întâi. Parcă o rezistenţă sporită, parcă o coborâre, a provei însoţită de o ridicare a pupei, o îngreunare a echilibrului bărcii, se apleca și nu-și mai revenea prompt și conștiincios ca până atunci și dintr-o dală îmi apare, în jurul picioarelor, un gingaș joc de ape, complet, cu reflexe cu tot. Îmi pluteau picioarele printre nori, ce poetic! Din toată poezia, am realizat că prova (sau ce-i ţinea loc de provă) primise un val, două, zece și încet dar inexorabil, intrase de-a binelea în apă. Am simţit acum un lunecuș caracteristic marilor naufragii, apa a intrat în barcă, ca la ea acasă, apoi, compensaţia firească, barca a intrat ea în apă. Și a intrat, fără să-i pese o clipă de soarta echipajului, a mea cu alte cuvinte. Tot intrând unii în alţii, barca, apa, eu, sculele de pescuit, ca o mare familie fericită și unită, am fi putut continua acest joc la infinit, până la antipozi, dar totul are un sfârșit! Trebuie să aibă.

Daţi-mi repede un șevalet, o pânză (poate fi și carton faezit preparat), creioane, peneluri și multe culori, ulei extra-fine, ca să vă redau peisagiu! în tot realismul său necruţător: Un cer fumuriu de toamnă avansată și înserat, un vânt glacial (nu știu cum se pictează un vânt glacial și dacă n-am învăţat atunci…) apoi un lac tot fumuriu, tot de toamnă etc. Căci apa copiază în totdeauna cerul, de-aia o și iubim, apoi o barcă nu *pe* ci *sub* apă, ceea ce o face mai lesne de pictat, nu se vedea de loc, fiind ferm priponită de fundul lacului, iar în barca (ce nu se vedea) stătea un vajnic pescar și barcagiu de vreo 60 cm înălţime, adică de la regiunea ombilicală în sus, cu fruntea semeaţă și părul vâlvoi (sau invers, nu mai știu bine), cu foarte multe priviri ferm hotărî te și implacabile, iar alte câteva, mai sincere, complet dezorientate și puţin pierdute chiar. Pe apă, în jurul vajnicului de 60 cm, pluteau o jumătate duzină știuci Esox, foste Lucius, care începeau să mai dea din coadă, în semn de recunoştinţă, crezând pasămite că mai e ceva de salvat, în toată catastrofa lor și a noastră. Pe mal, ca să încheiem compoziţia plastică, o siluetă deznădăjduită și inutilizabilă, vărul Dan.

Dialog: Eu (din barcă): M-am scufundat !

Dan: Așa mi s-a părut și mie.

Eu: Dar nu mai fac.

Dan: Excelentă idee.

Eu: Vreau să spun că nu mă mai scufund.

Dan: Niciodată?

Eu: Nu, acum! Am dat de fund.

Dan: E confortabil?

Eu: Uite ce! Decât să tot palavragești, fă și tu ceva!

Dan: De acord ! Ce?

Eu: Aruncă-mi ceva, o frânghie, o sfoară, ceva, ca să mă tragi…

Dan: în câmpul ăsta, nu văd sfori, nici frânghii, nimic.

Eu: Dar fă ceva, pentru Dumnezeu. O cracă, o prăjină, o sârmă, ceva!

Dan: Știi că ești la vreo 15 metri de mal?

Eu: Cincisprezece metri?

Dan: Poate sunt pesimist. Vremea, probabil. Să zicem, 14.

Eu: Îţi repet…

Dan: Fă ceva! Știu.

Iubiţi cititori, nu mă părăsiţi chiar acum, în clipa aceasta de deznădejde, în mijlocul unui dialog foarte monoton, recunosc, și sortit unei prelungiri și mai monotone, nu mă părăsiţi, pentru că acum, chiar acum, va apărea scânteia sclipitoare, marca de fabrică a genialităţii. Dar să rezumăm, în prealabil, pentru a reda, cu claritate, aparenta insolubilitate a ecuaţiilor.

Barca stătea comod așezată pe fundul mâlos al lacului. Foarte ferm și de neclintit! în barcă se afla tot ce avea greutatea specifiică >1, adică linguri, mulinete, lansete, eu și cam atât. În jur pluteau cele câteva știuci în faza de reînviere, plus câteva chibrituri, un fular și alte inutilităţi. Un metru douăzeci de centimetri din personalitatea mea inferioară se afla sub nivelul apei și cu cât coborai de-a lungul

ei (personalităţii) situaţia nu se ameliora de fel, dimpotrivă, aş zice chiar. Tot mai udă, tot mai rece. Mintea mea, ca întotdeauna, extrem de ageră, se întreba cum de-au putut anumite vietăţi, reptile, pești, să opteze pentru *poikilotermie* (știu că nu știţi ce-i aia) și în special pentru acest nume respingător, dar mai respingător mi se părea, în acel moment, să fii nevoit să-ţi adaptezi temperatura trupului la mediul ambiant (da, asta înseamnă, sâc!) Abandonând și biologia comparativă și semantica, m-am înverșunat asupra soluţionării crizei prezente din Europa și, în special, din Tâncăbești.

Dând din atavismele și rudimentele de vâsle, nu folosea la absolut nimic, decât la deplasarea unei cantităţi – infime – de apă. Nu mă interesa. Eu voiam ca *noi* să ne deplasăm, nu apa. Apa, politicoasă zicea: „Lăsaţi matale, nu vă deranjaţi, plec eu”. Alt dialog inutil. Acuma vine, ţineţi-vă! (Mai pun!!! două-trei semne de exclamaţie, ca să fie. Merită.)

Ce-i dădu prin cap Petrișorului? (îmi spun „Petrișor”, în răsfăţ, când mi-s special de drag, sau mă găsesc sclipitor). Îi dădu un raţionament care precedă cu o clipă numai soluţionarea mult dorită a greţoasei ecuaţii. Anume: din moment ce toată zbenguiala cu vâslele în apă nu produce nicio mișcare de deplasare, fie longitudinală, fie laterală a navei submerse, să încercăm a produce, cu rezultate eficiente, alt soi de mișcare. *Evrica!* ar fi strigat domnii Arhimede sau Pitagora. „N-am ce face cu Evricile voastre, că după bătălie mișună cu viteji”, aș fi răspuns eu, dacă ei ar fi zis *Evrica,* dar ci n-au zis și deci am tăcut și eu.

Modestia mea proverbială (nu știu dacă v-am vorbit și de modestia mea?) mă obligă să admit că m-a ajutat faptul, că tot pipăind cu piciorul în faţa mea, prin fundul bărcii, ca să văd ce a mai rămas pe acolo, am ajuns treptat, treptat, spre unul din capetele ci, nu știu care era, dar am simţit că pe acolo se cam termină cu burca. Dincolo de acel punct, începea Marele Necunoscut, abisalele prăpăstii ale apelor, ale faliilor de nestrăpuns, etc. Făcând deci hotărât stânga-mprejur, văzui pe marele Evrica în persoană, sub forma celuilalt capăt al bărcii scoţându-și timid botul din apă, sau aproape. Aha, i-am zis cu pe românește, și am apăsat intenţionat răutăcios pe cuvântul Aha! Și numaidecât am imprimat vâslelor o mișcare de rotaţie, în jurul centrului. Care eram, bineînţeles, cu şi rezultatul s-a văzut de îndată, cu ochiul liber. De fapt, și celălalt era, dar nu mai trebuia, unul ajungea.

Ce s-a văzut? s-a văzut că eu, cu greutatea mea de 80 kg (îmbrăcat și încălţat) propteam barca în fundul milos. Ea singură, s-ar fi descurcat. Deci în jurul acestui epicentru format din greutatea mea apăsând fundul bărcii în mii, celălalt capăt, liberul, a descris un graţios arc de cerc de 180°. Iată-l deci cu cea 3 metri (lungimea bărcii) mai aproape de mal. Nu-mi mai rămânea decât s-o iau spre capătul celălalt al bărcii; nu trebuia urcat, căci pe măsură ce mă deplasam, se scufunda acest al doilea cap, ridicându-se cel părăsit de mine. Mă aflam eu acum cu 3 metri mai aproape de mal. Repetarea mișcării de rotaţie. Alţi 2 – 3 metri câştigaţi. Apoi repetarea repetării și, uite-așa, în 5 – 6 etape m-am văzut la mal sau „ca și”; recunosc că ultimii 2 – 3 pași i-am făcut prin apă, trăgând barca după mine. Pe fund se mai aflau toate obiectele mai grele decât apa. Obiectele plutitoare și din

coadă mișcătoare au fost parţial recuperate. Li s-a făcut cuvenita respiraţie artificială. Mie nu mi s-a făcut, dar mi-am făcut-o singur, fugărindu-mă în jurul unui copac, providenţial crescut în acel loc, spre reîncălzirea naugrafiaţilor ne-poikilotermi. Mai delicat a fost drumul de întoarcere, de vreo 10-15 km pe motocicletă. Eram foarte umed până la ombilic, venind de la zenit și complet leoarcă înspre nadir: nici n-am putut lua arborele cu noi pe motocicletă, ca să am în jurul cui să alerg spre a mă încălzi. Am ajuns totuși acasă și restul problemei a fost rezolvat de un vin roșu foarte fiert și foarte roșu.

Totuși…

N-am bolit de guturai, gripă, amigdalită, bronșită, pneumonie, pleurezie, ftizie galopantă, nimic!

Dar nici nu m-am curarisit de undiţomanie. Eșec total!

Și nici de-atunci încoace, ce trist!

*

* *

Altă tentativă terapeutică se lasă povestită mai simplu, mai scurt. Eram de data aceasta pe *Snagov* tot pe la sfârșitul lui noiembrie, cu prietenul meu Cornel D., directorul Parcului. Era și el undiţoman, eu l-am făcut, regret că trebuie să admit, dar adevărul e mai presus de orice, după cum se știe. Eram pe atunci și vânători. Amândoi. Și ce-am zis noi, în limba noastră moldovalahă, cea mai pură, am zis: Hai să facem “*d’une pierre deux coups”.*

Și *„deux coups”* ne-a fost să fie, mai bine zis, mie.

De la Administraţia Parcului și până la Fundul, după mănăstire, ne-a dus o barcă ca motor. De-acolo ne-au fost puse la dispoziţie două bărci. Am zis „bărci”, doar-așa, ca intrare în materie. Erau, de fapt, luntre locale sau luntriţe sau luntrișoare, cum vreţi, dar proveneau dintr-un trunchi de arbore scobit sau din vreo scorbură ajustată. Fapt este că sunt ambarcaţiuni nesubmersibile, plutind destul de lin, nu se răstoarnă, având mult mai mult lemn, deci greutate, la fund decât în părţi și se mână cu o singură vâslă. Toate bune, dar au și un cusur: Nu se cufundă, nu se răstoarnă, adică cu chila în sus, dar se apleacă foarte tare, în dreapta sau stânga, la cea mai mică deplasare a centrului de greutate. Dacă știi acest lucru *și dacă te aștepţi la el,* în momentul când se va produce, totul este în cea mai perfectă regulă.

Dacă nu… Dar citiţi, vă implor, mai departe.

Am mers deci agale, eu în luntrea mea, singur desigur, iar

Cornel, cred, dar nu mai prea ţin minte, a rămas în barca mare, mânată însă cu vâsle, nu cu motorul. Pe drum și până la împărăţia raţelor, că trebuie acum spus că cu dumnealor aveam noi puţină treabă, am mai și pescuit. Iar numai ţin minte cu ce rezultate, căci finalul a obliterat amintirea fazelor intermediare.

Când am dat însă de regiunea cu *sâirr-sfârr* și *maca-maca,* ne-am strâns frumos undiţele, ne-am despărţit la o distanţă mai respectabilă unul de altul, ca să ne „trimitem”, cum se spune, stolurile de la o barcă la cealaltă. Ne-am luat pușca în mână și am pătruns în regiunile păpuroase și răţoase. Ne-am mai camuflat puţin, cât s-a putut și cu ochii și urechile în paisprezece, ne-am pregătit sufletește de

masacru. La *sfârr* și *maca* a început acum să se adauge și *bum* sau chiar *bum-bum.*

Povestea mea e ca și terminată. *Terminată,* sau „ca și”?

Vedeţi dumneavoastră și apreciaţi singuri: după câteva focuri, trase de mine, după niște raţe cuviincioase care au apărut în faţa mea, adică în sensul lungimii luntrei, survine un barosan de răţoi, care-și zice „lasă că-i arăt eu lui, pescarului!” (nuanţă clară de dispreţ în cuvântul „pescarului”). Și vine răţoiul foarte zgomotos, foarte sfârr-sfârr, foarte jos (15 – 20 metri, cel mult) și foarte *lateral,* năpustindu-se asupra mea, biet vânător fără apă rare faţă de bruta dezlănţuită. Instinctul de autoapărare a prevalat, a și fost instantaneu, abia am ochit, *lateral* faţă de lungi mea luntrei, că lateral și mișelește fusesem atacat de fiară și primul lucru ce urmă fu senzaţia glacială de-a mă afla în apă până la a treia vertebră cervicală. Să nu exagerăm: poate a 4-a.

În mâna dreaptă, sus, pe deasupra apei, îmi mai ţineam arma, ca să nu răcească. Cu mâna stângă mă ţineam de luntre, ca să nu ruginesc eu. Luntrea era bine, sănătoasă, vă sărută mâna; doar se clătinase un pic din cauza reculului aplicat *lateral.* Acest „Pic” fusese suficient, pe nepusă masă, ca să mă ejecteze din luntre și zdup în lac cu mine.

Apoi, ce mai vreţi? Amănunte, cum a fost în barca cu motor? Răcoare și bine. Altceva? Cu ce m-au tratat acasă? Cu rufărie și haine uscate. Altceva? Da, întâi un grog, urmat de vin fiert. Și o aspirină.

Ce boli au urmat imersiunii, urmate de 1/2 oră în barca cu motor? /

Guturai, gripă etc. Până la… galo*pantă inc*lusiv? Nimic!

Ca și la capitolul precedent.

Dar… cu undiţomania?

Ca și la capitolul precedent, v-am spus!

Și nici de-atunci încoace? Ce trist!

*

* *

Lamentabilul episod ce urmează n-a mai avut loc într-o toamnă, nici târzie, nici netârzie, ci chiar în iarnă; nu pot spune nici ziua, nici luna, dar pojghiţa de gheaţă ce șerpuia înconjurând toată *balta Ștefănești,* mi-a rămas destul de vie în memorie.

De la această pojghiţă, groasă cât e o pojghiţă de groasă, fără a deveni iceberg, adică câţiva milimetri și lată, să zicem între 3 și 10 metri, după meandrele malului, brizele, vălurelele, curenţii și ce-o mai fi determinând lăţimea pojghiţelor de gheaţă, mi s-a tras rușinoasa păţanie. Și rușinoasă și ridicolă și nespectaculoasă, toate la un loc.

Deci, recapitulare: o zi de iarnă frumoasă, cu soare palid, de domnișoară de pension încă nelămurită, temperatura încercând să se desprindă de zero grade, balta Ștefănești la câţiva km de București, eroii, sculptorul Mac Constantinescu, pictorul Zainea și fraierul, tot eu. Bărcile obișnuite de pe lac fuseseră retrase pentru motive de hibernare și șomaj pescăresc. Zainea, capul răutăţilor, tot trăsese de noi, că… Hai la Ștefănești”, că ce… treabă” se face la Ștefănești, că-i aproape, că-i

autobuz, că-i autostop, că-i tramvai, că „ce bine-i la Ștefănești!” Eu nu eram de acord că-i bine la Ștefănești, din două motive, strict subiective, ce-i drept; dar ce nu este subiectiv în viaţă? Mai fusesem de două ori la Ștefănești, odată cu barca mea de cauciuc și odată cu prietenul meu Matty, în ordinea cronologică. În ambele ocazii succesul fusese modest; nu fals-modest, chiar modest. În schimb, prima dată, agăţând o știuculiţă, modestă și ea, dar nevrând s-o pierd, am apucat minciogul. Minciogul nefiind modest, la rândul său. Era prevăzut cu o brăţară sau curelușă, care ţi-o petreceai pe mână ca să nu se piardă, vezi Doamne, bunătate de minciog. Curelușa, perfidă din naștere și ameliorându-și perfidia de-a lungul anilor, a găsit de cuviinţă să tragă de șnuruleţul de care nu se poate lipsi niciun dop de barcă pneumatică.

Sinistră mașinaţiune, veţi spune; departe de mine gândul de a vă contrazice. Așadar, eu apuc minciogul și trag; acesta, prin intermediul curelușei, apucă șnuruleţul și trage dopul. Dopul copleșit, cedează și iese din gaura lui. Un fâsâit alarmant însoţește trădarea dopului; fâsâitul este însoţit de o neplăcută senzaţie de coborâre, localizată în părţile mele fundamentale.

„Până aici ne-a fost”, mi-am șoptit eu, calm, ca să nu produc panică. Senzaţia de coborâre, însoţită de fâsâit a durat $8^{1}/_{2}$ secunde, înregistrând asupra șezutului meu și a întreg organismului aferent o diferenţă de nivel de 48 milimetri. Destul de puţin, dacă vreţi, și în timp și în spaţiu, dar suficient de descurajant în privinţa efectelor relaxante, deconectante cu care asociăm pescuitul terapeutic.

La expirarea celor $8^{1}/_{2}$ secunde și puţin înainte de a mea proprie, din motive cardiovasculare, s-a dovedit că fusese destupată doar perna, tot pneumatică, ce se afla, în chip de sandvici, între fundul bărcii și al meu personal. Asta a fost la primul meu contact (subiectiv) cu *balta* Ștefănești.

Al doilea contact cu acea baltă a început foarte agreabil:

Fără tramvai, auto-stop și alte mijloace democratice, ci cu un Fiat 1300, proprietatea lui Matty. Am părăsit șoseaua pietruită, am apucat-o peste câmp, până spre locul unde dormitau bărcile AGVPS. A-l numi „debarcader”, ar fi o pompoasă exagerare. Ne urcăm într-o barcă, ne montăm sculele de pescuit și pornim exact în clipa când o pornea și Sf. Ilie, cu carul lui alegoric de altocumuli cu nicovală, adică de furtună de vară inevitabilă. A trăsnit jur împrejurul nostru, am rezistat bubuiturilor, torentelor cerești, fulgerelor și întregului arsenal pirotehnic al preasfântului, timp de vreo oră, cred. Zic *„cred”,* deoarece eram indiscutabil puţin dezorientaţi de elemente atât de dezlănţuite și totuși atât de blânde și domesticite. Trăsnetele ciripeau chiar în jurul nostru, ne-ar fi ciugulit grăunţe din mână: porumbeii din San Marco, nu alta! Dar foarte gălăgioase, obositoare chiar. Știucile au stat cuminţi în colibele lor, nu s-au arătat de fel; primi seră, fără îndoială, instrucţiuni de la mămicile și tăticii lor să nu iasă, pe așa vreme: s-ar putea uda, ar putea răci.

Deci ne-am întors la mal, am predat bărcile, regretând că n-aveam cui.

Ne urcăm în mașină, motorul pornește, mașina ba. I se făcuse de patinaj. Motorul motora, roţile se roteau, totul era perfect, dar mașina stătea locului, într-un

noroi clisos de-o palmă. Și băltoace abundente. Deci Matty la volan! Dă-te jos, Petrișor și pinge și mai pinge. Mașina nu se urnea, dar roţile nu se jenau să împroaşte noroiul clisos în bună parte asupra Petrișorului. Și porni maşina, merse un metru-doi, mai pinge Petrișor, mai merge maşina vreo zece metri, fugi după ea Petrișor, mai pinge odată, mai porneşte, fugi repede prin băltoace până nu s-o opri de tot, pinge, fugi, pinge, fugi, cam, 1,5 – 2 km. În sfârșit, iată-ne la șoseaua pietruită. În piept, cap, tâmple, braţe, cizme, inima îmi bate ca nebuna, bum-bum-bururu-bumbum, că mai avem și niscai extrasistole și fibrilaţii… Dar îşi revine totul la normal, întâlnind privirea atât de satisfăcută, de autosatisfăcută a lui Matty, atunci când, zâmbitor, îmi spuse triumfător: „Fiat-ul tot Fiat! Nu te lasă, mânca-l-ar mama!" Nu ne-a lăsat I

Deci, după cum a fost declarat mai sus, eu personal nu eram de acord „că-i chiar așa de bine" la Ștefănești.

Expediţia a treia, cea de iarnă, venea doar să confirme, întărindu-le considerabil, părerile formate în prealabil.

Ceva trebuie să fie complet greșit în stilul meu literar, de oarece mă văd nevoit pentru a treia oară să mă reîntorc la faimoasa dimineaţă de iarnă, care… pojghiţă de gheaţă… care etc.

De data aceasta, nu mă va mai scoate nimeni din făgașul drept, virtuos și asfaltat al istorisirii centrale. Nu tu potecuţe șerpuite, nu tu amintiri; fapte, doar fapte, legate de vectorul magistral. Așa te vreau, Petrică!

Deci „undeam" de pe mal. Mal. Ce-i aia „mal"? E pământul ferm care înconjoară balta cu tot inventarul ei de apă lucie, pojghiţă și terenul mlăștinos, găunos, plauros, fost stufos și acum plin de capcane, șiretlicuri acoperite cu un pic de gheaţă și multe alte perversităţi naturale? Dacă am fi răspuns un categoric „da!" la întrebarea de mai sus și ne-am fi menţinut doar pe pământul *ferm,* prezenta povestioară n-ar mai exista, nici trăită și mai puţin scrisă. O perlă fină ar lipsi din șiragul literaturii mondiale, dar s-ar fi descurcat ea, literatura. Însă, vedeţi, noi nu am răspuns printr-un *da* categoric. Am ezitat. Înseamnă că ne-am mai și avântat puţin, la început, apoi mai puţin „puţin", pe terenul perfid, plin de capcane. Din viciu, din sfidare, inconştienţă? Poate, dar și din dorinţa de a ne lansa lingura cât mai departe. Regiunea suspectă reprezenta o pierdere de vreo 5 metri. Gheaţa care urma, avea și ea în medie 5 metri. Trebuia și lansat dincolo de aceste distanţe adiţionale și recuperat *prin apă* măcar 15 – 20 metri, dacă-ţi doreai o mușcătură oricât de anodină. Vedeţi deci că orice metru câştigat ni se părea preţios. Nu știu exact cum au procedat colegii mei, dar știu că n-au păţit nimic și că se află și azi în viaţă, iubiţi și respectaţi. Eu însă da; am păţit. Și de ce am păţit? în primul rând, fiindcă sunt plin de mine și de talentele mele pescărești: „Uite ce bine, frumos, precis, departe etc. Îmi lansez *eu* lingura!" Apoi pentru că sunt și sclipitor de inteligent. Cum vine aia? Iată cum. Am zis eu:

„Pe teren mlăștinos, căpcănos, găunos, a avea un singur picior este prost, două este mai bine, trei este și mai bine, patru, cinci, o sută ar fi un vis, dar nu sunt miriapod și o regret". Nefiind miriapod, ci doar bipod (unii zic „biped"; de ce nu spun

ei și miriaped, (?) nu vedeam cum să-mi înzecesc numărul ped-elor (sau pod-elor), ci doar cum aș putea câştiga un singur picior, devenind trepied (sau pod). Am apucat deci minciogul meu, cel cu coadă lungă și cu plasa în sus și coada în jos, am pătruns în zona nesiguranţei. După primii pași, ezitanţi, în noua mea viaţă de tripod, am și făcut o inovaţie: piciorul al 3-lea și-a asumat dublul rol de susţinător de greutatea și de antenă cercetătoare.

Uimită trebuie să fi rămas toată fauna locală, văzând cum se deplasează această nouă insectă uriașă, prevăzută cu numai două din cele șase picioare reglementare și precedată de o trompă sau tentacul de pipăire a terenului. Am ajuns astfel până în marginea apei cu pojghiţă, stârnind desigur, în repetate rânduri, invidia colegilor. Capturi, nu ţin minte să-mi fi răsplătit virtuozităţile. Invidia colegilor mi-a fost, cred, singura recompensă.

Trebuie, acum ori niciodată, înaintea dramei, ce-o simţim cu toţii iminentă, să vă mai spun, că lansând dincolo de o pojghiţă, până în apă, trebuie, la recuperare, să te ferești să-ţi plimbi nylon-ul pe muchia terminală a gheţii, iar lingura, când va fi la doi pași de această muchie, s-o salţi brusc din apă, hopa sus pe gheaţă, nu frecând-o de margine. Se întâmplă, nu întotdeauna, dar se întâmplă, ca muchia aceea să fie ascuţită brici, să-ţi roadă, sigur, sau să-ţi taie, poate, nylon-ul tău, *cel mai preţios.* Notă: scula, lansetă sau mulinetă, pe care o folosim, este întotdeauna cea mai bună, cea mai preţioasă, cea mai ce vreţi. Așijderea cu nylon-ul și lingura, sau wobblerul. „Mi-a rrrupt o știucă lingura mea cea mai principală" iată o frază care revine continuu în naraţiunile pescarului. E și firesc: folosim cu predilecţie, deci procentual, în timp, mult mai des, scula preferată. E deci normal ca tocmai ea s-o păţească, sărmana de *preferată.*

Vine drama, a venit! „Anna Karenina, auzi locomotiva pufăind"?

Mă mutam de ici de colo, pipăind mereu, în faţă, terenul, cu coada minciogului. V-am spus sau nu (mi-e lene să mă uit tocmai acuma înapoi) că aveam în picioare cizme (complet fals! Idiotism al limbii noastre, dar acceptat: aveam în cizme *picioare)* și înaintam pâșa-pâșa în urma minciogului-tentacul. Dacă solul era ferm, puneam piciorul din cizmă în locul minciogului. Dacă nu, mai pipăiam, căutând un locșor mai de nădejde. Din păcate, totul funcţiona admirabil: pipăitul-cizma-pipăitul-cizma etc. Și prindeam încredere în metodă, iar metoda mea, ca orice altă metodă, este excelentă, doar cu condiţia să n-ai prea multă încredere în ea. Încrederea mea s-a agravat prin faptul că lăsam eu din ce în ce mai multă greutate pe coada pipăitoare și când su nară trompetele judecăţii de Apoi, coada o porni vijelios printr-o crăpătură, aparent nevinovată, din plaur. Și porni și coborî vertiginos! Eu, din păcate, având investite, cu încredere, vreo 10 – 20 kg în braţul pipăitor, m-am cam dezechilibrat, am *cam* făcut un pas pripit înainte, am *cam* intrat într-o gaură mai măricică, perfect vizibilă, dar situată pe traiectoria gravitaţiunii universale, și m-am cam trezit cu un picior într-o apă glacială.

Singura consolare a acelui picior glaciat a fost brusca lui reîntâlnire cu colegul său, celălalt picior, care într-un spirit frăţesc.

Îşi croise și el drum *cam* tot pe acolo.

Mai jos n-am mers, din motive ce mi-au rămas, până și azi, nelămurite. Sau atinsesem fundul, sau mă îndoisem de mijloc și eram acum cu burta culcată pe plaur și piciorușele jucându-se, zglobii, în cizmele pline de apă, sau că-mi lipsea pui și simplu entuziasmul de a cerceta în continuare fundul apelor, sau toate la un loc, nu știu. Aci s-a oprit incidentul. Accident nu poate fi numit, nici catastrofă, dezastru, nici măcar calamitate naturală.

Incident a fost, incident a rămas. M-am extras, indiscutabil, din poziţia mea grotească, am revenit la malul ferm, nu ţin minte dacă am strigat ca escadra lui Columb, Vespuccio, Pizarro sau alţi conchistadori „Hurra, Pământ!" dar ţin minte că mă deranja la umblat excesul de apă din cizme: producea un zgomot obscen. Le-am scos, întors, golit și reîncălţat. Mai ţin parcă vag minte că nu departe de acel loc, s-a ivit o cabană de lemn, în cabană un moș prevăzut cu o sobă sau plită, lemne și un soi de foc, că mi-am putut usca, parţial, părţile mai expuse intemperiilor, am putut chiar și bea o decocţiune de ceva care semăna a altceva, dar în orice caz nu ceaiul cu care ar fi vrut să semene și lichidul respectiv era fierbinte și minunat.

Am auzit, sau mi s-a părut? O întrebare, da?

Guturai, ceva gripă, ofticä, nimic? Nu nimic.

Dar boala-ceea, urâtă, mania știţi… cu undiţa? Ameliorare, ceva?

Nimic de semnalat. Eșec? Total.

Și nici de-atunci încoace? Ce trist!

Ultim? jur!

O relatez, în primul rând, pentru că este și ea perfect adevărată și apoi…

„Tot ce este perfect adevărat" șoptește o voce din umbră

„Nu trebuie neapărat relatat. Sunt peste 4 miliarde de fiinţe omenești pe glob, deocamdată, și fiecare comite zilnic x fapte, y vorbe etc. Pe care nu ţinem *neapărat* să ni le relateze cineva.

Deci…"

Da, dar este, am zis, *ultima* și vrea să demonstreze, adică nu vrea să demonstreze, sau vrea să nu demonstreze, sau să demonstreze că *nu* se poate uneori lecui, cu cele mai insistente și onorabile intenţii, o boală atât de incurabilă ca undiţomania, nici în cel mai larg spirit de sacrificiu sau masochism hidroterapeutic. Știm dinainte concluzia, vă cerem doar câteva clipe…

„Dar dacă concluzia este dinainte stabilită…"

„Dacă-mi face *atâta* plăcere mie, să vă povestesc aceste nimicuri !".

„Dacă-ţi face, hai, dă-i drumul!"

„Mersi! Se face că…"

«Vă rog frumos, fără „se face că „sau „se făcea că"»!

Nu mai știu acuma, cum să încep, dacă trebuie ocolit „Se făcea că…"

„Într-o toamnă…" Nu-i bine. Toate încep cu „într-o toamnă".

Așa-i! „La Cernavodă…" Da, dar nu era la Cernavodă…

Peste Dunăre, în faţa Cernavodei, la vreo sută de metri de fluviu, exista un canal și pe malul canalului un rambleu de cale ferată, două șine și cam atât. Din moși-strămoși, nu ţine nimeni minte să fi trecut pe acele două șine vreun material rulant.

Dar atunci, pentru ce s-au pus șinele? Ca s-aducă bolovani, pietriș, nisip, ciment, pământ etc. Pentru construirea rambleului. Dar rambleul, la ce a trebuit? Ca să se pună pe el șine, pe șine material rulant, pe materialul rulant material nerulant ca bolovani, pietriș etc. În vederea construirii unui rambleu. Simplu?

Foarte! Vedeţi că-i greu doar până începi.

Deci, traversând Dunărea est-vest dinspre Cernavodă și continuând tot așa est-vest, ajungi la rambleu, zici „pardon!" traversezi șinele și privești în tăcere un canal. De ce în tăcere?

Pentru că pe acolo totul e numai tăcere. Te-ai jena să produci cel mai mic zgomot. Cernavoda, fabricile de ciment, stăvilarele, trenurile, puţinele vapoare de pe Dunăre au rămas departe în urmă. Aci este lumea tăcerii. Nu-i sat, nu-i om, nu-i nimic.

Poate câte o pasăre, o dumbrăveancă, un pescăruș, vreun erete.

Încolo, tăcere. Tac și șopârlele, tac șinele, tace apa din canal, taci și tu, că n-ai încotro. Singurele zgomote, care mai străbat văzduhul și lunca Dunării vin de sus. De sus, de pe podul cel mare, când trece câte un tren.

Dar mai și taci, pentru că priveliștea este emoţionantă și marile emoţii, ca și marile dureri sunt mute. Se pare că la Bayreuth, în timpul festivalului, fiecare spectacol se încheie cu furtună de aplauze și ovaţii. După Parsifal, se tace.

Nu știu în ce constă deosebirea dintre „frumos" și „emoţionant". Dar sunt atât de puţine lucrurile pe care le știu, le știu *sigur.* Sunt peisagii care te îndeamnă să strigi, cât te ţin bojocii

„Vai, vai, ce frumos!" Și sunt într-adevăr foarte, foarte frumoase. Uneori îţi vine să strigi din răsputeri: „Ce fericit, ce fericit sunt!" Și ești, fără îndoială. Alteori taci… Eu nu știu dacă acel canal, din faţa Cernavodei, este într-adevăr frumos, foarte frumos sau urât. Știu că este emoţionant. Să încerc să explic? Nu voi putea să vă transmit emoţia, emoţiile mele trecute (din păcate!).

Apa, ca și restul ambianţei, este absolut moartă. Transpa rentă, începând din vară și până dă îngheţul. Numai primăvara, când vin apele mari, primește aportul revărsărilor Dunării.

Atunci intră apa tulbure, dar intră și peștele. Un du-te-vino.

Apoi apele scad, depinzând de ani și de mulţi factori umani. Se întrerup toate legăturile de apă, dintre fluviu și canal. Până la primăvara următoare, suratele se ignoră, se buclează. Canalul se limpezește treptat, prin depunerea mâlului, apa se clarifică și începe a tace. Nu vezi nicio mișcare în ea: nu sare plevușcă nici obleţii, nu vânează bibanul, nici știuca. Câte o broscuţă, poate, dar rare și ele. Dincolo de canal începe pădurea din luncă. Ar bori de tot soiul, unii plantaţi de mâna omului, alţii de vânt: plopi, sălcii, salcâmi, stejari, până și mesteceni am văzut. Apoi subarboretele, puieţi, tufișuri, te agaţă mereu măcieșii, ciulinii, cine mai știe cum le cheamă pe toate, că-i junglă curată prin acea luncă.

Nu știu cât e de adâncă apa canalului. Știu însă, *sigur,* că de pășește doi metri. Tare aţi vrea să vă spun de unde știu așa de sigur? Răbdare!

Lăţimea lui, cât i-o fi lăţimea? Știu și eu, n-am mai fost acolo de mulţi ani, dar

din câte ţin minte, un lanseu mai imprudent te costă o lingură și câţiva metri de nylon. Agăţi malul opus. Să zicem 25 – 30 metri?

Porţiuni întregi de canal treceau sub o boltă de crengi viguroase; majoritatea arborilor creșteau evident pe malul opus căii ferate, dar nici cu rambleul nu mi-era rușine, că dădea și el, din tot bolovănișul său, un substanţial aport vegetativ. În unele porţiuni, creștea în apă brădiș, cred că și nuferi. Altele erau însă limpezi și libere de orice vegetaţie. În aceste oglinzi perfecte, căci nicio adiere nu parvenea până la canal, se oglindea toată vegetaţia de peste apă, toată pădurea luncii dunărene… Un vis, dar un vis straniu.

Cum am ajuns prima dată la acel canal, nu-i chiar inexplicabil. Mă duceam adeseori, fie cu colegi-pescari, fie singur, să pescuiesc „la bagăre”. Și tot umblând așa, de la un bagăr la altul, dădui de pădure, în pădure de „Groapa Moșului11 de care sunt sigur că v-am mai vorbit, și de-aci, doar la o aruncătură de băţ sau lansetă, se ajungea la canal. Pe dumnealui, îl zărisem din tren, de multe ori, în drum spre sau dinspre Constanţa. Arăta ca o linie dreaptă de cer strecurându-se prin pădurea de jos.

Era foarte ispititor. Nu știam însă ce hram purta, avea sau n-avea pești în el, cât şi de ce neam? Trebuia negreșit controlat. Și a venit ziua controlului. Am pornit de dimineaţă din halta Dunărea, am colindat Bagărul Mare, Nufărul, Sergentul, Balta Moșului și, după-amiază, am ajuns la canal. După schimbul cuviincios de bineţe, ne-am apropiat unul de altul și, levantini cum suntem, am început a vorbi de una, de alta, numai de ţelul real al vizitei, ba. Că ce vreme frumoasă, că ce pădure frumoasă, că ce bine arată (dumnealui, canalul), după cum se vede, numai eu vorbeam. Dar eu eram intrusul, neofitul și mie-mi revenea rolul de spărgător de gheaţă. Canalul tăcea. Până mi-am dat seamă că, pe aci, cam acesta este ritualul. N-am mai pus întrebări, în special cea arzătoare cu… „ceva pește aveţi pe aci”, nu! în schimb, tot privind, ipocrit nevoie mare, spre frumuseţile înconjurătoare, dând din cap și aprobând admirativ, zdup! lansai un linguroi de duminici și sărbători legale. De ce barosanul? De șmecher ce eram. Într-adevăr, coborând rambleul înspre apă, pantă destul de mare, am detașat, din alunecare, câteva pietre și pietricele. s-au rostologit până în apă făcând pluf, dar cu doi de u, pluuf! „Oho”, mi-am zis eu, „apă adâncă”, și aplecându-mă cu un aer de copil nevinovat, am ridicat o piatră cam cât mărul și am azvârlit-o spre mijlocul canalului. Zise și ea „Pluuuf”, dar cu trei de u. Eu, politicos și lămurit, zic „mersi”.

Cineva (ecoul?) răspunse „pentru puţin!” Ceea ce se dovedi, ulterior, a nu fi cu totul exact. Trebuia spus „puţin, dar mare”.

Căci așa a fost. În acel prim contact cu canalul am prins 2 – 3 – 4 știuci numai, dar toate de la 1 1/2 – 2 kg în sus. Erau toate frumoase, lunguleţe, frumos colorate, deși în tonuri mai palide decât cele de ghiol și, faţă de greutatea lor, extrem de combative. Niciuna nu ceda în mai puţin de 5 (?) minute de luptă îndârjită. Scosul la mal punea și el o problemă, fiindcâ malul, sub apă, nefiind decât prelungirea rambleului, se adâncea foarte repede. Minciog n-aveam, că la bagăre, cu malurile lor aproape plate, nu era nevoie, se trăgeau știucile târâș pe mal și se apucau cu

mâna după ceafă; în afară de faptul că umblând sau stând în picioare, o zi întreagă, evitai orice greutate ce nu era indispensabilă. Gafă iar n-aveam; mă mulţumeam să le fac.

Deci, repet, scoaterea unei știuci de cea 2 kg de pe un rambleu, compus din bolovani alunecoși (când și cum voiau ei și în general voiau) punea probleme. Totuși, în acea primă zi nu s-a întâmplat nimic ieșit din comun. Ba, da! s-a întâmplat !

Am mai spus, poate, că am făcut constatări ciudate în privinţa schimbării lingurilor. Ei bine, acolo, la acel canal, m-a frapat pentru prima oară. Pe toată lungimea pescuibilă de cea un kilometru, m-am plimbat încolo și încoace, deci nu pescuiam dintr-un loc fix. Totuși, în orice punct m-aș fi aflat, după ce schimbam modelul de lingură, cu care pescuiam, aveam aproape imediat o mușcătură, soldată fie cu succes, fie fără, dar aveam mușcătura. După prinderea unui pește și oricât aș fi perseverat cu acel model de lingură, care se dovedise deci eficient, nu mai „Mișca” nimic. Nimic, oricât aș fi insistat. Cum schimbam lin gura, hopa, iar începea să muște, apoi gata. Coincidenţă? Are vreo explicaţie? Cine știe? Eu, nu.

Am mai făcut, în acea zi, o mare descoperire și ca mai toate marile descoperiri sau invenţii umane, a mea s-a datorat și ea le noi, comodităţii noastre, mama inteligenţii și ingeniozităţii omului. Descoperirea mea a fost că de la canal, dacă coborai 100 metri până la malul Dunării și vociferai destul de tare și insistent, se putea întâmpla ca o barcă să se desprindă de la celălalt mal și să vină să te traverseze la Cernavodă. Se putea, am zis, dar nu era de fel o certitudine. Avea, în schimb, dublul avantaj de a te scuti de drumul lung de câţiva km buni până înapoi la halta Dunărea și, bucurie și mai mare, da posibilitatea să te urci în orice accelerat spre București, poate chiar cu vagon-bar (o cinzeacă de rom și o sticlă de bere, după o zi de pescuit…). În timp ce din halta Dunărea, doar morocănosul de personal (necalificat) de la ora 17,35 se putea înșfăca și acestuia îi trebuiau 12 – 14 – 20 ore (?) ca s-ajungă în Capitală, sau așa ni se părea, și se oprea întruna ca să dea prioritate acceleratelor care mișună prin acele meleaguri, marfarelor, bicicletelor, căruţelor sau, pur și simplu, ca să culeagă flori sau știuleţi de porumb. Acesta a fost în rezumat primul meu contact cu canalul, zis de la Cernavodă.

Dar am mai fost pe acolo, că mi-a plăcut și ca pescuit și atras de acea atmosferă ciudată, prea calmă ca să fie sinceră, ce-i era specifică.

Într-o toamnă (vedeţi, tot n-am scăpat!) am avut de executat o lucrare de grafică, o expoziţie, la Constanţa. Eram „dom proiectant șef” și aveam o echipă destoinică de vreo zece graficieni, pictori, literiști etc. În colectiv. Amenajarea sălii fusese concepută de un grup de arhitecţi. Eram, cu toţii bucureșteni și făceam frecvente navete, între Capitală și Constanţa.

Harnic, ca întotdeauna, eu am profitat de o astfel de navetă, luând cu mine o undiţă mignonetă și câteva linguri. Ce voci lăuntrice, ce glasuri profetice m-au îndemnat să iau cu mine și un mic termos cu cafea fierbinte, la plecarea din București? N-a fost nimic lăuntric, nici profetic, ci pur și simplu machiavelic.

Aveam de gând, plecând cu trenul de 6 dimineaţa din București, să cobor la

Cernavodă, să traversez cu bacul Dunărea (da, acum era chiar bac), să dau „bonjur” canalului meu, să retraversez spre seară și să apuc, treaba lui de tren, spre Constanţa, obosit firește, dar cu satisfacţia datoriei îndeplinite. Și așa a fost, dar…

În compartiment, între București și Cernavodă, am dat de un grup de oameni sociabili. Sociabili și dornici de a-și mări bagajul cultural, că mai era loc în traistă. Berechet! s-au uitat la mine, eu la ei și, foarte curând, ne-am uitat unii la alţii. Do aci și până la conversaţie nu mai rămânea decât un pas, un păsuleţ de sugar, moderat dezvoltat. „Și că ce, și că unde, și că de unde, și că ce aveţi în tocul cela, pușcă?” Hait! Acum era momentul optim pentru a minţi “orice pescar” cu mintea descuiată (dar nu ţinem acest articol) ar fi răspuns răstit: da! Eu, nu. Am început a bâlbâi, ca întrebat de o boală lumească, rușinoasă: „Păi, să vedeţi…” și riscând totul „Nu-i pușcă, e undiţă!” Priviri consternate, în care citeai limpede: „Săracul, părea atât de cumsecade, cum i s-o fi întâmplat?” Dar zarurile erau acum aruncate: sfidasem Olimpul și legile sale nescrise, implacabile; știam implicit la ce mă expuneam. Conversaţia a continuat totuși, aparent naturală, de o naturaleţe poate cam forţată, ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat. Nu putea să-mi scape solicitudinea concompartimentărilor, la adresa mea și marea lor grijă de-a nu mă contrazice, în orice împrejurare ar fi. Dar suntem învăţaţi; meseria, ce mai…

Apoi podul, balanga-balanga, Dunărea, mă ridic în picioare, îmi iau traista, undiţa, mă îndrept spre ușă, tremurând, va veni, nu va veni? Toată lumea se uita cu o simpatie evident exagerată la mine (mă cunosc, n-o meritam) și cu un larg zâmbet stereotip, șapte perechi de buze, perfect sincronizate, îmi strigă voios:

„Succes la pescuit!”

Bineînţeles! Așa mi-a trebuit! Nu puteam să zic și eu că-i pușcă? Nu?

Copleșit, am coborât din tren, am luat-o nehotărât cam la bisectoare dintre poteca ce ducea spre bac și cea de la casa de bilete, ca să întreb când ar trece trenul următor. Al nostru plecase. Și apoi am zis: NU! dar un NU care s-a auzit până dincolo de Fetești, peste toată lunca Dunării. Și am luat-o la vale. Până la bac, am invectivat și bârfit toate superstiţiile, absurdităţile, prejudecăţile băbești, dar de la bac încolo, totul, cerul, apa, toamna aurie, portocalie așternută peste pădure, totul scăldat într-un ușor albăstrui, transparent, era atât de copleșitor, de liniștitor, de mângâietor, de nostalgic, de frumos… Redeveneam pictor. Mă întrebam: cum este posibilă această atoprrezenţă a pielii palide în tot mediul înconjurător? Pluteam literal mente în ea. Un bleu calm neostentativ, care învelea și portocaliul frunzelor de plop, fără a le despersonaliza, și ocrul fluviului, justificându-i porecla de Dunăre-albastră; în ziua aceea, chiar așa era, totul plutea în acel albăstrui învăluitor, străveziu, insinuant…

Gata visarea, suntem la mal! Avem treabă. Pe cai!

Dau ceasul înapoi, Cu vreo douăzeci de ani, ca să-mi clarific cum s-au petrecut lucrurile. Mai întâi ora: cam cât să fi fost ora? La Cernavodă, opt și ceva, până peste Dunăre, nouă, deci probabil că pe la zece s-au întâmplat evenimentele, iar oribilul eveniment, pe la vreo 11 – 12.

Montat sculele, nylon ca și nou, lingură grea, reglat frâna midinetei, ca să cedeze la tracţiuni din cale-afară de mari, în gardă, ochiţi, foc! Despre restul evenimentelor din acea dimineaţă și până la cel cu hidroterapia nu mai pot garanta; ţin însă perfect minte că augurii din tren, cu „Succesul lor la pescuit”, infamant, au fost ridiculizaţi. Din ziua aceea, nu mai cred în ghinionul ce trebuie să ţi-l aducă, neapărat, acea urare. Toate acestea pentru că, chiar de la primul lanseu, am simţit delectabila înhăţare a știucii și râdeam în barba mea proaspăt rasă (la 5 dimineaţa) de naivii, ageamiii, care mai cultivă absurdele superstiţii. Tot mulinând, râdeam și urmăream din priviri drumul ce-l parcurgea prin oglinda apei tăiosul meu nylon. A prinde un pește măricel într-un fac e una, iar într-un canal relativ îngust, dar lung, e alta. În lac sau ghiol, sau cum vreţi să-i ziceţi, peștele poate fugi în orice direcţie, dreapta, stânga, înainte, depărtându-se de tine, poate va veni spre tine și nu se sfiește să practice adeseori această metodă, poate trece pe sub barca ta și iar înapoi, are multe posibilităţi și *știe* acest lucru. E bine, e rău, nu știu, dar astea sunt condiţiile jocului. Într-un canal, peștele îşi dă seama că ori se lovește de mai, ori fuge în lungul canalului și fuge, până ce brusc se răzgândește și fuge și fuge, dar în sens invers, acuma. Ca un corolar, într-un lac deschis, poţi adeseori menţine firul întins (condiţie liminară), aproape fără să mulinezi sau să demulinezi: peștele poate circula nebunește în toate direcţiile, fără să prea schimbe distanţa dintre el și tine. În canal însă, o ia razna în dreapta, derulând 40 – 50 metri de fir, ca apoi brusc s-o pornească tot în linie dreaptă, dar în sens exact invers, obligându-te să strângi repede tot firul depănat și să-i mai cedezi cât vrea și poate el, în direcţia opusă. O activitate nebună pe manivela mulinetei. Treptat, însă, îl simţi cum obosește, demarajele sale nu mai sunt la fel de vânjoase. Din sprinter, el devine, „alergător de cursă lungă”. Nici viteza, nici amploarea escapadelor sale nu mai aduc cu cele iniţiale. Îl chemi, fără a-l brusca niciodată, că doar suntem pescari „sportivi”, ne place a crede, nu ciomăgași (nu știm exact care-i părerea părţii adverse, în privinţa „sportivităţii” noastre). Și-l putem convinge să vină din ce în ce mai aproape de noi. O ultimă zvâcnire (și nu-i totdeauna ultima) îl apucă când dă cu ochii de noi și iar o tulește. Dar nu prea departe, a obosit. Și-l mai aduci odată și când iar dă cu ochii de tine, ceva în privirea lui parcă zice, oricât de nemăgulitor ni s-ar părea, pe moment: „Tare nu-mi place mutra acestui domn de pe mal”. Mai târziu și nu mai uneori, îl și înţelegem, îl iertăm și promitem că… mai facem.

Așa, sau cam așa s-a întâmplat cu prima mea știucă, din primul meu lanseu, în acea adorabilă zi de toamnă. Știuca a venit cuminte la mal, era, se vede, tare obosită și s-a lăsat convinsă să urce pe rambleu și să admire minunile tehnice umane, incluzând podul construit de inginerul Saligny. Avea cea 2 kg (știuca nu inginerul). Apoi, nu prea știu ce a mai fost, până la pugilatul cu monstrul.

Căci a fost și un pugilat și un monstru și oricine a citit măcar un volum din Agatha Christie sau Edgar Wallace a ghicit aceasta de mult.

Așa-i?

Deci, după toate calculele retroactive și computerizate, cam pe la orele 11,22 minute și 14 secunde fix am resimţit groaznica mușcătură. Să reiau, ca s-o cântăm

și savurăm în cor cu toţii, ca la Festivalul din San-Remo, cum fuge încoace și încolo, știuca măreaţă prinsă într-un canal? Nu! Mulţumesc!

Să trecem deci imediat la ultimul capitol din tetralogie, la Amurgul Zeilor: când se văzu fiara înarmată până în dinţi și, în special cu dinţi, încolţită sau, mai pe scurt, când se văzu încolţită fiara înarmată până în dinţi și cu dinţi, în special, dădu să pornească înapoi spre marile spaţii virgine, pline de știuci și pustii de oameni. Dar greși, sărmana! Suferea incontestabil de un sindrom pernicios al urechii interne, e mult prea tehnic ca să vi-l explic aci, cu toată claritatea unui manual de specialitate și n-am nicio asigurare că mi-aţi putea urmări savanta expunere. Avea, în trei cuvinte răspicate, simţul echilibrului detracat. Confunda nordul cu sudul, zenitul cu nadirul și asta mi-a fost fatal. În loc s-o pornească la orizontală, o porni la verticală; dar nici măcar la verticală în sus, ca să mi se cocoaţe pe umăr sau măcar, încrezătoare, în mâinile mele paternalistice.

Nu! O porni în jos. În ce? Am zis, în jos!

Și această faptă necugetată n-o făcu chiar în faţa mea, sub ochii mei afectuoși, cum ar veni; o făcu și oblic și mișelește. În faţa mea, terenul subacvatic era liber, atrăgător, îmbietor. Se scufundă dumneaei, însă, la câţiva metri mai încolo, unde creşte-au, total dezinteresat, câteva fire de papură. Nu multe! Patrucinci, dar robuste, călite probabil prin sport și educaţie fizică, încă din fragedа copilărie. Ah! Firelor de papură! Multe feste mi-aţi jucat, într-o viaţă de pescar! Câte plete albe mi-au crescut, de pe urma voastră. Dar să lăsăm văicăreala. Să vedem bărbătește ce-i de făcut. Repet: ce-i de făcut?

Primo: să tragem știuca în sus. Nix! Lateral. Niet!

Drace, dar câte kilograme o fi cântărind, doar nu o sută? Și nu se mai mișca din loc, de fel. Atunci, zic eu, s-a băgat în brădiș, se crede în siguranţă acolo și stă neclintită, struţește. Bine, am mai văzut și d-astea. Dacă aș fi în barcă, aș lua o vâslă în mâna stângă, aș ţine lanseta în mâna dreaptă, cu antiretur-ul blocat și aș începe a scotoci cu vâsla prin brădiș, cam în direcţia ta, XXX (urmele unei libertăţi de limbaj radiate)! Dar nu sunt în barcă și n-am în consecinţă nici vâslă. Foarte rar mă plimb fără barcă, chiar în București, pe-o vreme cât ar fi ea de frumoasă, cu o vâslă în mână; chiar la Șosea sau la Grădina Botanică.

N-am vâslă, n-am nimic decât o lansetă în mână, terminată printr-un nylon care pleacă spre funduri tenebroase. Altceva deci.

Aha! Pe rambleu sunt pietre. Să apucăm o piatră, să ochim cam în direcţia cu pricina, s-o aruncăm… nimic! Să repetăm operaţia, dar cuprinși acum de o înfiorătoare bănuială. Dar, tăcere!

Să nu cobim. Aruncăm două-trei pietre. Nicio mișcare. Bănuiala devine certitudine. Fiara a plonjat *dinadins* și cu *premeditare,* printre firele de papură, o ancoră s-a înfipt într-o tul până, a agăţat-o, și bestia s-a smucit și-a smuls lingura din gură.

A plecat, a rămas doar lingura. Dar bine, dar atunci n-ar mai fi avut rost să se serie povestea de faţă. Adevărat! Da, dar asta n-aveam de unde s-o știu, *atunci.* Ia să mai încercăm o piatră. Și minunea se făcu! Nu ţâșni știuca în larg cum și-ar

închipui poate vreun optimist dintre dumneavoastră. Nu! Dar am simţit net, de data aceasta, în varga mea, o mișcare, o mișcare binevenită.

Deci, dumneaei se află încă acolo, haleluia (bis).

Ce facem acuma? Desenăm un plan de situaţie. Întinzând firul bine (dar nici până la ruptură) facem un prim releveu. Apoi ne deplasăm cu 2 – 3 metri mai la dreapta și prelungim mintal linia nylon-ului sub apă. Undeva, se va intersecta cu prima.

Bun. Faceţi acuma câţiva pași la stânga, unu, doi, trei, patru, unu, doi, capul sus, pardon jos, mai graţios vă rog, unu, doi, stop! Acuma mai tragem o linie imaginară. Repetarea și verificarea planului tridimensional dădu rezultate descurajante. Dacă geometria descriptivă, postulatul lui Euclide și alte câteva fleacuri nu mint, știuca mea trebuie să se afle cam la 44°22 latitudine nord, 28°08z longit. Est de Greenwich, iar faţă de mine la vreo 3,50 m depărtare de mai și 2,25 m adâncime, sub nivelul apei. Unii sar 2,25 m în înălţime, dar în aer și la + 22° Celsius; ce ușor mi-ar fi și mie! Dar să plonjezi 2,25 m într-o apă de ?° Celsius și fără termometru la mine (trebuie să-mi cumpăr unul pentru pescuit), nu, mai bine nu, că rupeam nylon-ul și plecam.

Ei bine, n-am rupt nylon-ul! Nici n-am cumpărat termometru de pescuit. Îmi ajung busola și barometrul, pe care le am.

Am găsit o crăcuţă nu prea mare, cam de 1/2 m, cu câteva rămurele ca pinteni, pentru a urmări traiectoria descendentă a nylon-ului în apă. Am trecut la fapte: am proptit bine lanseta între doi bolovani cu manivela liberă și frâna ușor slăbită. Peștele trebuia acum să fie mort, înecat sau ca și.

Și am apucat a mă dezbrăca. Da!

Apoi am scos termosul cu cafea fierbinte și l-am așezat *la loc vizibil!*

Am aliniat pe mal una pereche chiloţi bărbătești, una batistă puţin consumată și una cârpă de știuci. *Notă*[12]

Toate acestea în chip de prosoape (afară de termos).

Și am terminat a mă dezbrăca, nu fără a mă uita, instinctiv și pudic împrejur, dar, ca de obicei, nu era ţipenie de om.

M-am descălţat. Ciorapi și tot.

Și, cam în trei până la patru labe (aveam și crăcuţa într-una) am apucat a coborî spre brrr! apă.

Și mergând prudent pe bolovanii reci și cam alunecoși, îmi parvine o voce din ceruri. „Sfântul Petru* mi-am zis imediat.

„O să-mi meargă bine!”

---

[12] Pescarii de știuci știu că (neintenționat!) acest animal secretă o zeamă lipicioasă, alunecoasă și cam mirositoare. Pentru a-și șterge mâinile, după o captură, unii (eu, de pildă) au la ei în traistă, cârna de știuci, ca să se șteargă

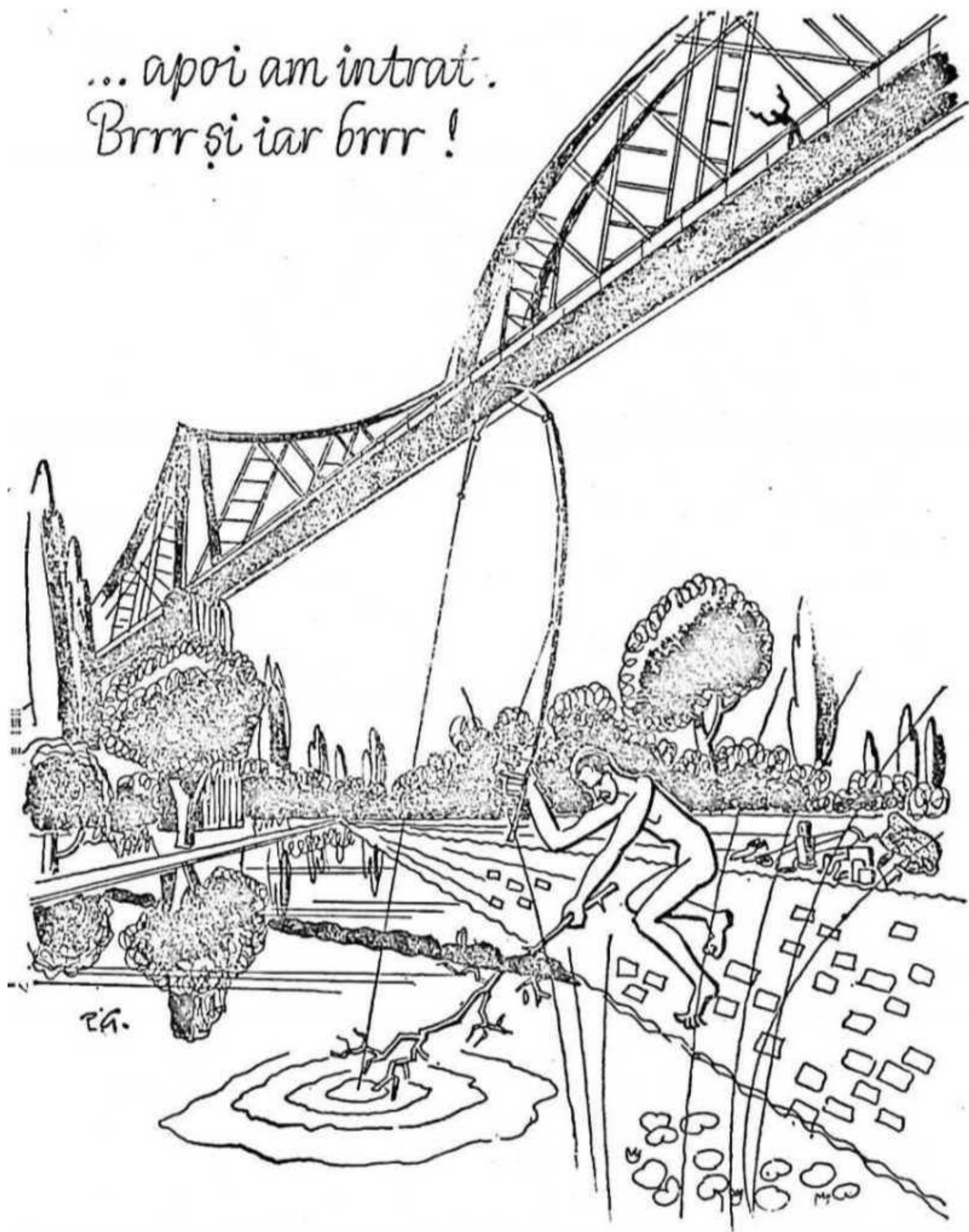
Și vocea celestă striga ceva, insistent și era de bărbat, vocea, necum de heruvim, dar parcă nici de sfânt, căci oricât aș fi eu de incult în materie de hagiografie, nu-mi venea să cred că un sfânt de primă categorie, să folosească vorbe de ocară sau așa mi s-au părut mie, că revenea ca un leitmotiv „Băăă! Ţi se vede turu!” (şic! Absolut autentic). Mai mult n-am înţeles și nici de-atunci încoace, nu m-a putut nimeni lămuri. Dar repetându-se într-una injoncţiunile cerești, am ridicat privirea cu recunoștinţă, pentru toată solicitudinea ce mi se arăta de Sus. Am văzut doar podul și pe pod o sentinelă sau grănicer, sau altă marcă de ostaș, care privea în jos, mi s-a părut, cam în direcţia mea. Și, punându-mă în pielea lui, i-am înţeles mirarea. În răcoarea unei dimineţi de noiembrie, un cetăţean, în pielea goală, să se pregătească de scăldat în acel canal inospitalier. Pentru așa ceva era mult mai indicată Dunărea, ușor miloasă, dar prevăzută cu plaja-i de nisip auriu și lin și, ca sezon, luna iulie.

Vrând să-i lămuresc eroarea de apreciere a intenţiilor mele, să-l aduc pe calea înţelegerii și eventual a compătimirii, i-am strigat

„Am o știucă mare în papură” însoţind vorba cu o generoasă explicaţie manuală, arătând cât de mare trebuie să fie știuca mea. Și am repetat de zor, strigând „în papură”, „ÎN PAPUURĂ”! Nu știu dacă glasul meu i-a parvenit, fiind eu și cu glasul meu, cam cufundaţi printre arbori, dar gestul l-a văzut, adică cât era de mare știuca, și nu-mi pot explica de ce acest gest, atât de dezinteresat, în fond, parcă l-a înfuriat peste măsură, că a început să strige și vocifereze cu atâta înverșunare, că nu se mai înţelegea nimic. Rar câte o silabă-două îmi parveneau și acelea deformate desigur, și se vede că și el credea în semne cerești, că-mi parveneau, răzleţe, și cuvinte eclesiastice, chiar frecvente și sacerdotale.

N-am putut prelungi acest interesant dialog, că mi se făcea frig la picioare, încă înainte de a intra în apă. M-am scuzat, firește.

Apoi am intrat. Brrr și iar brrr! Acuma devenea alunecos de-a binelea. Dar nu mai aveam ce pierde, că tot ud urma să fiu mintenaș; dacă s-ar putea evita o căzătură occipitală, m-aș declara satisfăcut. Cu crăcuţa înainte, pipăiam, ca la Ștefănești. Mă ghidam după telefericul nylon-ului meu și dintr-odată, o văzui, pe știucă. Adică îi zării coada care fâlfâia agale, urându-mi bun-venit. Restul ei se pierdea la verticală în jos. Avea botul prins de lingură și lingura la baza papurii. Am gâdilat-o cu crăcuţa. Abia dacă a mai reacţionat. Și-atunci mi-am zis: „Acum ori niciodată” și am intrat de tot în apă. Fundul era moale acum, piatra era acoperită cu mâl și în ușoară pantă. M-am aplecat, am intrat și cu capul în apă,

... apoi am intrat.
Brrr și iar brrr !
P.G.

am încercat cu crăcuţa să agăţ lingura, era greu, îmi pierdeam timpul și caloriile. Am aruncat crăcuţa, m-am mai aplecat o ţâră, am apucat 2 – 3 fire de papură, dintre care și cel bun și am tras cu energia disperării. Au cedat și cu ele a venit lingura, nylon-ul și coana știucă. Când am apucat-o de ceafă, abia dacă s-a împotrivit. O puteam ţine fără grijă într-o mână, chiar dacă mi-ar fi alunecat, nu mai putea înota. Cu cealaltă mână m-am ajutat la umblat, iar am devenit tripod și hopa sus pe rambleu.

Și cu știuca.

N-am să vă spun c-am cântărit-o întâi. Nu m-aţi crede.

Nici eu.

Nu! M-am șters cât am putut de repede cu prosoapele ad-hoc.

M-am îmbrăcat, m-am încălţat, am băut un gât de cafea fierbinte.

Apoi am cântărit-o: 3,600 kg. Nu-i rău!

Apoi am mai băut un gât de cafea.

— Și? și?

Mi-am terminat toaleta, mi-am demontat sculele de pescuit.

— Și, și? Răceală, ceva, amigdalită?

Consideram ziua suficient de împlinită și am pornit-o spre bac…

— Și, și? Boala aia, veche, ameliorare, ceva?

Și am urcat în gară la Cernavodă și am prins un tren și am ajuns la Constanţa, și cu colegii am mâncat știuca cea mică, iar cea mare am dat-o arhitectului Edi M. Care pleca la București și avea o petrecere și mi-a zis mersi frumos. Întrebaţi-l, dacă vreţi.

— Mania aceea, ceva cu undiţa, a mai trecut?

— Eșec total!

— Hidroterapia?

— Nimic!

— E foarte trist?

— E foarte bine!

CÂND DEVINE O ȘTIUCĂ „ȘTIUCA MEA”?

AM FOST la pescuit, în viaţa mea, cu fel de fel de oameni, unii veseli, alţii ciufuţi, unii pesimiști, alţii super-optimiști, unii gălăgioși, alţii din cale-afară de morocănoși, unii mincinoși nevoie-mare, alţii numai cât trebuie, unii indolenţi, alţii hiperactivi ș.a.m.d. Există întotdeauna cel puţin două categorii. De altfel, s-ar zice că omenirea toată s-ar putea împărţi în două grupe mari: cei care spun că omenirea se poate împărţi în două grupe mari și… ceilalţi.

Eu aș încerca, în capitolul de faţă, să împart omenirea în două, după alt criteriu de clasificare: cei care, începând cu cea mai mică ţăcăneală resimţită pe lansetă, strigă „Am o știucă!” Și… noi aceştialalţi.

Grupa primă, compusă din ageamii și super-optimiști, aș boteza-o cu termenul generic de Amoștiuciști sau A.O.Ș., dacă vreţi, pentru confortul și comoditatea naratorului și naratorizaţilor.

*

După acest debut cam teoretic și abstract, să promitem că, în continuare, ne vom limita strict la exemple.

Să adoptăm metoda alfabetică și încă minusculă.

a) Ești în barcă cu cineva, de indiferent ce vârstă, de orice fel de sex, credinţă politică sau religioasă, numai pescar să fie.

Poţi fi și pe mal, cu condiţia doar să pescuiești sau să „undești” cum preferăm să-i spunem noi. Dar în barcă e mai intim și alt fel îţi poţi studia personajul.

Dintr-odată, persoana sare ca friptă, strigând „Am o știucă!”

Înţeapă brusc, ca să pătrundă bine cârligul, simte o rezistenţă sporită, exclamă „E mare !” mulinează de zor, trage și din vargă și e nevoit să admită că „E o iarbă!” Și chiar iarbă a fost.

b) Aceleași premise: brusc, persoana sare și strigă „Am o știucă!”

Vârful lansetei bâţâie efectiv, de data aceasta, nu mai este o tracţiune uniformă și lentă ce îndoaie varga. Ea saltă frenetic, rapid și sacadat: „Am o știucă!”

Tu de-acolo, observând bâţâiala, cam prea bâţâită, cam bibanoidală, zici „Crezi, oare?”

„Sigur!” zice el (sau ea). Și aduce la barcă… un biban.

Departe de noi gândul de a denigra, critica sau ridiculiza bibanii. Sunt vietăţi acvatice foarte respectabile, luptă energic, la greutate egală mai energic chiar decât știucă (un biban „cocoșat” de 500 gr poate fi confundat, după combativitate, cu o știucă de un kilogram), iar prăjit bine, uscat și bronzat, cu un pic de maioneză jur-împrejur, poate rivaliza cu verișorul său, șalăul, având chiar și o superioritate la cantitatea de oase. Nu vrem deci să vă froasăm, bibani dragi, dar de ce strigă dumnealui imediat „Am o știucă!” Nu-ɨ frumos, nu-ɨ didactic!

c) Premisele, iarăși identice. Tot la el mușcă. La A.O.Ș. Ei, al dracului!

Bineînţeles ţâşneşte și *răcnește,* de astă dată: „Am o știucă!"

Acum, începi să fii iritat și tu și-i spui: „Stai, măi, mai stai puţin! Deocamdată ai doar o *mușcătură".*

El (foarte ironic): „Ha!" (cu accentul pe antepenultima silabă).

Și mulinează și mulinează. Acum se vede că-i chiar știucă;

și după cum trage, după cum defilează în faţa noastră, după cum se înfundă sau se ridică nylon-ul și, și… aduce la barcă o lingură singuratecă. De ce? Cum? Când s-a lepădat știucă de lingură, prin ce acrobaţie, tumbă, rupere de cartilagiu, nu se știe fi nu se va ști niciodată. Este un capitol și un mister încheiat. Nu-l va putea lămuri nimeni și niciodată.

El (bosumflat acum): „Mi-ai cobit!"

„Nu ţi-am cobit cu; te-ai pripit tu".

d) Același decor: în sfârşit, mușcă și la mine. E știuca, e alt pește, e iarbă? M-am convins. Sunt semne care nu iartă: e știucă.

Dar tac chitic. Tac, că m-a învăţat viaţa, viaţa de pescar.

„Colegul" din barcă, neputându-i scăpa simptomele: „Ai o știucă și taci, șmechere?" Ce să-i răspund: „Nu *de șmecher* tac.

Tac, că încă mai este până s-o am, până să fie „știuca mea".

Și într-adevăr, cu toate eforturile mele de-a o menţine în apele libere, dumneaei nu poate fi constrânsă să ocolească un pilc de brădiș. Pătrunde și dispare în el. Rezistenţa resimţită pe fir este acuma enormă. Este rezistenţa pasivă a ierburilor și *numai* a ierburilor? Sau mai se află printre ierburi și o coacă, ce poate fi zărită uneori, fâlfâind agale?

Încerc toate sistemele: întâi, simpla tracţiune; fără rezultat.

Rezistenţă inertă! Trecem la gradul **II** – chitara: ţinând struna bine întinsă cu lanseta în mâna dreaptă, cu stânga cânţi, ca din chitară, pe nylon, între mulinetă și primul inel. Trebuie insistat puţin, căci știuca, dacă mai e știucă pe-acolo, se enervează după un timp, de ţăcănelile ce i le imprimă în gură, cârligul și nylon-ul ce-l ciupești. Nu întotdeauna și nu imediat, dar merită să fie încercat, fiindcă procedeul următor, gradul **III**, e cam periculos.

Dacă „chitara" n-a produs altceva decât divine melodii, apuci o vâslă sau ghionder, băţ, baston, coadă de mătură sau minciog, sau ce ţi-e mai la îndemână și înfigi acel obiect lunguleţ în bră din, *cam* în direcţia persoanei camuflate. Odată, de 2 – 3 ori; dacă nu mișcă, dacă nu ţâşneşte chiar, poţi să începi a-ţi strânge finul din apă, cu ce, te privește, dar și cu un rest de băgare de seamă.

Ca o regulă generală, o știucă pătrunsă, cu lingură cu tot, în brădiș, *este pe jumătate pierdută;* căci foarte rar să nu de pășească un cârlig măcar din gura el și acel cârlig va agăţa ierburile. Știuca va avea astfel un punct de sprijin, se va opinti și chiar cu preţul unor mici sacrificii cartilaginoase sau dentare, va reuși în cele din urmă să se elibereze.

Este desigur ce se întâmplase în cazul meu. Defrișând treptat tot terenul din jurul lingurii mele, ferind totodată deteriorarea nylon-ului, mi-am regăsit lingura, nonșalant agăţată între două tulpini, ca o frumoasă creolă lascivă, într-un hamac.

Știuca?

Saludad!

Am zis, undeva mai sus: „cu un rest de băgare de seamă”.

De ce? Să vină dom Fane, grădinar (sau fost) la cabana din Căldărușani și pescar temut în timpul liber. Nu știu sigur care-l „Timpul liber”, pescuitul sau grădinăritul. Dar acestea sunt fleacuri! Să vină martorul Fane! Cum a fost, Fane, în coadă, la Văcărie, acum 7 – 8 ani, când mai era pește în lac și apă limpede și brădiș, nu borșul de azi cu zdragonii ăia fitofagi și dumneata m-ai salvat cu ciurul dumitale? Mai ţii minte?

— Cum să nu, a fost așa domnu… dom profesor am văzut totul de cum s-a repezit la lingură că eu undeam mai la iezer aţi dat cu blobăru nu cu lingura aia gambină drept la stuf şi-o sărit ca din pușcă din stuf o sărit şi-o prins lingura până s-ajungă în apă şi-o fugit sub nuferi și de acolo în pădurea de brădiș la cotul din faţa nucului lui Sica și aţi tras și v-aţi căznit și cu vâsla și cu minciogul și i-aţi făcut și descântece să tot fi fost un sfert de oră și atuncea v-am strigat că ce se-ntâmplă și mi-aţi strigat mie c-aţi pierdut-o în brădiș c-a intrat vreo 3 metri în pădure și că nu mai puteţi scoate nici lingura cu vărguţa aia subţirică și nylon-ul aţa de prins bălos și-am zis eu atunci lasă c-o scot eu lingura cu iarbă cu tot c-am un ciur mare cât caru’ și-am venit cu barca și cu ciuru’ și m-am așezat lângă a dumneavoastră și am luat nylon-ul ăla subţire și m-am luat după el pân-am văzut unde-i priponit și-am băgat ciuru’ pă dedesubt și-am ridicat o căruţă de iarbă și-am descotorosit ciuru’ de ea și când s-ajung chiar la ciur stătea știuca tot cu blobăru gambin adică lingura în gură așa a fost.

— Mulţumesc, Fane.

Și merita mulţumiri, Fane, că numai graţie lui a devenit aceea „știuca mea”.

e) La ghiolul Rusca, de lângă Partizanul, pe braţul Sulinar am agăţat un știucoi, zic eu, după cum trăgea, care, după ce s-a jucat cu mine câteva minute bune, în loc să se întâmple invers, eu să-l joc în frâu, să-l las la trap, m-a salutat până la sfârșit, din mers, și mi-a abandonat lingura cu un cârlig zdravăn (pe timpul acela erau încă la modă lingurile mari cu cârligele pe măsura lor și din câte ţin minte, nu era prea rău, avea ceva mai viril, sau erau doar pe atunci știucile mai virile?) zdravăn zi ce-am eu, dar când am recuperat lingura, plângând, știucoiul era evaporat și am constatat, cu stupoare, că bunătate de cârlig era dezdoit. Acuma, oricât aș vrea eu, nu are nici varga mea, nici nylon-ul meu, putere destulă ca din *tracţiunea mea* să pot dezdoi un cârlig nr. 3/0 sau cam pe acolo. Cum a făcut știuca mea, nu-mi pot da seamă. Mi s-a mai întâmplat de vreo 3 – 4 ori să găsesc unul din cârligele ancorei rupt, ca și cum s-ar fi exercitat o presiune *din afară înăuntru* asupra lui și acest lucru îl pot mai degrabă concepe. Îmi pot închipui că o strânsătură bruscă a puternicelor fălci să rupă un cârlig. Dar o dezdoire, *în afară,* cum s-a putut ea efectua? Totuși nu sunt singurul care am păţit și văzut așa ceva.

f) *Samalioţii:* Porecla am moștenit-o, Roni, Cornel, Matty și alţi distinși și, din păcate, unii „fost distinși” pescari, de la Fedia (de la Milă) mi se pare, sau Grigore al lui Macarie, zis „Muzicuţă” din Crișan. Cuvântul, scris fonetic în românește,

înseamnă pare-se, pe rusește, aviator. „Samalioţi” devin rareori știucile mari; acestea pornesc obișnuit spre funduri, dar, în domeniul nostru al pescuitului, excepţiile sunt aproape regula, omologată, ratificată, legiferată. Obișnuit însă, samalioţii se recrutează, ca și piloţii de vânătoare, din rândul tineretului. Ghiolul Cuibidă de lângă Crișan, intrarea de onoare prin canalul

Litcov era, într-un timp mare pepinieră de samalioţi, gemea de ei. M-a dus moș Pricopie („Moșul” să tot fi avut 45 ani, dar îi purta bine, având o barbă sură și impunătoare, o privire feroce de mucalit). Părea de 60 ani, pe puţin. Acolo, prima dată, cam prin 1955, cred, m-a introdus în ghiol prin scara de serviciu (știa „moșul” ce face), a făcut prezentările „Eu-Ghiolul” a rotit ochii împrejur, abia întredeschiși, câte observaţii o fi făcut el în acea clipă și m-a dus glonţ într-un loc, în mijlocul ghiolului, nu la mal, nu la vreun plaur, nici la nuferi, ci într-un parter de brădiș care se prelingea orizontal și *neîntrerupt,* la vreo 40 50 cm sub o apă cristalină. Și-a ridicat apoi vâslele în lotcă, s-a făcut comod, ca pentru o lungă ședere. M-am uitat la el mirat:

„Aici?”

Mi-a făcut cu mâna gestul: „Serviţi, vă rog!”

Și am servit.

Am stat, cred, vreo oră și mai bine în acel loc și numai în acel loc.

La două, la trei lanseuri cel mult, sărea știuca. Din ce tenebre pândeau ele trecerea lingurii mele, arămii și ușoare? Nu se distingeau grote, văgăuni, caverne în brădiș. Pescuiam în picioare, apa fiind atât de mică (aparent mică și, ca atare, vedeam totul perfect. Samalioţii mei ţâșneau din adâncuri și atacau *la verticală!* După toate legile fizicii, energia lor cinetică, mv^{2}-lor era considerabil, nu atât din cauza m-ului, că erau mici, mai toate (cât de mici? toate vreţi să le știţi), cred că 5 – 800 gr (mulţumiţi?) dar v^2 era atuul lor, masa lor *propulsată.* Înhăţau lingura din zbor și antrenaţi de forţa lor vie, porneau în cer.

Abia acolo, la jumate drum de paradis, îşi realizau regretabila eroare „vai, dar acesta nu este oblete, e lingura oscilantă, le jeră, a lui Grant” și scuturau scârbiţi din cap, aruncând hăt-colo lingura mea, căci în aer, scuturătura lor e mult mai rapidă, deci eficientă, decât în apă. Eu, froasat, cum să nu fiu? Nu-mi plăcea nici vorba dispreţuitoare, nici felul cum îmi pronunţau numele, nici, în special, expresia scârbită ce le însoţea. Multe știuci îmi scăpau, altele nu, dar după ce mi-a trecut jignirea iniţială, m-am amuzat copios. Parcă mă jucam de-a prinsul peștilor zburători. Învăţam și tehnici noi pentru doborârea samalioţilor.

Degeaba vi le-aș istorişi. Trebuie să mergem odată împreună la un pescuit. Vă arăt eu acolo, e mult mai simplu.

Am mai învăţat ceva tot acolo, și mi-a rămas: respectul pentru adversar, pentru știuca, sau peștele în general, care, prin dibăcia, energia și da! inteligenţa lui, reușește să scape de cârligul ucigător. *Chapeau bas!* încă și astăzi (nu știu, din păcate, câte „astăzi”-uri mai am) dacă, după o luptă titanică îmi scapă, printr-un ultim efort disperat, o știucă mai mare, îmi scot efectiv pălăria sau căciula și nu numai la figurat, chiar la propriu.

Barcagiul care mă însoţește se uită la mine cam „câș" uneori, dar asta-i treaba lui, nu a mea.

Desigur că în zilele „slabe" când n-ai nimic sau mai nimic în traistă, te încearcă un oarecare regret când pierzi un pește mare și frumos, samaliot sau nesamaliot. Regretul se accentuează când și dacă colegul tău de pescuit, mai norocos, îţi șoptește compătimitor: „Las-că mâine prinzi tu mai multe decât mine". Tartuffe !

g) A.O.Ș.—iştii mai au un beteșug: pe lângă optimismul lor infatuat,

prevăzând, ca și crainicii sportivi de la radio și T.V. numai succese facile echipei lor „favorite", mai sunt adeseori și cârpănoși în ce privește reâmprospătarea mulinetei cu fir proaspăt. Cârpănoși, sau doar hiperoptimiști, boala lor de bază?

Fapt e că nu se tem niciodată că rezistenţa nylon-ului lor ar putea fi depășită de vreun *salto mortale* al adversarului. „Am un nylon grozav, am o lansetă grozavă, ce n-am eu grozav", este deviza lor. Ca atare, nu-și taie vârful firului destul de des, nu-și schimbă tot firul de pe bobină la timp şi-şi reglează și frâna exagerat de strâns.

Și se întâmplă, ceea ce de regulă trebuie să se întâmple, în asemenea circumstanţe: când ai pe undiţă un pește într-adevăr respectabil și rapid și *tocmai* atunci și *numai* atunci, printr-o zvâcnire spectaculoasă a acestuia, simţi un pâc! că de auzit cred, că nu-l poţi auzi prin apă, sau mai știi? Dar este un indiscutabil Pâc! și gata, vine firul pleașcă, ușor și suplu și nevinovat, de te apucă greaţa. Nimic mai respingător decât recuperarea unui fir de nylon rupt, molatic și inutil, fără mamă, fără tată, fără soţie și copilași zglobii, fără strună, carabină, lingură, fără știucă! Te cutremuri, ca la intrarea în Infern: *„Voi ch'entraţi, lasciati ogni speranza"*... O știu perfect, pentru că am păţit-o mai des decât îmi trebuia. O știu, pentru că am fost și eu, mic și prost și cărpânos și optimist și nu prea mai sunt nimic din cele de mai sus, ceea ce regret nespus de mult.

În sfârșit, să vă spun ce-am văzut cu ochii mei în apa Căldărușanilor, cu mulţi ani în urmă. Eram doi în barcă, sărmanul și bunul meu prieten Bisco și cu mine (evident, că altfel nu *eram, doi). Acţiunea* fulger s-a petrecut în ochiul mare la „Ţigănie" (așa-i spune, n-am ce face).

După cum știe toată lumea care se respectă și o respectăm, se află sau se aflau acolo (până la fitofagi!) câmpuri de nuferi în apă *cristalină.* Cuvântul cristalină este subliniat cu venin la adresa fitofagilor și ai lor protectori.

Pescuiam amândoi cu linguri, ca pe vremea lui Pazvante.

Bisco avea o lingură lungă, grea, aramă și argint, pe care o aveam de prin 1939. O mai am și azi.

Tot lansând, prinzând, scăpând și glumind, cum ne era obiceiul, hop! o mușcătură la Bisco. Orice glume suspendate. Mulinează fratele B. Și zice „a mușcat doar odată, a simţit metalul și a fugit", dar n-a apucat bine să completeze bara de la t-ul final, că zărim amândoi, sub ochii noștri, la 2 – 3 metri de barcă, lingura venind șontâc-șontâc, că era și oscilantă, pe lângă mare și grea, când dintr-odată, ce să vezi, sub ochii noștri, am mai zis-o, mi se pare, descriind fulgerător un arc de cerc, o știucă mare, frumoasă care-i atacă lingura lateral, dar îşi ratează

obiectivul, atacând prea în faţă şi-şi strânge fălcile jumătate pe struna metalică, jumătate pe nylon. Poc! Cedează nylon-ul secerat ca de brici. Știuca instantaneu a dispărut în smaragdul cristalin, iar lingura și cu struna întreagă, dar complet îndoită, coboară lent și pâlpâind până la fund. Licăreala în termitentă se calmează și lingura se lasă liniștit pe fund, vizibilă încă prin 1 1/2 m de apă (prefitofagă)!

Cu o ancoră mare, o sfoară subţire, dar solidă și un plumb gros perforat, am reușit plimbând acest colac de salvare sui-generis în jurul lingurii căzute, evitând, Doamne-ferește, să ridicăm un nor de mâl, să recuperăm lingura cu tot. Afară de știucă!

Acest eveniment ne-a dat de gândit. Anume, cât de lungă ar trebui să fie o strună? Cele STAS ce se găsesc la noi în comerţ au vreo 12 cm lungime. Firma DAM le face de vreo 25 – 30 cm. Personal, într-o apă cu știuci puţine și nu prea mari, prefer struna scurtă sau… absentă. Carabina-lingura. Am impresia că totuși struna, cu lucirea sa, grosimea, opacitatea și rigiditatea sa, poate îndepărta știucile mai timide sau mai experimentate. De ce nu se pune la păstrăvi, chiar la cei mari, lacuștri? Nu mai în Deltă, unde sunt știucile abundente (uneori) și mari (alte ori) îmi pun întotdeauna strună și când am un wobbler special de valoros și de neînlocuit, pun un Damylon de 30 cm.

*

* *

Capitolul în care ne învârtim, vâslind din greu, încoace și încolo, prin lintiţă, brădiș și alte buruieni nesuferite, pare a nu ne duce nicăieri; ne învârtim în cerc sau în opturi, sau alte labirinturi aparente. Profundă eroare! Superficială apreciere a traiectului ce l-am parcurs ! Vă spune timonierul: ne-am ocupat până în prezent de știuci ce n-au devenit „ale noastre” în timpul aducerii lor prin apă (sau atmosferă, uneori) până la barcă, până la extragerea lor din mediul acvatic. Rămâne acum să le aplicăm transplantul dintr-un mediu într-altul, adică să le înălţăm în grad, din mediul lichid, inferior, în acel superior al aerului, al oamenilor. Bănuim, dar bănuim doar, că dacă ele ar fi consutate, știucile, deși timide, și-ar exprima dorinţa de-a fi lăsate în pace, în mediul lor iniţial, în care s-au născut, au crescut și ar fi dispuse, fără ambiţii exagerate, să-și continue o viaţă modestă, dar eficientă. Bine, bine, dar ce ne facem cu pescuitul, în cazul acesta, n-ar mai exista pescuit? Ele ar mormăi desigur ceva necuviincios la adresa pescuitului, ceva ce nu și-ar avea locul în cochetul nostru volum.

Deci să ignorăm părerea lor și să ne preocupăm cu diversele posibilităţi ce ne stau la îndemână, pentru a pierde o știucă, ce era deja „ca și a noastră”, fiind adusă lângă barcă. Scula ideală pentru așa ceva este minciogul. Este graţioasă, elegantă, se închide când nu trebuie, sau plasa ei iese din ramă, convexă, în loc să rămână concavă și ospitalieră peștelui descurajat, în căutare de adăpost și posedă în plus, tot la capitolul plasă, un milion de ochiuri cu tot atâtea noduri. Aflaţi că fiecare nod, fiecare ochi, n-are altă treabă în viaţă, decât să pândească (ochiul) și să-ţi caute în papură (nodul), ca să-ţi joace cât mai multe feste posibile. De pildă: o ancoră are trei cârlige, fiecare cârlig are un vârf ascuţit și o barbetă, ca să poată intra și să nu

mai poată ieși.

Întrebaţi pe orice devotată[13] soţie de pescar lansetist, câte găurele aparent inexplicabile n-a găsit ea într-o viaţă (dacă se mai poate numi „viaţă”) de soţie de pescar, prin fundul pantalonilor, prin mâneci, șepci, ciorapi, cămăși etc. *De sport.* De unde credeţi c-ar putea proveni acele găurele, cu firicele smulse împrejur?

Aţi ghicit! Desigur din enervarea, din graba cu care s-a desco torosit pescarul de un cârlig maliţios. Ei bine, o lingură are una sau două ancore. Un wobbler are și trei, uneori. Calculaţi, vă rog, câte cârlige cu barbete cu tot, deambulează, pervers de ispititoare, prin faţa ochilor sau ochiurilor unui minciog. Și puneţi-vă în pielea lui: nu v-ar tenta să hârșt! cu un ochi, sau un nod, sau amândouă, să înșfăcaţi primul cârlig venit. Bineînţeles, n-aţi rezista ! Nici minciogurile nu rezistă. Dimpotrivă, parcă anume își întind tentaculele de caracatiţă, ca într-un film de Cousteau.

Rezultat: știuca venind resemnată, după lupta anterioară, la minciog, nu este întotdeauna ordonată și strângătoare, ca o perfectă gospodină. Mai lasă ici-colea să atârne un cârlig, nestrâns la locul lui, orificiul ei bucal, ermetic închis.

Și venind astfel, știuca, ce începuse să se resemneze, dă de minciog și acesta repezindu-și o gheară sau tentacul, apucă fulgerător pe cel mai nevinovat cârlig și-l trage la pieptul lui cu patimă. Totul se schimbă; traiectoria știucii, menită să o facă să pătrundă în minciog și de-acolo, indirect, în tigaie, e deviată, viteza ei frânată. Știuca simte c-a intervenit o forţă ocultă și anume în folosul ei; este cuprinsă de un nou val de combativitate, al zecelea și se hotărăște brusc să-și croiască altă soartă.

Se opintește, se scutură, strigă „Banzai!” și… evadează. Lingura, întâi puţin jenată, își revine repede și aruncă toată vina asupra minciogului pentru „grosolana imixtiune în treburile ei interne”.

Tu, pescarul, arunci invective tuturor a: lingurii, minciogului, știucii, uneori până și ţie personal (dacă nea fost alt mânuitor al minciogului). Îţi dai tare cu pumnii în cap, până te dor pumnii. Fără folos însă: știuca s-a dus.

Același rezultat se poate uneori obţine și fără complicitatea cârligelor. Poţi, pur și simplu, să „ratezi” știuca, să dai alături de ea, s-o atingi doar, cât s-o enervezi și s-o vezi cum ţâșnește, se leapădă singură și de Satana și de lingură și o șterge. În semn de adio și de „fără ranchiună!” îţi mai și aruncă lingura în minciog. Nici nu știţi ce frumoasă poză se poate face ulterior, cu minciogul, lingura atârnând din el, strună, nylon etc. Graţios distribuite ca de-un decorator de galantar: „Natură moartă fără știucă”. Foarte eclectic, puţin abstract, poate.

Acest rezultat, destul de spectaculos, se obţine mai ușor când vrei să ajuţi pe altul să-și scoată știuca *lui.* Nu trebuie, în cazul acesta, decât să te întinzi cât *poţi spre pește* de la bun început.

Când ajunge știuca la minciog, tu nu mai ai rezerve de întindere, că le-ai dat

---

[13] Notă: A însoţi „soţie de pescar” cu calificativul “ devotată” este mai mult decât pleonasm. Frizează absurdul prin auto-evidenţă.

deja pe toate și nu mai poţi să treci minciogul pe sub pește și să-l salţi înăuntru. Pare greu la povestit, dar în practică, această ratare este accesibilă oricui, chiar fără antrenament prealabil.

Sunt două mari „Școli de Gândire” prin lume, în privinţa modului corect de-a introduce știuca în minciog. Amândouă au numeroși adepţi, dispuși să-și sacrifice ochii adversarului pentru susţinerea cauzei lor proprii, singura dreaptă, singura justă.

Prima Școală susţine că trebuie introdusă știuca cu capul înainte, mai ales dacă-i mare, dacă-i mai lungă decât adâncimea minciogului și în mod cu totul special, dacă jumătate din lungimea ei atinge adâncimea minciogului. Explicaţia lor constă în faptul că partea anterioară a știucii este mai grea decât cealaltă (coada etc.) că deci, dacă ea a intrat pe jumătate, este deja pierdută, că va bascula inevitabil în minciog, *nu în afara lui.*

Ei pretind că au văzut numeroase știuci mânuite greșit, adică introduse cu coada înainte și care deși intrate peste jumătate din lungimea gingașului lor trupușor, au oftat și optat în final pentru căderea în afară, nu înăuntru. Și s-au pierdut în neagra veșnicie a apelor.

Înverșunaţii lor adversari susţin că, pardon și din contra, introducerea cu capul înainte prezintă uriașul inconvenient că în gură, deci în faţă, se află lingura parșivă plină de ghimpi, ace și alte calamităţi nenaturale. Ca atare, înseamnă să-ţi cauţi eșe cul, pierderea capturii însoţită obișnuit și de uzul raţiunii, procedând așa cum susţine dușmanul. Că povestea cu lungimea corpului, împărţită la adâncimea minciogului și a centrului de greutate este apă de ploaie însoţită de frecvente descărcări de nonsens. Ca atare, astfel stau lucrurile și vor mai sta, cât se va mai folosi minciogul. Când va fi definitiv abandonat minciogul, se vor găsi negreșit alte motive de perturbaţii frontale.

Eu personal, am practicat și propovăduit, într-un timp, scoaterea peștelui din apă cu mâna, mâna stângă, firește, cealaltă fiind ocupată cu lanseta. Mi-a dat rezultate destul de bune și chiar clipe de emoţii când era vorba de un pește mai măricel. Se practica mai ușor și plăcut din barca de cauciuc, că te aflai mai aproape de pește. Era și măgulitor să fii admirat de eventualii spectatori. Dacă am părăsit metoda s-a datorat, în primul rând, faptului că peștele trebuia înhăţat foarte brusc și energic după operculi, fără o clipă de șovăire sau slăbire a strânsorii. Știuca însă nu-și bagă minţile în cap, cu una cu două și scutură din acel cap într-o violentă negare; operculii au și ei o limită, ca orice. La operculi, limita este o muchie cam tăioasă, care-mi sfredelea 2 – 3 degete esenţiale ale mâinii stângi. Aveam întotdeauna crestături și cicatrice pe degetul mare, arătătorul și alte câteva degete secundare ale mâinii stângi. Eroic, fără îndoială, dar incomod. Am abandonat definitiv procedeul, după o fi o roasă mușcătură ce mi-a fost administrată de o lingură de mentă, în urma scuturăturii ce i-a imprimat un crocopontif de știucoi. De-aia am și terminat-o cu *Metoda.*

*

Mai sunt metode pentru scoaterea peștelui din apă, cu sau fără succes, după

gustul și aptitudinile fiecăruia. Printre cele mai cunoscute se numără gafa. Eu am frecventat-o destul de rar. Nu-mi plăcea în primul rând numele ei, nu c-aș fi deosebit de superstiţios. Apoi avea un fel de a se purta cu mine cam ţepos când scotoceam prin traista cu scule, în căutarea altcuiva.

E drept că o și ascuţeam mereu și îi făcusem un *„protegepointe”* cum îi zice fratele *Pezon & Michel,* dar avea darul, gafa mea, de a-și rătăci mereu protectorul de vârf prin fundul sacului; iar când aveai nevoie, la pescuit, de vârful gol și extra-ascuţit, avea mereu căciula în cap, înșurubată la refuz. În rarele ocazii când am încercat să perforez abdomenul lăptos al știucii cu gafa, în fine pregătită de luptă, sau nu intra, aluneca, derapa, știuca se gâdila și murea de râs, eu de rușine, în sfârșit, gafa și cu mine su suntem făcuţi unul pentru altul și pace bună!

*

* *

Variate sunt deci metodele, născocite de mintea ageră, mereu inventivă, a omului, pentru a pierde o știucă ce trebuia de fapt și de drept, să fie *a ta.* Am trecut în revistă câteva dintre procedeele patentate pentru a le pierde în apă, sau la transbordarea din apă în barcă. Mai sunt o mie, fără îndoială, dar nu putem abuza de răbdarea cititorului, de a noastră proprie și n-am mai găsi editor dacă am încerca măcar să le enumerăm în continuare.

Să trecem aşadar la etapa următoare: știuca se află bine mersi în barcă cu noi, prieteni dragi și devotaţi, care am pescuit-o. Acuma putem în sfârşit zice: „Iat-o, este *știuca mea!”*

Și subliniem de două ori *mea.* Oare?

— Ce-i aia, *oare?* Cum *oare?* Care *oare?*

„Oare”, înseamnă că am ceva de spus. Și nu un singur ceva, ci două ceva – uri.

Îmi cer scuze, pentru că prima știucă nu era știucă, ci avat, dar avat frumos, (cca 1/2 kg) cinstit, prins de mine, sub ochii unei galerii admirative. Dacă a rămas admirativă până la sfârșit, nu știu și prefer să nu știu. Tac!

Era la Mila 23. Toată lumea știe unde-i Mila 23? Nu chiar toată lumea? Curios! Bine, atunci să spunem că Mila 23 este un sat din Deltă.

Din faţa satului, peste drum de apă, pornesc diverse canale, Şonţea, Baba Rada, Olguţa, Caţavaia, Verșina, Eraclia și poate am mai sărit.

În ziua cu pricina, eu eram singur în lotca mea și aveam puţintică treabă la Caţavaia. Caţavaia, în epoca ei de glorie, era o apă curgătoare. Venea de sus de la Stipoc, limpede și destul de leneșă. Ierburile din ea indicau, prin aplecarea lor, existenţa unui curent, însă slab. La un punct situat cam pe la jumătatea drumului între Dunăre și grindul Stipoc (în prezent crescătorie, of, Doamne!) se vărsa o apă limpede ca de izvor, venind din Saha (Sahaua era ceva între un canal și un ghiol, canal mai larg sau ghiol mai îngust, cum vreţi) dinspre Lideanca și Văcaru și mai departe dinspre Şonţea. Vă înșir toate aceste nume proprii, pentru că ele trezesc în mine atâtea amintiri, atâtea nostalgii. Egoism curat!

Deci domnișoara Caţavaia se varsă în Dunărea Veche cam în dreptul mijlocului satului; Dunărea Veche nu-i tulbure ca braţele cele trei de mare scurgere, Chilia,

Sulina și Sf. Gheorghe, dar nici limpede ca de cristal, nu-i. Caţavaia însă, aducând apele din ghioluri, când Dunărea toată este în scădere, Caţavaia e foarte curată și transparentă. Malurile îi sunt de pământ ferm, excavat din întreţinerea navigabilităţii lui. În cursul său inferior, n-are stuf, n-are papură. Vin turiștii, vin pescarii și pescuiesc de pe mal. Prind, obleţi și roșioare, prind și avat, dar avat mic.

În seara când m-am dus eu cu lotca acolo, erau vreo 10-15 turiști-pescari, cu diferite scule de ageamii, lansau de la un mal la altul, vreo 15 metri, poate mai mult; alţii pescuiau „la fix”. Oribil! Tot alegându-mi locul unde să-mi priponesc lotca, mă uitam la ei, cu o compătimire disimulată: prindeau fâţe de 20 – 30 cm și erau chiar destul de mândri de isprava lor, în loc să le crape obrazul de rușine. Îşi ziceau, probabil, despre mine: „Asta ce mai face pe nebunul cu barca, când aci poţi pescui atât de bine de pe mal”? Eu, care-o cunoșteam pe Caţavaia mea, ca buzunarul mic de la vestă și încă de ani de zile, mă făceam că nu-i văd; mi-am ales un loc favorabil, la gura canalului, adică cu câţiva metri chiar în Dunăre. Știam pe unde trece curentul lent, de intră și se răspândește în Dunăre. Mi-am înfipt ghionderul într-un sol clisos, dar ferm, la 2 – 3 metri adâncime, am legat de el o parâmă de vreo zece metri și m-am lăsat purtat în jos de curent. Lumea se uita puţin cam mirată la mine: „Nu vede ăsta că se prinde aici, în canal, la curent? Ce caută el în Dunăre?” Și se prindea Dar ce? Mizerii!

Apoi, dumnealor prindeau cu linguri mici, rotative, de păstrăv sau biban. Eu, bătrânul ipocrit, știam unde se prinde avatul mare: mai în afară, în curent, dar în Dunăre și la apă adâncă, cu lingură mică, dar *grea!*

Avatul este un pește cabotin și încă ce cabotin. Vânează adesea obleţii la suprafaţă, îl auzi cum pliciuiește la suprafaţă, îl vezi cum îşi alungă prada în cercuri, în curbe, îi zărești ari pioara dorsală ieșită din apă, triunghiulară, ca de rechin, pliști încoace, pliști încolo, vânează și agonisește de zor, vai de mama mamei obleţilor, hecatombă nu alta, vânează până la un metru de barca ta priponi că, dar dacă-i arunci tu momeala ta, oricât de suculentă ar fi, nici nu se uită la ea. Vânează în disperare, jur împrejurul tău, îl auzi, îl vezi, dar icre moi cu șampanie să-i arunci ca momeală, nimic și iar nimic. Turbezi, nu alta.

Alteori, apa unde știi că sălăşluiește avatul stă calmă, moartă, neinteresată, și neinteresantă și numai ce arunci o nălucă din cele mai banale, o pișcotă albă, neam prost de 2,50 lei și zdrâng c-o și înfulecă. Prinzi 4 – 5 – 6 la rând și gata. Iar se pune în grevă ciudată bestie. Stai ca prostul și nu înţelegi nimic. În disperare de cauză, te hamletizezi, îl baţi pe umăr pe vecin, dacă-l ai, și-i spui: *„There are more things in heaven and earth. Horatio”* ș.a.m.d.

În cazul meu, la gura Caţavaiei, lansam un fel de mică și păcălitoare lingură DAM, grea și oscilantă. Știam că-i apa foarte adâncă în Dunăre, lansam foarte departe, stârnind (sper) invidie și comentarii, nu c-aș fi vanitos, dar oricum… o lăsam să se scufunde mai la adânc și o recuperam. Pâc! una, pâc! două, toate capturile de la kilogram în sus, făceau o atrăgătoare și zgomotoasă exhibiţie în jurul bărcii mele, până să le scot din apă; eu mai prelungeam puţin spectacolul, mai mult decât strict necesar, auzeam oh-uri și ah-uri în spatele meu, îmi dădeam seamă că

activitatea de pe acolo era ca și sistată, nu remarcam nimic ostentativ, se-nţelege și eram un locuitor foarte fericit al planetei noastre. Pe mal, se tăcea și se însera.

Eu stăteam în picioare la cârmă (pupa), lotca era legată cu parâma de proră, parâma rămânea întinsă din cauza curentului, dar o delectabilă fantezie a apelor făcea ca lotca să fie purtată ba la dreapta, ba la stânga în mijlocul curentului. Era o încântare! Încântările trebuie în general plătite. Suntem de acord, plătim!

Papornița stătea larg căscată cam la proră, la vreo 3 metri de mine și adăpostea acum 5 – 6 avaţi toţi frumoși și bine dezvoltaţi pentru vârsta lor. De câte ori prindeam un pește, îi croiam un șoc sec în regiunea cervicală, scurtându-i astfel agonia, făceam un pas-doi spre paporniţă, mă aranjam ca „întâmplător", să poată fi vizionată statura lui „Atletico-Bilbao" și-l scăpăm apoi, blazat în coș. Toate bune și chiar foarte bune dar zeii, necruţători, pândeau. Eu ziceam „hai încă unul" și apoi „ultimul să fie, să se găsească", și veni balaurul. Asta precis c-avea între 2 și 3 kile. A depus o luptă ca de finală de campionat, a împroșcat apă, invective și suduituri abjecte, a comis nenumărate faulturi și brutalităţi intenţionate, simţea, într-un cuvânt, că-i stadionul arhiticsit, dar l-a găsit fluierul final al arbitru lui, în plină debandadă și în plin minciog. O-urile și A-urile erau acum atât de frecvente că formau, în spatele meu, un șir neîntrerupt, cam OAOAOAOAOA etc. Un lanţ de orăcăieli.

Eficient, tehnocratic și sofisticat, l-am scos din minciog; cu cleștele special adus din Franţa (12 întrebuinţări!) i-am scos cârligele din bot, i-am strâns, sportiv aripioara pectorală dreaptă.

L-am ciocănit frăţește în moalele capului și, cu nonșalanţă savant regizată, l-am aruncat spre căscătura zâmbilului. În clipa lansării atât de nonșalante, zeii mi-au împins cizma dreaptă pe scândura umedă așezată pe crivace, în fundul bărcii… am alunecat puţin. Vă rog frumos să nu vă bucuraţi chiar atât de ostentativ: nu! N-am căzut în apă, regret să vă decepţionez. De căzut în apă, a căzut Domnia-Sa Domnul Avat. Dar era mort, veţi zice, ce contează? Era mort, dar nu cine știe ce. Și era, nu știu de ce, mai greu decât apa. s-a afundat 1/2 metru sau mai mult și a fost preluat de curent și mânat la vale. Mai mișca și din coadă, nesportiv. Poate că dacă eram singur, cât vezi cu ochii, poate zic, că m-aș fi precipitat și cu minciogul l-aș fi recuperat. Dar eram în faţa unui stadion arhiplin. Stilul nonșalant trebuia menţinut, cu orice preţ, încât mi-am luat calm minciogul, calm și relaxat l-am introdus în apă în timp ce avatul se îndepărta și se afunda inexorabil. Îmi mai și spunea pa! pa! din coadă și se pierdu de-a binelea.

Ce puteam să fac? Am mimat gestul actorului părăsit de iubita lui, pe la sfârșitul actului II și care vrea să exprime: „Ei, și ce? Una pierdută, zece regăsite". Dacă am convins pe cineva, nu știu. N-am făcut un test, ca domnul Gallup.

Mi-am strâns sculele și am pornit-o spre casă, la Ștefan.

*

* *

Amintirea drumului de la Crișan (mila 14) și până la intrarea în gârliciul Căzănel, pe care eu l-am numit „Șarpele", nu sunt gata să-l uit. Am pornit, pe înserate din

Crișan, curând s-a întunecat de-a binelea, cu o geană doar mai luminoasă la orizont, înspre Tulcea și adeseori săgeţi argintii care, fugi-fugi, traversau cursul apei, fie de la stânga la dreapta, fie de la dreapta la stânga: lișiţele. Raţele porneau mai devreme, când auzeau primele semne sonore ale șalupei noastre, la o sută, două de metri și zburau. Le întrezăreai doar negru pe negru, cum pâlpâiau prin cer. Lișiţele, însă, plutesc, înaintează, dând din labe și lăsând o dâră argintie placidă. Când se apropie pericolul, la „atenţie mărită”, pornesc a pseudo-zbura: dau din aripi ca să-și ridice doar trupul deasupra apei și aleargă cât le ţin lăbuţele palmipede pe apă. Nu decolează complet, ci fug pe apă. Atunci devine chiar dâra lor una de argint-viu. Se grăbesc nevoie mare 1 Și, mai în totdeauna, li se pare, ca și omului, proprietatea vecinului mai atrăgătoare: cele cu domiciliul în stânga Dunării au necontenit treabă pe malul drept și vice-versa. Când se apropie ipoteticul pericol, fiecare repede la casa lui, traversând apa: ca găinile pe șosea când treci prin sate, cu automobilul.

Cam asta mi-a rămas din seara aceea de basm și duduitul înfundat al Diesel-ului, malurile stufoase întrerupte doar de câte o salcie, roșul și verdele felinarelor de babord și tribord, briza umed-răcoritoare a Dunării; mai sărea poate câte un crap. „Ploști!”, prin apă propagând o familie de elipse, tot argintii; încolo o liniște desăvârșită: nicio casă, niciun om, pe kilometri, pardon, mile de drum. În sfârșit zărim, pe dreapta, cei doi ochi ai șarpelui. Am ajuns. La gura viitorului canal Căzănel, plutea, ancorată, o mahonă, un dormitor plutitor. Ochii erau felinarele mahonei. Avea și bucătărie, dar oamenii îşi găteau ciorba tot pe mal, la poalele sălciilor.

Eram împreună cu bunul și din păcate, dispărutul meu prieten, ing. Cornel D., șef de șantier la I.C.A.P. (ceva cu amenajări piscicole) și, ca atare, și „dom-șeful” celor de pe mahonă. Un mic dormitor ne aștepta și o barcă, cam măreaţă, pentru pescui tul de a doua zi. Un borș pescăresc ne-a fost graţios oferit și nu ne-am lăsat nici noi mai prejos cu clondirașul de rachiu și cel de Niculiţel. Apoi, somn ușor. Dar foarte ușor, căci ţin minte că m-am trezit de mai multe ori, în cursul nopţii și auzeam o plescăire continuă: avaţii au vânat obleţi, sub curentul mahonei, toată noaptea. Curentul era într-adevăr puternic în acel loc și, după toate legile bunătăţii Providenţei Universale, apa aducea cu sine plancton, microorganisme vegetale și animale, rotifere, crustacee și insecte infime, pe care obleţii nu mai erau nevoiţi să-i caute, ci le erau aduși, mură-n gură, de curent. De unde și marea întrunire a obleţilor comozi. Cu nimic mai prejos în d-ale comodităţii, stăteau, în dosul fotoliilor de orchestră, domnii avaţi, care hap încoace, hap încolo, n-au prididit toată noaptea cu consumarea consumatorilor. Spre dimineaţă, toată lumea trebuie să fi fost arhighiftuită. Chiolhanul a durat până dimineaţa târziu. Degeaba au fost ridicate și afișate pancarte „Nu servim clienţii în stare de ebrietate!” dezmăţul continua. Avaţii, când se pun pe chef sunt în stare de orice.

În sfârșit, ne-am sculat, și cu barca cea măreaţă (16 – 18 crivace, nu mai știu), am pornit-o în susul canalului. Pe drum, mi-a explicat Cornel rostul întregii activităţi, mahonă, dragă și tot. Existase într-adevăr, până atunci, un rai, o grădină Eden, dar,

ca majoritatea acestor stabilimente edenice, greu accesibilă. Acest rai se compunea dintr-o serie de ghioluri legate între ele prin gârliciuri, unde abia dacă trecea o lotcă și, firește, mânuită doar cu ghionderul. Aceste ghioluri se numeau, Corciovata, Trei-Iezere, Căzănel, Băclănești, Bogda-Prosti și mai în colo se întindeau spre Nujnic, Zimlinia, Babina, Matiţa, Merhei etc. Accesul spre aceste ghioluri era tot anevoios, prin gârliciuri.

Doar din canalul Lopatna, la nord și printr-un ocol de multe mile, puteai intra printr-un canal mai larg, în Trei-Iezere. Pescarii, cu lotcile lor, chiar pline-ochi cu pește de-ar fi fost, se puteau strecura prin gârliciuri. Dar platformele de stuf, șlepurile, remorcherele aveau nevoie de căi de acces mai largi. De unde și transformarea prin dragări, a gârliciurilor în canale. Stuful este o bogăţie, pare-se mult mai mare decât peștele. Stuful, zice-se, este o pădure care se taie nu la 30 ani, ci în fiecare an. Stuful ne dă celuloză, hârtie, carton, scânduri și multe altele. Să trăiască deci stuful și exploatarea sa raţională. Peștele se va descurca cum și unde va putea și, în special, în crescătorii.

Între timp, Delta dispare, încet, dar sigur. Apele, când vin mari, sunt încărcate cu mâl. Pe timpul când accesul în ghioluri se rezuma la gârlice, apa miloasă se strecura în ghioluri prin stuf, prin plaur. Acesta, frâna intrarea vijelioasă a apelor și le și filtra, în bună parte. Acuma, graţie canalelor, apa deversează în ghioluri, când vine mare, tone de mâl pe zi. Când se retrage, o vedem cu toţii cum arată, limpede, curată. Mâlul a rămas deci în ghioluri. În curând vor fi mâlite toate ghiolurile. Adio Deltă, adio poate și stuf. Încă o victorie a profitului imediat!

În dimineaţa cu pricina, am urcat, vâslind pe rând, întâi eu și, pe urmă, ca să mai schimbăm, treceam *eu* la rame și Cornel la cârmă! Am trecut de dragă, care în ziua aceea se odihnea și am regăsit șarpele strămoșesc – îngust de abia treceai cu vâslele – cu curentul net „în afară”, iar după cei 800 metri ce despart Dunărea de ghiol am intrat în Căzănelul cel adevărat.

Virginal și neprihănit, era numai japșe pe lângă mal, cu nuferi, pâlcuri de trestii, insule, canale printre plauri ficși și plutitori (ambulanţi) în mijlocul ghiolului, cu brădiș, fără brădiș, o profuziune de decoruri fanteziste, aruncate de-a valma, care mai ispititor, care mai deosebit de rest. Eram înnebuniţi de atâta va netate, de atâta frumuseţe. Nu ne puteam lua ochii de pe viziunile promiţătoare. Am cercetat, ca să fim metodici și ca să ne regăsim, cât de cât, drumul de ieșire, pe-nserate, malul stâng, o bună bucată de vreme, fără să intrăm însă în Trei-Iezere, care-i altă namilă, mult mai mare decât Căzănelul nostru, dar are malui stâng comun, sau mai bine zis, în prelungirea celui de la Căzănel.

Știucile fiind încă nefamiliarizate cu lingura, căci foarte puţini erau lansetiștii ce se încumetau să urce acel gârlici de 800 metri (canalul nu era încă deschis), preferând Crișanul, cu bălţile sale apropiate, sau chiar Mila cu Lideanca etc., știucile fiind și în repaus duminical, neavând meciuri de fotbal, T.V. Cu Samantha sau „Cine știe câștigă”, se delectau cu înhăţarea lin gurilor noastre, chit că această curiozitate a lor le mâna direct spre „Regrete Eterne”, în cele mai multe cazuri.

Erau foarte numeroase mușcăturile și chiar capturile noastre. Aceste fiinţe ale

apelor, bine hrănite și încă neînvăţate cu ticăloșia cârligelor umane, săreau, plescăiau, se cufundau, o tu le-au se răsuceau, iar veneau spre noi, iar făceau stânga-mprejur, refuzau să cedeze până la ultimul erg de energie. Nici noi, bine înţeles, aplicând cu stricteţe jurământul lui *Hipocrit,* nu precum peţeam „îngrijirile", cât mai exista o suflare, cât de infimă, de viaţă, în trupul și sufletul pacientului. A fost una din puţinele zile perfecte de pescuit pe care le-am trăit, în viaţa mea de pescar. Chiar și incidentul care a urmat, nu numai că nu ne-a decepţionat, dar a și adăugat plăcute mirodenii ospăţului pescăresc ce-l reprezenta acea zi memorabilă. Unicitatea și noutatea peisajului erau desigur marele punct de atracţie. Să te afli pentru prima dată într-un ghiol unde totu-i nou, sălbăticia decoru lui și varietatea lui. Căzănelul nu avea un tip fizic specific: sunt ghioluri pe care le-ai recunoaşte dintr-o privire, presupunând că te-ai trezi brusc dus într-acolo, cu ochii legaţi și apoi redaţi vederii. În zece secunde ai zice „Puhaciov, sau Băclănești sau Bogda Prostii. Dar Căzănelul avea elemente din toate, grupate într-o artistică şi interminabilă dezordine. Dar o dezordine atât de savant regizată !

Plus, bineînţeles, succesul pescarilor.

Un amănunt totuși, aparent fără importanţă și de 99 ori dintr-o sută, realmente fără importanţă: n-aveam decât un singur minciog la două persoane. Ha, ha! veţi zice dumneavoastră și noi, cu o terţă mai jos, vom cânta vocea a doua: Ha, ha!

Melodios!

Bine. Aţi spus: Ha, ha!

Ni s-a întâmplat, în câteva rânduri, să avem mușcături în același timp, dar nu s-au ivit blocări de trafic și înghesuieli în jurul cozii minciogului. Ne-am descurcat, Cornel și cu mine, de fiecare dată, mai jucând peștele unuia, mai grăbind scoaterea altuia, bref, ne-am avut ca fraţii, fără ciomăgeli, fără discuţii.

Să menţionăm că aveam acuma în barca noastră și din complezenţa Ghiolului Căzănel destule știuci și că o bună parte din ele depășea 2 kg, iar câteva cochetau cu vreo 3 kg, sau cam pe-acolo.

Acuma vine! Vine, vine, uite-o cum vine…

Pe la mijlocul ghiolului se afla, candidă și nevinovată, o insuliţă, acoperită de stuf. Insuliţă fixă, nu plaur plutitor. Era ușor de recunoscut, era chiar un fel de reper, de indicator al nostru, pentru că din insuliţă pornea o dungă foarte îngustă de stuf, poate doar de 2 – 3 fire în lăţime, dar lungă de 80 – 100 me tri. Ca un pieptene, stând vertical în apă, cu dinţii în sus, care pornea de undeva, din marele tot, și se izbea, oprindu-se, chiar în insuliţa noastră. Ne plăcea acel colţ, prin originalitatea concepţiei sale, fără să mai menţionăm că ne predase o cotă apre ciabilă de știuci, din alea „babane". Pieptenele de stuf unduia sub ușoara briză și ne făcea, de la distanţă, semne de rechemare „Mai poftiţi pe la mine, că mai am niște mostre de arătat". Noi încrezători în promisiuni și, ca și regele Midas, mari amatori de conversaţii cu trestiile, reveneam spre acel loc fermecător. Apa limpede, adâncimea potrivită, culoare întunecată a apelor sănătoase și străvezii, ierburi nici prea multe, dar nici total absente, rizurile ușoare de pe oglinda apei în care se reflectau și insula și paravanul de stuf, totul făcea din acel loc un mic rai și dădeam,

evident, ascultare rechemărilor.

La momentul stabilit de Marele Dirijor al Treburilor Pescăreşti, anunţăm, ca un singur om, cu un singur metronom „Am mai agăţat una". În aceeași secundă. A lui în stânga lui, a mea în stânga mea, iar șezând faţă în faţă totul era, cum nu se poate de perfect. Dar Satana pândea și se pregătea să scrie un sub capitol al prezentului volum.

Am mulinat, am mai cedat, iar am mulinat, am dres, am su cât și unul și altul, vreo câteva minute bune, dar cine le mai știe, cine le mai poate măsura? Se pot măsura clipele petrecute în rai? Nu s-a născut încă cronograful acela!

După un timp de bla-bla-bla minute plus câteva secunde.

Cornel îşi dă cu undiţa de pământ, pardon, de fundul bărcii, strigând deznădăjduit „Pe-a mea am pierdut-o" (plus bănuiesc câteva sudalme generoase la adresa mamei mamelor mari pe filierele atât paterne cât și materne ale știucilor în general și ale știucii sale, în mod deosebit). Eu, cu o privire tristă și ipocrită, am dat din cap, făcând și tsss, tsss, tsss, cu multă compătimire prietenească. Nu știu dacă l-am convins pe Cornel de profunda mea mâhnire, pentru ireparabila pierdere, „zdrobit de durere", etc. Dar cu fratele Scaraoţchi n-am prea reușit. Moment! Veţi vedea ce complota Prinţul Tenebrelor: Au mai trecut câteva minute, punctate doar, din zece în zece secunde, de swing-uri și uppercut-uri ce-și auto-administra Cornel-Cassius Clay, mârâind „era mare, mă!" și încetul cu încetul, totul a revenit la normal, știuca mea, într-un suprem acces de sportivitate, a feli citat-o pe a lui Cornel și s-a îndreptat spre colţul ring-ului, unde-o aștepta cu minciogul în mână și ochii tulburi de lacrimi, prietenul meu Cornel; eu, cu zâmbetul meu pervers de zile mari și, din umbră, neobservat de nimeni, cornutul de Satana.

Astfel a intrat știuca mea în minciog, din minciog în lotcă și din lotcă în istorie. Avea, prin comparaţie cu predecesoarele ei, trei kilograme cinstite, în pielea goală, fără deget pe cântar, am zis „cinstite". Primul lucru ce-l făcu, văzându-se în minciog în fundul bărcii, a fost să dea ascultare diavolului: s-a scuturat brusc, aruncând lingura din gură. „Bine că ţi-a venit acum, această idee" i-am zis eu, candid ca întotdeauna „și nu cu câteva secunde mai devreme".

Ar fi trebuit, normal, să aud atunci un hohot mefistofelic, dar mărturisesc, sincer, n-am auzit. În schimb, m-am năpustit cu mâna stângă și cu vigoarea și decizia ce mă caracterizează, am apucat fiara știucoasă după urechi. Era încă foarte vioaie, extrem de proaspătă și în perfectă condiţie fizică și mintală, considerând pugilatul ce tocmai avusese loc. Eram poate mai obosit eu decât ea, dar desigur că și vârsta îşi spunea cuvântul. Totuși o strângeam zdravăn și mă pregăteam să-i aplic constituţia după ceafă, dar… unde-i obiectul?

Care obiect? Obiectul constituţional, un fel de ciocănel cu coadă metalică. Era foarte comod: ţineai capul ciocanului în palmă și cu coada metalică făceai munca de lămurire pe occiputul știucii. Era excelent. Dar… nu era. Ei drace, doar adineauri am avut obiectul în mână? Unde-o fi? Mă uit în dreapta, în stânga, în faţă; au un dar diabolic de-a se ascunde, aceste obiecte răuvoitoare. Mă sucesc puţin la dreapta, mă uit înapoi și-l zăresc. Licărea, lucea, îmi făcea cu ochiul, un ochi puţin

prea lucios cu pupila lunguiaţă, ca de capră, un ușor rânjet, acum că mă gândesc bine înapoi, parcă și mirosea puţin a pucioasă pe baltă, dar pe moment, nimic, n-am remarcat nimic. Mă aplec puţin înapoi ca să înhăţ ciocanul; știuca tot în mâna mea, scoasă însă din minciog, în care nu se mai afla decât lingura agăţată de vreo zece ochiuri încrucișate și mult nylon încurcat printre ele; mă aplec deci, mă întind spre ciocan și, în toată complexitatea activităţilor mele, se vede că slăbesc puţin strânsoarea pe ceafa știucii. Aceasta, sau c-a intuit-o, sau că în acea clipă diavolul i-a strigat: „Acum!", udă și lunecoasă cum era, face o tumbă, o robinsonadă de dublu-Nelson și triplă bătaie și-mi sare din mână, cade pe fund, saltă de două ori mai sus, se lovește de-o scândură-bancă din faţa mea, ricoșează pe scândură, sare și mai sus și oblic, lovește frâne-bordul lotcii de două ori în succesiune rapidă și… cade în apă. Rămâne în apă absolut trăsnită. Parc-ar fi fost crescută în Pepsi-Cola sau Chardonnay – Murfatlar. De apă nu auzise în viaţa ei. Stătea nemișcată, la suprafaţă. A! dacă era minciogul liber, iar nu întortocheat cu lingura și nylon-ul. A! dacă și iar dacă eram un pic mai rapid!

Dar n-am fost. Mă uitam la știucă, ca un cuadruped.

Și, până să fac ceva, să mă dezmeticesc, măcar cu mâna să încerc, dumneaei a început să dea încet, încet din coadă, apoi mai cu curaj și încă mai cu curaj și, pe scurt, dusă a fost. Cornel, parcă îşi mai revenise puţin din toropeală. Preluasem, se vede, eu, o parte din „Regretele Eterne".

Și apoi ne-a trecut. Știuci aveam berechet, eram perfect satisfăcuţi. Am mai prins până seara încă o grămadă, de-a mâncat tot echipajul dragei și mahonei câteva zile. Eu am mai și dus la București, Cornel la Tulcea…

Dar… nici când ajunge în barcă, să nu poţi spune că o știucă este „știuca ta"!

*

*   *

Capitolul, spre sfârşitul căruia ne îndreptăm cu pași măsuraţi, dar inexorabili, se numea cândva, dar s-au întâmplat atâtea de când l-am început, că suntem îndreptăţiţi s-o uităm: *Când devine o știucă „știuca mea"?*

Am arătat sute, mii, milioane de Exemple, în care un exemplar lacustru anonim, menit să devină cândva proprietatea ta personală, o apucă pe căi greșite și rămâne, în continuare anonim, liber, natural și nesilit de nimeni.

Ne apropiem deci de sfârşit, de sfârşitul Odiseei care ne-ar putea despărţi de proprietatea noastră inalienabilă asupra monstrului marin, ultim vlăstar al unui arbore genealogic uriaș, datând din timpuri imemorabile și care, rămurică terminală, ne era destinată nouă și tigăii noastre. Putem deci să pornim spre casă, spre București.

*

Gata, suntem la Tulcea. Suntem pe chei, ne lăfăim în sala de așteptare a gării C.F.R., sus, la etaj. Stăm în fotolii comode, în așteptarea lui 15,05. Pe geamurile imense formând perete înspre Dunăre, înspre nord, ne uităm, vedem fumurile vaselor precedând adeseori nava, când vântul bate dinspre pupă, vedem șle puri, remorchere, câte un cargou plutind maiestuos, vedem o lotcuţă mânată de trei

femei, traversând Dunărea, săltând peste valurile abandonate de cei mari, vedem „pasagerul" plecând spre Chilia, Sulina sau Sf. Gheorghe, în sus spre Galaţi și Brăila, vedem ultima frunză detașându-se de pe ultimul plop înfrunzit, galbenă-portocalie, suflată spre miazăzi, spre ipotetice primă veri; vine vântul de nord, vine iama, este ultimul pescuit al anului, câţi ani de pescuit, câte ierni ne mai stau în faţă?…

Cât e ceasul? Două fără un sfert.

Poate ne dă drumul în tren, dac-au terminat cu curăţenia.

Hai! Unde ne sunt haina impermeabilă, tocul cu undiţe, traista cu scule, rucsacul doldora. Unde-i? Unde-i?

Aci, lângă noi, stă cuminte: papornița, legată și ea de mânere, cu sfoară.

Înăuntrul ei sunt aliniate câteva știuci, curăţate, puţin sărate, bine împachetate… Poate un borcănaș cu icre?

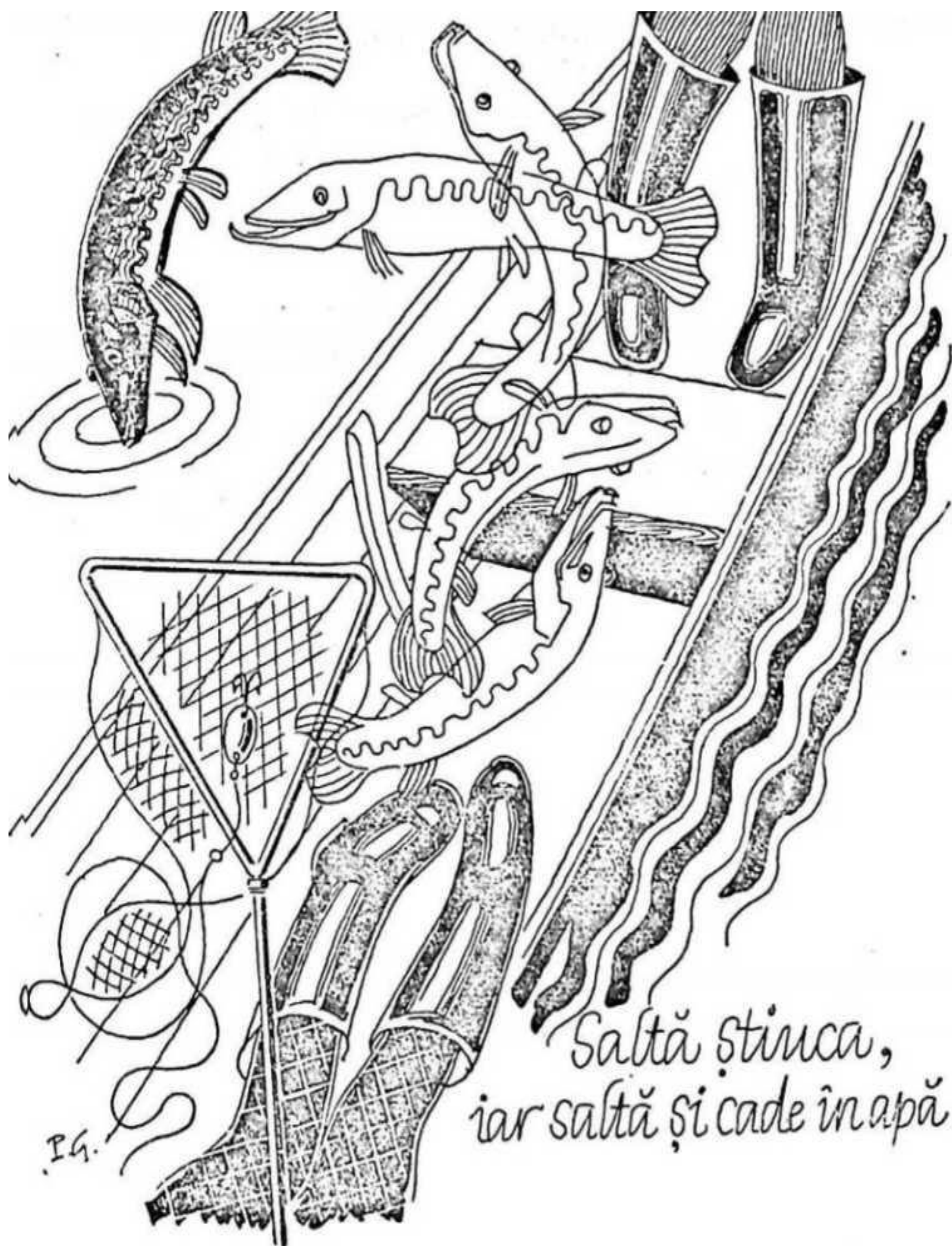
Sunt într-adevăr, acum, ale noastre…

Că nu le vom mânca noi, ci alţii, ce contează? Mie, personal, nici nu-mi prea plac, ca mâncare.

Îmi place doar să le prind. În special, cele mari. Iar în *foarte* special, cele *foarte* mari!

Și fiecare știucă din traistă este acum *„știuca mea".*

Ceea ce trebuia demonstrat.

Saltă știuca,
iar saltă și cade în apă
P.G.

A.G.V.P.S.

ACESTE INIŢIALE misterioase pentru unii, desemnează o asociaţie și anume Asociaţia Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi. Toţi nebulevardierii, amatori de spaţii largi în mijlocul naturii, cu condiţia să aibă în ei și instinctele ancestrale de a ucide animalele nedomesticite, știu acest lucru, știu ce-I A.G.V.P.S.

Mai sunt desigur oameni iubitori de natura, de mare (fără să se gândească la chefali, guvizi sau scrumbii), de codri (fără să viseze imediat vulpi, iepuri, mistreţi sau cerbi), de creste de munte (fără binoclul sau carabina cu lunetă în căutarea caprelor negre) de lacuri de șes (fără să le fugă gândul automat la știuci, crapi, linguri sau rime), în sfârșit de pâraie de munte, iubitori de munte, de aer curat și răcoros, de ape glaciale, chiar în toiul verii, iubitori ai parfumului brazilor, ai ferigilor și ai brusturilor, fără ca poftele să li se îndrepte imediat către salmonide, mici și mari, argintii, mătăsoase, cu delicatele lor ornamente punctate, negre sau roșii.

Toată viaţa, în natură este un lanţ nesfârșit de nedreptăţi și înechităţi: în aer, în pădure, în miriști și câmpii, pe pământ și sub pământ, printre crenguţele arborilor, chiar printre frunze şi flori, dar în mod cu totul special, în adâncul apelor, crima domnește, este legea de bază a vieţii și a supravieţuirii. Ori ne facem că n-o vedem, închidem ochii asupra nenumăratelor ei faţete; ori atunci, o admitem, o ratificăm, ne schimbăm radical noţiunea despre ce-i bine și ce-i rău, invenţii foarte frumoase, dar exclusiv umane și adoptăm, drept etalon de măsurare a binelui și a răului, ce se întâmplă în natură, jur-împrejurul nostru și care se poate rezuma, simplu și simplist:

„Peștele cel mare îl înghite pe cel mic”.

Cel puţin atâta timp cât îi merge.

*

*   *

Așa și cu A.G.V.P.S.-ul. s-au adunat amatorii de vânătoare și pescuit, care pe lângă o zi petrecută în aer liber, departe de blocuri, uzine, tramvaie și aglomeraţii, pe care nu le pot suferi, mai au în comun și faptul că n-au nimic împotriva uciderilor executate *„mano propriu”,* nu prin interpuși și anume asupra animalelor zise sălbatice, mai corect, „nedomesticite”.

S-au legiferat: au stabilit când, cum și în ce cantităţi pot fi ucise sălbătăciunile. Sălbătăciunile, e drept că n-au fost consultate. Raţa, iepurele sau crapul sunt ocrotiţi de lege, doar în perioada de lehuzie. Concediile cu plată, pre sau post-natale nu au fost incluse în lege. În schimb, a fost stabilită o taxă anuală, lunară, zilnică sau locală, pentru exercitarea pasiunii.

Aceste cotizaţii, taxe, sau cum le-o mai fi spunând, sunt plăcâte de vânători și pescari și încasate, dintr-o trecătoare inadvertenţă, tot de către oameni, casieri, contabili, necum de cerbi, iepuri, vulpi, crapi și știuci.

*

Eu, care vă vorbesc cu atâta nepărtinire, o fac pentru că am fost în decursul vieţii mele, întâi vânător, apoi pescar, apoi vânător și, în sfârșit (cred!) tot pescar. Cum vine aia? După absolvirea studiilor primare, am primit cadou, frate-meu Șerban şi cu mine, câte o carabină Flobert 9 m/m, zisă de salon. Aceste carabine aveau două feluri de cartușe: cu glonte, adică o sferă de plumb de 9 m/m diametru și cele cu alice. Cartușele cu glonte erau destinate tragerii la ţintă. Nu prea ni se încredinţau, spre binele tuturor. Cele cu alice aveau alicele microscopice, din fericire, dar am împușcat cu ele și vrăbii și ciocănitori. Apoi, trecând la vânat mai respectabil, la adevăratul *„safari”,* l-am împușcat pe frate-meu Șerban, care era în floarea vârstei, având doar 12 ani; Eu aveam 10. Revăd perfect scena: Eram în capul viei, la Bucium, lângă Iași și urmăream, ca Pieile-Roșii, printr-o pădurice, limitrofă cu via, niște frumoase ciocănitori. Ne mai odihneam, din când în când și eram acum așezaţi în iarbă, faţă în faţă, la doi metri unul de altul. Nu știu exact ce-am vrut să-i demonstrez, cu piedica de siguranţă a armei, fratelui meu, dar bum! focul a plecat și i-a trecut între braţul semiridicat și bust. M-am făcut ca varul și am pornit-o, amândoi cu coada între picioare, spre casă, unde nu am mărturisit nimic. Aveţi aci o mărturisire „princeps”. Mai târziu, am pescuit bibănași în Lacul Leman, la Lausanne, în loc de trigonometrie. Aveam doar 14 anișori și acest fapt ar trebui să mă scuze. Astăzi, mai matur, n-aș visa să abandonez bunătate de trigonometrie pentru ceva mai prejos de știucă sau lostriţă. Apoi, de la 20 ani, am redevenit vânător: raţele din lunca Prutului, știţi dumneavoastră, apoi iepuri, vulpi etc. Până după al 2-lea război mondial. Acest război m-a prins pe picior greșit, adică pe malul lacului Snagov și de aci și până la prima mea știucă, ne despart doar câteva pagini.

Din 1944, n-am mai vânat niciodată. N-aș putea zice același lucru despre pescuit.

Descoperisem farmecul acestei îndeletniciri!

*

*   *

Pescuitul se deosebește de vânătoare prin fel de fel de amănunte.

Te întrebi câteodată cum de ne putem tolera, în aceeași asociaţie, unii și alţii.

În primul rând, deosebiri fizice: zgomotul! Unii produc, alţii nu.

Dacă un vânător – un calibru 12 de pildă – trage după o cioară măcar, se aude un Buuum! pe o rază de 2 – 3 km. Îngrozitor! Aha! va zice orice om, cu urechi normale și bun simţ, undeva la 2 – 3 km sau și mai mult (în funcţie de teren și acustică) Aha, cineva a tras în ceva. Publicitate grosolană! Pe când, la noi, pescarii, cineva poate lupta timp de o jumătate de oră cu un balaur de știucă de 4 – 5 kg., la o aruncătură de băţ de tine și tu să nu ai habar. Poate doar, în clipele finale, când ajungem la capitolul minciog, să mai detectezi o plescăitură, ba s-o și vezi. Dar până atunci, tăcere, mister și „suspense”.

Pescarul este introvert, că-i cuvântul la modă.

Dar capitolul acustic nu-i decât un fleac. O firimitură, la banchetul lui Sardanapal. Un nimic.

Alta-i deosebirea esenţială!

Dar sunt două, esenţiale, afară de cele multe și neesenţiale și nu știu care-i mai esenţială din cele două esenţiale.

În general și chiar în *foarte* general, o secvenţă vânătorească (sau „cinegetică" pentru nevânători) decurge cam în felul următor: o vietate nedomesticită, o sălbăticiune apare. Cum apare?

Din văzduh? Da, adeseori, în special dacă-i înaripată. Cum mai poate apărea? Alergând pe pământ, în patru labe. Bravo, excelent răspuns! Dar, în două labe? Nu, că atunci este biped și nu tragem, că-i pieton și n-ar mai fi vânătoare, ar fi Kojak curat. Nu vânăm pietoni și alte bipede cu arma de vânătoare, ci numai cu Dacia 1300 și, în special pe zebre, adică tot patru pe de. Excelent! rezumăm: apare o vietate, în condiţiile mai sus descrise și dintr-odată, ce să vezi:

„Un vânător o vede, o vede, da, o vede…" ca în cântec. Ce face atunci vânătorul, când o vede, da, o vede și o revede? Ce?

„La ea se repede, se repede…" Fals, complet fals! Vedeţi că nu știţi? Nu el se repede, ci deleagă pe iubita sa armă de vânătoare, pușca sa îndrăgită, moștenită din tată-n fiu, la toate magazinele de specialitate A.G.V.P.S., să-i repeadă o alică la locul și momentul oportun. Dacă locul și momentul s-au potrivit, toată lumea este fericită. Vietatea, că nu mai este vietate și decedată fiind, nu mai are probleme; iar vânătorul, că are cu ce se mândri. Am împușcat un „ăăă" sau o „ahăhă", foarte frumos (moașă) și încă din primul foc. Bun! Dar dacă nu din primul foc? Mai rămâne al doilea. Majoritatea, puștilor de vânătoare au două ţevi, fiecare ţeavă un cartuș, în total două.

Vânătorul ochește din nou, se mai concentrează, fără cea mai mică delăsare, își mobilizează ultimele picături de energie, se gândește la toate prestigioasele succese din trecut, prezent și viitor și trage ! Din două lucruri unul: ori a pușcat-o, ori n-a pușcat-o. Dacă a pușcat-o, vietatea a murit, a scăpat de griji și vânătorul se fălește. Colegii lui îl felicită, cu mult entuziasm, pe mutra lor acră.

Dar dacă nici acum n-a pușcat-o?

Atunci, sunt două posibilităţi: ori a scăpat sălbăticiunea (cum îi ziceţi dumneavoastră), până duminica viitoare, când va fi organizată o nouă vânătoare ori, dacă a fost greșit orientată și prost inspirată, în loc să fugă de linia de vânători și a luat-o paralel cu mai sus menţionată linie, riscă să audă o serie întreagă de focuri: bum-bum (toate duble), trase de tot șirul de vânători.

Foarte neplăcut!

Eu personal, am participat cu mulţi ani în urmă, la o vânătoare ce se desfășura, lângă Fundulea. Un iepure temerar sau necugetat, în loc să alerge spre linia de vânători sau s-o ocolească prin orice sens sau nonsens giratoriu, a luat-o exact paralel cu linia noastră, la vreo cincizeci de metri de noi și într-un galop, făcând dovada unei impecabile condiţii fizice. Eram zece vânători și s-au putut net discernă zece „bum-bum" un, fără ca viteza, direcţia sau stilul iepurelui să trădeze cea mai mică modificare, în bine sau în rău. (în bine, ar fi fost de-a dreptul imposibil). După al doilea „bum" al celui de-al zecelea „bum-bum", s-a Așternut o tăcere mormântală. Apoi, o voce, vocea unuia dintre noi, vocea lui Sandu R. (dacă vreţi să le știţi chiar

pe toate) s-a ridicat, melancolică, dar clar audibilă: *„Eppur si muove… “ zic*ea vocea.

*

*   *

Ce am vrut să spun de-a lungul acestor episoade vînătorești?

Am vrut să spun că, la vânătoare, momentul de adevăr, momentul de vânătoare este unul singur, focul: Bum!

Ori s-a împușcat vânatul și cade cortina (inclusiv victima)

ori nu s-a împușcat nimic și tot cade cortina (inclusiv prestigiul vânătorului) și totul iar s-a terminat.

Pardon, da! Aveţi dreptate! mai este posibil un caz, din fericire destul de rar, când vânatul n-a fost de-a dreptul omorât, ci doar rănit, prin eufemism, „alicit”. Zic „din fericire destul de rar”, căci spectacolul este departe de a fi plăcut: dacă vânatul este mic și inofensiv (iepure, potârniche, chiar și raţă, că de căprioară nici nu-mi permit să pomenesc) lupta, convulsiunile sale pentru viaţă, însoţite de strigăte, ca de copil și tăceri înlăcrimate, mai patetice poate, constituie un spectacol degradant și sfâșietor. Să trecem repede !

Deci, în afara celor câteva incidente cu animalele rănite, ne plăcute de evocat, se poate spune că la vânătoare, *acţiunea propriu-zisă, durează doar o clipă!* Ai tras și gata, ai înregistrat rezultatul, pozitiv sau negativ.

Prin comparaţie, cât de subtilă, rafinată, durabilă este „acţiunea” la pescuit. Vicioasă, ar zice poate unii?

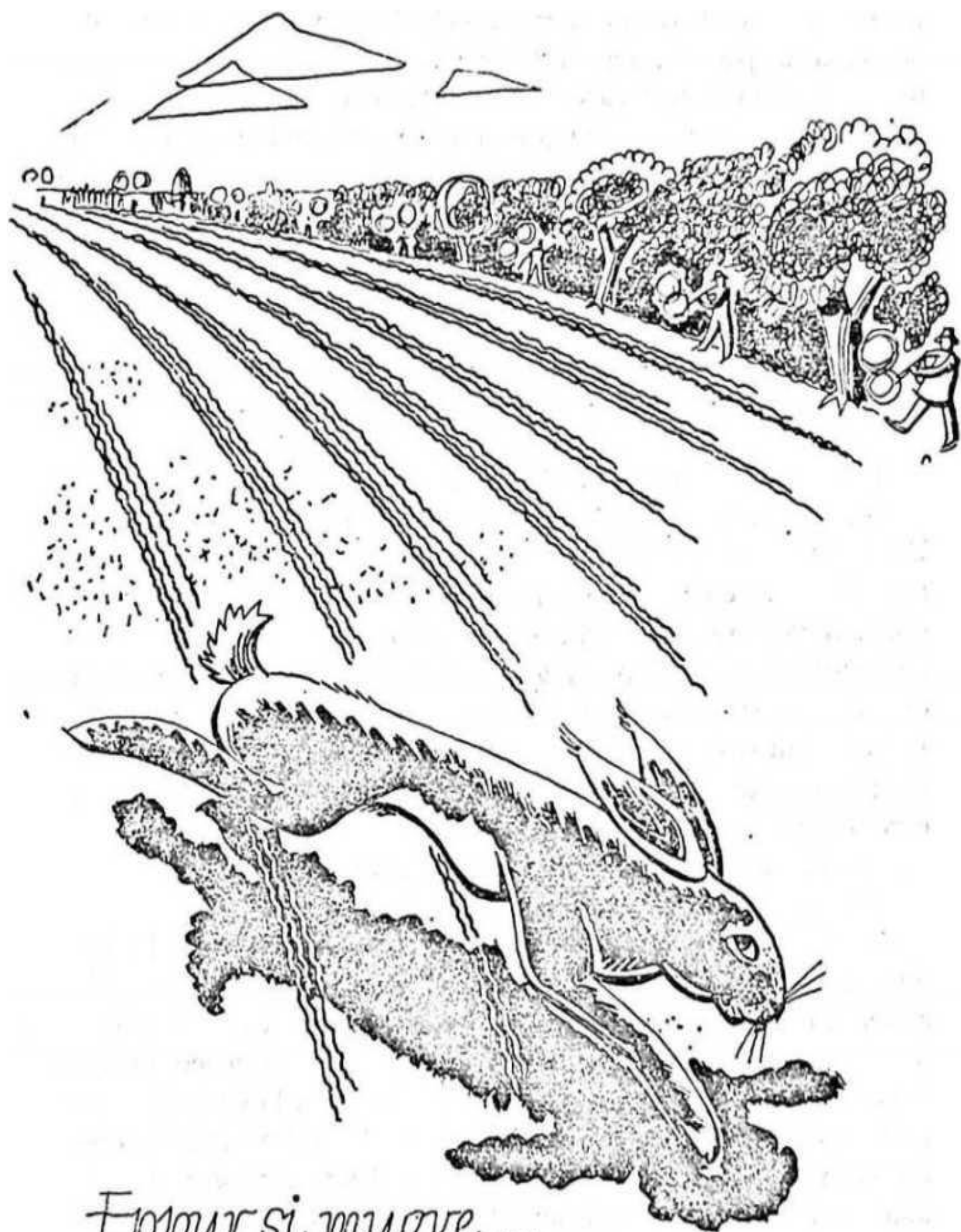
Ai resimţit o mușcătură, în timp ce-ţi recuperai lingura.

Simţi net ţăcăneala, vibraţia, trepidaţiile. Vezi firul cum se plimbă, în dreapta, în stânga. Nu-ɨ o simplă tracţiune letargică, o rezistenţă pasivă: este, fără doar și poate, o *știucă.* Altminteri nici nu s-ar afla aci, în această carte. Nu, nu, nu-ɨ o iarbă, nu-ɨ un bocanc vechi, un ciot, o buruiană, un rizom, o setcă, o sticlă goală de Pepsi-Cola, nicio fostă cutie de fostă marinată de fost nisetru, devenită cabană de foste rime de pescuit, nu-ɨ vintir sau talian, nici măcar lingura pescarului din barca vecină. Este, vă spun eu, o *știucă!*

Acuma abia încep problemele aspre ale existenţei de pescar.

Până acuma, fleacuri! Unde să mergi, unde să lansezi, cu ce, cu lingură, cu wobbler cu ce fel, mai la fund, mai la suprafaţă, să tragi lin sau sacadat, repede sau încet, să ferești, mângâindu-le, toate obstacolele vegetale, fleacuri vă spun! Nimicuri!

În primul rând: e știucă-știucă, sau doar mârliţă? Pentru neiniţiaţi (și mai există încă; există berechet, din fericire, în ciuda campaniilor de propagandă ale AGVPS – cu elegantele afișe, semnate P. Grant, somându-vă să vă petreceţi timpul de recreaţie la pescuit, aer, soare, sănătate etc.) pentru neiniţiaţi deci, trebuie explicat că o mârliţă este o știucă foarte mică, să zicem, *grosso modo* și după

Eppur si muove ...

gradul de exigenţă a fiștecăruia, cam sub 5 – 600 grame. Să notăm în treacăt, că pentru snobii mese noi, cabotini și, de fapt, stupizi, cuvântul a luat un alt sens și necum într-o intenţie umoristică: „Și ce-ai prins astăzi?”, în trebi tu, cel ce trebuie negreșit „epatat”. „Eu? Cine eu? O! Niște mârliţe!” Și-ţi arată, nonșalant, cu braţul spre fundul bărcii, 3,4,5 *crocoștiuci* de câte 3 – 4,5 kg fiecare. Fără zâmbet, nici intenţie de Doar așa, ca să-și dea aere. Să te pună jos. Să te dinamiteze.

Să-l mănânci, nu aha. Dacă poţi, te abţii. De ce, nu știu!

Și, și, mai departe: deci, dacă-i știucă, hipo sau hiperștiucă.

Dacă-i mică, sigur că nu prea sunt probleme. Nici în bine, nici în rău. O aduci cu bine până la barcă, probabil fără prea mare efort. *A vaincre sans peril, on triomphe sans gloire,* ce ţi-e cu alexandrinii ăștia în plină baltă. Dacă, în momentul scoaterii din apă, îţi scapă, apoi, pagubă-n ciuperci. Nu te doare, decât foarte puţin și numai and este singura captură a zilei (sau ar fi fost) și aceasta mai mult cu gândul la soacra moartă după pește, care te așteaptă acasă, ca mâţa, cu ghearele în vânt.

Da, dar dacă-i mare? Atunci e altă socoteală.

Trebuie să n-o forţezi, dar nici să n-o scapi.

Să nu-ɨ întinzi, prin tracţiune excesivă, firul, până în regiunile apropiate de zona „roșie”, zona de ruptură, zona de unde știucă nu se mai întoarce. Dar asta nu înseamnă că trebuie să-i lași fir liber, fir de prisos, cu care dumneaei să se joace, făcând bucle, buclete, tumbe și triple Rittbergeruri ca la ea acasă, sau pe patinoarul olimpic de la Innsbruck. Nu! Firul nu trebuie fortat, știm că are o rezistenţă limită, 3,4,5 kg, după grosimea și uzura lui; apoi, să ne mai amintim, din fizică, de legile despre șocuri și percuţii, care produc eforturi mult superioare tracţiunii lente, continue. Trebuie deci firul menţinut întins, fără ca să atingă prăpastia. Dacă știuca nu percepe acest efort calmant, ce i se aplică în mod permanent, ea se va simţi îndreptăţită să-și ia lumea în cap. Este un soi de război psihologic. Dacă nu simte că pe acolo sus, pe undeva, prin barcă are un stăpân, care-i trage iţele și destinul, se consideră autorizată să-și desfășoare toată gama de giumbușlucuri, sare de la Rittberger la triplu Axei cu bătaie și rotobiziţ (ce-i aia?) și să nu ne mirăm dacă, în apoteoză, va executa și salturi mortale cu piruete la bare inegal dezvoltate, pe muzică, „buzuki” din Zorba Grecul, semn indiscutabil că, în clipa imediat următoare, îţi va arunca lingura, cu cârlige cu tot și felurite speranţe de agape colegiale, tocmai la mama diavolului, de unde a și venit.

Deci, prudenţă virilă și sânge rece de boa constrictor!

Bine, nu vom rupe firul, nu vom lăsa frâu liber ihtiosaurului dezlănţuit! mai departe! mai departe? Bieţi scumpi neofiţi ce sunteţi, avizi de cultură, dornici de a vă mări bagajul de cunoştinţe, prin orice metodă posibilă, chiar prin lectură sau naraţiuni, ce dragi îmi sunteţi, în candoarea voastră. Nu aţi aflat încă, se vede, că nicio experienţă căpătată nu-ɨ valabilă, nu va purta rod decât dobândită pe cont propriu. Nu poţi învăţa nimic de la alţii: cucuiele din capetele lor pătrate, nu-l pot rotunji pe-al tău, nu-l vor putea cruţa de porţia de cucuie ce singur trebuie să şi-o administreze.

Tot așa și cu pescarul.

Mă strădui să vă spun că de la declanșarea ostilităţilor, de la gong-ul ce deschide prima repriză a meciului și până la aşezarea ilustrului crocopontif de știucă în traistă, învins prin knock-out, în numeroase reprize, s-au scurs nenumărate episoade, mici și mari, vesele sau triste, pecadile sau cataclisme, care au durat, în total, nimeni nu ne poate spune cât, în secunde sau minute sau alte unităţi de timp și, cu atât mai puţin, ni se va putea preciza numărul și amploarea acelor mult mai preţioase unităţi scurse în luptă, – cele emotive. Sistemul metric folosit aci, în măsurarea acestor amplitudini sufletești, nu știu să fi fost inventat sau catalogat, până în prezent. Ar fi ceva ce s-ar asemăna poate cu o electrocardiogramă, în care timpul, frecvenţa și amploarea emoţiilor s-ar găsi armonios împletite.

Nu vrem deci, acuma, să vă enumerăm, nici măcar parţial, secvenţele la care ne putem aștepta în decursul unui *meci de pescuit.* Vrem doar să spunem că de la start (acea mușcătură mai sus pomenită) și până la fluierul final, are efectiv loc un meci, cu toate peripeţiile inerente. Mai mult decât atât: putem, dintr-o lungă experienţă, afirma că, până în clipa finală, nimeni nu poate spune, cu certitudine, care-i va fi deznodământul, cine va fi învingătorul și cine, învinsul. Sunt faze, fluctuaţii, momente de dominare ale unuia sau altuia dintre adversari; numai la sfârşit se va putea pomeni numele victorios.

Și încă ceva: în această nobilă, inefabilă competiţie, nu există meciuri nule. Nu tu prelungiri în două reprize a 15 minute, nu tu rejucări pe un teren neutru, nu tu executări de lovituri de la 11 metri, nimic: un învingător, un învins și aceștia desemnaţi în ultima secundă a pugilatului. Nu-i frumos?

Putem compara această întrecere loială dintre pescar și știucă cu pocnetul de-o secundă, din întâlnirea *vânător-vânat?*

Nu pretind că riscurile sunt egale pentru pescar și știucă.

Bineînţeles că știucă are mai mult de pierdut, adică *viaţa* ei;

În timp ce pescarul nu-și pune la bătaie decât *onoarea* și așa destul de terfelită, uneori. Dar există totuși o luptă, fiecare folosindu-și armele proprii, fiecare având șansele sale de izbândă, bazate pe propria dibăcie și experienţă.

La vânătoare, șansă, adică ocazia de a-și pune în valoare talentul, n-are decât unul: vânătorul. Singura „șansă” a iepurelui este stângăcia adversarului; este singura sa armă.

Cu anumite și destul de rare excepţii !

*

*   *

Cam aceasta ar fi fost descrierea deosebirii *fundamentale* dintre vânătoare și pescuit, dintre „trosc-pleoscul” vânătoricesc, scurt și asurzitor și lupta de durată și plină de viclenie, dar elegantă, a pescuitului. Am văzut și chiar menţionat că sunt însă două deosebirile fundamentale dintre metodele ucigașe. Nu eram tocmai dumiriţi care-i principală sau esenţială.

Am o propunere: Să hotărâţi dumneavoastră, onorabili cititori.

Eu, doar povestesc. Că-i și asta o treabă. Dumneavoastră hotărâţi!

Am stat adeseori singur într-o lotcă sau barcă (uneori pneumatică), între cer și apă și, în general, mai aproape de cer decât de apă, cu ceva stuf împrejur, fără nimeni lângă mine, datorit probabil faptului că eram singur, fără știuci care să mă înveselească prin ciripitul lor, fără o mușcătură măcar, fără griji, fără preocupări majore, fără conversaţie, pentru că deocamdată vorbesc destul de rar de unul singur și mai mult cuvinte de ocară. Atunci ce să fac, că de vâslit vâslisem destul pentru un capitol întreg din „Odihna Activă, cum și când s-o practicăm".

Și tot bâjbâind, prin labirintul singurătăţii-cu-gândurile-mele, am apucat a reflecta la Marea Deosebire.

Marea Deosebire dintre Vânătoare și Pescuit, bineînţeles.

Și am găsit. Nu imediat, că nu-s chiar în așa hal de precoce, dar am găsit. Și vă spun și dumneavoastră mintenaș:

Vânătoarea este o ucidere directă, în timp ce pescuitul este o invitaţie la sinucidere. Mai telegrafic, nici că se poate.

Ce face vânătorul?

Dacă nu vede niciun vânat, șade. Sau fumează (dacă-i voie).

Sau amândouă. Sau bea rachiu. Sau amântrei…

Dar dacă vede un vânat?

Ia pușca, o pune la umăr, ochește, apasă de trăgaci, face *„Bum",* nu el, mai mult pușca, închide ochii din cauza zgomotului, îi redeschide și vede victima completamente răpusă. De el, de vânător.

Asta nu-i ucidere?

Ce face, în același timp, pescarul, la câteva sute de mile mai încolo?

Șade, fie pe mal, fie într-o barcă și așteaptă.

Până aci, similitudini frapante.

Dar ce așteaptă? Să *vadă* un pește? Nu, că peștele nu prea se vede.

Dar dacă l-ar vedea? Ca vânatul, spre pildă.

Tot nu i-ar putea face nimic, căci arma lui, cartușul lui, este șiretlicul.

Și la așa cartuș, nu există pușcă.

Deci pescarul, vede sau nu vede peștele, tot n-are ce să-i facă direct.

Tot ce poate face pescarul este să-și acorde o liră sau harpă sau alt instrument extrem de melodios și ipocrit, să-și dreagă și glasul, puţin ruginit și să apuce a cânta, stil Puccini sau Verdi *„OOO…! ce rimă suculentă, ce dulce babaros". „Ce lingură graţioasă, ce falnic wobbleraș etc…"*

Și multe alte panseuri catifelate, în care armonia muzicala nu poate decât înzeci mesajul profund publicitar al libretului.

Și să spere și să iar aștepte. Și să iar spere.

Altceva, vă spun eu, pe onoarea mea de pescar: *n-are ce se facă!*

A lansat invitaţia, a promis cele mai delectabile gustări, a omis, firește să menţionezi că în fiecare „fursec" sau „ou-á-la-Rus" va fi disimulat câte un cârlig simplu sau triplu, a tipărit menu-uri bogat ilustrate, programe, afișe, afișete, a promis două muzici-două, dans, antren, cuplete, dizeuri și dizeuze și acuma…

așteaptă. Așteaptă, că altceva n-are ce face.
Altă iniţiativă nu poate lua, că el e pescar, nu vânător.
Invită doar la sinucidere.
Pe știucă, crap sau plătică, nu-i poate constrânge nimeni.
Ademeni da, convinge poate, dar constrânge nu! Nimeni!
Dacă el, peștele, nu vrea, nu consimte, nu-l poate forţa nimeni.
Sinuciderea presupune asentimentul preopinentului.

*

Iată aşadar în ce constă, după miqe unul, flagranta deosebire dintre vânătoare și pescuit. Este o deosebire *psihică.* Vânătoarea, directă, brutală, într-un anumit sens mai „virilă”, trântește (?) lovitura fatală, fără a-și consulta victima. Pescuitul, mai viclean, începe cu o scenetă de seducţie și se transformă într-una de otrăvire, în cel mai pur stil Borgia.

Spre enorma mea rușine, mă atrage mai mult a doua metodă.

Maurice Constantin-Weyer, într-un volum *„La chasse au brochet”,* susţine că foarte mulţi și competenţi (zic ei) pescari, printre care și autorul, nu sunt nici până azi siguri că știuca, că peștele răpitor, în general, se repede la lingură mânat de foame.

Ascultaţi aci, lume, lume, vă rog, că vorbește un om și spune chiar ceva discutabil, mult discutat, dar foarte interesant!

Da ! Mulţi și experimentaţi pescari-lansetiști *susţin că nu sunt siguri* că știuca îţi confundă lingura cu un oblete și că se repede la ea ca să-și potolească apetitul. Unii afirmă că-i chiar așa, că-i precis așa, sau precis invers, dar fapt rămâne că mulţi și dintre cei mai onorabili, îşi au rezervele lor.

Recunosc că mă număr și eu printre ei.

Ce ne face să credem sau, măcar, să ne îndoim?

Scepticismul, spiritul critic. Bun. Altceva?

Da. Există fel de fel de momeli pescărești pe lume, destinate răpitorilor.

Aţi remarcat cumva că cele mai perfecte imitaţiuni de pește adevărat, ar da cele mai bune rezultate? *De departe,* cele mai bune rezultate?

Eu, nu! Nici domnul C-W., nici mulţi alţii.

Fă-ţi, sau cumpără-ţi cea mai perfectă imitaţie de peștișor din plastic, construiește-l ca să se miște cât mai verosimil, ca un oblete sau o roșioară. Poate vei avea rezultate bunicele, dar, din câte știu și eu și fabricanţii de momeli, așijderea, nu *zdrobitor* de superioare altor momeli, care seamănă cu un pește, ca Apollo din Belvedere cu un rinocer. Ar mai exista, cu miile, linguri rotative, albe, argintii, aurii, arămii, negre chiar, linguri oscilante de toate formele și culorile imaginabile, linguri-pâlnie care aduc a halbă de bere, a ardei, necum a plevușcă, dacă s-ar dovedi că una, cea mai naturalist-realistă este singura bună? De ce prindea Radu B. (și Slava Domnului că prindea!) numai cu wobbler jumate roșu, jumate alb? Aţi văzut pește, în apele noastre, cu asemenea colorit? Pescuiai pe lângă el, cu un Hi-Lo al lui ABU (Suedez), care, ca mișcare în apă, ca colorit, ca tot, chiar ca semitransparenţă, era leit un pui de biban sau alt soi de pește,

admirabil imitat. Și n-aș zice că prindeai mai mult decât prindea „Nenea Radu – Dimpotrivă! ABU-ul mai era și reglabil ca mers în adâncime. Totuși…?

În lacurile (mai pescuite) din jurul Bucureştiului, wobblerele dădeau rezultate mai bune decât lingurile. (Zic „dădeau”, că acum nu mai dau nici unele nici altele, că n-au ce). Dar în Deltă?

Ţin minte cum venise inginerul Cr. Cu un asortiment încântător de wobblere, la Crișan, în Deltă. „Mergeau” prin apă superb.

Le-am văzut. L-am văzut, la Căldărușani, prinzând, cu unul din ele, ditamai crocomandrit de știucoi, lângă „Fierărie”. Și aci, în Deltă, în Răducu, în lacub, nimic. M-a întrebat, seara, ce-am făcută cu ciocanul de nea M… (a 2,50 lei bucata). Dar erau chiar mici, în general, prinse într-o palmă de apă cu o lingură făcută cu ciocanul de nea M… (la 2,50 lei bucata). Dar erau acolo, vizibile, tangibile, prinse. Cu lingura!

Și atunci, de ce?

De ce în *unele locuri,* merge numai oscilanta; cu rotativa, doar câte un bibănaș sau un avat mai cade. Dar știuca, numai la oscilantă, preferabil arămie (și nu prea lustruită, în special pe soare puternic) și mai plată, dacă se poate, vă rog! mai subţire, înţeleg! Lingura trebuie să fie ușoară, că-i apa foarte mică, cu ierburi și începi să mulinezi încă din aer, ca să nu se scufunde, agăţând ierburile paralizante. Bun! Darde ce, la trei japșe mai încolo, prinzi monștri, cu rotativa, gen Mepps nr. 3? De ce?

Că seamănă mai bine a peștișor adevărat? Aci, da, și acolo, nu?

Și dacă tot i-am menţionat, ia hai să vorbim de faimoșii peștișori-de-adevărat. Că rămân, în *general, momeala cea mai eficace* este greu de tăgăduit. Dar am zis „în general”. De ce am zis „în general”?

Am zis, pentru că sunt un vechi pescar (sau undiţar) și ca atare, am apucat și eu *„la Belle Epoque”,* Epoca „Bâtlanului”. Epoca Bâtlanului, spre deosebire de cretaceu, jurasic sau chiar pleistocen este, sau a fost, de dată simţitor mai recentă, nenumărându-se în milioane de ani, ci doar în câţiva poli, cât costa trenul până la halta Dunărea și retur. V-am mai povestit și…

Și ce am văzut și constatat noi, că la Bâtlanul, dimineaţa de vreme (și asta era prin noiembrie-decembrie, până nu dădea îngheţul) cine prindea știucă după știucă, aproape focul și bucata? Noi, lansetiștii, înșiraţi pe mal, unul lângă altul, în porţiunile strategice. Și cine nu prindea nimic și crăpa de necaz, de-ţi era mai mare dragul? Fixiștii, înșiraţi și ei în porţiunile lor strategice, experimentate cu grijă, ei fixiștii, cu tot arsenalul lor de prăjini kilometrice, plute cât un pepene și cutii destinate iniţial măștilor de gaze și mai recent recondiţionate în rezervoare de apă potabilă pentru confortul, în timpul călătoriei, de la București încoace, a *peștișorilor-momeală,* destinaţi satisfacerii apetitelor nesăţioase ale știucilor bâtlănești.

Spectacolul era reconfortant și înălţător, aș zice chiar moralizant: comparaţia între generoasa recompensare a noastră, a lansetiștilor „sportivi”, care nu aruncam răpitorului decât tinichele ondulate și perfect necomestibile și inacţiunea totală, pedepsirea, aș zice, a fixiștilor care ofereau Esocidului Lucius Omnivorus un bogat

sortiment de gustări și minuturi delicioase, fără îndoială, dar complet ignorate.

Noi, înșiram pe mal o știucă lângă alta, iar ei răbdări și scrâșniri. Reconfortant, vă zic. Până pe la $9^{1}/_{2}$ – 10 dimineaţa.

După care reconfortul îşi schimba tabăra, scrâșnirile la fel și nu era rar să le poţi zări, ciocnindu-se în aer, fiecare în drum spre noul domiciliu.

De ce, vă întreb eu, oameni presupus buni ce sunteţi, de ce până la orele $9^{1}/_{2}$ – 10 mușca știucă la lingură și nici nu se uita la momeala vie, ca apoi să se năpustească asupra acesteia, în detrimentul și spre rușinarea momelilor artificiale? De ce?

Veţi zice: La $9^{1}/_{2}$ – 10, o apuca pe știucă pofta de mâncare, de mâncare adevărată, ora micului dejun.

Foarte bine! Sunt dispus să vă acord această lovitură de pedeapsă. Dar vă rog, spuneţi-mi matale, ce avea coana știucă cu lingurile noastre, înainte de ora *„breakfast”-ului,* înainte de $9^{1}/_{2}$ – 10? Ce o atrăgea la ele, ce o deranja? Nu știţi. Păstraţi-vă calmul și firea blândă! Nu știu nici eu. Nici Mr. C.W. Probabil, nimeni.

Dar facem și noi presupuneri, ca proștii, ca pescarii.

Dacă nu pofta de mâncare, dacă nu lăcomia, ce o îndeamnă să se năpustească asupra lingurii, cu furie, cu botul ei de raţă larg căscat în care strălucesc sute, mii de dinţi, lame de brici, și să înghită, încercând s-o sfarme, acea piesă metalică, total indigestă? Ce anume?

Unii susţin că știucile, în special cele mari, au rezervaţiile lor de vânătoare. Sferele lor de influenţă! Că nu admit, sub niciun preţ, încălcarea acestor *„chasses gardees”* de către alţii, de venetici, de plebei. Ca atare, dacă văd un presupus braconier, lin gură sau wobbler, plimbându-se în apele ei teritoriale, este cuprinsă de o legitimă furie și, fără să se întrebe măcar cine ar fi intrusul, se și repede să-l sfâșie. Bun! Acest lucru îl susţine și domnul C-W.

Dar ia plimbaţi-mi acum, tras de o sfoară (sau nylon) un alt obiect, cu aspect dușmănos, ca un papuc vechi, un fier de că-l cât cu mangal, un maţ de cauciuc roșu, o perie de dinţi sau un flacon de odicolon seminud.

Ce se va întâmpla?

Vă spun eu: puteţi să le plimbaţi, separat, sau toate împreună, ca la grădiniţa de copii, de aci și până la Tehuantepec și nu se va întâmpla nimic. Din partea știucilor, în orice caz. Și atunci?

Atunci, ca întotdeauna, în meseria noastră pasionantă de pescari ce suntem, de eterni pescari-debutanţi, ori câţi ani de experienţă am avea, cumulaţi în carneţelul nostru de depuneri de cotizaţii, în permisul nostru de conducere prin raiul lacuri lor, ghiolurilor, canalelor și al pâraielor de munte, va trebui încă odată și iar odată, dacă trebuie, să menţionăm, subliniind forte-fortissimo cu cea mai roșie dintre cerneluri că (în cor vă rog!):

„Nu știm, nu știm nimic despre pește și apucăturile sale peștești”.

Dar chiar nimic!

PRIMA MEA ȘTIUCĂ

ERA ȘI TIMPUL! De toate v-am spus până acum, pe toate le ştiţi: de cea mare din Frăsinet, de cea cu două capete din Snagov (interînghiţite, e drept), de cea care a sărit din barcă la Căzănel, de samalioţii-aviatori din Cuibidă, de cea care voia să înoate cu mine în canalul de la Cernavodă, de cea agăţată de o cracă la „cabana moșului" de lângă Bagărul Mare, de cea care a sărit nu „din „ci „în „barcă (pardon! Asta n-am povestit-o eu. Mi s-a povestit mie și degeaba, că tot n-o cred și nu vă pot pretinde nici dumneavoastră…) câte și mai câte, v-am povestit!

Dar de prima, nu.

Merită, cel puţin, să fie povestită? Știu și eu?

Ca talie, hotărât că nu. Era desigur frumoasă și corect dezvoltată pentru vârsta ei. Dar numai pentru virata ei, pe care am ignorat-o și continui s-o ignor. Mititică, dar promitea.

N-a realizat promisiunile pentru că n-a avut noroc în viaţă.

Născută dintr-o familie modestă de știuculiţe (sunt sigur că și părinţii ei erau de mică statură) băștinașe din Snagov (Ilfov), n-a avut parte de o educaţie fizico-psihică temeinică, n-a avut, cum se zice, condiţii.

Născută, probabil, prin 1938, din părinţi nevoiași, nu s-a putut dezvolta, cu mintea și trupul, până la ranguri pilduitoare.

După părerea mea, deficienţa ei principală a fost de ordin cultural. „N-ai carte, n-ai parte" s-ar fi putut descifra pe mai toate panglicile depuse la funeraliile ei. Și pe bună dreptate. Dacă ar fi trecut de etapa adolescenţei, cu elemente de cunoștinţe în știinţele naturii mai puţin rudimentare, ar fi fost informată la zoologie, spre pildă, că *omul* folosește lingura, cuţitul și furculiţa nu numai la mâncat, ci și spre capturarea peștilor, ca bibani, șalăi, știuci. În special lingura (furculiţa și cuţitul, doar rareori).

Dar ea n-a știut, fiind literalmente analfabetă. Păcat ! Putea, cu o educaţie aleasă și studii superioare, să ajungă departe în viaţă, cine știe, profesoară, măiastră, gigantică sau chiar obeză? Dacă ar fi știut!

Încât în momentul când a zărit lingura virgină – mânuită de începătorul Petrișor – evoluând lasciv și ondulatoriu sub ochii ei, ce și-a zis ea? *Nimic* și s-a năpustit și a apucat lingura Petrișorului cu cârlige cu tot, producând o panică indescriptibilă în tabăra adversă… Dar să nu anticipăm. Să notăm doar cuvântul

„Adversă", ca să nu uităm unde am rămas. Așa fac, pare-se și scenariștii, când scriu ci te un „backflash** sau „flashback" sau „Blackfish" sau cum i-o fi zicând procedeului, atât de uzitat.

Cum se joacă Destinul cu firele vieţilor noastre de știuci și pescari, în egală măsură, și se complace cu împletitul și despletitul lor, ca o pisicuţă cu sculul de lină de tricotat al mătușii Clara! (sau Matilda, am uitat.) Iată un panseu.

Câte circumstanţe întortocheate au trebuit a se ivi, câte hazarduri și coincidenţe

ca să facem cunoștinţă, prima mai știucă și cu mine și, ca urmare a acestei cunoștinţe, să ne schimbăm radical și încă ce radical, modul de viaţă și unul și alta (poate în special: „alta”)!

Iată încă un panseu. Ei, să nu ne fie de deochi, sunt în vervă!

La început a fost (că trebuie întotdeauna fixat un punct de plecare, fie el și arbitrar) un concurs. Un concurs la C.A.M., adică ceva cu ambalajele noi de ţigarete pentru Regia noastră tutunatică. Și la concurs am participat și eu, tânăr grafician de 26 de ani plin de mine și de idei. Talent, meșteșug, experienţă. m-ai încet. Dar l-am câştigat, nu talentul, ci concursul și pe lângă primul concurs, alte câteva. Așa au luat fiinţă, prin 1929, toate noile tipuri de pachete de ţigarete și multe alte creaţiuni grafice ale C.A.M., semnate de P. Grant. Vă întreb eu acuma, ce vină avea. În toată treaba asta, știuculiţa mea din Snagov, sau strămoșii ei paterni, materni, pe orice parte te-ai învârti? Vă întreb numai; n-aștept niciun răspuns.

Profesorul Dim. Guști era pe atunci președinte de ceva sau altceva pe la C.A.M. A văzut proiectele mele, le-a aprobat, le-a și apreciat și, fapt și mai curios, a reţinut numele meu. M-a bătut pe umăr, după vreo șapte ani, întrebându-mă dacă nu m-ar deranja să compun și execut decorarea Pavilionului Românesc la Expoziţia Mondială din Paris, în 1937. I-am răspuns că nu m-ar deranja câtuși de puţin. Dimpotrivă. O bună parte din onorarii le-am investit într-un locșor de cea un pogon, așezat pe malul Lacului Snagov.

Aha! Veţi zice, destinele încep să se împletească; știuculiţa și cu mine, dacă încă nu ne-am încuscrit, începem să fim vecini de „moșie”. Și veţi avea, fără îndoială, perfectă dreptate.

Chiar îmi place că urmăriţi cu atenţie povestea mea. Ca să vă recompensez, vă voi mărturisi că planul meu diabolic era să-mi construiesc, cu timpul, o căsuţă pe acel pogonaș de teren, s-o mobilez cu mulţi pomi roditori, zarzavaturi, găini și trandafiri căţărători, până la acoperiș inclusiv și să-mi petrec acolo viaţa, vara și iarna. Meseria mea de foarte liber profesionist îmi îngăduia născocirea unor astfel de utopii; dar mai trebuiau întâi alte onorarii. Au venit și acestea, tot prin prof. Guști, pentru Expoziţia Internaţională de la New York, din 1939, deci doi ani după cea de la Paris. Primul pavilion, cel de la Paris, fiind distins cu numeroase premii, elogii, medalii și distincţii de nu mai putea umbla decât încovoiat, de câte-i atârnau de piept iar eu, care avusesem și eu mica mea contribuţie la malformaţia lui, am fost întrebat din nou dacă nu m-ar deranja…Nu, nu m-ar deranja!

Vedeţi, cum se precipită lucrurile?

Știuculiţa și, dacă-i vorba, întreaga ei familie, colaterali, prieteni și cu mine și ai mei, nu ne cunoșteam; frecventam cu totul alte cenacluri, aveam preocupări diametral opuse, n-aveam cum să ne întâlnim, să ne cunoaştem, să ne apreciem, nici la propriu, nici la frigare. Ea n-auzise de Vermeer, Cassandre și Gide, iar eu n-aș fi putut deosebi, nici cu ochii închiși, gustul unui bibănaș impuber de acel al unui oblete mai trecutel. Nicio afinitate electivă, vă spun eu.

Ea nu vedea deosebiri esenţiale între Brahms și o plătică.

Trebuia să ne prezinte cineva.

Acesta a fost vărul meu, Dan R.

*

* *

Acest „extrem de principal” maestru de ceremonii al existenţii mele a pronunţat *(involuntar,* e drept) formula consacrată: faceţi cunoștinţă, domnul P.G. — domnișoara Esox Lucius Cronofaga Maxima.

„Îmi pare bine”, zise ea, naiv. (Săraca!)

„Nu mai puţin”, spusei eu cronofagei existenţei mele viitoare. (Naiv și eu, nevoie mare).

Dacă acel binecuvântat de intermediar al existenţelor noastre n-ar fi pronunţat formula magică de legământ între familiile Esocidae și Grant, sau dacă, în momentul pronunţării ei, ar fi apărut, de undeva din Marele Cosmos, un spiriduș, prevăzut cu darul descifrării tainelor din viitor și dacă acest spiriduș atotștiutor, fără ca să pronunţe un singur cuvânt, ne-ar fi ară tat doar două plăcuţe, fiecare în câte o mână și fiecare cu câte o cifră scrisă pe ea, ar fi trebuit ca mamzelle Esox și cu mine să trecem deopotrivă prin toate culorile curcubeului, volatilizându-ne instantaneu și iremediabil.

Cifra destinată *mie* pe plăcuţa mea, să fi indicat totalul de ore ce-l voi dedica în viitor urmăririi și desfiinţării rasei știucărești (prin extensiune și bibanofore, salmonidiforme etc).

Cifra ei să fi indicat viitoarele mele succese, adică hecatomba (cuvânt cu totul meschin, „hecatos” însemnând, de fapt, un biet sutic) ce va urma.

*

Văd, simt că ceva vă șifonează. Nu arătaţi ca de obicei.

Să mă recitesc, să văd unde scârţâie. Oi fi având eu vreo vină?

Da! V-am rămas dator cu o explicaţie.

Iat-o: Am zis mai sus „involuntar” și vă întrebaţi de ce.

Văru-meu Dan, dimpreună cu un bun prieten de-al lui, de venit mai târziu și bun prieten cu mine, descoperiseră cu vreo 2 – 3 ani înaintea mea farmecul, beţia halucinogenă, narcoza pescuitului. Cum și ce fel, nu știu și îi privește.

În martie 1939, am plecat la New York, ca să montez lucrările de decorare ale Pavilionului Românesc. Am stat acolo trei luni, în care timp, mă tot poticneam de o notiţă din portofelul meu, pe care scria: Dan + Martin, scule de pescuit. Știam că primisem cu limbă de moarte însărcinarea de a aduce fiecăruia una vargă (sau lansetă), una mulinetă, câteva sute de metri de aţă pescărească și – un asortiment de momeli zise linguri. Atâta știam, încolo eram absolut ignorant în d-ale pescuitului „lansat”.

Ignoranţa mea era atât de cumplită, încât nici nu știam cum se spune „știucă” pe englezește, deși stăpâneam limba destul de bine. Cum poţi să stăpânești o limbă „destul de bine”, dacă nu știi cum i se spune la *știucă,* în acea limbă, întreb eu, astăzi?

Dar, pe atunci eram tânăr, înfumurat. Ce-mi mai trebuia? îndoieli? Autocritică?

Deci, plimbându-se într-o zi, fără scopuri precise, pe Madison Avenue, văd un magazin cu foarte multe vitrine, și pe vreo două-trei etaje, notaţi, vă rog, magazinul, etajele și vitrinele nu conţineau altceva decât articole de *pescuit* și altele ale rente, cum ar fi: corturi, bărci, motoare, colaci de salvare și băuturi întăritoare. Avea magazinul și o firmă. Pe firmă scria „Abercrombie and Fitch”. Mie, incultul, numele nu-mi spunea nimic, închipuiţi-vă, hal de incultură! Mă cutremur la amintirea atâtei ignoranţe. Este (sau așa mi se pare astăzi) ca și cum cineva ar fi pronunţat în faţa mea numele Mercedes Benz și eu aș fi întrebat dacă-i vreo dansatoare spaniolă. Sau cam pe acolo.

Intru în magazin, prin asociaţie de idei și prin ușa din colţ și mă învârtesc ca un gură-cască. Azi, dacă aș intra *ex-abrupto* în acel castel fermecat, aș leșina sau aș face măcar un infarct miocardic. Să vă descriu? Imposibil. Kilometri pătraţi, sau așa mi s-a părut, ocupaţi numai cu lansete de toate tipurile și lungimile (de sticlă încă nu existau), cu mulinete mici și mari, acoperind nevoile imediate ale faunei acvatice, de la sardele și până la balene; plute, cârlige, linguri, mincioage, ce vrei și ce nu vrei. Mulinetele cu tambur fix încă nu apăruseră, nici firul de nylon. Încolo, panopticum. Diversitate, bogăţie, asortiment, lux, fast, montare indescriptibile. Aveam desigur un aer foarte năucit, căci un gentleman tânăr, elegant, sportiv și zâmbitor s-a apropiat treptat de mine și de nedumerirea mea și ne-a întrebat „Vă pot fi de folos cu ceva?” Trebuie să fi fost un tânăr medic, îngrijorat de privirile mele rătăcite, sau de tensiunea mea arterială. Mi-am adunat puterile și auto-controlul, mi-am verificat carburaţia și i-am răspuns, cu cel mai pur accent „Oxford” ce-l aveam la îndemână: Aăăă! și încă un scurt: a!

Aceste observaţii lucide nu l-au descumpănit, dimpotrivă, zâmbetul i s-a lărgit și mi-a întors o lungă frază nemedicală, chiar profană, într-o americanească pură și în care revenea ca leitmotivul lui Siegfried, aluzia la „scule de pescuit?” Am început să-l bănuiesc a fi vreo rudă înstărită a negustorilor ce ţineau prăvălia și aceasta m-a îndemnat să încep a mă destăinui. I-am spus întâi că sunt european, lucru care i s-a părut foarte remarcabil și mi-a și spus-o: *„How very interesting!”* I-am și precizat că sunt din România. „Chiar din România?” au fost propriile sale cuvinte.

Apoi, văzând că l-am cucerit și că nu se amesteca niciun vânzător, animat de intenţii mercantile în conversaţia noastră pur culturală și prietenească, l-am rugat să mă scuze, dar poate mi-ar putea indica dumnealui, care n-are firește nicio legătură cu comerţul și finanţele, cum aș putea proceda pentru a satisface doleanţele unor prieteni dragi dar îndepărtaţi, tocmai din ţara mea de baștină, mai pe scurt, pe cine aș trebui să consult în magazin spre a afla ce anume trebuie cumpărat pentru a prinde sau agăţa un… o… hait! că nu-mi venea cuvântul știucă în limba engleză. Nu-mi venea, că nu-l știam, na! Tânărul medic (nu mai eram așa de sigur) sau rudă înstărită a negustorului nu s-a simţit câtuși de puţin înjosit de confidenţele și rugăminţile mele, aflând mai ales că cei doi excelenţi, dar îndepărtaţi prieteni, erau unul chimist și celălalt văr de-al meu, s-a declarat din ce în ce mai încântat, m-a întrebat doar cam ce ar dori ei să prindă sau agaţe (limba lui Shakespeare e foarte reticentă în unele privinţe), s-a oferit să-mi arate, chiar el,

anumite ustensile, ceea ce m-a făcut să mă înroșesc de indelicateţa mea. Faţă de drăgălașa lui insistenţă, am vrut să-i spun „ştiuci”. Dar nu-mi venea cuvântul. Am încercat atunci, ca oamenii din epoca de piatră, să recurg la mimică, în locul limbajului articulat. Din ziua aceea, nu mai sunt atât de sigur că oamenii din epoca de piatră recurgeau la mimică, în locul limbajului articulat. Este foarte greu să te faci înţeles numai și numai prin mimică. E mult mai simplu limbajul articulat, sau chiar dezarticulat. Eu unul nu știam mare lucru despre știuci, în general, dar știam că au botul lung, ceea ce am arătat prin gesturi; că au foarte mulţi dinţi (alte gesturi) și că trebuie capturate (am arătat ca un cowboy aruncând lasso-ul) și știuca prinsă, ștrangulată, să emită sunete sau grohăituri hidoase, ceea ce am căutat să redau prin calde sunete baritonale (am vocea uneori destul de plăcută, ceva între Mario Lanza și modelul sport). Dar degeaba! Tânărul tot nu viziona *știuca.* Am zis atunci, în sinea mea, „melodia fără cuvinte este ca nunta fără lăutari” și am mai adăugat de la mine, ceea ce am bănuit că trebuie să fie textul oficial de bun-rămas al știucii muribunde, anume ceva ca „hau-hau”, arătând totodată spre propria-mi beregată.

Sprâncenele tânărului meu Cicerone, care în cursul demonstraţiilor mele explicative, se înălţaseră mereu spre creștetul capului începuseră acum a coborî, pe versantul opus și se chiar și apropiau de nasturele posterior al gulerului până la auzul ace lui miraculos „hau-hau”. Dintr-odată, totul și-a revenit la loc, sprâncene, creștet, nasture etc. Și, din ce în ce mai zâmbitorul meu prieten, m-a dus la sectorul „patrupede”, oferindu-mi un bogat sortiment de zgărzi, botniţe și lese pentru câini de orice calibru. Câini de pescuit, firește, că doar aceasta era specialitatea magazinului. Tot îndruga *„dog, dogs”…*

Am dat din cap, întâi melancolic, apoi de-a dreptul trist. Tânăr, dar trist. Trist și tânărul.

Brusc, scânteia, ideea genială: am zis ”*fish!*” că atâta lucru știam și eu. Zâmbetul i-a revenit și efebului. Cu un gest larg și panoramic al braţului, mi-a arătat, cam în dreptul balustradei etajului întâi, o vastă friză de pești, perfect imitaţi, în relief, în culori, de un realism strigător și fără greș. Erau toţi acolo.

Mi-am plimbat privirile în pas alergător peste toată cireada, am sărit cu dispreţ peste roșioare și plevușcă, am ocolit cu grijă mare, rechinul, espadonul, peștele torpilă și ferestrău și na! că ţi-am găsit-o; am arătat spre ea, spre știucă. Se vedea de la o poștă.

„Uite-o, asta este!” (în *Oxford-English-ul* meu, model Snagov).

Tristul meu companion a dat însă din cap, oftând, *„no!”*

M-am revoltat „Ba, da! Ba, yes !”.

El a zis: *„Only în Canada! That’s-a muskie”.*

Era trist, dar adevărat. Această verișoară primară a știucii, muskellonge sau prescurtat *„muskie”* trăiește doar în Canada.

Dar… „But”*, zis*e tânărul, (am aflat până la sfârșit, când mi-a făcut bonuri de vreo sută de dolari, că era chia*r vânzător* în magazin… Cum, dumneavoastră aţi ghicit? Și încă mai demult? Ce curios!)

Și cu „but”-ul lui generos mi-a arătat, după o cotitură a balustradei, o știucă

adevărată. Generoasă desigur, dar de-a noastră, știucă ţigănească, bre, ca la Mogoșoaia.

„This is a pike” Ca la lecţia de engleză: *„This is a cat. The pencil ~~in~~ the pencil-box”.* Și toată palavrageala.

Total: două lansete de bambus bune, două mulinete cu depănător, marca Shakespeare, bune (fără să fie totuși înrudite cu dramaturgul), câteva sute de metri de mătase de pescuit, vreo două duzini de linguri, luate pe încredere, că doar habar n-aveam și cam asta a fost.

Cu un pachet lunguleţ am ieșit din magazin, cu el am plecat la hotel, cu el m-am urcat pe tranşatlantic, în tren și în braţele prietenilor mei radioși.

Ce plăcut, când poţi să faci cuiva o bucurie.

Mai ales, când știi doar cât te-a costat.

Necum, cât te va costa.

Dar și câte bucurii vei avea cu acest preţ.

Bun și de acord cu toate. Dar ce legătură între vânzătorul de botniţe din Madison Ave și știuculiţa mea, săracă cu duhul, dar cinstită, din lacul Snagov? Acuma mă întrebaţi? Tocmai acuma, când, vorba vine, tocmai bate de trei ori în culise, ca să-și facă intrarea (scurtă dar fatidică) pe scena vieţii mele?

*

*   *

Am rămas în SUA până la sfârșitul lui mai, am mai zăbovit o ţâră prin Anglia și Franţa, pe la sfârșitul lui iunie eram la mine, la Snagov. Instalat, ca să locuiesc acolo și vara și iarna, până în vecii vecilor. N-a fost chiar până în vecii vecilor, dar vreo zece ani tot au trecut până am părăsit coliba mea de acolo.

La început, m-am odihnit, căci anul ce se terminase, cu New York, cu tot, fusese cam extenuant. Rentabil, nu zic, dar obositor.

Cum mă odihneam? Bine, mersi! Dormeam berechet, înotam, făceam plajă, pliveam și prășeam grădina, îngrijeam pomișorii care începuseră a da rod, mâncam zarzavaturi din grădina proprie, inclusiv căpșunile recalcitrante, practicam vela cu o mică iolă olimpică. În sfârșit, vâsleam. De ce credeţi că vâsleam? De concurs, utilitar, de cultură fizică? Necum. Vâsleam într-o frumoasă barcă „universală” avându-l la bord, ca mușteriu, oaspete și maestru-lansetist, pe vărul meu Dan. Fapt ciudat, dar de câte ori l-am dus la pescuit pe Dan la Snagov, n-a prins absolut nimic. Eu vâsleam doar când spunea el, mă opream când zicea „stop!”, reporneam la ţignal, mă duceam când și unde voia el. El lansa, recupera, prindea câte o iarbă, mai zicea „mi se pare că de data aceasta…” dar nu-și termina niciodată fraza, că era gata terminată și… cam asta era.

Că eu nu cunoșteam nici lacul, nici locurile, nici orele, bune, rele sau măcar solunare, nu-~~i~~ nicio mirare, eram doar „Ageamius Totalus Maximus” în d-ale știucologiei. Dar el! El, care-mi povestise cum o prinsese pe cea mare, kilometrică, la, la la… la bemol și cum nu prinsese nimic, dar chiar nimic, într-o zi întreagă de pescuit la Buciumeni, ca apoi, dintr-odată, ce să vezi, între orele 18,45 și 19,03 să prindă 17 (șaptesprezece) știuci, care mai de care mai violentă, brutală, isteaţă,

judocană și, aplicând, îndeobște apărarea Tartakovăr, cu duble rocade și priviri ucigătoare pe sub sprâncene stufoase și păpuroase. Ca apoi, după 19,03 și câteva secunde să se aștearnă Marea Tăcere Antarctică, etc. Etc.

Ei bine, cu mine în barcă, la Snagov, n-a prins una singură, nu ţin minte să fi avut măcar o singură mușcătură.

„Măi, Dane, n-or fi știuci aci, la Snagov?"

Asta în 1939!

„Știu și eu? Mie mi se spune c-ar fi. Cine mai știe?"

Și azi așa și mâine așa și într-o zi îmi arată Dan, cum se practică lanseul cu mulineta, așa-zisă cu depănător. Eu mai am una ca „survenire pentru pomenire" până în ziua de azi; cu lan seta ei, cu tot.

„Iei lanseta în mâna dreaptă, cu mulineta în sus, lași să atârne din vârf vreo 30 – 40 cm de fir terminat cu o lingură, ţii tamburul cu degetul gros al mâinii etc. Etc. Tot ritualul lansării.

Eu eram destul de abil cu mânuţele mele și precoce, practicasem destule sporturi în lunga mea carieră de 35 ani, debutind cu aruncarea biberonului, din frageda copilărie, când alţii încă nici nu stăpânesc calculul integral și continuând cu multe altele pe care nu vreau să le enumăr aci. „Practicasem" de asemenea, dacă nu chiar muzica, dar cel puţin variate instrumente muzicale, demontând în bună parte pianul nostru din salon și analizând în părţile sale cele mai intime o excelentă și robustă imitaţie de Stradivarius (18,75 franci) aparţinând fratelui meu Șerban.

Vreau să spun că am prins destul de repede șpilul.

Și ceea ce trebuia să se întâmple s-a și întâmplat: n-am prins nimic.

Dar am învăţat (zei atotputernici!) meșteșugul lansetismului.

Să zicem: *Of, of, of!* Să zicem?

Ba să zică alţii, nu eu, nu noi!

Dan avea slujbă la București. Venea la mine la Snagov doar la sfârșit de săptămână, de sâmbătă la prânz până luni dimineaţa.

Mai târziu, când Snagov-ul a devenit mai monden, n-a mai venit

Dan la sfârșit de săptămână: venea acum în „weekend". Apoi din weekend în weekend. Și așa venea dumnealui cu lanseta, mulineta etc. *Demontate,* în tocurile lor respective. Sosea la mine, la Snagov, începea a-și „monta" instrumentele. Aceasta lua un oarecare timp. „Oarecare", dar totuși timp. Demontarea lor, de duminică seară, lua cam același timp. Unu și cu unu făcând doi, doi și cu doi făcând patru, iar toate la un loc declanșând un imens val de lene, o maree neagră de plictis, domn' Dan se hotărăște într-o duminică seară și-mi spune: – Știi, dragă, eu, în altă parte decât la tine tot nu mă mai duc la „pescuit" (nu-mi amintesc dacă a pus cuvântului ghilimelele cuvenite, deși erau strict necesare). În consecinţă, le-aș lăsa la tine, nedemontate, uite-aci, în dosul dulapului acesta.

Zeilor din Olimp! dramaturgi din Parnas, Pitii, oracole, albinuţelor de pe Himet și voi, Parcelor, care ţeseţi destinele, ursitoarelor sarcastice, nu simţiţi, nu simţiţi nimic, momentul (pardon 1) Momentul cum se apropie, nu-l simţiţi?

Cu alte cuvinte, într-o frumoasă (incredibil, dar adevărat: era frumoasă)

dimineaţă de ce să fi fost pe-atunci?, august septembrie, mă îndeletniceam pe la 7 – 8 dimineaţa cu elimina rea, prin livadă, a excedentului de caise sau piersici, ciad strigă dintr-odată Zaharia, băiatul „la toate” din curte: „Dom inginer, dom inginer!” Veţi rămâne poate surprinși. Este adevărat că absolvisem cândva niște studii de inginer, dar tăinuiam cât puteam acest oribil secret, păcat al unei tinereţi necugetate și în orice caz, n-avea de unde ști Zaharia, băiatul la toate, în special la roșioare și bălos. Deci: „Dom inginer!”

„Ce-i, măi, Zahario?”

„Se bate, dom inginer, o știucă, în faţa pontonului nostru.

Luaţi undiţa ! dom Dan, poate o prindeţi”.

Ce știa bietul Zaharia de Olimp, de Zeus, de oracole și ursitoare?

Practic, nimic. Și totuși a avut dreptate.[14]

Mulţumesc, Zahario!

Am coborât la ponton, cu undiţa gata montată, completă, cu lingură cu tot, într-o mână, și, în chip de sceptru, cu Destinul în mâna cealaltă.

Am lansat, nu știu dacă mai mult de 2 – 3 ori, drept înspre larg și pac! sau poc!, numai ţin minte exact cum a sunat, dar m-a cuprins vestita descărcare electrică: aveam pe undiţă o știucă:

PRIMA MEA ȘTIUCĂ!

S-a zbătut infantil, săraca, dar mie, neofitului, mi s-a părut titanică lupta, fioroasă încleștarea.

Și am adus-o la ponton, adică lângă ponton. Dumneaei, șugubăţă, continua să se zbenguie prin apă. Eu minciog nu lua sem, că n-am crezut o clipă în povestea cu prinderea unei știuci.

Și încă de către mine. Apoi, nici n-aș fi știut, desigur ce să fac cu un minciog…

„Scoateţi-o pe ponton!” mă sfătuiește Zaharia.

Eu, care de 2 – 3 minute nu mai judecam ca un „homo sapiens” ci, mai degrabă, ca un nevertebrat monocelular, făceam circumvoluţiuni în jurul propriei mele personalităţi, la propriu și la figurat, am tras, am retras și am contratras, reușind să înalţ maiestuoasa făptură de vreo 400 grame (dacă-i avea și pe äia) sus pe ponton, care era și de lemn și alunecos, mai precis de lemn alunecos.

Alunecos era pontonul, dar *în* apă, în orice caz, nu era.

Lucru pe care ar fi trebuit să-l realizeze inculta mea de adversară.

Dar ea nu l-a realizat. Și a început, pe ponton, ţopăiala, sara banda frenetică a știuculiţii devenită mare vedetă, pe scena primului teatru în aer liber din Snagov și împrejurimi.

---

[14] Notă: Până la un punct, desigur : în luna august sau septembrie, nu mai era, de mult, epoca de „bătaie" a știucii, adică de lepădare și fecundare a icrelor. Dar știuculita mea vâna, probabil, împroșcând peștișorii înspăimântați, vâna „ca un om mare".

Eu, îngrozit, cedam terenul, metru după metru, fără să opun cea mai mică rezistenţă organizată. Știam, în ciuda inculturii mele ihtiologice, că știuca este prevăzută cu dinţi. Cu dinţi enormi, apocaliptici și ascuţiţi. Ca atare, mă feream. Nu ţineam suficient cont că nu aveam aci de-a face cu un rechin-tigru sau o barracudă, în plină maturitate și formă optimă, ci cu o biată știuculiţă, după alte toate cu un moral extrem de scăzut, deprimat aș putea chiar spune.

Bănuiesc, că, dacă nu interveneau puteri externe și oculte, sau aș fi căzut eu, fără glorie, în apă, tot cedând din alunecosul lemn, sau s-ar fi asfixiat știuculiţă. Sau amândouă.

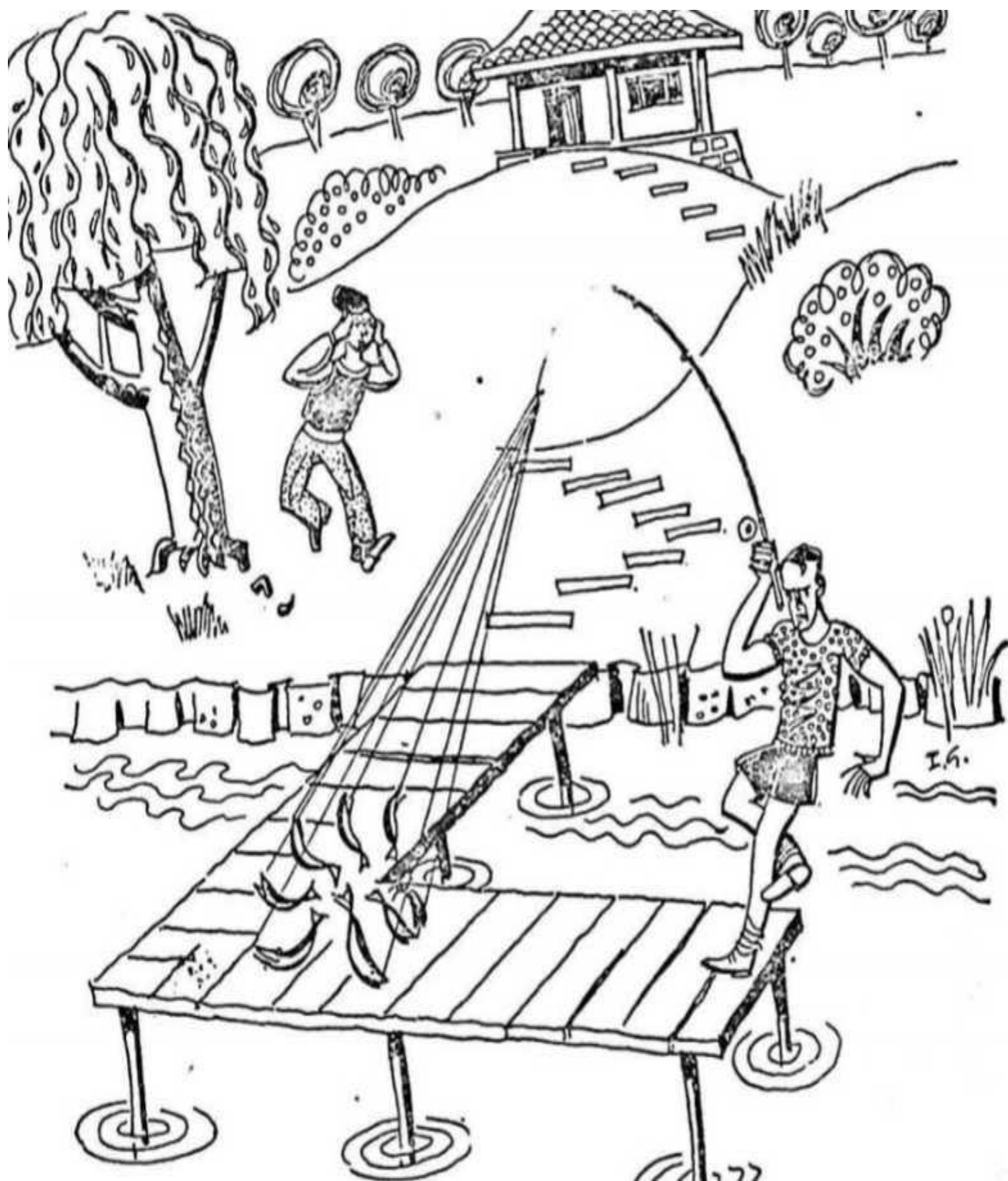
N-aș putea da cota oficială a pariului, în acea clipă.

Dar pot afirma că Siegfried sau Lancelot sau cum îl chema pe Marele Iluzionist și Îmblânzitor de Știuci din Epopeele Cavalerești, adică Zaharia al meu, a intrat în scenă, a apucat mârliţa de o ureche, i-a făcut un *hokahodatu* de karate, după operculul opus și a lăsat-o knock-out.

În mijlocul pontonului și de lemn și alunecos.

Și al ruşinii mele.

Care mi-a mai trecut cu timpul.

Eu, îngrozit, cedam terenul, metru după

metru

CÂTE CEVA DESPRE MILA 23

A) *Unde este și cine este Mila 23?*

I se zice satul Mila 23, comuna Crișan, judeţul Tulcea.

Și mi-e tare drag și dor de el.

Mai ales acuma, când, din pricina vârstei, nu mă mai pot repezi, cu una cu două, cu arme și bagaje, oriunde aș vrea eu. De pildă, la Milă.

Iar Mila 23 este tare departe, mai bine zis, rămâne, încă și azi, tare departe pentru oamenii ce nu mai sunt prea tineri. Dar, ce departe mai era ea, altă dată, acum vreo 15 – 18 ani, să zicem prin 1960 – 65!

S-a apropiat, de atunci? Mult!

*

Unde-i Mila aceasta, Mila Domnului?

Dac-ai ajuns să te caţeri, treaba ta prin ce mijloace, pe Steaua Polară, din Ursa Mică, aproape c-ai și ajuns. Nu mai trebuie decât să „cobori-în-jos, alunecând pe o rază” a stelei și iată-te ajuns exact în faţa bufetului, în plin centrul satului. Nu poţi să-l ratezi: e drept sub stea, o iei doar la vale. Poţi eventual, dacă-i greșit cu o palmă, să-ţi uzi picioarele, că-i „uite bufetul – uite Dunărea”, prin locurile acelea. Dar nu-i bai, că nu-i apa adâncă. La mal.

De câte ori n-am stat seara, pe terasa bufetului, dacă era prin septembrie sau prima jumătatea lui octombrie și vremea încă blândă, cu un păhărel în mână, după o divină zi de pescuit. Și am privit Stelele Polare. Ambele două.

„Eraţi ebrietat, domnul?”

„Nu, nu, adică nu prea, nu ca să văd dublu, în orice caz.

Admiram doar Steaua Polară, măsurând frumos de cinci ori distanţa dintre roţile Carului Mare, așa cum scrie la carte, o admiram în cer și, exact dedesubt, în apa neclintită a Dunării Vechi, reflexul ei legănat, cea de-a doua Stea Polară. V-aţi lămurit?”

Negru pe negru, ghiceai alunecând câte o lotcă, lăsând în urma ei o dâră de argint în apă, o dâră de stele tremurătoare.

Tovarășii tăi de pescuit, turiști și vâslași la fel, stăteau tăcuţi.

Toată lumea era cam obosită și avea ceva de evocat: drumul greu, știuca mare scăpată, furtuna de după-masă, căldura mă bușitoare de la prânz, cum îi stătea Feliciei cu frunza mare de nufăr pe cap, în chip de parasol, exuberanţa florală din gârliciul Corciovata II, izmă, miozotis, zorele, câte și mai câte, apoi drumul de întoarcere, cu apusul ce se stingea treptat, drept în prora lotcii, papornița grea de

capturile izbutite, care putea să fi fost și mai grea, dar cui îi mai păsa acum, ne mai întâlnim noi cu ele altă dată, tot la cotul Lideancei, că ne mai așteaptă…

Satul Mila 23 se află pe un curs de apă aproape stătător, ce se numește Dunărea Veche. Înainte de rectificarea braţului Sulina, pe la sfârşitul veacului trecut, acest braţ șerpuia. Descria, între altele un mare M. Prima bară a M-ului pornea, de la mila 20 în amonte de Sulina, urca apoi la primul vârf al M-ului, cotea spre sud-est și ajungea la actualul canal, în dreptul comunei Crișan la mila 13 – 14. Apoi o pornea iar la deal spre nordest și la al doilea vârf al M-ului cobora și intra iar în Canalul Sulina la mila 8. De-acolo înainte, liber, spre Sulina. Prin această îndreptare a Dunării, s-au câştigat vreo 12 mile marine (1852 metri fiștecare). Deci la primul apogeu al M-ului, cu faţa exact spre nord se înșiră, pe 4 – 5 km, satul Mila 23.

De la bufet, dacă o luai la stânga, cu Steaua Polară în mâna dreaptă, ca să te susţii, la nevoie… mergeai pe unica uliţă ce șerpuia alene pe lângă Dunăre. Gospodăriile erau împrejmuite cu garduri, nu atât împo*triva noc*tambulilor, ci mai degrabă pen*tru ei,* ca eventuale puncte de sprijin. Dar nu erau din uluci, ci, ca tot restul în sat, din trestie frumos împletită. Mergeai vreo 2 – 3 km, treceai de ţintirim și se sfârşea satul, fără alte incidente, cam pe la ecluză. Dacă, în schimb, o luai la dreapta, înspre Crișan, cum ar veni, aveai cam aceeași lungime de parcurs până la capul satului, dar era drumul ceva mai aventuros. Cum ar fi la Caraiman, în Bucegi, dacă ai lua-o pe sub Cruce, în loc să mergi pe platou, pe la Babe.

Erau, vedeţi dumneavoastră, vreo două podeţe de străbătut până acasă, două podeţe ușor bombate, stil cămilă, care treceau fiecare peste un canal și se complăceau în a se îngusta când te întorceai de la bufet. Și apoi, când te duceai la bufet, în general după untdelemn sau zahăr, era încă lumină. La întoarcere, beznă totală. Te cramponai de sticla de untdelemn, ca să nu cazi în canale și foarte des reușeai.

Astăzi, altă viaţă! Avem un grup generator care face „puf-puf-puf” până la zece seara. Dar mi se spune că satul ar fi acuma racordat la reţeaua electrică magistrală. Ce păcat! Nu mai poţi bea un păhărel în neliniște!

Ai lumină permanent, ce regretabil!

*

Deci, aci se află Mila 23: la punctul extrem de curbură nordică a Dunării Vechi, dintre Baba Rada și Crișan. Satul se află în întregime situat (afară de foarte puţine gospodării) pe malul sudic al apei.

Cum adică, cu faţa la Nord?

Ei, da ! Faptul poate părea curios, dar Mila 23, ca și majoritatea satelor din Deltă, stă cu faţa la nord. Ce-i aia „faţa”?

Vă spun: Este intrarea în gospodărie, din șoseaua ce face legătura cu restul globului. Căci Dunărea este această șosea, această arteră universală. Gândiţi-vă: acolo nu există drumuri, căruţe, camioane, autoturisme, biciclete măcar. Există Dunărea și tot ce plutește pe ea: lotcile, fiecare gospodărie are măcar una apoi remorcherele, șlepurile, cargo-urile, vasele de pasageri.

Totul vine și pleacă pe apă. Apa este singura arteră de acces.

Limba de pământ ce formează malul șenalului navigabil este foarte îngustă. Pe ea încape o singură gospodărie, după care în cepe împărăţia stufului și a apelor. De aceea se și întind satele pe lungimi atât de considerabile: 4 – 5 – 6 km. Și atunci, te în trebi, de ce s-au așezat aceste gospodării, aceste case, la sudul căii de acces, adică cu faţa la nord, în bătaia crivăţului?

Sunt și nu sunt explicaţii: pe braţul Sf. Gheorghe, atât timp cât ţine pământul ferm al Dobrogei, adică până dincolo de Murighiol și Dunavăţ, raţiunea este evidentă: accesul este pe sol, prin șosea, apoi omul clădește pe solul ferm, care-i susţine construcţiile, care-l hrănește, agricol vorbind. Pe braţul Chilia, explicaţia este și mai evidentă, fiind Dunărea, în acea parte, frontieră de Stat. Dar pe braţul Sulina? Afară de comuna Partizanul, care numără destule case și pe malul nordic, restul satelor este iarăși așezat la sud de Dunăre: Vulturul, Maliuc, Gorgova, Crișan, Mila 23. Uneori, solul este mai robust în sud, mai mlăștinos în nord; ar fi o explicaţie. Apoi, să avem în vedere că gospodăriile, casele în special, nu se întind de-a lungul Dunării, ceea ce ar mai lungi încă satele și așa nesfârşite (să-i vedeţi pe bieţii copilași, când aleargă prin viscol, 2 – 3 km până la și de la școală). Aceste case sunt *perpendiculare* pe Dunăre.

Faţada lor adevărată este fie la răsărit, fie la apus. Singura cameră, glacială iarna și foarte răcoroasă, vara, este prima cameră a casei, cea de la nord. Un fel de pivniţă într-o regiune fără pivniţe: cum ai săpat un metru, dai de apă. Un punct ar mai trebui luat în consideraţie: este destul de firesc ca toate casele unui sat dunărean să fie situate pe un singur mal. Dacă în timpul verii, barca te duce încoace și încolo, după toate treburile și la Milă, în special, ai permanent priveliștea unor copii, de la 3 ani în sus, vâslind singuri într-o lotcă și încă în picioare, fără pic de teamă, să nu uităm însă că mai vine și iarna cu tot cortegiul ei de îngheţuri parţiale, incomplete, sloiuri, dezgheţuri etc. Care fac, din traversarea Dunării, o mică aventură ce se poate ușor amplifica!

Cu sau fără explicaţii, asta-i situaţia: tot satul Mila 23, pe o lungime de cea 5 km, stă pe un singur mal al Dunării, cel sudic.

Malul nordic însă îţi rezervă primele uimiri. Întrerupt doar de câteva canale, Şonţea, Olguţa, Baba Rada, Caţavaia, Eraclia și altele, el nu este de fapt decât un mare câmp semimlăștinos.

Aci trăiesc în cea mai caraghioasă convieţuire pașnică (?) cea mai pestriţă dintre populaţii: porci (de casă), mama, tatăl și copiii, stârci albi, cenușii, pitici, gâște și raţe tot de casă, peascã ruși, ţigănuși, nagâţi, apoi lișiţe și raţe de necasă, sălbatice, berze, ciori, broaște ţestoase și ne, o faună indescriptibilă. Am văzut și câini, pisici și măgăruși; cred că erau doar flotanţi. Acest mal nordic, opus satului, este un spaţiu de recreaţie și adevărată odihnă. Îţi iei o lotcă, de vreo 14 crivace, vâslele. Un ghionder şi/sau o ancoră și pleci în aventură, fără vâslaș. De la Eraclia la Şonţea, canalele extreme, să tot fie 3 – 4 km. Dacă apele curg „În afară”, sunt adică în scădere, la fiecare gură de canal și adeseori între ele, poţi face o amuzantă partidă de pescuit. Liniştitoare, neobositoare. Distanţele sunt mici, priveliștea

satului de vizavi, pitorească, deși cam dărăpănată, iar pescuitul ce-l vei avea se va compune probabil din bibani, avaţi, știuci mici (de ce numai mici, nu știu), iar dacă ai noroc, s-ar putea să-ţi pice și un avat mai măricel, adică de la 1 – 2 kg în sus. Îţi umpli un coșuleţ ce mai, ciorba este asigurată. Sezonul indicat pentru acest pescuit, din faţa satului, este imediat după redeschidere, adică în iunie și, după cum am mai spus, este de dorit, să fie apele în scădere. Spre prânz, se face cam cald. Te poţi scălda în apa limpede a Caţavaiei sau Eracliei, unde solul este ferm, ne cum mocirlos și stai așezat în apă la umbra bărcii, pe niște trepte de amfiteatru, parcă săpate anume pentru tine sau pentru zei. În timp ce te răcorești bine-bine, poţi sta, fără cost suplimentar, (spectacolul fiind gratuit) să asiști la vânătoarea pescărușilor. Zic bine „vânătoare", căci, deși prind *pești,* pescărușii nu pescuiesc, ci vânează (cine a parcurs, cu un minimum de atenţie capitolul AGVPS, din prezentul op, cunoaşte deosebirea). Și stai și te uiţi și ești rugat să nu judeci, pe plan moral, spectacolul ce se desfășoară în faţa ochilor tăi. Să privești doar și să admiri iscusinţa vânătorului, uitând o dată de nulă „de dreptate" etc. Ești, în primul rând, orbit de intensitatea albastră a cerului. De! Suntem în iunie „Ziua cea mai lungă" și, pe aci, „Dunăre, Dunăre, drum fără pulbere", nu știi ce-i praf, fum de „uzină, autovehicule etc. La orizont, poate, un punctuleţ, o mică dâră indică trecerea vreunui vas vetust, prevăzut cu coș și cu un pufuleţ de fum. Zici aha! acolo-i braţul Sulina. Și atât! În tot „cerulaeum"-ul văzduhului, plutesc, atenţi, peascărușii. Cum îşi pândesc, cum îşi aleg ei prada? în jurul tău, în apă, mișună obleţii, cu milioanele. Vin, trec în lungul corpului tău imobil, te ating, aproape te mângâie, nu sunt sperioși, sărmanii. Din cer, pândește moartea albă, orbitor de albă, ca un gheţar alpin, în plină vară. Pândește, ochește, cum poate selecta un oblete dintr-un miliard, nu știu, dar, brusc, pescărușul îşi închide aripile și cade vertiginos, ca un meteorit ascuţit la ambele extremităţi, și dispare în întregime în apă, o secundă, două, trei, a și ieșit și și-a reluat zborul, atârnându-i din cioc, invariabil, câte o victimă. Să nu zicem „săracii de ei!", că ne-ar strica admiraţia pentru spectacol. Cazi într-un fel de toropeală. Viaţa-i plăcută (cu condiţia să nu fii oblete), afară-i cald, în apă-i răcoare, în zimbil stau peştii prinși dis-de-dimineaţă, la umbră, în lotcă și acoperiţi cu câte o frunză mare de nufăr. Nimic nu mișcă. Apa din canal se strecoară cristalină printre obleţi și fire de iarbă, unduindu-și ușor asentimentul; nu mai „mișcă" nici avatul în apă. Hai, spre casă, că ne-a dat Gherghina camera cea răcoroasă, cea din faţă, să facem o siestă, până la pescuitul de seară.

Înainte de a pleca, un ultim lanseu de adio, deși nu mai este ora bună. Doarme toată Dunărea, cât este ea de „Veche" Se vede: nu mișcă nimic. Lansezi o lingură mică, albă și grea s larg. O lași să se scufunde bine, că-i aci adâncime de 7 – 10 metri, și o tragi alene, o tragi și poc I în ciuda tuturor pronosticurilor, te „atacă" un avat și încă din cei mari. Cât de? Nu, nu insistaţi, nu vă spun, c-ar trebui să mint, ca să fie captura și naraţiunea cât mai interesante și aceasta nu intră în principiile mele! Nu, vă rog!

Un singur lucru vă pot spune, deși sper (pentru dumneavoastră) că-l ştiţi: avatul (Aspius rapax) este un pește răpitor care însă… n-are dinţi! Nici măcar dinţișori ca

glaspapirul, cum are bibanul. În gura lui, dacă-ţi plimbi degetul, preferabil după ce i-ai scos lingura și cârligele, găsești un cartilagiu, catifelat, de porţelan. Nicio asperitate. Aceasta îmi explică, mie cel puţin, dârzenia atacului. Cred (cred!) că avatul atacă prada late ral (poate chiar frontal) dar extrem de brutal, înșfăcând-o, sugrumând-o de la bun început. De unde și plăcerea pescarului: șocul atacului constituie jumătate din farmecul acestui gen de pescuit.

Știuca, uneori, atacă victima, în speţă lingura noastră, urmărind-o. Ea nu se pripește, cunoscându-și puterea și multiplicitatea danturii. Se întâmplă, de-aceea, să nu fii sigur (repet: uneori) dacă ai fost „atacat* de o știucă sau de vreo iarbă. Doar în secundele următoare vei afla.

Pe când, la avat, nu poate exista dubiu: chiar un avăţel, sub un kg, chiar și mai mic, când îţi atacă lingura, apoi parcă ţi-ar fi plesnit cineva, cu un ciomag, vârful lansetei.

Deci, am mai prins un avat. Cel mai mare de până acum (nu insistaţi!) deși la cea mai nepotrivită oră. Se întâmplă, ce vreţi, se întâmplă! De ce?

Să mai încercăm, poate mai pică vreunul. Nimic, nimic și iar nimic.

De ce?

B) *Bal la Zăvoi*

Un podeţ, un bucheţel de sălcii pletoase cu bărbi și mustăţi, fără blugi însă, apoi căminul cultural care înflorește, ca și regina nopţii, doar pe întuneric; alături, bufetul pe care l-am mai cunoscut, alimentara, apoi vechea cherhana, clădită pe piloţi (dac-o mai exista), fosta gheţărie, actualmente crescătorie de șobolani. Un pic mai încolo, școala și singura clădire mai depărtată de Dunăre, biserica satului. Ce mică este, văzută de aproape.

Ce măreaţă ţi se pare, când o zărești de la mari depărtări, de pe „Pasager", pe braţul Sulina. De la mila 18 (pe Sulina) și până la biserica din Mila 23, trebuie să fie, în linie dreaptă, vreo 4 – 5 km. Monumentală ţi se înfăţișează, de la acea distanţă, singura construcţie verticală în puzderia liniilor orizontale, canale, ghioluri, bariere de stuf, diguri, toate strict *orizontale.*

Acesta este centrul civic ai satului. Încolo, spre sud-est și sud-vest, se întinde satul propriu-zis, adică gospodăriile oamenilor, casele lor.

În faţa centrului civic unde ne aflăm noi, înconjuraţi de sălciile mereu plângăreţe, lucește Dunărea, Dunărea Veche, fostă cândva braţ de fluviu, retrogradat acum pe post de baltă, că nici „ghiol" nu-ɨ poţi spune. Pe malul ei, stau aliniate, ca la „Parking", vehiculele, adică lotcile participanţilor la serbarea culturală de alături, a celor de la cămin. Noi, micul nostru grup de pescari lansetiști, veniţi de la București, savurăm aceste clipe de toropeală. N-am vâslit noi; au vâslit Ștefan, Fiodor și Vania. Dar toţi resimţim acea plăcută oboseală trupească ce ţi-o creează o zi petrecută în aer liber, și ce aer, și ce liber! Și vâslașii sunt obosiţi, c-au vâslit, cât să zicem? Douăzeci de km de drum, plus cele câteva deplasări lente din japșă în japșă. Ștefan, având norocul că era vâslașul meu, a mai apucat o picoteală după

dejun, chiar în barcă. Mă gândesc că merită, ca o notiţă, măcar, să fie descris felul cum picoteam, Ștefan și cu mine, în mijlocul unui ghiol: la mal, în general, n-ai unde, că n-ai pământ liber. Pe plaur este imposibil, fără să mai menţionăm drăguţii de ţânţari, care chiar ziua, în amiaza mare… Și atunci ne ancorăm cu ghionderul, în mijlocul unui ghiol. Ne ghemuim, cât mai comod, fiecare la un capăt al lotcii, el la proră, eu la pupă, zisă „cârmă". Așezăm vâslele transversal peste lotcă, depășind în ambele părţi, ne ridicăm cizmele, fiecare pe vâsla lui și… duși suntem. Numai când unul, visând urât, sau din orice alt motiv, face o mișcare mai bruscă, îl trezește pe celălalt, panicat că se răstoarnă cu barcă cu tot. Încolo-i minunat! Ceilalţi, mai ambiţioși, mai tineri, mai rezistenţi, au luptat întruna, de dimineaţa până seara. De! Inorogul și boșorogul. Dar toţi gustăm acea inefabilă stupoare a oboselii fizice sănătoase, care presupune un efort lent, continuu, fără excese și o totală absenţă de griji mari, compensată printr-o sumedenie de preocupări mărunte: „nu ar fi mai bună lingura Hardy cea mică, că-i mai precisă la lansat, cea plată („Patek Philippe" îi zic eu, că-i extraplată) înoată bine, chiar și într-o palmă de apă și prinde știucă după știucă, are un știuc-appeal, Patek-Philippa, dar ţi-o fură vântul, ţi-o deportează doi metri ca nimica și asta înseamnă drept în stuf, sau în nuferi, cu ea şi și…" o grămadă de fleacuri ce-ţi ţin mintea ocupată, dar atât de nonșalan*t ocupată*.

Și acuma, acest așa-zis Niculiţel, cu iz de molan, venit cu barca de la Letea. Toată Dunărea, numai butoaie priponite pe bărci, toată Dunărea cântă ziua și noaptea de la Chilia la Caraorman, când s-au copt strugurii, pe grindul Letea. Au trecut două-trei săptămâni de-atunci, vinișorul din Letea s-a mai înăsprit, s-a mai virilizat, și circulă acum zglobiu din masă în masă, ager ca o nevăstuică. La noi, la bufet. Cred că și alături la căminul cultural, unde-i, în seara asta, Mare Bal Mare. Și foarte cultural, probabil. Se și aud, aduse de adierea brizei nocturne, melopeele valsante și tangoiste, emise de acordeon, trompet și alte câteva instrumente pe care le credeam definitiv pensionate și surghiunite, printre filele dicţionarelor la M, Muzică („Instrumente de produs…")

Ce bine ne simţim!

Sunt de trei zile aci.

Parc-aș fi de un veac, de multe veacuri. Crescut aci, trăit aici, din moși-strămoși.

Aci aș vrea să mă retrag la bătrâneţe, când mă voi pensiona, aci să-mi sfârșesc zilele, aci să… Ca omul la un pahar de vin!

Vorbe goale: aci, viaţa este aspră, monotonă, în realitate-i zilnică. Frig, îngheţuri, viscol, nu tu calorifer, nu tu baie, nu tu confort; apoi inundaţiile, se intră uneori cu luntrea în casă, când vin apele din cale-afară de mari. Pe urmă căldurile, ţânţarii, tăunii, excese din unele, lipsuri din altele, e foarte frumos să vii să stai o săptămână-două, să-ţi faci damblaua pe aci și ţuști! s-o iei din loc, înapoi la Bucureștiul, pe care-l blestemăm din suflet, toată ziua; la București unde, în primul rând, ai să faci o baie caldă și apoi

— „… asta de la Mișa, pescarul".

— „Poftim?"

Apare un băieţel, care-mi întinde o sticlă de Letea și bolboroşeşte timid ceva.

Alb, de blond ce este, ca o funie de cânepă.

— …de la Mișa, piscarul la Mazilá". (cu accentul pe ultima vocală).

Și arată cu mâna spre un vlăjgan care stă cu doi tovarăși la o masă. Acesta simte nedumerirea mea. Îmi zâmbește. Eu nu pot să-i deosebesc unii de alţii. Dacă am văzut vreun pescar, pe ghiol, în exerciţiul funcţiunii, cu șorţul lui imens, de plastic, căciula până peste ochi, ghionderul, într-o mână, înfipt în sol, vintirul pe care-l „scutură", în cealaltă, în picioare, se-nţelege, menţinându-și un echilibru precar (sau așa mi se pare mie), nu-l pot recunoaşte acum la bufet, în travesti-ul lui de om obișnuit, banal. Îi răspund la zâmbet.

Ștefan, de lângă mine, se uită, și-mi explică:

— Mișa are singura lotcă de pescuit pe Mazilá. Aţi fost cu Ignat până acolo, pe jos și Mișa v-a împrumutat barca lui.

Așa-i! Și am făcut treabă bună pe Mazilá. Da, da, când nu se prindea nimic în altă parte, deși cu o lună înainte, mușca peste tot locul, de nu mai știai ce să faci cu știuca. Ziceau pescarii că sunt fluctuaţii de nivel, că apa crește și scade întruna, *c-a zăpăcit* peștele.

Ne-am pierdut atunci vreo 2 – 3 zile, căutând răpitorii noștri dragi. Se întâmplă des să pierzi o zi, două, trei, până le dai de urmă. Dar, apoi… Roni și Taru se apucaseră, mi se pare chiar de pescuit „la fix", roșioară; roșioară în Deltă! Puuu! Și atunci am întrebat pe gazda mea, pe Ignat, dacă nu există vreo baltă izolată, tăiată de aceste variaţii de cotă. A zis da, este una.

Mazilá, care n-are legătură cu apele Dunării decât primăvara, când vin ape mari de tot, prin Obretinul Mare. Dar că nu poţi ajunge din sat cu lotca la acea baltă, decât pe căruţă, sau pe jos și dacă-ţi împrumută unicul pescar al ghiolului, Mișa, lotca lui.

S-a făcut târgul și, într-adevăr, pronosticul s-a dovedit just: am prins, în două ore doar, cât am vrut și ce-am vrut. Dar era drumul lung, vreo 4 km dus și tot atâta, la întoarcere. Pe jos.

Merita însă. De cum am intrat în ghiol, în barca lui Mișa, care stătea priponită într-un fel de tranșee de acces, s-au deschis porţile raiului. Așa mi s-a părut mie cel puţin. Ora era deja înaintată, poate 3 după-masă, căci atât lotca, cât și Mișa, cât și Ignat fuseseră foarte aferaţi până pe la ora 2. Până să ajungem noi la „Start", se făcuse 3.

Dar recompensa veni repede, în primul rând, prin aspectul ghiolului: o serie de golfuleţe mici, misterioase, înconjurate de stuf înalt, solemn, silenţios, ce-mi place a-l numi „intrarea în catedrală". Pe lângă stuf, vegetaţie luxuriantă. Apa adâncă doar de vreun metru, pe fundul căreia distingeai cel mai mic amănunt: cristal din cel mai pur!

De la primele cercetări, printre nuferi și trestii, mușcăturile se succed. Știuci nu prea mari, dar dintre care oricare s-ar fi jenat să cântărească sub 7 – 800 grame. Cele mai experimentate, educate deja la facultate, 1 – 1 1/2 kg. Dar dintr-odată șiragul de japșe face loc inversului său, „negativului" cum ar zice fotografii: în locul celor multe ochiuri de apă înscrise într-un codru de plaur, acum se transformă

peisajul într-o întindere mare de apă, tot cristalină, în care pluteau insuliţele de plaur. Exact inversarea aspectului iniţial. Lansam în dreapta, în stânga, spre insuliţa aceasta sau cealaltă și nu se putea, măcar o ţăcăneală, dacă nu o mușcătură cinstit-negustorească, să lipsească la apel. Apa, mai adâncă, era atât de limpede, încât la $1^1/_2$ metru vedeai perfect fundul, în golul dintre ierburi. În entuziasmul meu de neofit în d-ale ghiolului Mazilá și după 2 – 3 zile de rătăciri sterile în căutarea răpitorului nostru cronofag, am fost cuprins de zel. Zelul m-a dus direct la lăcomie, lăcomia m-a aruncat în braţele pripelii, iar aceasta din urmă, talonându-mă necontenit, m-a îndemnat să-mi lansez din nou lingura, imediat după o captură mai disputată. Fără a-mi clăti mâinile de zeama lunecoasă ce o secreta știuca, fără a-mi șterge mâinile cu vestita „Cârpă de știuci!

La pescuit de știuci este bine și chiar foarte recomandabil să faceţi ce vă poftește inimioara: să jucaţi într-un picior, ca călușarii, să cântaţi un preludiu și fugă la orgă, dacă aveţi una la îndemână, să staţi în poziţie verticală proptiţi în mâini și lansând lingura cu picioarele, orice, că d-aia sunteţi în concediu, d-aia aţi plătit bunătate de bilet: CFR + NFR + gazdă + lotcă + votcă. Una însă, să știţi de la mine, să n-o faceţi: să nu lansaţi, cu mâinile ude de secreţia siropoasă a știucii, ca să nu „cine-o face ca mine, ca mine să păţească" și... s-o păţiţi. Eu m-am pripit: într-un graţios zbor planat pornește lingura, mulineta, lanseta și tot ce venise în contact cu melasa știucogenerată. Ce frumos stăteau ele toate acuma, ca naiadele, culcate pe fundul ghiolului. (Botticelli, frate dragă, împrumută-mi un penel, două!) Frumos și desigur comod. Căci au rezistat, politicos dar ferm, la primele mele tentative ce recuperare. Dar eu eram atât de hotărât și ele atât de vizibile în limpezimea ambiantă, că lupta deveni inegală. Somate, intimidate, încercuite, agăţate cu cârlige, sfori și alte cătușe, s-au văzut nevoite să se predea una câte una. Mulineta era un Quick-Finessa, lanseta tot DAM, idem nylon-ul etc. O avere, ce mai încoace-încolo și după alte-toate, și singură la părinţi.

Se apropia seara, mai era lung, drumul de întoarcere și, cu inima zdrobită, am luat-o spre casă, după una dintre cele mai scurte, dar idilice, partide de pescuit, din câte mi-au fost date să le trăiesc.

I-am acordat probabil "o potrivită băgare de seamă" (ar fi zis Macedonsky) lui Mișa și acum, iată-l că-mi trimite o atenţie. Nu putea fi vorba de refuz. Am închinat paharele, am băut și firește ne-am revanșat.

Sunt, cred, 15 ani de atunci, dar nu ţi-am uitat gestul și nici zâmbetul scumpe pescar. Hai noroc, dragă Mișa!

Dar farmecul, farmecul bufetului în ce constă?

Într-un colț, cîțiva bărbați cîntau pe trei voci, foarte juste, foarte studiate. Nu vociferări de mahala, nu răcnete de beţivi, asurzitoare. În general, parcă nu se vorbea așa de tare ca în cârciumile noastre. Băutorii lor, după ample libaţiuni, erau în stare de orice, chiar de ebrietate sau imponderabilitate: Nu deveneau însă mitocani, grosolani.

Știu, știu acuma, în ce consta o bună parte din farmecul bufetului, vechiului bufet, cel puţin. Locanta era lungă, foarte joasă de tavan și luminată cu lămpi insuficiente, creatoare de clar-obscur. Ca atare, feţele oamenilor (și așa foarte

slabi, nu era un obez în tot satul) erau adânc crestate, sculptate din lemn, nu din marmură. Singurele feţe convexe, selenare, rotunjoare erau ale noastre; ale lor erau concave, brăzdate, cu adâncituri marcate, tenebroase. Aș zice aproape că toţi erau frumoși, dar nu după canoane elenistice, ci nordice, aspre, legendare. Xilogravuri, nu picturi!

Singur, într-un colţ, înalt, cred, de peste 1,90, slab dar părând voinic, drept ca un I, cu părul, mustaţa și o foarte scurtă barbă, toate albe ca neaua, stătea un bărbat încă splendid. Ce vârstă? Cine poate ști și ce contează? Îşi sorbea băutura, demn, aristocratic. Lumea îl saluta, toată. El răspundea, nu condescendent, dar rezervat. O vorbă nu scotea. L-ai fi putut lua drept Marele Duce. Mi s-a explicat: este tatăl lui Sciotnic, campionul. Dar, cred că nu din cauza aceasta era el mândru. Ferească Dumnezeu! Era demn și mândru că așa-i era firea. Era un brad alb și singuratic. Fusese pescar. Era acum pensionar. Credeţi, probabil că tinerii i-au luat locul. Ei bine, i-au luat și nu i-au luat, pentru că nu prea mai sunt tineri. Tineri pescari, vreau să spun. Pentru simplul motiv că nu mai există aproape deloc reprezentanţi ai acestui străvechi meșteșug, pescuitul. Nu prea mai sunt pescari, după cum nu prea mai există pește de-adevărat, adică nedomesticit. Pescarii au fost înlocuiţi prin „crescători de pește”. Peștele nu mai crește vioi, sălbatic, liber, de sine stătător în râuri, ghioluri, lacuri: el crește astăzi în *pepiniere.*

În consecinţă, nu mai există nici pescarul, cu viaţa sa romanţioasă, care pleca singur în luntrea lui, la orele două dimineaţa, parcurgea 20 – 30 km, oprindu-se la toate sculele lui, taliene, vintire, setei și se întorcea pe la prânz, îşi preda peștele la cherhana, dormita până pe–nserat, îşi făcea apoi un „coraj” fie la bufet, fie pe-acasă și o pornea din nou, pe orice vreme, să-și facă turneul obligator.

Grea meserie mai era. Mulţi se îmbolnăveau pe baltă, în cel mai bun caz, numai de reumatisme. Ștefan al meu și-a clătit profesiunea de pescar cu plămânii, sărmanul.

*

*   *

Stăteam noi deci așa la bufet, după frumoasa noastră zi de pescuit, cuprinși de delectabila toropeală vesperală. Ne uitam împrejur, tăceam și auzeam fără a le asculta, ecourile dansante ale celor două muzici două (și culturale) ce ne parveneau de la cămin. Simţeam, prin intermediul cine știe cărei voci lăuntrice, c-ar trebui, probabil, să facem ceva, de pildă să mergem acasă, dar deocamdată, după cum spunea bunică-mea, (dinspre partea mamei, moldoveanca), noi „șădeam, tăşeam și tari bini petreșeam”.

În sfârșit, după un lung conciliabul, am adoptat o nehotărâre irevocabilă.

Și-am mai stat un pic că doar „tari bini petreșeam”.

În cele din urmă, vocea picului de raţiune, diluat în foarte mult tulburel de Letea, ce mai rămăsese în compania noastră (un pic de raţiune și ceva mai mult Letea) ne-a îndemnat să ne ridicăm de la masă, să adulmecăm drumul spre căşi, să mai aruncăm o privire de verificare spre Steaua Polară, care în tot timpul acesta nu se clintise din loc (este extraordinar ce fixitate poate avea în cer această stea; de

aceea probabil că i se și zice așa, adică stea, că-i pusă acolo ca să „stea”, nu să umble hai-hui, ca luna sau ca noi, cei de la bufet).

Toate bune și regizate de Marele Scenarist, dar drumul nostru trebuia să treacă indiscutabil prin faţa căminului și acesta era și Cultural și prevăzut cu Mare Bal Mare. Și nu cu Două-Muzici-Două ca pe afipt, ci cu Două-Muzici-Trei.

După cum se va vedea.

Drumușorul nostru trebuia, înainte de a se pierde în zăvoi, să treacă prin faţa ușilor, larg și ospitalier deschise ale căminului. Prin aceste vaste orificii, răbufneau valuri de armonie, cultură, ritmuri molcome, năduful de muncă cinstită și de efer vescenţă trupească potolită. Străbătea totodată și priveliștea mulţimii de tineri dansatori.

Am aruncat, oarecum intimidaţi, o privire fugară prin ușile larg deschise. Nu ne-am fi oprit, nu am fi intrat, nu din alt motiv, dar pentru că am fi simţit, oarecum, că nu am fi fost doriţi acolo, am fi fost deplasaţi, prezenţa noastră la acea serbare localnică, care n-avea nevoie de noi, ar fi sunat fals, putea chiar fi interpretată greșit: „Au venit să se uite la noi, ca la urs!”

Dar, în interior, chiar lângă ușă erau așezaţi „bătrânul” Fiodor (să tot fi avut 40 ani) cu soţia lui, Pașa, fiica lor, delicioasa Aniuta, abia măritată cu un superb viking, înalt, blond, spătos, zvelt de mijloc și acordeonist după alte toate. Fusesem la ei în gazdă, cu vreo doi ani mai devreme, rămăsesem în foarte bune relaţii. Ne-au poftit, ne-am lăsat greu, ba că eram obosiţi, ba în drum spre casă, murdari, cu cizme etc.; nimic de făcut! Am capitulat, mi-e teamă, fără a opune o rezistenţă înverșunată și ne-am așezat cu ei la masă. Hai noroc! Bine aţi venit, ba bine v-am găsit și *„d’a capo al fine…”*

Cu reculul timpului, vă pot mărturisi că dacă, fiind *oameni dintr-o bucată,* am fi refuzat amabila invitaţie de a asista, măcar o jumătate de oră, la festivitatea eminamente culturală, m-ar fi încercat eterne remușcări. Dar asta este ceea ce ne face viaţa suportabilă: nu știm, din fericire, pe lângă câte adorabile nebunii am trecut, ocolindu-le. A! dacă am ști ce am pierdut, nu ne-ar ajunge palmele mâinilor ca să ne cârpim cât am merita!

De data aceasta nu ne vom cârpi, pentru că *nu am fost* specimene de bronz incoruptibile. Am rămas, nu mult, dar am rămas, înregistrând, dar mă tem că și savurând, aspectul balului de la Mila 23.

Ni s-a explicat că „soareaua dansantă” fusese precedată de un mic, dar vânjos spectacol cultural, în care versurile, cântecele și pantomimele alternau într-o echilibrată armonie și proporţie.

În rezumat, un succes răsunător.

Acum băluia balul.

Sala era mare, mi s-a părut imensă, știu și eu, aș zice 15x25 metri, poate și mai mult, dar tot scundă. Luminată însă „a giorno” cum se cuvine unui lăcaș al culturii. Ce vedeai întâi, erau firește dansatorii: 50 de perechi cel puţin, pătrunse de ritualul îndeplinit. Și puţin transpiraţi, ceea ce nu strică de fel, în acel inevitabil crescendo idilico-muzical. Nu ţopăiau ca bezmeticii, nu-și aruncau părţile anatomice în direcţii

contradictorii și sacadate, ci „umblau” mai degrabă, îmbrăţișaţi, într-o bucolică strânsoare, de-a lungul unui traseu, în sens girator, stabilit din primele veacuri ale erei noastre.

Apoi vedeai orchestrele. Una și, vădit lucru, „cea mai principală”, se compunea din persoane numeroase și bărboase (roșul „Veneţian” predomina). Cântau, cu predilecţie, melodii în ritmul de 3/4, aducând deci a valsuri și cuprindeau un vast asortiment, mergând de la inocolibila „Dunăre albastră” și până la „Enigmaticul Baikal”. Am mai spus că instrumentele folosite de acești barbofori-stacojii erau, pe puţin, desuete. Căpetenia lor, a instrumentelor, rămânea acordeonul. Câte un Strauss, din inepuizabila dinastie, mai exploda uneori, alături de Dunaievschi. Aceste defilări în 3/4 nefiind epuizante, durau câte 15 minute fiecare.

Apoi orchestra întrerupea emisiunea pur sonoră, acordeoanele se împătureau gospodărește, alămurile se extrăgeau (fără durere) dintre bărbile și alte fongozităţi împrejmuitoare și erau înlocuite printr-un gâlgâit de Niculiţel (sau Letea, după generozitatea mesenilor). Într-un perfect sincronism, încetarea ostilităţilor și predarea armamentului greu de către unităţile blindate ale bărboșilor din orchestra nr. 1, coincidea cu deschiderea focului din partea unităţilor mai lejere ale partizanilor orchestrei nr. 2, mai mică, mai combativă, mai bine pregătită pentru războiul de guerilă. Orchestra nr. 2 avea, se vede treaba, o vocaţie mesianică: rafale de muzică sud-americană, argentiniană în special. *Los senores caballeros* ce-o compuneau, veneau de la mari depărtări: coborau cordillera Caraormanului și a Stipocului, se infiltrau prin strâmtorile Magellan, Ceamurlia, Litcov și chiar Lelea, se strecurau în sălile culturale, înarmaţi până-n dinţi cu chitare, balalaici, muzicuţe și chiar tam-tamuri. Apoi își descărcau reper toriul și muniţiile sub forma de tangourl, cha-cha-chauri, alte tangouri, puţine sambe urmate de tangouri. Erau latini, din temperament și până în picioare și latiniști experţi, însoţind, nu rareori, refrenele cele mai vocale, cu interjecţii pur romane, ca Cea ! sau Ollé! sau Tango!

Fiind ceva mai epuizante și orchestrele mai reduse, aceste șarje de cavalerie ușoară nu durau chiar 15 minute, ci mai aproape de 13 – 14 (plus fracţiuni neglijabile).

Stacojii de bărboși atâta așteptau ca să se năpustească cu forţe noi și înzecite.

Dar! Dar mai era, dacă ţineţi bine minte, un al treilea grup de muzicanţi, menţionaţi în analele mele, cu vreo câteva pagini în urmă. Această formaţie muzicală din lumea 3-a, nu se datorează unei clipe de delir publicitar al naratorului. Ea exista și se manifesta, destul de zgomotos, în pauzele sau chiar fără pauzele orchestrelor de bază. Se compunea dintr-un grup de tineri, foarte tineri, tunși și îmbrăcaţi după ultimul jurnal de modă, parvenit, cu o rezonabilă întârziere, tocmai de la Periprava sau Mahmudia. Erau deci „ultimul răcnet” în materie vestimen tară, dar constituiau totodată, o elită, o avangardă în domeniul artelor. Nu cunosc, bineînţeles, părerile ce le nutreau faţă de Brâncuși, Vasarely sau Salvator Dali (ca să ne referim doar la arta plastică), dar în marele domeniu al artei muzicale, dumnealor se pronunţau net împotriva clasicilor de pe podium sau chiar exponenţilor ritmurilor latino-americane. Erau cred, mai degrabă iconoclaști decât

iconolatri, știind, ca majoritatea celor foarte tineri, cu precădere *împotriva* cui sunt ei, decât în *favoarea* cui luptă, cu juvenila lor înverșunare. Și știau una și bună: erau împotriva întregului repertoriu barbofin, de la Johann Strauss și până la Volga-Volga; de asemenea nu-i încântau câtuși de puţin îndrăcitele ritmuri, înţepătorii cactuși muzicali ce înfloresc de la Rio Grande și până în Patagonia. Nu! Se declarau împotriva acestui întreg Balast, dar erau cu vederi mai tolerante în materie de muzică pop, folk etc.

Armamentul lor de bază, de fapt singura lor gură de foc, o constituia un mic magnetofon, propulsat până la viteze cvasisonice, de câteva baterii de campanie R 12.

De aici, de la acest mic instrument cu aspect atât de inofensiv, porneau focuri de artificii și pocnituri cuprinzând „The Beatles", Johnny Halliday, „Rolling Stones" și câte și mai câte specimene caracteristice ale contra-culturii, spărgătoare de timpane. Decibelii emiși de acest mititel de aparat erau incomensurabili și total incompatibili cu frageda-i înfăţișare. Și totuși mergea şi-şi avea fanaticii suporteri. Aceștia, vreo opt băieţandri și poate 4 – 5 fete, toţi între 16 și 19 ani, mânaţi de abnegaţia și dispreţul de moarte al marilor fanatici și apostoli, luptau împotriva celor două muzici două și reprobării întregii asistenţe, cu vederi în comparabil mai conservatoare. Dădeau frâu liber oștromentului lor, îl reglau la maximum de volum, formaseră un soi de inel protector în jurul lui și se zbenguiau cu ritm, știinţă și artă puţină, dar entuziasm fanatic și dedicare totală.

Se înfruntau diverse lumi, la balul din Mila 23 !

Paseiștii și fluturiștii se luau la tăvăleală, ca pretutindeni în lume.

Numărul foarte mic al avangardiștilor era, ca întotdeauna, compensat prin entuziasmul lor frenetic. Altfel și cu un avânt net superior lupţi pentru o mascaradă nouă, ineficientă și grotescă, decât ai lupta pentru vechiul și comodul tău halat de casă, cu care te-ai obișnuit, de-a lungul zecilor de ani.

Așa și la Milă: inferioritatea numerică a propovăduitorilor noului cult, era cu prisosinţă compensată de dăruirea lor totală (limbaj fotbalistic!).

Totul mergea deci perfect și sângele din Letea lubrifica cutiile de viteză și pinioanele scârţâietoare.

La un moment dat, noi care gustam și admiram rotaţia celor Două-Muzici-Trei, precum și îngăduinţa imensă a onor, publicului trecător și dansator, suntem izbiţi sau frapaţi, dacă vreţi, de un aspect ciudat în partea din fund (pe stânga) a sălii de bal.

Într-adevăr, pe acolo, se întrezăreau oarecare perturbări, mișcări ca de flux și reflux, îmbulzeala largilor mase avide de cultură.

Semăna, dacă vreţi și sunteţi foarte indulgenţi, a bătaie; dar bătaia presupune pumni, violenţe, răniri, strigăte, vărsări de sânge, câte și mai câte, sau așa am fost noi învăţaţi la T.V. Și la cinema. Aci, numai mișcări ca de maree, la care participau 10-20 tineri, împingându-se care încotro. Aţi văzut ce-i o „gră maclă" la rugby, până la introducerea balonului? Cam așa ceva era și pe acolo. Strigăte, deloc. Rar dacă vedeai un braţ învârtindu-se prin cer, ca o moară de vânt detracată, aterizând

moale, în capul vreunui combatant: complet inofensiv! mai mult du rea braţul decât capul. Și grămada iar se deplasa, prin împingere, cu 5 – 6 metri mai la dreapta, sau la stânga.

Ei bine, credeţi-mă sau nu, dar eu vă implor să mă credeţi, că-i strictul adevăr, în tot timpul acestei îmbulzeli, *în sală nimeni nu s-a sinchisit!* Doar noi, bucureștenii eram ochi și urechi.

Încolo, orchestra îşi vedea de treabă, orchestrând în continuare, dansatorii se roteau, strâns îmbrăţișaţi ca și mai înaintate, tâmplele lor stăteau lipite și puţin transpirate pentru lubrificare, ca întotdeauna, doar când mișcarea giratorie îi apropia, mai mult decât era rezonabil, de epicentrul seismului, îşi schimbau dansatorii ușor traiectoria, atât.

Calmul publicului și al orchestrei, blândeţea însășia încăierării ne-au entuziasmat.

La comentariile și întrebările noastre avide, comesenii noștri ne-au răspuns doar că-i luciu obișnuit, pentru că Marussia l-a lăsat pe Grișa, ca să se „logodească” (nu știu dacă ghilimelele mele sunt sau nu justificate) cu Colea și prietenii celor doi flă căi, se mai îmbulzesc câteodată, rar, numai când se întâlnesc, la bal, de pildă.

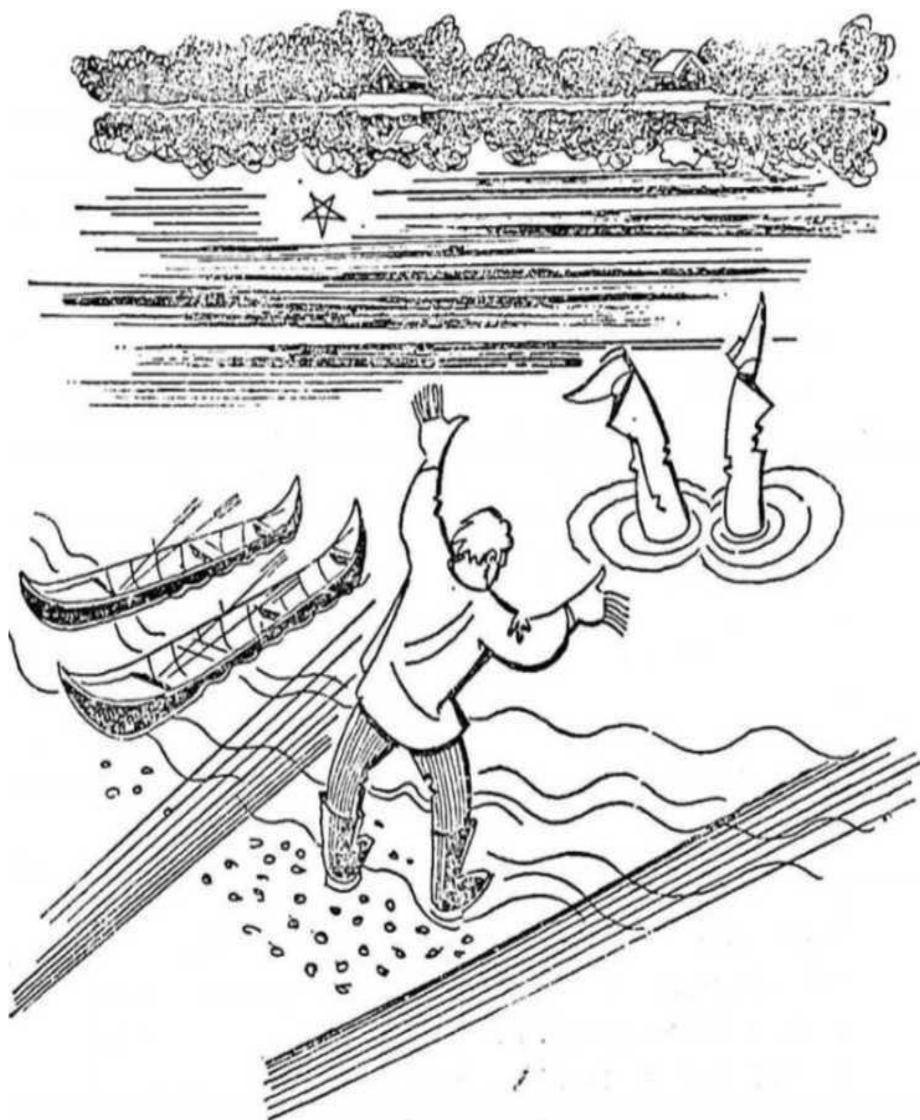
În apropierea imediată a încăierării la o masă, se afla un cetăţean de vreo 40 – 45 ani, solid ca un taur, al cărui grumaz îl și împrumutase. Ședea liniștit, în banca lui, exersând cu păhărelul mișcări de flexibilitate, du-te-vino, ale antebraţului.

Dintr-o dată ochii i se aprind: „Iura!” strigă el. Nimic. „Iura!” urmat de câteva cuvinte, indescifrabile pentru mine, totuși extrem de clare se pare. Dar ţi-ai găsit! Iura voia să facă un placaj și să marcheze un eseu cu capul lui Jenia sau cam așa ceva și nu dădea nici cea mai mică atenţie deciziilor arbitrului patern. Căci taurul meu de cetăţean era tatăl lui Iura. Constatând vădita lipsă de supunere faţă de implorările paterne, acest tată se ridică, ușor crăcănat, în picioare, îşi trage decent și hotărât pantalonii până la altitudinea reglementară și se îndreaptă maiestuos spre „grămada deschisă”. Ţi-l înșfacă într-o clipită pe Iura, care era și el ditamai flăcău de vreo 18 anișori, iese cu el pe ușa din intrare, cu un „hopa” ţi-l ridică pe umeri, pe grumazul său de zimbru, o apucă la vale, ușor încovoiat, înspre Dunăre, în timp ce Iura gesticula frenetic din singurele sale mădulare libere, braţele, asemănarea cu o moară de vânt devenind acum izbitoare. Înaintează părintele domol până la mal, mai merge și prin apă un pic, cam până aproape de genunchi și cu un alt „hopla”, mi-l aruncă pe sportivul nostru de Iura, la 2 – 3 metri mai încolo, în Dunăre.

Efectul a fost fulgerător. Și sedativ și barbituric. Iura s-a descotorosit de Dunăre, n-a zis nici „care”, nici lui tată-său, nici nimănui și p-aci ţi-e drumul ! Drept acasă.

Hopla! Cu Iura în Dunăre

Colegii mei și cu mine eram în al șaptelea cer.
Contra celor mai elementare sfaturi ale raţiunii, am oferit și adus altă sticluţă.
Care a fost, cu graţie, acceptată.

C) *Accesul* sau *Mila noastră cea de altă dată*

La începutul acestui capitol, Mila 23, care văd că ia proporţii de epopee și

aceasta, absolut independent de voinţa mea, am pomenit într-o frază criptică, cum că sătucul nostru drag se afla pe timpuri mai departe de noi, de restul locuitorilor planetei, dar că s-a apropiat simţitor, în ultimii 10 – 15 ani. Trebuie, firește, să vă explic cât era ea de depărtată, când încă nu se apropiase. Logic?

Înainte de a descoperi Peary, Amundsen, Byrd, Nansen și alţii, diverșii poli arctici, antarctici, magnetici sau de aur masiv, ce se perindeau pe globul nostru, localitatea Mila 23, deși mult mai puţin celebră, avea meritul de a exista și de a fi fost descoperită de alţi exploratori. Manuscrise, incunabule, pergamente și alte documente indiscutabile, sunt formale în această privinţă.

Locuitorii și-au ales reședinţa, bazându-se pe două criterii:

1) Să fie cât mai populată cu pește; c-așa le plăcea lor, să prindă și să mănânce pește. Gândeau, în candorea lor, că peștele, spre deosebire de vaci, porci, găini, curcani sau oi, nu trebuie crescuţi, ci doar prinși. Este foarte adevărat, sau era cel puţin: peștele, de bine de rău, *se creștea* singur. Ceea ce au subestimat primii descălecători a fost acel „trebuie *doar* prins!” Acest „doar” este și a constituit întotdeauna o minimalizare penibilă. Mai ales că, crescând singur, peștele ieșea adeseori foarte *prost* crescut, recalcitrant, aș zice chiar.

2) Al doilea criteriu, luat în consideraţie de primii coloniști, a fost ca locul lor să fie cât mai îndepărtat de București. În această privinţă, au reușit din plin.

Eu personal, deși parcursesem, încă din 1935, tot drumul de la Olteniţa și până la Balcic într-o barcă cu vele de 10 m^2, o iolă olimpică, nu pot pretinde că am cunoscut, pe atunci Delta.

De ce? Pentru că prietenul cu care făcusem, în acele zile, acea expediţie temerară era, ca și mine, complet lipsit de interes pentru pește, pescuit și, în mod general, pentru Deltă. Urmăream excursia în sine și rareori am ieșit din albia Dunării sau a Dranovului. Am trecut prin Tulcea, braţul Sf. Gheorghe, canalul + ghiolul Dranov, în sfârșit prin lacul Razelm și Portiţa. Pe doamna Delta, însă, nu am cunoscut-o.

Au trebuit astfel să mai treacă 20 ani ca să fac adevărata cunoștinţă cu adevărata Deltă. Mai exact, în 1955. Atunci, am fost la Ilgani, la Partizanul, Crișan, Gorgova și într-o bună zi cineva, dar cine? ne-a îndemnat, pe Roni și pe mine, să încercăm și Mila 23. Binecuvântat fie acel cineva și să mă ierte că nu-l ţin minte, oricine a fost el.

Zis și făcut! Am ales firește, momentul cel mai dezastruos.

Ţin minte că era sfârșitul lui iunie. Dezastruos a fost, din cauza căldurii de peste zi, combinată cu un val de tăuni *(Tabanus bovinus)* care ne tot confundau cu celălalt „bovinus”, desigur pentru că venisem în Deltă în acel sezon nemilos. Seara și noaptea lacurile deveneau împărăţia ţânţarilor. Dar toate acestea nu le anticipam. Știu doar că am plecat din București cu un tren de noapte, că ne-am petrecut ore întregi până ce un milostiv de căpitan de remorcher a acceptat, contra unui incomensurabil comision, să ne transporte pe Braţul Sulina în jos, până la un punct numit Mila 20, acolo unde se varsă Canalul Şonţea în Braţul Sulina. Ne-a

abandonat acolo, afirmând că foarte multe ambarcaţiuni mișună pe Şonţea, înspre Mila 23, care era atunci mare șantier de dragări de canale, în vederea exploatării stufului.

Am stat, am stat, până după prânz, când în sfârșit două lotci măricele, cu vreo zece oameni, au apărut din senin și ne-au dus printr-un păienjeniș de canale și ghioluri, tocmai până în satul Mila 23. De la bun început, aspectul satului era dezolant…

Verticale și orizontale nu prea existau în arhitectura locală. Pereţi, acoperișuri, garduri, ferestre și uși profesau o totală nepăsare faţă de aceste principii intrinseci ale arhitecturii mondiale.

La Milă, toate se construiau „din ochi", fără fir de plumb, fără nivelă. O frăţească juxtapunere îndemna casele să se sprijine între ele, acoperișurile să se proptească reciproc și așa se ţinea, de bine, de rău, tot satul. Rămâneai cu impresia că un singur stâlp, grindă sau prepeleac de-ai fi subtilizat, tot satul s-ar fi năruit, în cea mai desăvârșită disciplină.

Așa cum era însă, era plin de haz. Trist, dar pitoresc.

Se deosebea fundamental de satele ce stau pe bordura canalului Sulina, cu rambleurije lor ţanţoșe din piatră și casele înălţate mult deasupra Dunării. Aceste sate, cu malurile lor în linii drepte, înclinate la 30° și îmbrăcate în pereuri sunt curate, ordonate și par rezistente. Chiar în anii de mari inundaţii și viituri, ele stau neclintite și mândre. Casele lor sunt întotdeauna îngrijite, proaspăt (deși policrom) spoite, acoperișurile lor rase, tunse și nefrizate. Verticalele, orizontalele domnesc.

De un secol aproape (început în 1880 și terminat în 1902) braţul Sulina, scurt (cea 32 mile marine) și drept a redus cu cca 20 km, distanţa de la Tulcea până la Sulina și asigură mai tot transportul fluvial dunărean spre Marea Neagră. De dragul acestui factor economic, s-au construit diguri înălţate, pereuri, împiedicând orice apă să se reverse în afara canalului. Dragări continue și balizări, menţin deschis parcursul pe șenalul navigabil. Astfel au fost și satele riverane protejate. La Crișan sau Partizanul, apa pătrunde în curţile oamenilor odată sau de două ori într-un secol. Apoi tot traficul fluvial, de la simpla șalupă și până la cargo-ul de zeci de mii de tone face valuri. Traficul acesta este continuu, ziua și noaptea. Fiecare val sau vălureţ ar roade câţiva cm³. De mai, dizolvându-l în apa curgătoare și ducându-l în mare, dacă… dacă n-ar fi malul pietruit, consolidat, supra-înălţat. La așa „șosea" și așa case. La așa case, așa sate!

La Mila 23, totul este exact de-a-ndoaselea: Dunărea Veche a fost cândva un braţ de scurgere al fluviului, dar astăzi nu mai este. Ar fi o apă complet stătătoare, dacă n-ar exista fluctuaţiile de nivel ale Dunării propriu-zise. Când apele fluviului sunt în creștere, intră la Milă, apa de jos în sus, adică dinspre Crișan şi-şi varsă prea plinul milos în canale și ghioluri. Când sunt apele în scădere, se întâmplă fenomenul invers. Apa curge din ghioluri înspre Braţul Sulina, iar de-acolo în mare. Face excepţie doar Şonţea, care, venind mai de sus, din Braţul Chilia, curge, din câte știu eu, întotdeauna în sens unic, adică înspre Crișan. Se poate însă spune că Dunărea Veche nu curge, sau *aproape* că nu curge. Acest fenomen îi scade,

bineînţeles, aproape total, valoarea economică. Dunărea Veche, de la 1900 încoace, n-a mai rămas decât un drum de transportare al peștelui. Mai recent, și al stufului, iar de curând, al unui oarecare număr de turiști, români și străini.

S-a ridicat o cherhana, pentru recepţionarea, cântărirea, refrigerarea și încărcarea în vasele „pescadoare” a peștelui prins în regiune, o școală, o alimentară, un cămin cultural, inevitabilul bufet și… cam atât. Se pare că în ultima vreme, grupul electrogen a fost desfiinţat și satul racordat la reţeaua de înaltă tensiune.

Dar! Dar din cauza exploatării stufului, înfiinţării unor crescătorii, a turismului (incipient, este drept) și altor cauze, ca dragări, transporturi de materiale etc., traficul a crescut simţitor și pe Dunărea Veche, în dreptul satului Mila 23 !

Corolar: fiecare ambarcaţiune, șalupă, pescador, remorcher, șlep, vas turistic, orice obiect plutitor ce se deplasează pe apă produce mici sau mari valuri. Orice val sau văIureţ este un mic sau mare rozător. Roade, din malul Dunării, o cantitate X de pământ, pe care nimeni nu-l pune la loc. Apa pleacă, apa vine, dar pământul plecat, nu se mai întoarce.

Un singur exemplu: casa lui Ștefan Gavrilov. Am locuit în ea perioade scurte, eșalonate pe vreo zece ani. La început, era casă, cu grădină, flori, câţiva gutui, legume, se creșteau păsări și inevitabilul porc. Proprietatea lui, în partea intrării, adică dinspre Dunăre, era delimitată de un gard cu portiţă. În exteriorul gardului șerpuia un drum, nu o potecă, ci un drum de 2 – 3 metri lărgime. Apoi venea un șir de sălcii, în faţa cărora se afla un teren (inundabil la ape mari, e drept) dar totuși un teren, cu un ponton din scânduri, ce ieșea vreo zece metri în larg, până să dea de Dunăre.

În mai puţin de zece ani – malul a fost ros de valuri și vălurele, sălciile îşi exhibau rădăcinile dezgolite, drumul mai avea în unele locuri, ca o mizerabilă potecuţă, vreo 50 cm pe unde să te strecori. În alte locuri, năruirea depășise gardul, intrase *în* proprietatea omului, iar pricăjitul de drumeţ care intenţiona să circule de-a lungul satului era nevoit să intre în curţi, să iasă din ele. Mai toţi mergeau, ca atare, cu lotca.

Dar chiar din primul moment al primei noastre sosiri cu Roni, la faţa locului, ne-a izbit dezolarea satului. Dar am rămas. Și nu numai că am rămas, dar ne-am și reîntors la Milă de multe, multe ori.

Ce mi-a plăcut? Fără îndoială, în primul rând, pescuitul.

Cantitatea și variaţia lui. Într-un singur loc, la prima noastră vizită la Milă, am prins, Roni și cu mine, toate varietăţile posibile de răpitori.

Canalul Caţavaia, cam la 1,5 km mai sus de vărsarea lui în Dunăre, primea un afluent. Acesta, de o perfectă limpezime, provenea din Şonţea-Veche, ce se strecura prin ghiolurile Văcaru, Lideanca și un fel de ghiol-canal, numit Saha; apoi se vărsa în Caţavaia. Toate apele mai sus menţionate erau limpezi (daţi-mi, pentru Dumnezeu, alt simbol al limpezimii decât cristalul! M-a înnebunit!)

Malurile Caţavaiei erau verticale și dure, înalte de 2 – 3 metri, în locul respectiv. Ierburile, puţine, unduiau molcom, ca să semnaleze prezenţa ușorului curent. Și ea

era limpede, dar cea provenită din Saha, era și mai și. Unde se amestecau cele două ape, se crea un arc format dintr-o încolăcire de multe cercuri. Acestea se amestecau, se împleteauca șuviţele de păr ale fetișcanelor, când îşi fac „codiţe” sau, dacă vreţi neapărat, ca alternarea recitativelor viorii și ale violoncelului, în andantele dublului concert de Brahms în la minor, opus 102, (ca să fie !)

În tot vârtejul acestor ape, ce rivalizau în limpezime, Roni pe un mal, eu pe cel de vizavi, deci la vreo 20 – 30 m, unul de altul, prindeam cele mai neașteptate varietăţi de pește: știucă, în general mică, avat, biban, șalău și chiar vreo 2 – 3 văduviţe. Roni, în afară de a fi un excelent lansetist, ca stil, putere, precizie, avea și un minunat simţ de observaţie, care-i completa însușirile de bun pescar. Se juca cu peștii și observase sălașurile și idiosincraziile lor. Îmi spunea: „Ce vrei să-ţi scot, biban, șalău?” Și după ce-i comunicam comanda, bată-l să-l bată, scotea peștele indicat. Cu mici erori, firește, dar nu prea multe. Bibani prindea în mijlocul curentului, în amonte de confluenţă, afundând și mai ridicând linguriţa printre potamogeţii sinuoși. Știucile le găsea la vreo 20 – 30 metri în aval de împreunarea apelor, într-un loc unde creștea o perdea îngustă de stuf, lansând, pe cât posibil, paralel și foarte aproape de stuf. Pentru șalăi, cea mai dificilă performanţă, îşi lansa linguriţa, mică și grea, chiar sub mal, în aval; apoi o lăsa să se scufunde aproape până la parter sau chiar subsol și trăgea puţin spre el. L-ar se oprea de tras, lingura se mai scufunda, cu riscul enorm de a agăţa o iarbă; iar o trăgea, un metru nu mai mult, iar o lăsa să cadă și ţup! trăgea din apă bunătate de șalăiaș (5 – 800 grame). În sfârșit, la avat, era „focul și bucata”. Dacă-i comandam „avat”, apoi avat era! Lansa, pentru aceasta, dintr-un anumit unghi, chiar înspre linia de împreunare a apelor și cu 20 metri mai jos de confluenţă. Trebuia bine chibzuit, ca lingura să se tragă mereu pe frontiera apelor. Nu erau prea mari în general avaţii, pe la 1/2 kg, unii și mai mici, dar mai pica și câte un înverșunat, de la kil în sus, care, trosc-pleosc, răscolea toată balta, cu coada lui biciuitoare. Ce vis am trăit atunci!

Am mai prins, în acel sezon și 2 – 3 exemplare de văduviţă.

Acest Idus Melanotus, care în principiu se hrănește cu viermi și icre, precum și cu larve în timpul verii, dar care poate deveni și răpitor, când ajunge bătrân și morocănos, nu a dispreţuit nici *Mepps-ul* nr. 3, nici *Rafale-ul* lui Pezon + Michel. Într-un singur loc însă, un loc ciudat, unde apa din ghiol nu se vărsa în canal printr-un *afluent,* canal și el, ci printr-un *fel de debordate* a apelor prin stuf, un fel de mică inundaţie în mișcare.

Curios, și departe de mine gândul de a generaliza.

În general prindeam tot acest pește cu linguri mici, rotative, ca Mepps, Flipps sau Flax (sună stupid știu, dar pescarii mă-nţeleg) și, spre orele prânzului, când ne copleșea căldura, plonjam în apa răcoritoare și clară, ne lăsam să lunecăm printre ierburi, cu ochii deschiși sub apă, o feerie, o încântare. Pescuitul se afla astfel întrerupt pentru o jumătate de oră. Apoi goi pușcă, așa cum ne și scăldasem, ne căţăram iar pe malul tare, clisos, dar necum mocirlos, mai goneam pe admiratorii noștri, Bovinus, de pe părţile noastre mai puţin supravegheate. Este extraordinar cum tăunele știe să aleagă, ca să te înţepe, tocmai acele locuri unde nu poate

răzbate privirea. Și mai are un lucru „Tabanusul" afurisit: vine la aterizare, pe epiderma noastră delicată (și o ! ce neglijată), ditamai bondar, cântărind o jumate de tonă, cu 80 km/oră și – prin ce miraculoasă frânare aerodinamică, se aşază atât de delicat încât nici nu-l simţi. Nu-l simţi, decât în clipa când te trage în ţeapă. Dar atunci, îţi vine să schelălăi, nu glumă! Dureroasă înţepătură – îţi poate scăpa și undiţa din mână – dar din fericire, efemeră. După 15 – 30 minute, mai puţin uneori, ai uitat de pișcătura tăunelui. Ceea ce n-aș putea zice despre ţânţar!

Plecam apoi cu lotcile, răcoriţi de baie, o luam în sus pe Saha largă de 50 – 100 metri, bordată de stufuri înalte cu pete de lumină și pete de umbră și nu se putea să nu găsim vreun cotlon răcoros, umbrit, cu o briză ușoară unde să-ţi revină liniştea, să te odihnești un pic și să-ţi refaci pofta pentru pescuitul de seară.

Și mă mai întrebaţi de ce le-am suportat pe toate, inconfort, căldură, insecte pișcătoare, gazde uneori morocănoase, sau de-a dreptul abuzive și ne-am statornicit la Mila 23?

Știu că plecând uneori cu prea multă patimă în *favoarea* cuiva, riști să ajungi la rezultatul diametral opus. Știu și deci voi înceta cu osanalele la adresa misterioaselor japșe, canale și ghioluri, ce colcăie în imediata apropiere a sătucului nostru pierdut.

Să-mi fie doar îngăduit să vă descriu cum arăta Roni Noel spre sfârșitul unei zile de pescuit. Într-un cuvânt: *stacojiu!*

Vestimentar, Roni nu îndrăgea somptuosul și ceremonialul.

De dimineaţă până seară, în afară de clipele de baie, pe care Roni rar le confunda cu abluţiunile, dumnealui era îmbrăcat într-o pijama și o pereche de sandale. De seară până dimineaţă „fonţiona" aceeași pijama, dar când urca în pat abandona sandalele. Din ce considerente, nu știu.

Ciorapi, hanorac, mănuși sau alte veșminte de protecţie împotriva ţânţarilor erau cu desăvârșire ignorate de eroul nostru. Ţânţarii însă sunt perfizi, insinuanţi și extrem de predispuși la amestecul în treburile interne ale contemporanilor lor. Pătrundeau prin mânecile bluzei, prin răscroiala gulerului, pe sub cracii pantalonilor, cu cea mai perfectă dezinvoltură și încă prin mii de căi de acces și orificii, nemenţionabile, până în cele mai stricte intimităţi ale prietenului meu pescar. N-ar fi fost încă prea grav, dacă Roni ar fi fost câtuși de puţin lucid sau cumpătat. Dar nu era. Se comporta exact ca un proaspăt evadat de la Spitalul nr. 9, pentru tulburări mintale. Degeaba îi spuneai spre asfinţit: „Hai Roni-Boy, băiete, că ne-am făcut suma, nu putem, într-o săptămână, mânca cât am prins noi astăzi, se aşterne seara, soarele a apus, bâzâitul ţânţarilor a devenit atât de asurzitor că nu-l mai poţi deosebi de o escadrilă de turbo-reactoare turbate". Degeaba!

Nu-l puteai urni din loc. Era atât de fioros atins de morbul pescuitului, c-ar fi stat acolo, printre trestii, pe malul Caţavaiei, până dimineaţa. Se știe că fiarele, ţânţarii în speţă, devin nespus de agresivi seara și noaptea (în plină vară) iar dacă, pe deasupra, te mai și bagi pe moșia lor, în stuful lor iubit, ei văd roșu și au dreptate, cel puţin judecând după aspectul lui Roni. V-am mai spus-o și o repet: era stacojiu. Până și fruntea, pleoapele, îi erau umflate de atâtea mușcături suprapuse. Doar

cristalinul ochilor cred că era ferit de ciupiturile lor. Zic „cred” că nici de asta nu sunt sigur. Avea, ca singure puncte nestacojii în organism, dinţii și midineta. Primii însă scrâșneau, iar ochii îi aruncau fulgere demenţiale. Dezolant spectacol, mai ales că ţineam la el săracul! într-un târziu, reușeam să-l urc în lotcă, o luam la vale spre Dunăre, spre sat și Roni zăcea copleșit în fundul bărcii tot mormăind mereu: „Nu-s bune de nimic, de nimic…”

— „Ce nu-s bune de nimic (bis), măi Roni?” „Picăturile alea de Anofelid!”. „Bine măi, dar îţi dai tu seama…” începeam, dar tăceam. Cazul era vădit disperat.

Și așa am stat noi la Milă.

Și am mai revenit de multe ori.

Și tare m-aș mai duce.

*

*   *

De acord, ziceţi dumneavoastră, la unison, ca și cum v-aţi fi înţeles, dar tot nu ni s-a explicat de ce Mila 23 s-a apropiat de noi, în ultimii ani?

Cum să vă spun eu acuma, *„ex abrupte”* cum s-a apropiat, când nu v-am povestit, până acum, decât cum am ajuns prima dată și în mod cu totul fortuit, în acel cătun, sau rai, sau cum vreţi să-i spuneţi, dumneavoastră?

V-am explicat cum am ajuns noi, în mod accidental, acolo și cum am fost seduși. Corolarul firesc a fost c-am vrut să mai venim și anume într-un sezon mai prielnic. Și ca temperatură și ca T. Bovinus.

A trecut faimoasa vară și a venit mult așteptata toamnă.

Toamna este sezonul nostru, al pescarilor de răpitor, al lansetiștilor de șes.

Deci am făcut, în timpul verii, toate investigaţiile necesare, pentru campania de toamnă. Am aflat că totul este foarte simplu.

Iei de la Tulega „pasagerul” de ora 14.00, cauţi să-l nimerești pe cel ce coboară Braţul Sulina, s-ar putea să-l și nimerești, deși, printr-o inofensivă glumă, conducerea NAVROM, ca să ne mai înveselească un pic, stabilise tot pentru ora 14,00 fix plecarea vasului spre Braţul Chilia și tot pentru acel 14,00 fix, pre destinat, plecarea vasului pe Braţul Sf. Gheorghe. Probabil, ca i s-a facă un pic de economii la aburul sirenelor vaselor ce-și anunţau, sonor, pornirea.

Dar presupunând că aţi nimerit paserela (eu, personal, refuz să scriu pasarelă, când toată lumea, inclusiv Dicţionarul Academiei, admite că cuvântul provine din limba franceză, de la „passerelle”, adică de la verbul „passer” a trece, necum de la „pasare” sau „pasăre” sau alte origini similare) și că aţi coborât cu bine spre vasul de pasageri „hăl mare”, adică cel ce duce spre Sulina. Vă așezaţi pe punte, nu în „salon” și anume puţin ferit de vânt. Vremea este frumoasă, că așa v-aţi ales-o ciocănind mii de barometre, care declarau, la unison *„Schones Wetter”* sau chiar *„Beständig”* sau *„O! Tannen, baum”,* în orice caz, ceva reconfortant. Ploi, furtuni, viscole au fost rezervate pentru întoarcerea dumneavoastră la București, că dacă meteorologii nu s-ar fi pus de acord, cu toţii, să vă trimită cataclisme sau calamităţi naturale, poate aţi mai fi și acuma pe acolo. Totul merge acum perfect de bine. Dacă aţi vrut umbră, sunteţi acuma în plin soare, dacă v-aţi așezat la sud, deoarece

aţi remarcat că vântul bate, destul de jucăuș, de la nord, sunteţi acuma, din plin, în bătaia lui. Desigur, fiind neofit, nu v-a frapat că la Tulcea — pentru că Dunărea este lată și permite manevrări, iar șederea vasului este mai îndelungată decât în micile halte ce vor urma – vasul stă amarat cu prora în amonte, înspre Galaţi, cum ar veni, deși el are treabă în direcţia exact opusă, înspre Sulina. Vasul descrie deci, în momentul plecării din Tulcea, un elegant arc de cerc de 180 grade, care vă răstoarnă toate planurile, atât de meticulos întocmite. Nu-i nimic, vă așteaptă și alte răsturnări.

Suntem, să nu uităm, prin anii 1960 și ceva dar puţin, nu cine știe ce.

În rest, nu se întâmplă nimic senzaţional: totul este lin, toamna-i blândă, vasul curge ușor faţă de apa Dunării, dar mai rapid faţă de mai (la întoarcere va fi invers), frunzele gălbui și portocalii au început să părăsească plopii, de părăsirea sălciilor încă nici vorbă. Un grup, cu binocluri și aparate fotografice cu teleobiective uriașe, arată surexcitat spre cer, într-un anumit punct, spunând într-o limbă străină (scăpându-ne astfel explicaţia încordării) cuvinte misterioase în care revine „Pelikane, Pelikane!” o marcă de tușuri chinezești, dacă-mi aduc bine aminte (sau stilouri, sau amândouă) dar în orice caz, nu mă interesează pe mine care am venit doar la pescuit. Bine c-a trecut căldura, inseparabilă de tăuni și de ţânţari, păcat însă c-au plecat păsările migratoare, în marea lor majoritate. Până la anul, adio berze, pelicani, lebede, egrete chiar și bâtlanii, ţigănușii, etc.

S-au dus! Au mai rămas doar ciori, raţe, lișiţe și poate câţiva pescăruși.

Aţi văzut, de sus, cum arată sala de mașini a pachebotului nostru? Nu? Hai să ne uităm, că merită. Rezemat de balustradă, arunci de sus, o privire asupra bielelor imense și tacticoase care unaaa-două, unaa-două, pufăind regulat, antrenează tot vasul.

Pe o plăcuţă mignonetă scrie numele firmei constructoare și anul: Sulzer (mi se pare), Winterinur (Elveţia) 1884! Și mai mergea!

Trec satele care-mi sunt dragi toate, că prin toate am poposit cândva, de toate mă leagă amintiri, nostalgii, poate și supărări, ce contează. Ilgani, care-i doar o cabană, Partizanul, Vulturul, Maliuc (nu, Maliucul nu-mi place, e singurul) apoi Gorgova și acuș-acuș e rândul nostru, rucsacul în spinare, tocul cu undiţe în mâna dreaptă (că-i mai fragil), în bandulieră traista cu scule mici, linguri etc., în sfârșit, papornița cu alimente și speranţe pentru drumul de întoarcere, în mâna stângă. Cu ce ne vom ţine de bastingaj, cu ce ne vom sprijini în barcă, iată doar câteva semne de întrebare, dintr-o bogată colecţie.

Dar mai avem câteva minute, sirena încă n-a sunat pentru mila 18, zisă și Baba Rada, adică punctul nostru de transbordare și, dacă avem noroc, de debarcare la mal. Mai am deci timpul să vă mai dau o preţioasă povaţă, de care firește, nu veţi ţine seama: am fost de x ori în Deltă, și primăvara și vara și toamna în special, am plecat odată cu Roni de 3 ianuarie, în total, cât să zic, de 40, de 50 de ori în 20 ani. Niciodată nu m-am întors cu mâna goală, decât o singură dală, nu mai. Știu în ce an, nici în ce sezon. Știu doar că eram doi, prietenul meu Cornel D. și cu mine. Tot drumul, Cornel scotea din buzunar o fiţuică misterioasă, pe care mai scria câte

ceva. Intrigat de procedura sa stranie, l-am întrebat, în cele din urmă. „Dar ce tot scrii tu acolo?” La care el îmi răspunde (blestemată clipă!): „Oh! Asta-i lista celor din București, cărora le-am promis că le aduc pește!” Notaţi, vă rog, că n-a zis măcar „că le *voi aduce* pește” (subînţelegând un condiţional „dacă… cutare și cutare”). Nu! El a afirmat, cu desăvârșit sânge rece, „că le aduc pește!” Și așa i-a trebuit: n-a adus nimic! Dar pe lângă el, eu, care n-aveam nicio vină, tot nimic. E frumos?

Gata! Ea e! Sirena! Ne-a anunţat la Baba Rada.

Doamne ajută! Dau un chil dacă ne vedem diseară cu bine la bufet, la Milă!

E ora 4 – $4^{1}/_{2}$. Nu se întunecă încă, dar nici lumină plină nu mai este.

Să ne fie cu noroc!

Într-un loc, pe cursul inferior se va deschide, la momentul oportun, o portiţă, prin care vor fi aruncaţi peste bord, în iad, purgatoriu sau Dunăre, toţi delincvenţii, care s-au făcut vinovaţi de o culpă majoră, ca, spre pildă, aceea de a vrea, în ciuda raţiunii și a celui mai elementar bun simţ, să dorească să meargă la Mila 23. Unii, au scuze: sunt din localitate și au treabă acasă. Alţii au o misiune, o sarcină care-i obligă să meargă acolo. Alţii, în sfârșit, (cum ar fi nevastă-mea) au un fel de scuză an tune, că neștiind să înoate și fiind și supra-încărcaţi cu bagaje, cizme și alte bunătăţi, se vor duce la fund ca un topor, glonţ, fără chinuri și rafinamente sadice, satanice.

Dar noi ăștialalţi, ce scuze avem? Ce, Căldărușani, Snagovul.

Cernica nu-ţi ajungeau, ţi-a trebuit Baba Rada, rade-i-aș barba, cu babă cu tot!

Vasul de pasageri și-a oprit zbaturile, mersul său, faţă de Dunăre, încetinește, dar faţă de mai, mai merge repejor. Ce avem noi cu malul? Veţi vedea, căci până la sfârșit, tot la un anumit punct de pe mal vrem să ajungem. Și dacă transbordarea durează, tot drumul pierdut prin coborârea noastră pe Dunăre, va trebui urcat din nou.

De la mal, s-a detașat o lotcă, mare sau măricică, nu mai știu cum să-i spun. De vreo 18 crivace? E mare? Da, e mare pentru cine o mână, pentru luntrașul ei, o fetișcană de vreo 15 ani (dacă-i are!), dar e mică pentru numărul impresionant de pretendenţi: suntem vreo 20, cu arme, bagaje, cu saci de porumb și de cartofi, cu alţi saci mai ciudaţi care mișcă singuri și guiţă, cu balalaici, acordeoane și sugari în braţe și care toţi vrem să ajungem la Milă, transbordându-ne persoana și bunurile mobile de pe „pasager” în lotcă și din lotcă, cu ajutorul fetișcanei roșcovane la mal, la Baba Rada.

Fata s-a apropiat de vapor. I s-a aruncat o parâmă, se leagă la un capăt, apoi încă una. O mai leagă cineva de lotcă și începe, într-o îmbulzeală frenetică, operaţia transbordării. A! De-ar tăcea oamenii, ce progres ar fi! Dar fiecare face tot ce-i stă în putinţă ca să amplifice vacarmul, implicit panica. Căpitanul vasului trage mereu din sirenă, ceea ce înseamnă „daţi-i bătaie! Hai, mai repede!” Fiecare sac guiţă, cotcodăcește, sticle se sparg, acordeoane se destramă, urlând cromatic. Iar oamenii, bărbaţi, femei, copii au și organizat o olimpiadă a răcnetului.

Cei care au apucat să se vadă în barcă sunt toţi de acord că nu mai poate

încăpea nimeni și nimic, niciun ac, înăuntru. Cei de sus, de pe pasager, strigă „Faceţi loc, fraţilor, că mai suntem, strângeţi-vă colea, uite câţi mai încap la cârmă, sau la proră, sau pe fund, pe bănci, sub bănci”, sirena sună și răsună, unii sar, pur și simplu, căzând pe apucate cu cizmele pe câte un om, sac, copil sau guiţat. Asupra unui singur punct sunt toţi de acord: „Staţi jos, cât mai jos, că ne răsturnăm”. În sfârșit, un ofiţer de pe vas, larghează amarele, adică desprinde parâma, redă lotcii o libertate bine meritată, o respinge de la vapor socotind că un om, un singur om în plus ar însemna genocid. Asta, cam așa este: bordul lotcii dacă mai depășește nivelul apei cu 3 cm…

„Jos! Staţi jos!” Sirenă!

Fata roșcovană face treaba aceasta de două ori pe zi, de câţiva ani. A preluat funcţia de la taică-său. Nu pare prea impresionată. La mal ne va taxa cu 1 sau 2 lei de căciulă. Am uitat.

Dar cei care n-au reușit (și sunt câţiva) să coboare de pe vas în barcă?

Treaba lor! s-or duce la Crișan și de-acolo la Milă, cu vreo ocazie.

Dar la Crișan e mai ușor? Nu mult mai ușor, că-s lotcile mai mici, dar sunt mai multe. Treaba lor!

Între timp, fata s-a apucat de vâslit, trăgând oblic în amonte, spre mal. La mal trecem chiar pe sub sălcii. Ar fi chiar foarte frumos, dacă… Dar cui îi arde de frumos, când stai la cumpănă.

Între un sac cu doi purcei de lapte și un coș cu ouă; un picior îţi stă îndoit pe sub tine și celălalt îţi iese pe după ceafă. Vecina îţi strigă „Stai pe ouăle mele!” Vecinul zice și el ceva. Râsete timide… Lotca se ţine cât mai aproape de mal, nu de dragul pitorescului sau al cascadoriei, ci pentru că-i curentul mai slab acolo. Din când în când, chila zgâriie o piatră, un ciot, un buștean: inima îţi sare, prin pălărie, în văzduh. Mai avem de urcat câteva sute de metri, în acest fel. Unul trage o dușcă de rachiu și îngână un început de melodie. Se vede că ne-am mai liniștit. Inima mea, cel puţin, a revenit la un foarte acceptabil puls de 2 – 300 bătăi/minut. Perfect!

Punctul de acostare merită descris: o tranșee, lată de 30-40 cm răsare din străfundurile bătrânului fluviu. La ieșirea din apă, tranșeea a mai rămas o crăpăturică în mal, lată de vreo 20 cm. În această crăpăturică trebuie să pătrundă, cât mai per pendicular pe mal, chila bărcii noastre. În condiţii normale, este un joc infantil pentru preșcolarii localnici. Dar noi suntem în condiţii, dacă am reușit să vă transmit corect mesajul, anormale, supra –, infra –, extra –, trans –, meta –, submicro-normale. Deci Vierocica sau Marusia, sau cum i-o fi spunând fetei, semiratează virajul – o, nu mult! doar cu 5 – 10 cm – rezultatul: în loc ca lotca să-și unească chila, într-o desăvârșită armonie, cu șănţuleţul ospitalier, se întâmplă o ușoară abatere de la normal și, după cum, atât de subtil, aţi anticipat, unghiul Ω de la bază, se amplifică prin $\sqrt[2]{\frac{\pi p+\alpha}{2(b-1)(b+1)}} = 2-3$ oameni peste bord într-o apă de 18 cm adâncime și 14° Celsius la umbra nucului bătrân.

Deci, noi ceștilalţi: „Hurra, pământ!”

Ce bine e să fii vacă, să paști pe un sol ferm, stabil, etern, imuabil.

Iarbă, trifoi, lăptuci, păpădie, orice. Solid să fie.

Căci abia acuma am curajul să vă spun ceva (de unde știu că nu sunt cardiaci și printre cititori; ce, numai scriitorii amatori deţin monopolul?)

Acum vă pot însă spune: dacă trecea un vas pe Dunăre, nu Titanicul, nu o moară pe Siret, un simplu remorcher, o șalupă, ce mai, valurile, oricât de mititele ar fi fost, intrau în lotcă și noi în purgatoriu, unde vrednicii se aleg de neghină, dar tot triajul este foarte neplăcut.

Oricând prefer soarta vacii.

Astăzi, sau mai precis, ieri, adică la jumătatea drumului între alaltăieri și azi, toată operaţia debarcării a fost imens simplificată de construirea pontoanelor de acostare, mai zise și „debarcadere".

Lângă mica incizie ce ne folosește ca debarcader, dar nu cine știe ce, stă, ca proasta, o căsuţă. Mititică, cu un gărduţ și vreo doi căţelandri primprejur. O bucătărioară, câteva găini și nume roși gutui, care par a fi pomul sau poama de predilecţie a Deltei.

Încolo un câmp cu ceva porumb și mulţi dovleci și neverosimil proiectate tărtăcuţe. Aceste cucurbitacee se caţără oriunde-i rost de căţărătură, pe gard, pe casă, pe arbori, pe orice. Și pe oameni cred, dac-ar sta mai potoliţi. Spectacolul nu-i rar de întâlnit: gutui, adică pomii, sau chiar sălcii, purtând ca rod sau poamă, caraghioasele de tărtăcuţe. Mai târziu, spre iarnă, când vor fi uscate de-a binelea de auzi seminţele dansând o „samba" în ele, vor fi culese, răscroite și folosite ca polonice, la diverse întrebuinţări domestice, în special în faimoasele odăi de baie tuciurii, de care vom mai pomeni, dacă ne îngăduie timpul.

Ne scuturăm deci cu toţii, ţopăim pe solul ferm ca să ne mai punem sângele și mușchiulatura în funcţiune, ne regăsim câte un picior de-al nostru prin buzunarele hainei impermeabile, câteva degete fără proprietar legitim, o ceafă, o ureche rătăcite prin cizma stângă. Ce-o fi căutând pe acolo?

Tot ţopăind așa, ne apropiem de un somptuos cortegiu.

Acesta este compus dintr-un car mare, cu un aspect cinstit, deși roţile-i sunt departe de a fi paralele între ele și, în ansamblul lor, perpendiculare pe solul nostru dobrogean.

Doi, uneori trei cai sunt înhămaţi și, obișnuit, un mânz sau cârlan mai dă târcoale – pur decorative – împrejurul echipajului. În căruţa în care obișnuit ar încăpea 4 – 6 persoane, sunt așezate, transversal niște scânduri sau dulapi, care-o depășesc, în stânga și în dreapta, cu câte un metru. Aceasta este „diligenţa" *ce comite, de* două ori pe zi, drumul Mila 23-Baba Rada și retur.

Diligenţa are și un vizitiu, mai bine zis doi, când unul, când altul. Aceștia seamănă leit între ei, măsoară, pe puţin (!), doi metri fiecare în înălţime, sunt spătoși, imenși în toate mădularele lor, extrem de bruni și stufoși și păroși, ce neam de oameni or fi, circasieni, uzbeci, armeni, cine-i mai știe? Pe unul îl cheamă Platon și nu mai stă la Milă, ci la Crișan, pe celălalt Iosif sau Iosip sau Iosub, după dispoziţia momentului și gradul de intimitate. Cu amândoi, era de dorit să te ai bine, dar să-i saluţi, cum se zice, din mers, adică de la o apreciabilă distanţă și nu cumva

Se întîmplă
o ușoară abatere de la normal...

să te apuci să le dai mâna, căci mâna ta, odată apucată de menghina neagră și uriașă a lui Platon (sau Iosub) nu mai putea fi recuperată decât sub formă de chifteluţă.

Bineînţeles că, cu toată bunăvoinţa căruţei, a scindărilor și a viziţiilor, nu putea fi vorba să încapă toată lumea pe roate. Te mulţumeai adeseori să-ţi așezi doar bagajul în căruţă și să umbli, ca tot omul, cei cea 7 km ce despărţeau Bada Rada de Milă. Tinerii, flăcăi și fete, o și porniseră pe jos înspre sat.

În sfârșit, bagajele și vreo 10 persoane reușeau să fie urcate nu în ci *pe* căruţă. Aspectul era foarte reconfortant, chiar și hazliu. Pe vehiculul iniţial, cu capacitatea dublată prin așezarea scândurilor, stăteau, interpătrunși înăuntrul carului propriu-zis, un bogat asortiment de funduri, coapse, picioare, sugaci, mame alăptându-i, invalizii și gravidele, infirmii e *tutti quanti,* iar pe scânduri, în depășirea corpului iniţial al carului, răzleţiţi, ca pă sările pe o stinghie de cocoţat, stăteau extrapasagerii. Văzută din faţă, cu caii în prim plan, sau din spate, cu orătăniile umane în prim-plan, spectacolul era încântător.

Dar a sosit momentul să tragem niște profunde abscise și or donate în timp și în spaţiu. În cea mai îndepărtată epocă, drumul era plat din cap în cap. Doar ici-colea, te mai întâlneai cu o baltă sau groapă, sau vărsare, sau toate la un loc; acestea trebuiau străbătute, cu mari pocnete de bici, sudalme, vociferări la care participau echipajul, comandantul și cei mai nerușinaţi dintre pasageri.

Tranziţia, de la vechile epoci la cele mai recente, s-a făcut când Obretinul Mare, a fost împrejmuit de un imens dig. Lat, în partea sa superioară de vreo patru metri, rambleurile sale coborau într-o pantă de cea 30° spre terenul ambiant, uneori ușor mlăștinos. Astăzi nu mai știu nimic, pentru că nimeni nu mai merge la Mila 23 prin Baba Rada, ci coboară Dunărea până la Crișan, unde te întâmpină o cochetă șalupă cu motor care, fără transbordări, fără emoţii, te lasă într-o jumătate de oră, în centrul Milei.

Dar să ne mai întoarcem, o clipă măcar, spre acea epocă intermediară, care ar corespunde „grosso modo” cu Dinastia Ming sau Imperiul Ptolemaic, ceva între primitivismul ancestral al transbordărilor și „sateliţii” contemporani. Cu alte cuvinte, la epoca cu digul.

Ţin minte că stăteam în extremitatea unei scânduri, lucru ce îmi conferea un sentiment de independenţă și de ample balansări, ambele foarte plăcute firii mele vagabonde. Lângă mine, mai spre axul carului și al sistemului nostru planetar, se afla virtuoasa mea soţie. În mâna ei gingașă, ţinea tocul cu lansetele, adică elementul cel mai fragil al posesiunilor noastre. Desigur că ne clătinam, ne sălta căruţa, cu toată arcuirea scândurilor.

Dar erau și momente mai îngrijorătoare decât simplele trepidaţii ale drumului. Care erau acestea?

Zeii din Olimp, care le știu pe toate, avuseseră grijă să decreteze că, pe dig, au voie să meargă numai pietoni, căţei, șobolani, șopârle și alte broaște, necum însă cai, căruţe sau autovehicule (ultimul rămăsese în urmă la Tulcea) și orice animal sau vehicul susceptibil de a degrada perfecţiunea trapezoidală a digului. Ca să fie

cât mai clar înţeleşi, au şi conceput şi pus în aplicare un sistem destul de complex de baraje antitanc, sau anticar. Semăna, în linii mari, cu faimoasa Linie Maginot, sau linia Siegfried din tabăra adversă. Era bazată, în esenţă, pe nişte piloţi, înfipţi vertical în platforma superioară a digului, formând o poliglotă barieră. Un pieton ne-obez, putea trece printre piloţi, un cal, normal hrănit şi muncit, nu mai putea. O căruţă cu atât mai puţin.

Ce era de făcut?

Ce s-a făcut întotdeauna, cu toate Liniile Maginot, Siegfried şi Marile Ziduri din lume. Au fost sistematic trecute, dar nu direct, ci prin ocolire. Aşa şi cu piloţii. De descurajare a căruţelor de pe digul Obretinului. Barajele de obstrucţie se aflau cam la un km unul de altul. Prin ele era greu de trecut. Dar de ocolit, coborând digul, mergând câteva sute de metri prin şesul înconjurător şi urcând înapoi, era relativ simplu. Nu ştim dacă şi caii erau de aceeaşi părere, dar cine-i mai consultă azi pe cai, când sunt atâţia cai-putere gata să le ia locul, la cea mai mică divergenţă, în sânul sindicatelor cabaline.

Să nu făgăduim însă, că, atât poziţia foarte înclinată din timpul coborârii cât şi cea din timpul urcării erau puţintel ameţitoare. Oricât de optimist, de jovial ai fi fost din fire, nu se putea să nu te gândeşti (ca adineaori în lotcă) că un pic, un pic doar mai aplecată să fie căruţa şi „Bâldibâc!” cu noi toţi. Ca să întreţin, prin conversaţie, moralul consoartei mele şi al meu propriu, îi spuneam, aşa, în treacăt: „Dacă cumva ne-am… ăăă… răsturna puţin, tu să arunci tocul cu undiţe cât mai departe de locul crimei, înspre trestiile acelea, ca să cadă pe moale…” Ea nu răspundea, avea însă în priviri o fixitate metalică de doamnă jaguar (poate tigroaică) pieptănată în răspăr cu toată blana ei încâlcită. Nu prevestea nimic reconfortant!

Ca să destindem situaţia şi încordarea, pe care parcă o simţeam plutind prin atmosferă, cui să mă adresez, decât vajnicului nostru Platon (sau Iosub) şi, zâmbindu-i, cu buzele puţin crispate, deoarece mă şi cramponam de scândura pe care şedeam (nu că m-aş fi cramponat cu buzele, dar mă înţelegeţi…) îl întreb perfid, pe la spate: „Nene Platon (sau Iosub), nu te răstorni niciodată cu căruţa pe-aci?”

Şi el, se întoarce, cu un larg şi reconfortant zâmbet tenebros (ca toată persoana lui), mă măsoară din priviri, mai zâmbeşte cu un plus de 2 cm şi-mi zice, părinteşte: „Nu, domn’, nicio grijă! Nu m-am mai răsturnat pe aci, de zece zile”.

N-am mai avut, fireşte, niciun fel de grijă!

Nimic mai plăcut, când stai călare pe o scândură, menţinându-ţi un foarte precar echilibru şi numărând toate şocurile şi trepidaţiile ce ţi se aplică, „ad posteriorem”, cu o regularitate „şocantă”, nimic mai plăcut, zic, decât să mai faci un pic de conversaţie, cu un interlocutor subtil, ca mine, de pildă. Este întocmai ce vi s-a întâmplat dumneavoastră, în drumul de la Baba Rada şi până la Mila 23, pe cei şapte kilometri fatidici, mult scurtaţi şi amelioraţi prin farmecul conversaţiei mele, nu-i aşa? Poftim?

În orice caz, iată-ne ajunşi în sat. Suntem în plin centru, la BUFET.

Dau chilul cel promis!

LA REVEDERE, ȘTEFAN!

CÂND SPUN „la revedere” lui Ștefan Gavrilov, fostul meu vâslaș, fosta mea gazdă și mi-aș permite a solicita îngăduinţa de a și adăuga fostul meu *prieten,* aș dori să se înţeleagă cuvântul „revedere”, în sensul său exact, literal. Nu vreau deci să spun „Adio”, nici măcar trecător; aș vrea să-mi exprim dorinţa de a-l *revedea* cândva pe Ștefan, în lumea aceasta, sau, dacă e nevoie, în cea de-apoi, cam pe unde se reîntâlnesc pescarii, după cum ne spune Kipling.

Nu vreau să ascund însă faptul că înţeleg să-mi termin sonatina literară, contrar tradiţiilor, pe o notă mai gravă, nu într-un alegro *vivace* ci pe un *andante,* dacă nu chiar *adagio.* Că vor mai pica, ici-colo câte un pizzicato, este de la sine înţeles și inevitabil (mă tem)!

Unde se află Ștefan, în prezent, nu știu. În viaţă, în Tulcea, sau în rai, nu știu. Spun numai ce știu și anume doar o parte din ce știu în legătură cu Ștefan. Dar poate se va ivi cândva prilejul să povestesc mai multe despre el. Poate?

Cum a intrat Ștefan în viaţa mea? Așa cum am intrat eu în casa lui ospitalieră. Simplu de tot. Dar la început, el nu mi-a fost gazdă, ci doar companion de pescuit, adică luntraș și ghid. Pe urmă, am devenit pensionarul lui și al coanei Gherghina, eficienta și autocratica sa gospodină; dar aceasta este altă poveste.

Când am descoperit Mila 23, cred că prin 1960, am debarcat acolo, cu prietenul meu de pescuit Roni, în plină vară, în plină căldură, în plină ţânţărime și în plin necunoscut, ca doi tăuni picaţi într-o ciorbă pescărească clocotită. Am îndrăgit imediat localitatea, pentru resursele ei pescărești, pentru aspectul ei, mai mult decât boem, vetust. Am tras întâi, în lipsă de altă adresă, la o văduană durdulie poreclită „babca”, care se ocupa aproape exclusiv cu comerţul seminţelor de dovleac, prăjite, să rate, după tot dichisul. Noi voiam o barcă, cu sau fără vâslaș și să stăm cât mai aproape de centru, fiind metropolitani din fire.

Satul măsoară, să nu uităm, vreo 5 km în lungul Dunării. *Lat* n-are; are numai *lung,* depănat pe malul fostului braţ al fluviului.

Mai târziu, am avut alte gazde, dd mai scurtă sau mai lungă durată. Pe unii, i-am ţinut minte, pe alţii, să mă scuze, i-am uitat. Cei pe care i-am ţinut minte sunt Ignat Kalino cu toată familia sa. Cu el, ne-am împăcat foarte bine; îl și vedeam destul de rar, fiind un om foarte ocupat, cu vreo treabă sau alta pe la cherhana: măsura, cântărea, sorta peștii, le dădea gheaţă cu prisos, sau supraveghea doar ca alţii să împlinească acest ritual, nu știu. Dar nu prea era pe acasă. În schimb, nevastă-sa era acasă tot timpul, chiar mai mult decât și-ar dori cel mai sociabil dintre chiriași. Pândea, supraveghea, bodogănea întruna. Dar avea și o calitate. Era cea mai perfectă bucătăreasă *dieteticiană* pe care am cunoscut-o vreodată. Era în stare să-ţi strice, să-ţi pocească cel mai proaspăt, suculent crap *natural* (nu de crescătorie), cel mai elementar borș pescăresc, făcându-l, prin arta ei anticulinară, de nemâncat. Nu rezista niciun fel de apetit decocţiunilor ei sleioase.

Slăbeai, de ţi-era mai mare dragul. Te subţiai, la ea în pensiune, cu pasiune, cu voluptate. Lui Ignat îi datorez, în schimb, una din cele mai frumoase zile de pescuit ce le-am trăit vreodată. Am povestit-o mai sus: revelaţia farmecului de nespus al ghiolului Mazilá.

Apoi am stat în gazdă la Fiodor Butelchin și la familia sa.

Avea una dintre cele mai frumoase, adică confortabile case din Mila 23, completată cu un vestibul mare cu geamlâc, un soi de verandă, care era și un loc plăcut de stat și forma, totodată, un tampon caloric între exterior și casă.

Fiodor era pescar *cu scule,* mare, spătos și adeseori l-am întâlnit pe ghiol scuturându-și vintirele, setcile sau talienele. Din proprie iniţiativă și-a făcut milă și pomană cu mine, ducându-mă, într-o duminică, la ghiolul Latacova. A fost o încântare, mai mult vizuală decât cinegetică, dar o încântare neasemuită.

Unde se află și de ce „încântare"? Mintenaș, că vă spun.

Se află, destul de departe de sat. Știţi unde este, sau era, pl ramida din dreptul canalului ce duce din Trei Iezere în Băclănești? Știţi, bun! mai apuci, după Băclănești și exact în prelungirea acelui canal, gârliciul care duce spre Bogdaprosti. Nu mergi mult și dai de un canal transversal zis Saha, mare, lat și care ţi se pare plin de nuferi. De ce „ţi se pare"? Un moment!

Mergi, pe această Saha, 5 – 600 metri, strecurându-te printre nuferi. Apoi, o iei la stânga, prin alt gârlici și pe urmă nu mai știu pe unde și dai, în sfârșit, de Ghiolul-cu-Nuferi, că asta înseamnă, pare-se, pe rusește Latacova. Ghiolul nu-i prea mare.

Știu și eu cât să zic? Nu știu! Sub un kilometru în orice caz, poate mult mai puţin chiar. Dar 3/4 sau 9/10 ale ghiolului sunt un mare parter de nuferi și numai de nuferi, care erau, în timpul vizitei mele, în plină înflorire. Iată de ce spuneam despre Saha că *părea* să aibă nuferi! Iar împrejmuirea întregii scene, pânza de fund, numai stufuri uriașe de 4 – 5 metri înălţime. Trebuie să fi fost foarte puţin umblat, acest ghiol al nuferilor, căci trăiau acolo păsări cu miile. Raţe, lișiţe, cormorani, ţigănuși, peascărușí… O escadră!

Din punct de vedere strict pescăresc, nu a fost un mare suc ces: câteva știuci doar, și acelea neconvingătoare. M-am mirat, căci locul, liniștea, apa limpede și adâncă prevesteau succese mai mari. De ce nu s-au materializat? Mister. Parcă știm noi ceva, în materie de pescuit?

Regret foarte mult că acest „nu știu" sau „ce știm noi" revine ca un leitmotiv wagnerian la fiecare pas, sau vâslit, în prezentul op, dar ăsta-i adevărul. Îi rămân însă recunoscător și profund îndatorat lui Fiodor pentru magnificul tablou ce mi l-a dăruit, în acea zi. Aș mai adăuga, ca o notiţă, că Fiodor avea un băiat de vreo 14 am, pe atunci, lungan, cu mâinile mari și care vâslea deja perfect. Cred că-l chema Fedia. Dar a devenit, pe la 18 – 20 ani, marele campion internaţional de caiac-canoe Butelchin. Al lui Ignat a devenit nu mai puţin celebrul Kalino.

În sfârșit, intră în scenă Ștefan G. A apărut la noi, pentru că cerusem un vâslaș cu barcă proprie, priceput în d-ale bălţii și mai puţin poznaș decât obișnuiţii noștri însoţitori, prea tinerei. Ci ne va l-a recomandat pe Ștefan, ne-a făcut cunoștinţă și eu, care n-am câștigat niciodată lozul cel mare, nici la loterie nici la prono-ce-o-fi,

am nimerit în barcă cu Ștefan. Mare loz câştigător!

Am mers de câteva ori cu el, prin ghioluri, canale și rătăcănii și echipa noastră, în doi, a prins a se suda. Și această sudură s-a accentuat de-a lungul anilor, până ce Ștefan, sub în joncţiunile conjugale, s-a mutat la Tulcea.

N-a fost niciodată un munte de om, cum sunt mulţi pescari din Deltă. Ștefan, atunci când l-am cunoscut, trebuie să fi avut puţin peste 40 ani. Părea însă cu cel puţin zece ani mai mare. Puţin încărunţit, slab, cu obrajii supţi, puteai să-i dai ușor 55 ani. Mai ales pe la sfârșit de săptămână, înainte de ceremonia hebdomadară a rasului. Mă miram, la început, de vigoarea și rezistenţa „moșului”. Trăgea, o zi întreagă la vâsle, trăgea la dus, trăgea lotca peste „dopuri” sau porţiuni de plaur ce înfun dau uneori gârlele, trăgea mai domol atunci când pescuiam prin japșe, trăgea iar tot drumul la întoarcere, până înapoi în sat, mai trăgea și la măsea, când ajungeam obosiţi, dar veseli, înapoi acasă. Și a doua zi „d’a capo”. Pe urmă, abia, i-am aflat vârsta.

Tot văzând Ștefan că ne purtam mai frumos, mai prietenește cu gazdele noastre decât ele cu noi, ne-a venit simultan ideea să ne mutăm, la următoarea noastră vizită în Deltă, în casa lui.

Zis și făcut. Ne-a cedat dormitorul principal, de care se folosea numai iarna, mai încăpea uneori și câte un prieten în bucătărioara de iarnă și iată că ne vedeam acum, aproape 24 ore pe zi.

Toată ziua eram în barcă împreună, seara mâncam-beam borșul de pește împreună, bașca păhărelul de rigoare și vigoare.

Tot mergând împreună din ghiol în ghiol, am prins a-l cunoaşte pe Ștefan: prezentul, îl trăiam împreună, trecutul, mi l-a povestit, iar viitorul, din păcate, i l-am cam ghicit. Am aflat astfel că-și cunoștea la perfecţie „balta” (în sensul acesta de

„Ansamblul geografic al Deltei”, cuvântul nu mai are aci niciun iz peiorativ) datorită faptului că de mic copil cutreierase tot păienjenișul de ape, stufuri și plauri al regiunii Mila 23, pe o rază de vreo 20 km. A devenit apoi pescar, că doar asta era sân gura meserie locală. Și, după vreo 20 de ani de pescuit (pronunţa „piscuit”) l-a prins o strașnică furtună de toamnă târzie prin baltă, l-a udat ciuciulete, l-au suflat toţi dracii de vânturi dezlănţuite și mi-a venit acasă, bietul Ștefan, tare răcit, tare paradit. A stat ce a stat și tot revenindu-i temperatura mereu, s-a dus la doftor la Tulcea. Acesta, după o sumară diagnoză, mi l-a și împachetat în celofan și expediat spre tratament la Moroieni. A fost foarte bine îngrijit acolo, cam un an de zile, cred. Apoi a revenit cicatrizat, refăcut oarecum, dar nu bun de orice tăvă leală. I s-au dat și doftoriile de rigoare, de care n-aș putea zice c-a abuzat, bietul meu prieten, și sfaturi (în special anti-ameţitoare) de care iarăși n-a prea abuzat sau măcar uzat. La care s-a adăugat viaţa aspră din Deltă, unde oamenii nu-și pot permite să se dădăcească. Rezistă, ca în darwinism, numai cei mai apţi. Ștefan nu era dintre aceștia. Îi plăcea, în schimb, într-adevăr, să cutreiere balta. Bineînţeles că o făcea și de dragul banu’ lui agonisit: vâslea o zi întreagă, muncind din greu, la rame, la ghionder, ca să-și asigure un *modus bibendi* pentru seară. (Bufetul îi mânca jumătate din munca lui). Dar după cum mi-a mărturisit-o de-atâtea ori:

„Dom Pătru, mie-mi place la ghiol, cu dumneavoastră; la piscuit. Gherghina (nevastă-sa) e bulgăroaică; ea vrea la Tulcea, la bloc. Dar mie-mi place la piscuit și la biţie, nu la bloc”. Și așa era. De câte ori, nu am fost eu, pescarul presupus entuziast, cel care consideram că ziua fusese destul de remuneratoare și obositoare, și, ca atare, ar fi fost cazul s-o luăm spre casă. Și cine sărea și zicea, arătând în zare: „Acolo, la japșa aceea, ne-a scăpat una, acum o săptămână (sau un an) să mai mergem și pe-acolo, că ne-a rămas balta datoare și pe urmă acasă”. Îmi făcea o concesie, când plecam, în sfârșit, spre casă. Rezultatul: am prins a mă umfla în pene. De ce? Cu oricare alţi pescari mergeam, în două, în trei bărci, eu eram mereu campionul. Aveam cele mai multe și frumoase capturi. Sau dacă vreţi (că sunt și bătrân și leneș) aveam recordul, faţă de timpul efectiv consacrat pescuitului. Că noi, Ștefan și cu mine, mai mâncam, ne mai odihneam, mai moţăiam, că doar nu eram în competiţie sau muncă silnică și puși pe performanţe, nu urmăream dobândirea unor succese de prestigiu, în limbajul curent, gazetăresc, ci eram veniţi pentru plăcerea unei frumoase zile de „piscuit”. Alţii mă depășeau desigur prin muncă și perseverenţă. Dar eu rămâneam campionul calităţii (nici cu formula aceasta nu mi-e rușine!).

Și cum se explica?

În primul rând, Ștefan știa unde să mă ducă, când să mă ducă și cum să-mi răsucească barca, în condiţii optime. Nu era gălăgios de fel, intram cu lotca lui în câte o japșă de auzeai bâzâind musca. Nu făcea valuri, totul în mersul nostru era lin și silenţios și mereu pătrundea primul capul luntrei în care eram eu, scurtându-mi distanţa de ţintă și prelungindu-mi tirul în consecinţă. Nici nu se speria peștele de vâsle și silueta vâslașului. Avea apoi un dar de a opri barca (fără s-o frâneze din vâsle, Doamne ferește!) numai așa, din curgerea ei și atât timp cât lansam și recuperam, stăteam imobili. Dacă 2 – 3 – 4 lanseuri, dirijate, bine, nu dădeau rezultate, simţeai cum a și pornit lotca în altă parte, dar tot încet, lin, fără să mă dezechilibreze câtuși de puţin. Ștefan era mereu atent la ce făceam eu și, ciudat lucru, la ce *aveam de gând să fac!* Dacă mă cuprindea o idee subită, im previzibilă, nu trebuiam să strig la el comanda. Un simplu gest, din mână, o privire mă făceau înţeles. Prindea intenţia mea și, silenţios, o executa. Insuccesele mele nu-i stârneau comentarii sarcastice, nu-l bucurau, ca pe alţi vâslași. Dar nici succesele mele nu-i declanșau osanale elogioase. Pseudo! O singură dată, l-am văzut entuziasmat de un lanseu magistral, încununat și de succes. Am trebuit să lansez (c-așa am vrut eu!) lingura peste un dublu baraj de nuferi și printre fire de papură (când intri în Băclănești, pe dreapta) până la buza stufului, iar la întoarcerea lingurii, s-o plimb în slalom și să sar de două ori peste bara jele de nuferi, ca în cele din urmă să și scot o știucă de vreun kg. Bravo! Bravo! Cu felicitările juriului!

Venea apoi – sau cu acest punct ar fi trebuit poate să debutez – flerul extraordinar, instinctul său, profunda sa cunoaştere a apelor și faunei lor, poate toate la un loc și care se traduceau, în ceea ce mă privește, prin „Dom Pătru, aci *am* coraj!” sau „Dom Pătru, aci *n-am* coraj!” Veridictul era infailibil, fără drept de apel. Am încercat să-l contrazic, de nenumărate ori; sclavii se revoltă, dar în zadar:

„Magister dixit!” Știucile ascultau și ele de poveţele „magister”-ului. Intram prin cine știe ce cărări întortocheate, neumblate de mult, ne croiam anevoios un drum printre gârliciuri, înfundate de lenta presiune a plaurului; un teren virgin, mi se părea mie, dar prin care mai umblase Ștefan, cu mulţi ani în urmă, și ajungeam, în sfârșit, într-o salbă de ochiuri de apă, albastre ca cerul, limpezi, profunde, cu puţine ierburi și muream de nerăbdare; mă simţeam ca Adam, descoperind Grădina Eden. Și lansam o măiastră de lin gură în lungul salbei, ocoleam nuferii și brădișul, recuperam lingura, tot în așteptarea delectabilului moment al smulgerii momelii de către o uriașă de știucă. În timpul acesta, copoiul meu adulmeca. Se uita în fundul apei, evalua flora și fauna ei, culoarea solului dintre plante, ce mai citea el acolo, ca într-un manuscris larg desfășurat sub ochii lui, somptuos împodobit, cu majuscule înluminate și xilogravuri policrome, cu diavoli, heruvimi, știuci și traiste goale, nu știu zău, dar odată răsuna implacabilul „Dom Pătru, n-am coraj!”

Era să cad în apă, de stupoare.

Este adevărat că eram acum pe la al 4-lea lanseu și că, în afara unei (discutabile!) mușcături, cârn bibanoforme după, toate, nu avusesem nicio captură.

„Cum, Ștefane, cum n-ai coraj?”

Dădea din cap, dojenitor sau consolator, nu știu și nu mai comenta.

Eu, dă-i înainte și arde-i, la dreapta, la stânga, salto mortale peste bancuri de nuferi, hai să mai mergem puţin, stai, că aci e o coadă, drăcesc de apetisantă, nimic, nici aci, ce drac’, nu se poate, trebuie, etc. Etc.

Dar nu se putea, căci sunase gong-ul destinului, ireversibil:

„Dom Pătru, aci n-am coraj!”

Și tot amarul de drum înapoi, cu ghionderul, cu împinsul lotcii și trasul ei peste cărări de plaur potrivnice, o muncă uriașă pentru bietul meu Ștefan. I-ar fi fost atât de comod să tacă din gură, acolo, și să mă lase să mă lupt cu morile de stuf, în zadar… Dar el, devotat, inimos, m-a oprit, știind că-l așteaptă alte eforturi, alte drumuri, spre alte locuri, unde, în sfârșit, să „aibă coraj”.

Când ne-am revăzut pe canalul Lopatna, larg, liniștit, odihnitor, am îndrăznit, în sfârșit, să-l întreb: „Cum ai știut, Ștefane, că nu era bine acolo, de n-ai avut coraj?” A tăcut întâi, apoi a reflectat și, în sfârșit, sfios parcă, îmi zice „N-aţi văzut, dom Pătru, că m-am uitat la apă?” „Am văzut. Și?” „Și, nu mi-a plăcut culoarea fundulul Am încercat pământul cu babaica…” „Și?” „Și, iar nu mi-a plăcut! Era ceva stricat în apa aceea. Mirosea, puţin… parcă a pucioasă”.

„Diavolii, Ștefane?”

„Diavolii! Și n-am avut coraj”.

Cum să nu fii campion, când ai, ca luntraș, pe unul care se tutuiește cu zeităţile lacustre și grăiește, curgător, cu diavolii din baltă?

Recitindu-mi descrierea lui Ștefan, am impresia că am greșit proporţiile, unghiul vizual, cum îi spunem, în jargon-ul nostru de plasticieni. Căci, n-aș vrea să credeţi că Ștefan avea fire de pustnic și că se caracteriza printr-o seriozitate monumentală. Îi plăceau și glumele, uneori chiar pipărate, iuţite cu „ciușcă”. Le și practica. De la el am adoptat „Muncă de lămurire, dom Pătru” acelei lovituri seci ce-o aplici în

ţeastă știucii prinse, ca să nu moară de asfixie lentă, care-i un procedeu mult mai barbar şi, zic unii, strică și gustul peștelui proaspăt prins.[15]

Apoi, în epoca când se văzuse ridicat la rangul de responsabil al Aprozar-ului local, adoptase și un limbaj adecvat. Dacă un ochi de baltă sau o japșă nu ne prilejuise capturi, se văicărea că „Nu și-a predat cota", și dacă japșa persevera în lipsa ei de cooperare, zicea Ștefan „Lăsaţi, c-o dau pe mâna lui Gherghina", ceea ce era desigur un blestem de primă mărime.

Ca mâncare, aducea cu el, pe baltă, pește prăjit, rece bine înţeles. Când ne venea foamea, ne tratam unul pe altul, fiecare cu ce avea. Când îmi oferea din știucile lui, nu-i scăpa să mă întrebe ce prefer „aripă sau picior?" Am auzit și „bancuri" mai bune, dar nu spuse de unul care vâslea și „ghionderea" ca Ştefan. Niciodată!

Mai cu pescuitul, mai cu seriosul, mai cu tifla, treceau, sau din păcate, au trecut, ca un vis, frumoasele noastre zile de toamnă în Deltă, când Ștefan și cu mine, eram într-o lotcă comodă, dar totuși maniabilă, de 14 crivace.

Seara, fie la bufet, fie acasă, ne ospătam și ne omeneam cu o zubrovcă sau votcă în care lăsam să macereze izmă-de-baltă, mai zisă și izmă broaștei (mentha aquatica). Bietul Ștefan, obosit sau slăbit din fire, nu prea „ţinea" la băuturică. Se-nveselea, dar repede-i venea și toropeala. Ceea ce îl deosebea însă de 95% dintre consătenii săi, era faptul *că se ţinea de cuvânt!* Ceea ce promitea, ca omul la un pahar, era, la el, sfânt. Când zicea: „Mâine plecăm la 5 dimineaţa (sau 6, după anotimp)" era și rămânea cuvânt dat. Îl simţeai, dis-de-dimineaţă, că-i venea greu s-o pornească, că era cam șubred, dar se ţinea de cuvânt.

Nu ca Vania, Fedia, Vasile și câţi alţii, care, seara, la bufet, erau grozavi, promiteau marea și sarea, știuca de 10 kile și ce nu vrei, iar a doua zi, după două ore de întârziere, îţi trimiteau (dacă!) pe frăţiorul mai mic, spunând că nu-l lasă mămica (sau tăticu') pe Vania să meargă cu barca. Aiurea! Îl durea capul!

*

Cele mai frumoase amintiri de pescuit sunt, pentru mine, legate de Deltă și cele mai frumoase amintiri din Deltă, mi-l evocă pe Ștefan.

De când a plecat la „bloc" la Tulcea, Ștefan și cu vajnica sa consoartă, Gherghina, am cam părăsit și eu Mila 23. Am mai fost de câteva ori, pe acolo, dar ceva se schimbase pentru mine, ceva – mi lipsea. Acel ceva se numea Ștefan Gavrilov.

Aș mai avea de istorisit multe momente de coexistenţă pașnică cu Ștefan, mai

---

[15] Un alt vrednic pescar-luntraș cu care am circulat într-un timp, în jurul satului Partizanul, unde se aflau câteva ghioluri bune, îmi sorta, seara, la înapoierea acasă, peștele prins mai pe seară, de cel prins mai devreme. Zicea că-i mai bun la borș cel de seară, pentru că este „mai în sânge", decît cel prins cu 2 ore mai devreme.

hazlii, mai vitejești, dar să le lăsăm pe altă dată sau pe niciodată.

N-aș vrea însă să aștern sugativa finală pe aceste evocări, fără a pomeni de 2 – 3 momente, care mi-au rămas, indelebil, întipărite în amintire:

a) Despre temerara noastră expediţie în japșele Băclăneștiului, când urla vântul, împroșcând spumă de valuri și măzăriche și răcnea noiembriele „că lasă, că vine ea iarna”, cu furtunile ei de zăpadă, cu viscolul adus peste stepe, iarna de-adevărat! Că ce vă servim noi în prezent este doar o gustare, și că cine o trăi, o vedea! Și știucile, în special cele mai puţin gospodine și prevăzătoare, care nu-și umpluseră cămara cu albitură[16] pentru zile negre, nici măcar murături și saramurături de bibani și alţi obleţi n-aveau ele prin borcane și borcănașe; acele știuci luau de bune prorocirile nefaste și căutau acuma să recupereze tar div, ca niște autentice pierde-vară ce erau, tot timpul frumos, dar trecut. Înfulecau acuma în disperare, se năpusteau asupra bancurilor de peștișori, provocând imensă panică, evantaiuri de groază fosforescente și împroșcături sclipitoare, valuri după valuri. Și pagube considerabile!

Ţine-te acuma, pescuit divin și monstruos! Vremea, știucile și pescarul (eu) eram cu toţii dezlănţuiţi. Era foarte aproape de adevăr formula „focul și bucata”. Dacă-ţi lansai lingura, cât de cât, înspre epicentrul forfotei, te pomeneai, pur și simplu, că ţi-o smulge din mână. Deși eram în japșe, mai feriţi de vântul năprasnic, decât în largul ghiolului (cum ar fi fost Trei Iezere, mare de vreo 3x4 km), făceai o echilibristică întreagă ca să te menţii în barcă și aproximativ vertical, (bustul, căci eram evident în poziţie așezată, în acel uragan). Măzărichea îţi înţepa obrajii, mâinile-ţi erau degerate de frig și udătură, iar vântul îţi șuiera prin toate încheieturile și grosimile suprapuse ale veșmintelor.

Nimic nu-i rezista. Eu aveam pulovere, hanorac (așa-zis impermeabil, prin care fluiera vântul ca-n curtea bisericii) și deși în transă acută și febră pescărească intensă, simţeam cum mă pătrundea frigul. Dar, ridicând ochii spre Ștefan, zăream doar un biet greier, învineţit de frig. Ce-l mai încălzea un pic era nevoia de a vâsli încontinuu, ca să menţină prova în vânt și barca, oarecum fixă. Nu-mi spunea nimic, nu sugera nicio plecare spre casă, dar aspectul său pleda cauza raţiunii și compătimirii, mai mult decât îşi închipuia el.

Cu toată durerea, a trebuit să propun acea plecare. Știam că nu mă voi mai întâlni cu asemenea dezmăţ pescăresc în viaţa mea, dar ce era de făcut, prea erau condiţiile infernale. Cu papornița plină de exemplare superbe, a trebuit să părăsim acea secvenţă de neuitat. Cu un centigram de bun-simţ în minus, cred că acolo ne apuca noaptea și poate chiar noaptea-cea mai-lungă.

---

[16] „Albitură” este un nume generic dat exemplarelor mici de peşti, ca plătică, babuşcă, roşioară, etc.

Am vrut, nu să stimulez doar secreţia glandelor salivare, a acelor cetitori care sunt pescari. Am vrut să subliniez priceperea și *abnegaţia* lui Ștefan. Aci, ca în orice împrejurare.

*

b) Să vă spun ceva despre simţul orientării ce-l avea Ştefan, care va explica de ce aș fi plecat la Polul Nord sau în Antarctica cu el, presupunând bineînţeles, că aceste puncte de atracţie turistică, atât de pitorești, s-ar fi aflat în raza de acţiune, în jungla lui Ștefan, adică pe o rază de 20 – 30 km de Mila 23.

Se făcea că… (iar!) eram trei prieteni în trei bărci. Cu rușine, mărturisesc, că nu mai ţin minte cine erau ceilalţi. Fiecare barcă îşi avea vâslașul ei. Eu fără Ștefan nici nu se putea concepe. Ceilalţi doi aveau câte un vâslaș mai tânăr decât Ștefan al meu, dar, atâta lucru ţin minte și eu (ramolitul de mine) nu era vorbă de niște copilandri. Erau ditamai „pescari" de vreo 20 ani, voi nici, născuţi-crescuţi în lotci, vâsleau perfect și cunoșteau locurile destul de bine. Mai fuseseră cu alţi pescari amatori, cunoşteau topografia ghiolurilor, a canalelor, a gârlicelor, nu erau niște nenorocoși de neofiţi, încurcă-lume.

Nu știu din ce motive, s-a-ntâmplat toată dandanaua, dar le bănuiesc. Așa cum constatam adeseori în Deltă, prin septembrie-octombrie, dimineaţa devreme, pescuitul este excelent. Apoi scade treptat, până la orele prânzului. În acele ore, nu mai prinzi decât mârliţe și anume, numai în ochiurile, cu vegetaţie multă, pe lângă maluri. În japșe, din plauri și pe la maluri! Pare pedant și atotștiutor ce afirm eu aci, dar, vă rog, credeţi-mă. Am dedicat destule ore acestor studii interminabile. Puse cap la cap și transformate în ani-lumină, ne-ar da *grosso modo* distanţa de la noi până la galaxia cea mai apropiată și înapoi. Cam pe-acolo, în orice caz. Apoi, de pe la orele trei, începe iar să „muște". (Regret, dar așa sună jargonul nostru pescăresc). Pe la 4, barem, „mușcă" de-a binelea și exemplare de colecţie… Și uite-așa, începem și noi să mușcăm, să tragem de timp, să ne lăcomim, să uităm că mai avem două ore până acasă. Vâslesc ei, ce ne pasă *nouă?*

Și stăm prea mult și întârziem și începe să fie un duel între cele trei ambarcaţiuni, pescari și vâslași deopotrivă, și stăm și pe-aci și stăm și pe-acolo, numai timpul nu stă. Trece chiar impertinent de repede. Soarele apune, soarele a apus! Bine c-a dat Domnul. Acuma se dezmeticește toată lumea: „Aoleu, fraţilor, uite-l c-a apus! Ce ne facem?" Ce ne facem? Ce trebuia de mult să facem: s-o luăm spre casă. „Da! Dar atunci n-o mai prindeam pe „a mare". Da! Și eu n-o mai scăpăm pe a și mai mare. Hai acasă, fraţilor, hai acasă!"

Până la piramidă, joc de copii.

Apoi, traversarea Băclăneștiului. Cât? Douăzeci de minute bune.

Dar trebuie *neapărat* să nimerim gârliciul ce duce la Căzănel, pe lumina zilei, adică a firimiturii de zi ce-a mai rămas. Că-i greu de nimerit, foarte greu. Ziua în amiaza mare, să fii cu nasul pe el, pe gârlici și tot nu-l deosebești de miile de confraţi ce-i are. Toate aceste crăpături zigzagante seamănă ca două picături de japșă. Toate încep în V, apoi în W, atât că 99 se în fundă după 10 metri și una singură-i cea bună și te scoate, după 5 – 600 metri, în ghiolul tău.

Noroc că suntem cu echipaje de oameni pricepuţi.

Cu ultima geană de lumină, ei ne duc, ţanc! la intrarea în gârlici.

Se întunecă. În gârlici nu-i prea mare problemă: poţi pierde timp, eventual, dar nu te poţi rătăci.

În sfârșit, s-a terminat gârliciul. Am ieșit din el și am în trai în ghiolul Căzănel. Dac-ar fi zi, am fi acum, deși mai sunt vreo 8 km, ca și ajunși acasă. De ce „ca și”? Deoarece Căzănelul este un ghiol cu mulţi plauri, ierburi, nuferi, dar totuși este o suprafaţă de apă deschisă. Este foarte adevărat, că malurile-i sunt numai serpentine, cu intrânduri și ieșinduri, capuri și gol furi, dar toate, în cele din urmă, trebuie să te scoată la un fel de mare pâlnie care constituie intrarea în canalul Căzănel, lat de vreo 20 m care te va duce, după 800 metri, la Dunărea Veche, adică acasă.

Da, dar; sau da, daruri. Căci dacă-i mai mult de *un* dar, de vin *daruri,* nu-i așa? Și aci sunt două:

Primul „dar” este că, în timp ce bâjbâiam prin gârlici, ca să ieșim în ghiolul Căzănel și gârliciul era lung și întortocheat, mai mult împingeai la ghionder, decât trăgeai la vâsle (nu era loc de așa ceva) a căzut întunericul de-a binelea. Și ca să nu se plictisească de unul singur, dumnealui, întunericul, a cooptat-o pe surată-sa de pozne și anume pe doamna ceaţă, persoană foarte insinuantă, șireată și vaporoasă, cu care amândoi au comis multe farse, în secularа lor camaraderie. Aș folosi chiar asprul cuvânt de „infracţiuni”!

Al doilea „dar” îl constituia însăși forma „mixindrilică” (expresie folosită de anumiţi sculptori) a ghiolului, cu malurile-i sinusoidale și fugitive, ca pledoariile marilor avocaţi. Pe întuneric, mai mergi ce mergi, că mare lucru nu-i să înfigi vâslele în apă și să tragi de ele; arta, însă, este să-ţi menţii traiectoria, cât de cât, rectilinie. La treaba aceasta, te pot ușor ajuta malurile, când le vezi, adică dacă te afli aproape de ele, la o distanţă foarte mică. Stuful este cu o şutime de ton mai întunecat decât cerul, iar tot navigând în apropierea malului, nu se poate să te învârtești în cerc, și, la un moment dat, trebuie să ajungi la le șire. Da, toate bune, dar malurile Căzănelului erau atât de cum plit de șerpuite, că pierdea! orice noţiune a direcţiei și nu mai știai, în fond, dacă mergi înainte sau înapoi, după o vastă succesiune de cotituri. Nu uitaţi: și noapte și ceaţă! Eu, personal, eram puţin îngrijorat: nu-mi surâdea perspectiva de a petrece noaptea, sau o bună parte din ea, pe un ghiol neprevăzut cu calorifer, pat cu plapumă.

Băieţii, tinereii vâslași, nici nu se sinchiseau. Fiecare era convins că știe perfect drumul, vâsleau fără nicio ezitare, voinicește, ca în primele ore ale zilei și erau scăldaţi în cea mai deplină autoîncredere. Atât că vâsleau care-încotro și aceste care-încotro-uri nu prea erau convergente. Aș zice chiar dimpotrivă. Dar Ștefan?

Ei da, Ștefan! Ce făcea Ștefan? Ștefan vâslea liniștit, metronomic, fără grabă, fără ezitare, fără priviri aruncate uricios către beznă. Un singur lucru îl făcuse, în momentul când ieși sem din gârlici, pătrunzând în ghiol. Deși nu se mai vedea până la malul opus, nici măcar până la 50 de pași nu mai pătrundea privirea, Ștefan se oprise câteva secunde, aruncase o privire circulară, fixându-și ochirea scrutătoare

în direcţia ţelului nostru: gura canalului. Apoi, fără niciun comentariu, se reapucase de vâslit, tot ritmic, tot fără ezitări. Am înţeles, desigur că-și făcuse, cum zic marinarii, *punctul.* Se orientase, îşi stabilise direcţia generală ce trebuia urmată. De acord, îmi ziceam eu, dar cum şi-o va menţine, în întunericul acesta cumplit, timp de 20 – 30 minute. Chiar busolă să fi avut și tot nu era prea simplă problema, că mai trebuiau și ocolite anumite insuliţe, plauri sau desișuri de nuferi. Și nu trebuia, în special, să te lași amăgit de subitele apariţii ale unor pseudo-maluri, pseudo-îndrumătoare, care-ţi ieșeau brusc în cale, ca niște Vase-Fantomă, izvorâte din ceaţă.

Ceea ce vâslașii ceilalţi nu se sfiau să facă. Să cadă în orice capcană li se întindea: „Nea Ștefane!", auzeai din tenebre-dreapta, o voce strigând, „nea Ștefane, pe aci, am găsit dramul cel bun!"

Nea Ștefan, mormânt. Trăgea la vâsle, calm și surd.

Apoi brusc, o voce din tenebre-stânga-înainte: „Nea Ștefane! Veniţi încoace, am dat de plaur! mai cotim odată la stânga și gata".

Nea Ștefan, sicriu. Trăgea drept înainte.

Dintr-odată, ne pomenim cu amândouă vocile în dreapta înapoi.

„Nea Ștefane, m-auzi, pe aci! Am găsit. Asta-i drumul, văd canalul. Vino încoace! Întoarce-te!" Ne auzeau, desigur, clipocitul ramelor.

Ștefan, pentru prima dată, emite un mârâit, pe ultra scurte: „Hmm!"

Apoi voci încrucișându-se, vâsle izbindu-se, la întoarceri ne prevăzute în program, puţintele înjurături, un fâșâit de lotcă ce intră pe jumătate în păpuriș, alte sudalme, alte încrucișări. Ba erau, unul în stânga, altul în dreapta, ba amândoi în stânga, apoi unul în faţă, altul înapoi…

Debandadă curată. Ai noștri, lansetiștii, tăcere… Nu se băgau. Nu era cazul!

Ștefan continua să-și vadă de meserie, tacticos. Rareori și monosilabic mârâia, ca un tigru monocord, ușor astmatic:

„firrr-ăăă" cu mult dispreţ pe ă-ul final. Ca după o votcă, ce ţi se pare din cale afară de diluată.

Zarva ne înconjura, eram încolţiţi, se deschidea focul asupra noastră, din toate direcţiile posibile și câteva imposibile. „Pe aci, mai încolo, stânga, înapoi etc". O serie nesfârșită de sfaturi care ar fi fost, fără îndoială, foarte interesante, numai de le-ar fi luat cineva în seamă. Dar Ștefan parcă-și avea cârma reglată după Steaua Polară. Trecuseră vreo 20 de minute de când ne aflam pe ghiol și deși tinerii vâslași, după cum am relatat, nu prididiseră cu sfaturi la adresa lui Ștefan, se aflau acuma, foarte tăcuţi, în urma noastră, la 1/100 de milă marină de noi, vasul-amiral. Ce risipă de energie au făcut pe drum e greu de conceput. Acuma vâsleau, cu coada-ntre picioare, tăcuţi.

Și se răsucește Ștefan, odată, de două ori și nu zice nimic, decât că întinde o palmă spre prora noastră și face „O!", arătând cum se strângeau cele două maluri la câţiva pași de noi, formând mult așteptata pâlnie, premergătoare Canalului Căzănel.

„O!" e bine zis.

Ceilalţi tac chitic. Am sosit! Suntem în canal.

Dar repede le revine „corajul”, că-s tineri. Se iau la între cere, acuma, când sunt în siguranţă, între cele două metereze ale stufului familiar. Noi, adică Ștefan, în același ritm metodic, imuabil…

„Cum ai făcut, Ștefane?”

Știe, vulpoiul, la ce fac aluzie. L-au amuzat, desigur, balivernele, lăudăroșeniile, contradicţiile celor mai tineri. Le-a savurat. Este, bănuiesc, mulţumit că i-am apreciat și eu performanţa, că n-am considerat-o elementară, evidentă, apriorică.

Zice: „Dom Pătru, știţi când am intrat în ghiol, la ieșirea din gârlici… Acolo o fost”.

„Bine! Acolo o fost, dar mă rog, ce o fost?”

„O fost că m-am oprit și nu se vedea nimic, că se lăsase noaptea…”

„Noaptea și ceaţa” îl ajut eu.

„Da! Și ceaţa. Sigur că nu puteam să văd până la intrarea canalului dincolo de ghiol, că nici nasul nu prea mi-l vedeam.

Dar aveam *încă sub mână* plaurul și gârliciul din care venisem, le mai simţeam unde sunt și deci *simţeam încă* încotro trebuie s-o apucăm și mi-am luat direcţia bună cu prora lotcii și…

„Și?”

„Și, atunci s-o întâmplat!”

„S-o întâmplat?”

„Da, știam că mi-e direcţia bună, de asta eram sigur. Și când m-am așezat la loc, ca să trag la vâsle, numai c-am simţit o adiere ușoară, un vântișor de nimica toată, care mă bătea drept în ceafă. Chiar în mijloc. Nici în stânga, nici în dreapta, ci chiar în ceafă. Și mi-am zis eu că ăsta, vânt de seară, nu se schimbă, ca cele de furtună, din timpul zilei și m-am rugat de el să ţină tot așa, să nu-și schimbe direcţia, niciun pic. Și așa a și făcut. I-ar eu, de cum simţeam un pic vântul în dreapta pe ceafă, știam c-am luat-o prea la stânga și îndreptam mersul, din vâsla stângă și același lucru când simţeam vântul în partea stângă. Era foarte ușor”.

„Da ! Foarte ușor… foarte”.

Iar după vreo zece minute de mers (că eu când gândesc. Gândesc încet. Nu neapărat bine, dar încet și tot e ceva) mă încumet a întreba:

„Dar, Ștefane…”

„Da, dom Patru”.

„Ștefane, dacă cumva nu era vânt, adică niciun fel de vânt?”

Ștefan se oprește din vâslit, ridică ramele din apă, le ţine pe amândouă ridicate, presându-le în jos, cu o singură mână. Șiroiau picăţelele din vârful lor, formând constelaţii de cercuri succesive…

Cu celălalt braţ descrie o mare roată prin cer, unde parcă începuseră să licărească o steluţă-două, din toată învolburarea ceţei.

Nu zice nimic. Arată doar că natura-i mare, resursele infinite, că trebuie să știi multe ca să te descurci în Deltă sau ori unde. Că sunt multe mistere de nepătruns, dar că noi, oamenii, mai demontăm câte o cutiuţă cu mecanisme, mai înţelegem

câte ceva, dar mai multe nu înţelegem.

Îşi completează, cu braţul, turul de orizont, resemnat.

A zis ceva sau mi s-a părut? în orice caz, îl simt că-și caută un nume pentru a defini, a porecli „ceea ce nu putem-înţelege”.

*

Și c): Când, în ce zi, săptămână sau lună, se coc pepenii verzi, ăi mari și dulci, harbuzoaicele, cum le zic moldovenii? Nu știţi? Nici eu nu știu, dar de-atâta lucru am habar, că-i cam prin septembrie. Da? Bun! Vedeţi ce bine ne împăcăm noi!

Deci, trebuie să fi fost prin septembrie și dacă vreţi să-mi faceţi un real și prietenesc serviciu, să-mi acordaţi chiar sfârșitul lui septembrie, eventual… dar nu, nu îndrăznesc!

Era deci pe la sfârșitul lui septembrie și puţin intrat cu cotul în octombrie, deoarece nopţile începuseră a fi răcoroase bine. Nu reci, răcoroase.

Am pornit sub comandamentul contra-amiralului Ștefan, echipaj, mașiniști, navigatori etc. Funcţii cumulate tot de Ștefan, turiștii-pleziriști, a mea soţie, Felicia, simulând sporadic un interes fugitiv pentru activitatea pescărească, iar serviciile producţie-aprovizionare-plan etc., toate lăsate în seama mea, săracul, „foncţionau” impecabil. Și știuci și bibani și avaţi, totul numai pe umerii mei, plăpânzi și gârboviţi. Iar, săracul!

Dimineaţa nu prevestea nimic bun.

Ce vă repeziţi, așa, dintr-odată, ca panicaţii?

Calm, vă rog, calm! N-am zis că prevestea ceva rău.

Am zis, sau am vrut să zic, că nu prevestea nimic, deci nimic bun.

Absolut nimic. Și totuși…

Era o zi plată, despersonalizată, nici urâtă, nici frumoasă, cam ca acele domnișoare, despre care nu poţi spune decât cel mult c-au gene frumoase și că-și iubesc foarte mult tăticul și mămica (și, în special, mămica), sau că tare mult și-ar iubi copiii, cu condiţia să-i și aibă. Anoste, ce mai…

Și pescuitul, ca și dimineaţa, era tot anost. Puţinele știuci pe care le prindeam și dacă le prindeam, mai mult mă incomodau, gândindu-mă că produc timpi morţi unei vajnice linguri, demnă de o soartă mai glorioasă.

Așa a trecut vremea până în prânz, fără vânt, fără nori, cu un foarte vag și metafizic soare pe cer, cam pe la primul său pătrar și treptat-treptat vremea s-a încălzit. Pescuitul însă nu.

Felicia, înnegurată de plictis în d-ale pescuitului, confecţiona și proba diverse modele de pălării, din frunze de nufăr. Era foarte distractiv, fără îndoială și pentru ea, dar în special pentru cine o privea, pe ea și seriozitatea ei neînduplecată…

Începuse chiar un soi de zăpușeală, din cauza rarităţii capturilor, desigur.

La un moment dat, copiliţa cu pălării vegetale, oftează și zice „Mi-e sete!”

Ștefan, de-acolo „Sete, doamna? Ce fel de sete? De apă, de ceai, sau de ceva mai bun?”

„Mai bun, Ștefane? Cum e aia?”

Zâmbește, încântat, bunul Ștefan, se ridică, face un pas, doi, până la prora

luntrei, scotocește pe sub scânduri, ridică și o pătură de lină și apar, în faţa ochilor hipnotizaţi, 4 – 5 pepeni verzi, o frumuseţe!

„Cam așa?” întreabă el.

„Da, da, desigur. Chiar așa!” zice copila.

„Numai de-ar fi reci” insinuează enigmaticul Gavrilov.

Și pe-urmă, nemaiputându-se abţine, admite:

„L-am cules azi-noapte din grădină și stau de la 4 dimineaţa în pătura aia, pe sub scândură”.

Știa ce bucurie ne va produce, dragul de el!

„Ștefane, ești un împărat, ești ridicat la rangul de Mare

Crocopontif al Cucurbitaceelor”. Glumă total irosită, fără îndoială, dar binevenită, căci tonul denota buna noastră dispoziţie.

Înarmat cu al său cuţit ascuţit brici, Ștefan a sacrificat un prim pepene, curând urmat de al doilea. Ne-am năpustit asupra lor: Erau reci, dulci, dezalteranţi, încântători. Cuţitu-brici mai adăugase, la primele felii și o melancolică, suavă aromă de care cudă, compensată prin efluvii de știucă și parcă, raci să fi fost? În orice caz, inefabilă, divină. Păcat că ulterior a dispărut.

Dar nu v-am spus cum stătea tolănită madame Felicia Recamier, datorită ajutorului neprecupeţit al lui Ștefan. Stătea trântită, ca orice damă bine, pe un recamier, după toate regulile artei. Recamierul era confecţionat din fire de papură, uscate, dar încă fragede, foarte îmbietoare și deconectante: o saltea verzuie. Tot mâncând câte o îmbucătură, tot sorbind din pepene, mai odihnindu-ne pentru eforturile depuse de Ștefan, timpul trecea, placid și ireversibil.

Pe la orele două (simplă presupunere) s-au întâmplat două lucruri, benigne la început, dar numai la început. Unul, ca să începem cu cel mai *comme-il-faut,* a fost o ușoară briză care s-a ridicat pe lacul Trei Iezere, în care ne aflam în prezent. Nimic grav, veţi zice. Desigur, deocamdată. Al doilea a fost mai frivol, deși profund uman și anume că au început să se facă resimţite proprietăţile eminamente diuretice ale pepenilor (În acel moment, pluteau deja trei, sub formă de coji, pe apele lacului).

Ce te faci, că ghiolul Trei Iezere n-are maluri. Cum n-are maluri, e infinit?

Nu, nu-i infinit, dar n-are maluri. Este, jur împrejur înconjurat numai de plaur. Și pentru o tânără doamnă, chiar prevăzută cu cizme verzi de cauciuc, elegante și economice, rămâne foarte puţin recomandabilă o plimbare pe plaur. Nenumărate capcane pândesc pe nevinovatul explorator. Ele se compun din gropi, aparente sau nu, de sol submersibil, de o junglă de trestii și papură, fire, liane, scaieţi, etc.

În sfârșit, Ștefane, (tot Ștefan, săracul), descurcă-te!

S-a îndreptat spre plaur, a acostat, după ce și-a ales bine locul, a sărit pe plaur, a strivit, călcat, netezit o porţiune suficientă pentru intimitatea unei persoane singure (și deznădăjduite) și apoi a ajutat persoana să coboare, mai bine zis să urce pe plaur. Și noi ne-am îndepărtat, cuviincioși, așteptând să răsune semnalul de încetare a alarmei.

Totul a decurs conform planului.

Apoi am pornit mai departe la pescuit.

Ce bine se mai simte omul, după ce îşi mai dezmorţește puţin mădularele. Ce bine! Parcă s-ar mai cere chiar o felie de pepene, nu-i așa?

Vântul, între timp, se înteţise întâi ușor, apoi semiușor, apoi mijlociu, semimijlociu, ca pe ring.

Am pornit mai departe la pescuit și peștele se simţea acum mai vioi, poate fusese și el pe plaur, nu știu, dar consuma mai cu încredere, momelile nu total dezinteresat oferite. Le apuca mai des și, lucru curios de menţionat, mai cu nădejde: nu am, ca de obicei, nicio explicaţie a fenomenului, dar el nu poate fi tăgăduit; orice pescar, cu state de serviciu mai îndelungate, va putea confirma: sunt zile, sau măcar momente dintr-o zi de pescuit, când răpitorul nu mușcă cu încredere, voinicește, ireparabil.

Apucăturile lui de lingură sunt neconvingătoare, superficiale, formale și, ca atare, înregistrăm un mare număr de eșecuri. Așa fusese în dimineaţa aceea de vreme calmă, semisenină: muşcăturile fuseseră rare și molatice. Simţeai o tracţiune bruscă, o tremurătură nerăbdătoare pe undiţă; nu putea, în niciun caz, îl vorba de o iarbă, de „mușcătură" vegetală. Era indiscutabil un pește, dar o știucă ce-și făcea treaba din politeţe…

După-masă, după episodul cu plaurul, după înteţirea vântului și n-aș putea preciza care din acești trei factori fusese cel determinant, mușcăturile deveniseră mai frecvente și mai energice.

Șocul iniţial era mai dur, mai brutal și urmat instantaneu de fuga cu lingura agăţată bine printre fălci și cu depănarea rapidă a mulinetei. Ce drag îmi este acel cârâit, când cedează fir, tamburul mulinetei, corect reglat, „muzica ce-mi place", sau când mai ajuţi și tu, manual, demulinând și remulinând, pe mă sura necesităţilor tracţiunii, a vigoarei „monstrului".

Aceste momente erau deci mai frecvente, dar nu pot să uit, nici până azi, neasemuita îndrăzneală a unei cucoane mari din neamul știucesc, pe care o simţeam și aproape o vedeam prin tumbele și vârtejurile pe care le crea în urma lingurii mele și încă de la distanţă, de la vreo 20 metri. Ataca mereu, dar scăpa, nu știu din ce cauză, cârligele mele, atât de bine ascuţite, atât de frecvent verificate. „M-a zărit", mă gândeam eu „și a renunţat, a luat-o înapoi, păcat!" Pe ultimii cinci metri, nimic, niciun atac, nicio mângâiere, măcar. Începusem să comentez, pentru a-i mei, din barcă „Iar m-a încercat una, dar am pierd…" Și în acea clipă, cu lingura ajunsă în dreptul meu, am apucat a ridica lanseta, ca să scot momeala din apă, lingura iese din apa lacului, se ridică în aer vreo 20 – 25 cm, când văd, aud și primesc stropii de apă ai unei uriașe împroşcături, datorată știucii care mi-a atacat lingura în aer, într-un ultim și deznădăjduit efort de a nu-și pierde prada, pradă de aramă, jumătate nichelată, dac-ar fi știut! Sau poate voia să-și copieze modelul, și să se facă și ea lansetistă. Sunt pești care pescuiesc cu undiţa. Da!

Avem un „colega", denumit *Lophius Piscatorius L.* (familia Lophiidae) care are un fel de undiţă, terminată cu un apendic tegumentar, o eflorescenţă care seamănă a viermișor și pe care o plimbă prin faţa gurii. Când vine și se apropie un alt pește,

atras de momeală, se vede brusc înghiţit în uriașa gură a confratelui nostru Lophius. Acest „Piscatorius” este numit, în mai toate limbile, „drac de mare”, lucru care nu ne măgulește. Deloc!

…„ut-o!” voiam să-mi completez fraza, dar era oarecum inutil comentariul, doar toată lumea avea ochi să vadă. Dacă am izbutit s-o scot, până la sfârșit, nu mai ţin minte, cred că da, c-ar fi mai poetic, dar știu că, de spaimă, mi-am răsturnat cutia cu linguri în fundul bărcii. Pe majoritatea am reușit să le găsesc. Minoritatea, negăsită pe moment, și-a manifestat prezenţa prin împunsături discrete în fundul pantalonului meu, unde se refugiaseră, în timpul calamităţii naturale.

Între timp și probabil din cauza multiplelor emoţii și acelui de al 4-lea pepene, blonda copilă a început să scurgă iar priviri lacrimogene către plaur. Neobservate, la început, privirile au trebuit să fie subliniate cu discrete oftaturi.

Vântul, bată-l vina, ce şi-o fi zis: „dacă-i bal, bal să fie!” și a pornit a sufla în rafale năprasnice, ca un orang-uragang din centrul Mării Caraibilor: ciclonic, taifunic, tornadic ș.a.m.d.

(Petrișor, scumpule, ai vrea, te rog, să-mi faci favoarea să te tragi puţin de mânecă. Nu era niciun fel de uragan, că așa se scrie! era doar o briză mai jucăușă, un pic mai aspră decât mai înainte. s-a luat act? s-a luat! Deci, vântul, înmulţindu-se și plimbările la plaur înteţindu-se, sau invers, iacă, nu mai știu nici eu, când sunt mereu întrerupt. Dar creierul bine lubrificat al lui Ștefan și-a pus în mișcare toate rotiţele, toate pinioanele, plus cele 14 rubine originale și a început a „foncţiona”, de duduia.

Și tot duduind așa din toate pistoanele, bielele și manivelele, și-a zis creierul cel subtil: „De ce, oare, trebuie eu să trag la vâsle întruna, ca să se menţină barca oarecum pe loc și cu prora în vânt, de ce oare nu m-aș ancora, aci, în mijlocul ghiolu lui, de ce?” Și și-a răspuns singur, bătându-se pe umăr: „În primul rând, pentru că nu am ancoră și la un vânt ca acesta ar trebui o babană de ancoră. Am ghionder, ce-i drept, dar noi nu vrem să stăm locului permanent: vrem să ne deplasăm, dar încet, ca dom Pătru să poată grebla tot ghiolul. Și operaţia înfige-ghionderul, scoate-ghionderul ar fi plicticoasă, tare. Ia să vedem…”

Și tocmai când a zis „ia să vedem” a și văzut. Cam în dreptul nostru.

A văzut un plaureţ, sau plaurișor, sau cum i-o fi zicând unui plaur mai mititel (cam de vreo 10 metri în diametru) care se deplasa de la nord la sud, mânat de vânt, cu nobleţea unei fie gate de altă dată, și care traversa tot lacul, exact cu viteza ce ne-ar fi trebuit nouă, *lento-maestuoso,* cum nici nu ne-am fi putut dori mai eficientă, mai rezonabilă. Și apoi: *era* și *plaur!*

Gândiţi-vă: plaur la îndemână oricând, fără timpi morţi în d-ale pescuitului. Avea toate calităţile, acoperea toate faţetele problemei. Adunaţi-vă, Arhimede, Aristotel, Pitagora, Leonardo și Einstein și strângeţi-i mâna lui Ștefan, nemuritorul!

Căci în doi timpi și patru-cinci mișcări de vâsle, el a reușit operaţia de acostare. A sărit pe plăuraș, a călcat, aplanând-o impecabil, o porţiune necesară şi suficientă a plaurului, croită chiar în formă cotită, intimă; a cuprins în braţe un snop rezistent de stuf, l-a legat fedeleș, cu parâma lotcii, a sărit înapoi, ca un ied, în ambarcaţiune

și gata eram. Eram prevăzuţi acum cu un plaur-la-domiciliu, pe care-l remorcam, el jucând totodată și rolul de frână. Noi îl precedam, mânaţi de vânt, și el ne urma de mol, potolindu-ne avânturile excesive.

La cel mai mic semna! de alarmă, sau chiar prealarmă, F. Recamier apuca de frânghie, trăgea până eram lipiţi de plaur; un salt graţios și… toată lumea era fericită. Eu printre alţii, nemaifiind nevoit să-mi întrerup activitatea.

Și activitatea mea a fost intensă în acea după-amiază. Din cauza vântului (?), sau din cine știe ce alte motive, pescuitul mergea strună. Numai că la un moment dat eram să-mi rup lanseta sau să cad în apă, sau amândouă.

De ce? Din cauza ordinii noi stabilite în lotcă, după reușita luare în remorcă a plaurului, ne aflam în poziţiile următoare: Ștefan, eu, Felicia.

O bestie de știucă, profitând de puterea, talia și ascendentul ei moral, precum și de multe alte șiretlicuri dobândite de-a lungul unei cariere aventuroase, a răpit mișelește lingura pe care, domol și nevinovat o trăgeam, jucându-mă, prin apă. Apoi, văzând candoarea și realizând naivitatea mea de artist „amator” în d-ale pescuitului, a profitat de toate aceste avantaje – plus avantajul terenului, care era al ei, fără discuţie – și a început să-mi facă șicane: s-a repezit întâi la fundul apei (de vreo 2,50 m) și, pitindu-se prin rizacă, se juca de-a v-aţi ascunselea cu mine, făcându-mi „cucu” dintr-un loc și „bau” dintr-altul. Război al nervilor, evident, numai așa, ca să mă scoată din sărite, să-mi pierd calmul și uzul raţiunii, amândouă foarte șubrezi și așa.

Apoi, zărind parâma ce trăgea plaurul după barcă a zis distinct, în limba ei, „lasă, că vă arăt eu” (se pronunţă cum se scrie, în știucărește, și viceversa, și este foarte dezagreabil și de auzit și de pronunţat). Și a început Marele Bal Mare, în spiritul lui „Doi pe un Balansoar”; mai precis, știuca, zărind parâma ce ne lega de plaur a zis (tot în limba ei) „Aha!” (nu știu cum se scrie, dar se pronunţa doar Aha!) și a pornit jocul de-a „huţa-băbuţa”. Ba era ea la babord, când mă vedea că mulinez de zor la tribord; eram atunci silit, din cauza parâmei ce ne lega de plaur, să fac tot ocolul pe la Ștefan, să trec nylon-ul peste capul lui și când mă aflam, în sfârșit, pe același bord cu știuca, dumneaei „Ţuști!” o pornea, pe sub parâmă și revenea la tribord, de unde eu abia plecasem. Neputându-mi trece firul și undiţa pe sub parâmă, eram nevoit să trec iar peste toate capetele (inclusiv al lotcii) ca să revin la tribord. Atât aștepta știuca, care după un „Haha!” sarcastic, plonja iar pe sub barcă și reapărea pe malul celălalt. În timpul acestor exerciţii impuse, la sol (alunecos), pe bârnă (chila lotcii, alunecoasă rău, și ea) și la barele inegale (din cauza diferenţei nete de clasă dintre știuca (profesionistă) și mine (amator pur) simţeam, pentru prima dată în viaţa mea, ce poate însemna un *perpetuum mobile,* fără nicio perspectivă de terminare, într-un fel sau altul.

Totuși lupta a luat sfârșit, în favoarea mea, prin K.O. Tehnic, în repriza a 11-a, dar și cu complicitatea unuia dintre arbitrii, credincioasa mea soţie, care văzând că parâma îmi pricinuia toate necazurile, i-a desfăcut capătul. Eram acum liber s-o

P.G.
In ordinea următoare:
Ştefan, eu,
Felicia + plaurul

urmăresc, mai ager, mai rapid pe știucă, îmi crescuseră aripi înzecite, îmi talonam prada cu dexteritate, ceea ce văzând, desigur și dezamăgită de trădarea feminină, aceasta (prada, adică) îşi pierdu și suflul și moralul și aruncă buretele, după cum am spus, pe la sfârșitul reprizei a 11-a. A fost cea mai frumoasă piesă a zilei, se apropia, dar nu mai știu exact, dacă de jos în sus, sau de sus în jos, de cifra de 3 kg. Pe cântar!).

Apoi am mai pescuit niţeluș, am mai făcut un tur de onoare pe la plaurul „nostru", ca să recuperăm frânghia și să ne luăm un ultim rămas bun de la geniala născocire, Gavriloveană. Prezentul hrisov a rămas unicul document care o atestă.

Am pornit-o spre casă, râzând tot drumul, de aventurile ce s-ar fi putut grupa sub titlul generic de „Ziua Pepenilor Sălbatici".

Astăzi, nu mai râd, căci nu se poate râde decât pe moment. Cu timpul, cel mai proaspăt, cel mai cascadat râs, capătă un fel de patină gris-verzuie, mai strălucește și arama lucioasă prin ea, dar de pe sub un văl de nostalgie, de melancolie; melancolia lucrurilor trecute, iremediabil.

Dragă Ștefan!

Mi-am permis a evoca, în acest ultim capitol al naraţiunilor mele, câteva momente centrate în jurul dumitale. Poate că, în modestia-ţi obișnuită, nici n-ai remarcat-o: da, ești eroul central al acestui ultim capitol. Tot așa, s-ar putea să nu fi remarcat că am ţinut mult la dumneata și nu numai la companionul de pes cuit. Mi-ai fost prieten și mi-ai fost drag. Dacă n-ai observat aceste sentimente ale mele, m-ar încerca un regret: sper că le-ai descifrat, la timpul lor. Dar, în orice caz, le-ai intuit. Pentru că, stând așa, singuri într-o barcă, de dimineaţă până seara, în infinitul Deltei, unde arareori mai întâlneşti un om, tot pescar și el, oamenii vorbesc mai puţin, deci și mint mai puţin, îşi maschează mai puţin gândurile. Atuncea, se creează acele câmpuri magnetice, acele fluxuri invizibile, inaudibile, impalpabile și, în consecinţă, perfect autentice.

Sunt sigur că, așa cum le-am simţit eu, le-ai simţit și dumneata. Nu se poate ca micul și, în general nebărbieritul dumitale oscilograf să nu fi înregistrat impulsurile noastre reciproce, de înaltă frecvenţă. Știu că am o fire, în aparenţă sociabilă, dar, în profunzime, mai rezervată, poate timidă. Nu sunt, fără îndoială, foarte expansiv. Dar prea am petrecut multe ore aurii, preţioase, între cer și apă; nu se poate să nu se fi avântat o scânteie de la unul] a altul.

În cel mai rău caz, oriunde te-ai afla, ia te rog act de cele spuse aci:

S-ar putea să ne mai întâlnim, mai știi?

Să ne mai amintim odată de „Căpitanii Curagioși. Pescarii, în lumea de apoi, ce vreţi să facă, ce poate să facă? Să piscuiască. Bineînţeles!

Deci, s-ar putea să ne mai întâlnim.

N-aș merge până acolo și să zic „Pe curând!"

Nu-s chiar în halul ăsta de grăbit, să mulinez pe malul Styx-ului.

Dar în orice caz, m-aș bucura să știu că ne vom revedea.

Cândva.

La revedere, Ștefan!

CUPRINS